

PRIREDILI:

KAZNENO PRAVO:

RAJKO KIPKE, voditelj Službe evidencije kaznenog odjela Županijskog suda u Varaždinu,

DRAGANA ĐULA, viša sudska savjetnica Županijskog suda u Varaždinu

GRADANSKO PRAVO:

DIJANA HOFER, sutkinja Gradanskog odjela Županijskog suda u Varaždinu

GORDANA HRASTIĆ, viša sudska savjetnica Županijskog suda u Varaždinu

SADRŽAJ

KAZNENO PRAVO

I. KAZNENI ZAKON IZ 1997	1-7
II. KAZNENI ZAKON IZ 2011	8-15
III. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU IZ 1997	16-24
IV. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU IZ 2008.....	25-32
V. ZAKON O ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI OSTVARENE KAZNENIM DJELOM I PREKRŠAJEM.....	33
VI. PRAVNA SHVAĆANJA I ZAKLJUČCI KAZNENOG ODJELA ŽUPANIJSKOG SUDA U VARAŽDINU	34-36

GRAĐANSKO PRAVO

I. STVARNO PRAVO	37
II. OBVEZNO PRAVO	54
III. OBITELJSKO PRAVO	79
IV. NASLJEDNO PRAVO	89
V. RADNO PRAVO	93
VI. PARNIČNI POSTUPAK	98
VII. TROŠKOVI POSTUPK	125
VIII. OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA	135

I. KAZNENI ZAKON

„Narodne novine“ broj: 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08 i 57/11, dalje u tekstu: KZ/97

1. POTICANJE

čl. 37. KZ/97

Poticanje kao oblik sudioništva u kaznenom djelu predstavlja svaku djelatnost koja je prikladna da kod drugog izazove, ili učvrsti odluku o počinjenju određenog kaznenog djela.

Iz činjeničnog opisa djela, a koje je prvostupanjski sud našao dokazanim, VI. optuženik je proglašen krivim što je u telefonskim kontaktima povezivao I. optuženika s trudnim ženama na način da ih je upućivao I. optuženiku radi poduzimanja medicinskog zahvata prekida neželjene uredne trudnoće za novčane iznose za koje je znao da će ih I optuženik zadržati za sebe. Prema ocjeni ovog žalbenog suda takvim ponašanjem je VI. optuženik utjecao na I. optuženika da ostvari svoju namjeru u vidu kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti. Upućujući I. optuženiku s vremena na vrijeme pojedine trudnice VI. optuženik je de facto I. optuženiku stvarao izgledne prilike za protupravno ponašanje i time ga na određeni način navodio da učvrsti odluku da u opisanom modalitetu zlopotrebljava svoj položaj i ovlasti. Ovaj je drugostupanjski sud pošao od I. optuženika kao osobe koja je sklona počinuti predmetno kazneno djelo tako da je uloga VI. optuženika u tom uzajamnom odnosu imala značaj i kvalitetu jačanja kod I. optuženika čina volje za ostvarenje opisanog delikta. Drugim riječima, znajući da I. optuženik pokazuje sklonost opisanom postupanju suprotnom interesima i zahtjevima institucije u kojoj radi, VI. optuženik ga je, uz prethodni dogovor, povremenim slanjem pojedinih pacijentica samo učvršćivao u odluci da inkriminirane nedopustive i kažnjive radnje doista i izvrši, neovisno od toga što je pojedine slučajeve inkriminirane zlouporabe I optuženik počinio i ranije.

Kada pak su u pitanju radnje iz točke 1. ff), koje se odnose na dvije trudne žene neutvrđenog identiteta, VI. optuženik je, suprotno izraženom žalbenom stajalištu, ušao u kažnjivu zonu pokušaja poticanja s obzirom da je prema utvrđenju prvostupanjskog suda s I. optuženikom dogovorio termin i cijenu koštanja zahvata, pri čemu je u sklopu inkriminiranog produljenog kaznenog djela neodlučno što nije utvrđeno jesu li ta dva zahvata doista i izvedena. Naime, VI. optuženik je dogovorom oko upućivanja neidentificiranih dviju trudnica radi prekida neželjene uredne trudnoće i novčanih iznosa koje će one platiti za tu medicinsku intervenciju ustvari započeo djelovati na volju I. optuženika koji se, kako proizlazi iz snimljenih razgovora, složio da će to i učiniti. Riječ je, dakle, o kažnjivom pokušaju poticanja jer se odnosi na djelo (zlouporaba položaja i ovlasti) za koje je pokušaj kažnjiv.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-221/12 od 22. siječnja 2013.

2. STJECAJ

čl. 60 u svezi s čl. 337. st. 1. i čl. 312. KZ/97

Stjecaj između kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti i krivotvorenja službene isprave je moguć, bez obzira što kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti ima karakter općeg kaznenog djela koje u odnosu prema posebnom djelu ima supsidijarni karakter.

Nije u pravu žalitelj kad smatra da kaznenopravna teorija u Republici Hrvatskoj ne dozvoljava stjecaj između kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti i krivotvorenja službene isprave jer kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti ima karakter općeg kaznenog djela koje u odnosu prema posebnom djelu ima supsidijarni karakter pa da je zbog odnosa specijaliteta isključen svaki stjecaj između spomenuta dva kaznena djela.

Protivni navedenom u konkretnom slučaju I. optuženik nije evidentirao izvršene medicinske zahvate prekida neželjene vitalne i uredne trudnoće u službenoj dokumentaciji – knjizi arteficialnih pobačaja, što znači da u službenu ispravu nije unio važan podatak, čime je iscrpio sve elemente kaznenog djela krivotvorenja službene isprave, no tim posebnim oblikom službene zlouporabe iz čl. 312. st. 1. KZ/97 nije u cijelosti pokriven opći oblik kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti.

Naime, I. optuženik je krivotvorio službenu ispravu u namjeri pribavljanja imovinske koristi, koji element nije sadržan u kaznenom djelu iz čl. 312. st. 1. KZ/97, tako da potonjim kaznenim djelom nije pokriveno i djelo zlouporabe položaja i ovlasti, što znači da između ta dva kaznena djela ne postoji odnos konsumpcije, slijedom čega proizlazi da postoji stjecaj ovih dvaju kaznenih djela. Osim toga ne treba izgubiti iz vida činjenicu da se spomenutim kaznenim djelima štite različita dobra pa iz tog osnova, a polazeći od istinskog pluraliteta počinjenih djela, kazneno djelo iz čl. 312. st. 1. KZ/97 u odnosu na kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti zadržava svoj status samostalnog kaznenog djela te, dakle, i u tom smislu postoji stjecaj ovih dvaju kaznenih djela.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-221/12 od 22. siječnja 2013.

3. PRODULJENO KAZNENO DJELO

čl. 61. KZ/97

Vremenska povezanost kao jedan od elemenata za ocjenu postojanja produljenog kaznenog djela ocjenjuje se u svakom konkretnom slučaju u okviru svih drugih elemenata navedenih u odredbi čl. 61 KZ/97. Pritom nije nužno da pojedine radnje koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela slijede jedna iza druge ako nastupjele stanke ne upućuju na to da je počinitelj odlučio prekinuti djelatnost.

Žalitelj je doduše u pravu kad navodi da između radnji počinjenja pojedinačnih kaznenih djela ima i višemjesečnih prekida, ali kada se pođe od činjenice da je optuženik inkriminirane radnje koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela za koje je pobijanom presudom proglašen krivim činio kontinuirano tijekom lipnja, srpnja i kolovoza 2002., prosinca 2002., siječnja 2003., svibnja 2003., te kolovoza i rujna 2003., i to svaki puta u K. (čime je ostvaren uvjet prostorne povezanosti) i uvijek na suštinski isti način – u svim slučajevima optuženik u svojstvu ravnatelja gimnazije, pečatom te gimnazije i svojim vlastoručnim potpisom u poslovnim ispravama ovjerava neistinite podatke o sebi kao jamcu (da nema drugih obveza po kreditima), tada po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, u konkretnom slučaju postoje takvi sjedinjavajući elementi iz čl. 61. st. 2. KZ/97 koji pojedine radnje (kojima se u svim slučajevima ostvaruje isto kazneno djelo iz čl. 312. st. 1. KZ/97) povezuju tako da one u kaznenopravnom smislu čine jedinstvenu cjelinu.

Naime, kazneni zakon u odredbi čl. 61. KZ/97 ne precizira kriterije za ocjenu postojanja vremenske povezanosti kao jednog od elemenata koji mora postojati da bi se radilo o produljenom kaznenom djelu pa stoga odgovor na pitanje da li je taj kriterij ispunjen ovisi od ocjene svakog konkretnog slučaja. Pritom se zahtjev vremenske povezanosti ne može ocjenjivati izolirano, sam za sebe, već u okviru svih drugih elemenata navedenih u odredbi čl.

61. KZ/97 čije postojanje je nužno za zaključak da je više istih ili istovrsnih kaznenih djela povezano tako da u kaznenopravnom smislu čine jedinstvenu cjelinu. Nadalje, postojanje vremenska povezanosti moguće je i kad su razmaci između pojedinih radnji koje ulaze u sastav kaznenog djela, duži, ako prema okolnostima konkretnog slučaja, stanke između inkriminiranih radnji ne upućuju na zaključak da je počinitelj odlučio prekinuti djelatnost.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-735/12 od 27. ožujka 2013.

4. PRODULJENO KAZNENO DJELO

čl. 61. KZ/97

Produljenog kazneno djelo krivotvorenja službene isprave iz čl. 312. st. 1. KZ/97 ostvareno je bez obzira što su neistinite poslovne isprave upotrebljavane na različitim mjestima.

Nije u pravu državni odvjetnik kada u žalbi navodi da u predmetnom slučaju nije moguća konstrukcija produljenog kaznenog djela jer su krivotvorenja bila usmjerena prema više različitim banaka. Naime, zakonski opis modaliteta počinjenja kaznenog djela protiv vjerodostojnosti isprava – krivotvorenje službene isprave iz čl. 312. st. 1. KZ za koje je optuženik proglašen krivim glasi: "da odgovorna osoba službenim pečatom i svojim potpisom ovjerom poslovnu ispravu s neistinitim podacima". Dakle, ovo kazneno djelo je dovršeno već samim time što je odgovorna osoba službenim pečatom i svojim potpisom ovjerala poslovnu ispravu s neistinitim podacima. Prema tome, činjenica da su inkriminirane neistinite poslovne isprave bile uporabljane radi ishođenja kredita u različitim bankama, ne predstavlja bitno obilježje citiranog kaznenog djela zbog čega te okolnosti u konkretnom slučaju nisu odlučne za primjenu čl. 61. KZ/97.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-735/12 od 27. ožujka 2013.

5. SIGURNOSNA MJERA ZABRANE OBAVLJANJA ZVANJA DJELATNOSTI I DUŽNOSTI

čl. 77. KZ/97

Osnovna zakonska pretpostavka za primjenu ove sigurnosne mjere je opasnost počinitelja, odnosno visoki stupanj vjerojatnosti od mogućnosti ponavljanja kaznenog djela koja mora postojati kako u vrijeme počinjenja djela, tako i u vrijeme donošenja presude.

U predmetnom slučaju I. optuženik je posljednju pojedinačnu radnju u sklopu produljenih kaznenih djela za koja je proglašen krivim počinio 28. kolovoza 2010., II. optuženik 31. prosinca 2009., a IV. optuženik 10. srpnja 2009. Dakle, za I. optuženika je od počinjenja posljednje radnje proteklo gotovo 2 godine i 5 mjeseci, za II. optuženika više od 3 godine, a za IV. optuženika nešto više od 3,5 godine, a kroz sve ovo vrijeme nisu na bilo koji način u svom profesionalnom životu kao liječnici ponovno došli u sukob sa zakonom, s time da je II. optuženik u međuvremenu otišao u mirovinu, što upućuje na zaključak da se u času donošenja ove pravomoćne odluke ne može govoriti o opasnosti da bi njihovo obavljanje liječničke djelatnosti moglo ubuduće poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela zlouporabe te djelatnosti.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-221/12 od 22. siječnja 2013.

6. KAZNENA DJELA PROTIV BRAKA, OBITELJI I MLADEŽI - Sprječavanje i neizvršavanje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe

čl. 215. KZ/97

Nije ostvareno biće kaznenog djela iz čl. 215. KZ/97 ako se inkriminacija odnosi na sprječavanje izvršenja odgojne ili druge mjere za zaštitu djeteta ili maloljetne osobe koju je odredilo neovlašteno tijelo izvan okvira svoje zakonom propisane nadležnosti.

Iz činjeničnog opisa djela za koje je optuženica pobijanom presudom proglašena krivom proizlazi da se radnja počinjenja djela u bitnome sastoji u tome što je optuženica odbila postupiti po rješenju Centra za socijalnu skrb kojim je određena mjera nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi u odnosu na redovite susreta djeteta sa ocem, koji su određeni tim rješenjem, tako što dijete nije dovela niti na jedan termin.

Nadalje, iz opisa djela proizlazi da je Centar za socijalnu skrb citirano rješenje donio radi nadzora redovitih susreta i druženja djeteta s ocem određenih rješenjem Općinskog suda u Čakovcu te rješenjem Županijskog suda u Čakovcu kojim je citirano rješenje Općinskog suda u Čakovcu preinačeno. Međutim iz činjeničnog opisa je vidljivo da rješenjem Centra za socijalnu skrb nije bila određena samo mjera nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi kako su oni definirani u citiranim sudskim odlukama, već je tim rješenjem i to na bitno drugačiji način nego u tim sudskim odlukama određeno i mjesto, način te vrijeme odvijanja susreta i druženja djeteta sa ocem. Dakle, bit inkriminacije sastoji se u tome da je optuženica onemogućila kontakte oca s djetetom jer dijete nije dovela niti na jedan termin za druženje sa ocem kako je on u pogledu vremena, mjesta i načina određen rješenjem Centra za socijalnu skrb, a ne tereti se da glede vremena, mjesta i načina kontakta i druženja djeteta s ocem nije postupila po ranije navedenim sudskim odlukama.

Po stavu ovog suda, iako se to izrijeком ne navodi u zakonskom opisu kaznenog djela iz čl. 215. KZ/97, postojanje ovog kaznenog djela podrazumijeva da je odgojne ili druge mjere za zaštitu djeteta ili maloljetne osobe, sprečavanje čijeg izvršenja se počinitelju stavlja na teret, donijelo ovlašteno tijelo (sud, centar za socijalnu skrb ili drugo državno tijelo) u okvirima zakonom propisane nadležnosti za odlučivanje o tim pitanjima.

Nadalje, sukladno odredbama Obiteljskog zakona koji je važio u inkriminirano vrijeme (NN 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07, u daljnjem tekstu skraćeno: OZ), u situaciji kada roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici isključivo je sud ovlašten odlučiti s kojim će roditeljem dijete živjeti te odrediti način i vrijeme susreta i druženja djeteta s drugim roditeljem (čl. 100. OZ-a), dok Centar za socijalnu skrb sukladno čl. 110. OZ-a ima ovlast samo određivanje nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi.

Prema tome, Centar za socijalnu skrb je apsolutno nenadležan (apsolutna nadležnost predstavlja razgraničenje nadležnosti između domaćih sudova od ostalih domaćih tijela i ustanova) za odlučivanje o pitanju načina i vremena susreta i druženja djeteta s drugim roditeljem.

Budući iz svega ranije navedenog proizlazi da se optuženica u konkretnom slučaju tereti za sprječavanje izvršenja mjera za zaštitu djeteta određenih od strane Centra za socijalnu skrb, i to u pitanjima za koja je Centar za socijalnu skrb apsolutno nenadležan za odlučivanje (nadležnost za odlučivanje o tim pitanjima ima isključivo sud), slijedi zaključak da djelo za koje se optuženica progoni u ovom postupku nije kazneno djelo, na koji način je prvostupanjski sud time što je optuženicu pobijanom presudom proglasio krivom zbog počinjenja kaznenog djela iz čl. 215. st. 1. KZ/97 povrijedio kazneni zakon na njezinu štetu (čl. 368. toč. 1. ZKP/97).

Županijski sud u Varaždinu, Kžm-77/14 od 15. listopada 2014.

7. KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE - Utaja

čl. 220. KZ/97

Kazneno djelo utaje iz čl. 220. st. 1. i 4. KZ/97 može biti ostvareno i kada je stvar povjerena pravnoj osobi u kojem slučaju počinitelj može biti i njezin direktor.

Pogrešan je pravni stav suca istrage da u konkretnom slučaju ne postoje elementi kaznenog djela utaje iz čl. 220. st. 1. u svezi st. 4. KZ/97, jer motorno vozilo nije povjereno osumnjičeniku D. T., kao fizičkoj osobi (koja činjenica se ukazuje kao nesporna), već trgovačkom društvu P.a. d.o.o. u kojem je on direktor i odgovorna osoba. Sudac istrage je takav stav zauzeo vodeći se zakonskim opisom citiranog kaznenog djela prema kojem se traži da stvar bude povjerena počinitelju ("koja mu je povjerena) te je zaključio da ovo djelo postoji samo kada je stvar povjerena fizičkoj osobi, dok djela nema ako je stvar povjerena pravnoj osobi (kao što je to slučaj u ovom predmetu).

Međutim, takvo tumačenje čl. 220. st. 1. KZ/97 po stavu ovog vijeća ostaje na razini isključivo jezičnog tumačenja zakonskog teksta, bez primjene teleološke metode. Teleološkim tumačenjem citirane odredbe, dolazi se do zaključka da ovo kazneno može biti ostvareno ne samo kada je stvar povjerena fizičkoj osobi već i kada je povjerena pravnoj osobi u kojem slučaju počinitelj može biti i njezin direktor (navedeno predstavlja doduše ekstenzivnu ali po stavu ovog vijeća dopuštenu interpretaciju čl. 220. KZ/97).

Naime, ako je stvar povjerena pravnoj osobi, istodobno je povjerena i njezinom direktoru, jer pravna osoba ne može raspolagati njome drukčije nego putem svojeg direktora kao njezinog zastupnika koje je ujedno u obvezi osigurati interes vlasnika stvari (u konkretnom slučaju oštećenika kao tužitelja Hypo-leasing Kroatien d.o.o. Zagreb, sukladno sklopljenom ugovoru o leasingu). Isto tako pravna osoba može i protupravno prisvojiti stvar koja joj je povjerena (čime se ostvaruje biće kaznenog djela utaje) - ponašati se prema povjerenoj stvari kao da je ona njezin vlasnik, npr. prodati je ili zamijeniti za drugu stvar - što međutim također može učiniti samo putem svoje odgovorne osobe.

Županijski sud u Varaždinu, Kv I-79/13 od 12. lipnja 2013.

8. KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE I SIGURNOSTI PROMETA - Izazivanje prometne nesreće

čl. 272. st. 3. u svezi st. 1. KZ/97

Uzimajući u obzir teoriju uzročne ekvivalencije te obilježja kaznenog djela djelo izazivanja prometne nesreće iz čl. 272. st. 3. u svezi st. 1. KZ/97 za koje se tereti optuženik, da bi radnja počinjenja tog kaznenog djela, a koja se sastoji od vožnje brzinom većom od dopuštene za naseljeno mjesto, bila u uzročnoj vezi sa posljedicom potrebno je utvrđenje da u slučaju vožnje dopuštenom brzinom za naseljeno mjesto ne bi došlo do konkretnog ugrožavanja prometa u vidu izazivanja opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu velikih razmjera, a ne samo utvrđenje da ne bi došlo do teže posljedice u vidu smrti druge osobe. Za težu posljedicu proizašlu iz osnovnog djela može se odgovarati samo pod uvjetom da postoji odgovornost i za osnovno djelo, a jedan od uvjeta te odgovornosti je uzročno posljedična veza između radnje i posljedice osnovnog djela.

Optuženiku se stavlja na teret da je upravljajući neregistriranim motociklom pod utjecajem alkohola od 1,56 g/kg apsolutnog alkohola u krvi, uslijed čega su mu vozačke sposobnosti bile bitno smanjene, u naseljenom mjestu gdje je brzina vožnje ograničena na 50 km/h vozio brzinom od najmanje 101 km/h, uslijed čega nije uspio na vrijeme zaustaviti

motocikl u momentu kada je D. K. upravljajući osobnim automobilom iz suprotnog smjera poduzeo radnju skretanja sebi ulijevo, na koji način je optuženiku prepriječio put kretanja, s posljedicom udara motocikla u osobni automobil, kojom prilikom je suputnik na motociklu M. P. zadobio ozljede od kojih je preminuo na licu mjesta. Dakle, optuženik se tereti da je prouzročio prometnu nesreću time što je vozio brzinom većom od dopuštene za naseljeno mjesto, zbog čega nije uspio izbjeći nalet na osobni automobil, s time da se tereti da je takav način njegove vožnje u uzročnoj vezi s alkoholiziranošću.

Prema teoriji uzročne ekvivalencije ukoliko se određeno ljudsko djelovanje može isključiti, a da se ne dovede u pitanje nastupanje posljedice, tada to ljudsko djelovanje nije u uzročnom lancu sa nastupanjem zabranjene posljedice. Međutim, ukoliko se to određeno ljudsko djelovanje ne može isključiti a da se ne dovede u pitanje nastupanje zabranjene posljedice, tada je to ljudsko djelovanje suuzrok nastupjele posljedice, bez obzira koliko je to ljudsko djelovanje doprinijelo nastanku zabranjene posljedice i bez obzira koliko je to ljudsko djelovanje udaljeno od zabranjene posljedice, tj. bez obzira da li je to ljudsko djelovanje neposredni uzrok zabranjene posljedice. Prema toj prihvaćenoj teoriji svaka takva ljudska djelovanja kao suuzroci nastupjele posljedice su istog kauzalnog značenja, ti suuzroci su ekvivalentni jer su nužni za nastupanje posljedice, a bez obzira da li su više ili manje udaljeni u kauzalnog lancu od zabranjene posljedice i bez obzira da li su više ili manje djelotvorni u nastupu zabranjene posljedice.

Kazneno djelo izazivanja prometne nesreće iz čl. 272. st. 3. u svezi st. 1. KZ/97 za koje se tereti optuženik je kazneno djelo kvalificirano težom posljedicom. Do počinjenja navedenog kaznenog djela dolazi kada je prilikom ostvarenja osnovnog kaznenog djela iz čl. 272. st. 1. KZ/97 prouzročena teža posljedica iz st. 3. istog članka u vidu smrti jedne ili više osoba. Osnovno kazneno djelo iz čl. 272. st. 1. KZ/97 sastoji se od radnje u vidu kršenja propisa o sigurnosti prometa i posljedice u vidu konkretnog ugrožavanja prometa (prema KZ/97 izazivanjem prometne nesreće, a prema KZ/11 izazivanjem opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu velikih razmjera), te tzv. objektivnog uvjeta kažnjivosti u vidu teške tjelesne ozljede ili imovinske štete velikih razmjera, dok do ostvarenja kaznenog djela iz čl. 272. st. 3. KZ/97 dolazi ako je prilikom počinjenja osnovnog kaznenog djela prouzročena teža posljedica u vidu smrti jedne ili više osoba.

Imajući u vidu teoriju uzročne ekvivalencije te obilježja kaznenog djela za koje se tereti optuženik, da bi radnja počinjenja kaznenog djela za koje se tereti optuženik, a koja se sastoji od vožnje brzinom većom od dopuštene za naseljeno mjesto, bila u uzročnoj vezi sa posljedicom potrebno je da izostane posljedica u slučaju da je optuženik vozio dopuštenom brzinom za naseljeno mjesto dakle s brzinom do 50 km/h. Što se tiče posljedice, suprotno žalbenoj tvrdnji državnog odvjetnika, potrebno je da izostane posljedica osnovnog kaznenog djela, a ne teža posljedica proizašla iz osnovnog kaznenog djela.

S obzirom da je u pobijanoj presudi utvrđeno, koje utvrđenje se žalbom ne pobija, već naprotiv prihvaća, da bi i u slučaju da je optuženik upravljao motociklom dopuštenom brzinom za naseljeno mjesto od 50 km/h došlo do naleta na vozilo D. K., pri čemu bi sudarna brzina motocikla optuženika iznosila 11,6 km/h, a vozila D. K. 5 km/h, kod kojeg naleta bi došlo do izazivanja opasnosti za život i tijelo ljudi (sa neizvjesnim posljedicama), sud prvog stupnja je pravilno zaključio da nepropisna brzina vožnje optuženika nije u uzročnoj vezi sa navedenom posljedicom (izazivanjem opasnosti za život ili tijelo ljudi), jer bi do te posljedice došlo i u slučaju da je vozio dopuštenom brzinom za naseljeno mjesto od 50 km/h, zbog čega je pravilno i osnovano optuženika oslobodio od optužbe temeljem čl. 354. toč. 3. ZKP/97 s obzirom da dakle nije dokazano da bi radnja za koju se optuženik tereti bila u uzročnoj vezi sa nastupjelom posljedicom.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-69/14 od 4. ožujka 2014.

9. KAZNENA DJELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI - Kazneno djelo primanje mita u odnosu na kazneno djelo zlouporabu položaja i ovlasti

čl. 337. st. 1. KZ/97; čl. 347. KZ/97

Kada se optuženik tereti da je primao darove za obavljanje radnji koje je ionako kvalificiran i ovlašten činiti, odnosno da je u trenutku sklapanja sporazuma radi dobivanja mita nudio uslugu koja inače spada u krug njegovih radnih ovlasti i zadataka, pri čemu nije važno je li činidbu, za koju je primljeno mito, po unutarnjem rasporedu posla unutar određene ustanove trebala obaviti upravo podmićena odgovorna osoba ili eventualno druga osoba s tim ovlastima i djelokrugom poslova takav činjenični supstrati predstavlja tzv. nepravo pasivno podmićivanje kao posebno kazneno djelo protiv službene dužnosti – primanja mita iz čl. 347. st. 2. KZ/97, a ne kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti.

Iz činjeničnog supstrata kaznenih djela iz točke 5.) i 6.) proizlazi da je IV. optuženik u svojstvu doktora medicine, specijalista ginekologije, dakle kao odgovorna osoba, u namjeri da si pribavi nepripadnu materijalnu dobit, koristeći svoje radno mjesto liječnika i voditelja na Odjelu za ženske bolesti i porodništvo u OB VŽ, u tri navrata dogovorio s pacijenticama da će ih za odgovarajuću novčanu naknadu poroditi, bez obzira da li je to u vrijeme njegovog radnog vremena, pa ih je zatim prema dogovoru porodio i u tu svrhu uzeo ranije zatražene novčane iznose. Takav opis djela prema pravnom shvaćanju ovog žalbenog suda de facto ukazuje da se IV. optuženik zapravo tereti da je primao darove za obavljanje radnji koje je ionako kvalificiran i ovlašten činiti zbog čega predmetni činjenični supstrati predstavljaju tzv. nepravo pasivno podmićivanje kao posebno kazneno djelo protiv službene dužnosti – primanja mita iz čl. 347. st. 2. KZ/97, a ne kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti.

Naime, kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti postojalo bi da je IV. optuženik kao odgovorna osoba, s ciljem pribavljanja imovinske koristi za sebe, iskoristio svoj položaj i ovlasti na način da ne postupa u skladu s potrebama, zadacima i svrhom svoje ustanove – OB VŽ. Toga u konkretnom slučaju nema, jer je IV. optuženik obavljao porode koje je kao liječnik – ginekolog ovlašten obavljati pa time, dakle, nipošto nije postupao suprotno interesima, svrsi i smislu navedene bolničke institucije. Činjenica pak da je inkriminirane porode izvršavao neovisno o svom radnom vremenu irelevantna je, jer sama za sebe ne može se okvalificirati kao iskorištavanje položaja i ovlasti u smislu postojećeg zakonskog opisa toga djela. Dostupnost i radna angažiranost IV. optuženika u njegovo slobodno vrijeme ne može se tretirati kao postupanje protivno potrebama i interesima javne ustanove u kojoj je bio zaposlen, a pri takvom stanju stvari kada se apstrahira optuženikovo primanje mita, tada u predmetnoj inkriminaciji ne ostaje ništa što bi se moglo podvesti pod zlouporabu njegovog položaja i ovlasti.

Slijedom svega iznijetog ocjena je ovog žalbenog suda da radnje precizirane u činjeničnim opisima iz točke 5.) i 6.) u konkretnom slučaju predstavljaju kazneno djelo primanje mita iz čl. 347. st. 2. KZ/97, što znači da se one, s obzirom na istaknuto načelo specijaliteta, mogu pravno kvalificirati samo kao kazneno djelo iz naprijed naznačene zakonske odredbe, a ne kao kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-221/12 od 22. siječnja 2013.

II. KAZNENI ZAKON

„Narodne novine“, broj: 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15, dalje u tekstu: KZ/11

1. PRAVNI KONTINUITET

čl. 3. KZ/11

Postoji pravni kontinuitet između kaznenog djela iz čl. 292. KZ/97 sa kaznenim djelom iz čl. 246. KZ/11, a s obzirom da se je prema izreci prvostupanjske presude, okrivljenik V. P. kao odgovorna osoba dužnika "U." d.o.o., na temelju odredbi čl. 133. – 135. Ovršnog zakona (dalje: OZ) važećem u vrijeme počinjenja djela te i na temelju zaključka suda i zapisnika o popisu i procjeni robe, bio dužan u odnosu na zaplijenjene pokretnine, koje su do transferacije na čuvanje ostavljene "U" d.o.o., kao ovršeniku, štititi prava ovrhovoditelja "T. P. i." d.o.o. koji je na zaplijenjenim pokretninama sukladno čl. 135. st. 1. OZ-a stekao založno pravo, na što je okrivljenik V. P. prilikom popisa bio i upozoren, te je bio upozoren i na kaznenopravne posljedice otuđenja popisanih pokretnina. Kada su popisane pokretnine od strane ovršenika "U" d.o.o. otuđene, čime je onemogućena ovrha na istima za korist ovrhovoditelja "T. P. i." d.o.o., takvim postupanjem je okrivljenik V. P. pribavio protupravnu imovinsku korist pravnoj osobi u kojoj je on bio odgovorna osoba, a istovremeno je prouzročio štetu drugoj pravnoj osobi – ovrhovoditelju.

Vezano za primjenu kaznenog zakona valja napomenuti da je nakon donošenja pobijane presude stupio na snagu Kazneni zakon (Narodne novine broj 125/11 i 144/12 – dalje u tekstu: KZ/11) te je ovaj drugostupanjski sud postupajući u smislu odredbe čl. 3. st. 1. KZ/11 po službenoj dužnosti ispitao pobijanu presudu i utvrdio da postoji pravni kontinuitet kaznenog djela iz čl. 292. KZ/97 sa kaznenim djelom iz čl. 246. KZ/11. Naime, prema ocjeni ovoga vijeća inkriminirano ponašanje (opisano u sentenci) za koje je okrivljenik V. P. proglašen krivim pobijanom presudom može se podvesti i pod zakonski opis kaznenog djela iz čl. 246. st. 1. KZ/11 koji propisuje da ovo kazneno djelo čini onaj tko u gospodarskom poslovanju povrijedi dužnost zaštite tuđih imovinskih interesa koja se temelji na zakonu, odluci upravne ili sudbene vlasti, pravnom poslu ili odnosu povjerenja i na taj način pribavi sebi ili drugoj osobi protupravnu imovinsku korist te time ili na drugi način onome o čijim se imovinskim interesima dužan brinuti prouzroči štetu.

Budući da je i za kazneno djelo iz čl. 292. st. 1. alineja 6. KZ/97, a i za kazneno djelo iz čl. 246. st. 1. KZ/11 propisana kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci do 5 godina, KZ/11 nije blaži za počinitelja te je sukladno čl. 3. st. 1. KZ/11 primijenjen kazneni zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela, tj. KZ/97.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-535/13 od 14. svibnja 2014.

2. PRAVNI KONTINUITET

članak 3. KZ/11

Budući da u novom Kaznenom zakonu kazneno djelo za koje je optuženik proglašen krivim, zlorabom ovlasti u gospodarskom poslovanju, iz čl. 292. st. 2. u svezi st. 1. alineja 4. KZ/97, pod tim nazivom i zakonskim opisom više ne postoji, niti prema konkretnom činjeničnom opisu (citiranom u obrazloženju sentence) postoji pravni kontinuitet s kojim drugim kaznenim djelom po KZ/11, valjalo je donijeti oslobađajuću

presudu.

U vrijeme počinjenja djela za koje je optuženik u pobijanoj presudi proglašen krivim a odnosi se na razdoblje od 1. siječnja 1995. do 30. lipnja 2000., na snazi je bio Kazneni zakon objavljen u "Narodnim novinama" broj 110/97, 27/98, 50/00 (u daljnjem tekstu skraćeno KZ/97), međutim, u međuvremenu, do donošenja ove drugostupanjske odluke (5.2.2013.), 1. siječnja 2013. stupio je na snagu novi Kazneni zakon, objavljen u "Narodnim novinama", br. 125/11, 144/12 (u daljnjem tekstu skraćeno KZ/11), u kojem kazneno djelo zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. KZ/97, za koje je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim, pod tim nazivom i zakonskim opisom više ne postoji.

Stoga je Županijski sud u Varaždinu, kao sud drugog stupnja, postupajući sukladno čl. 3. st. 3. KZ/11, ispitao da li se činjenično stanje djela za koje je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim može podvesti pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz novog kaznenog zakona (KZ/11).

Tako je prije svega inkriminirani činjenični opis pokušao podvesti pod kazneno djelo iz čl. 246. KZ/11 (zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju), kao temeljnog delikta gospodarskog kriminaliteta iz Glave XXIV – kaznena djela protiv gospodarstva prema novom KZ/11

Prema činjeničnom opisu optuženik se tereti da je kao direktor i odgovorna osoba TD «M T» d.d. s ciljem pribavljanja nepripadne koristi tom trgovačkom društvu, propustio uplatiti porez na promet proizvoda i usluga, porez na dodanu vrijednost, porez na cestovna motorna vozila, te poreze i doprinose «iz» i «na» plaće zaposlenih djelatnika, čime je proračune i fondove oštetiio za ukupan iznos od 6.410.398,18 kuna. Naplatu dužnih iznosa poreza i doprinosa onemogućio je time što, za vrijeme neprekidne blokade žiro-računa TD «M T» d.d. otvorenog kod Zavoda za platni promet, sredstva ostvarena u poslovanju društva nije polagao na žiro-račun TD «M T» već je ista usmjeravao i polagao na račune TD «M T» d.d. otvorenih u «Međimurskoj banci» d.d. Čakovec, «Međimurje štedno-kreditnoj zadruzi» d.o.o. Čakovec, «RIF INVEST» d.o.o. Čakovec, te «Agrobrtničkoj banci» d.d. Zagreb, a sa kojih računa su vršene i isplate neto plaća zaposlenim djelatnicima bez uplate Zakonom propisanih poreza i doprinosa «iz» i «na» plaće, kao i prema njegovom nalogu podmirivane obveze prema vjerovnicima TD «M T» d.d. i to isplatama, kompenzacijama i cesijama, te je time za TD «M T» d.d. Čakovec pribavio nepripadnu korist u iznosu od 6.410.398,18 kuna,

Kazneno djelo iz čl. 246 KZ/11, čini onaj tko u gospodarskom poslovanju povrijedi dužnost zaštite tuđih imovinskih interesa koja se temelji na zakonu, odluci uprave ili sudbene vlasti, pravnom poslu ili odnosu povjerenja i na taj način pribavi sebi ili drugoj osobi protupravnu imovinsku korist te time ili na drugi način onome o čijim se imovinskim interesima dužan brinuti prouzroči štetu. Dakle, počinitelj ovog kaznenog djela je osoba koja je u gospodarskom poslovanju dužna voditi brigu o imovini koja joj je povjerena na temelju zakona (npr. član uprave dioničkog društva), odluke upravne ili sudske vlasti (npr. stečajni upravitelj), pravnog posla (npr. punomoćnik trgovačkog društva), ili nekog drugog odnosa povjerenja (npr. tzv. faktični organ trgovačkog društva), a daljnje obilježje kaznenog djela je šteta na imovini o kojoj se počinitelj dužan brinuti. Smisao navedene inkriminacije je u pružanju zaštite zastupanim osobama (pravnim ili fizičkim), od različitih oblika zlouporabe i izigravanja danog povjerenja.

Po stavu ovog drugostupanjskog suda, inkriminirani činjenični opis ne može se podvesti pod biće kaznenog djela iz čl. 246. KZ/11 s obzirom da je prema činjeničnom opisu djela iz izreke pobijane presude optuženik inkriminiranim radnjama pribavio protupravnu imovinsku korist za društvo čije imovinske interese je temeljem zakon dužan zaštititi, zbog čega nedostaje bitno obilježje kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju prema novom KZ/11 – šteta na imovini o kojoj se počinitelj dužan brinuti.

Nadalje, polazeći od naziva kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim (zlouporaba ovlasti u gospodarskom poslovanju) i s obzirom da se optuženik tereti da je to djelo počinio kao odgovorna osoba, ovaj drugostupanjski sud je inkriminirani činjenični opis zatim pokušao podvesti pod kazneno djelo iz čl. 291. novog KZ-a/11 – zlouporaba položaja i ovlasti. Citirano kazneno djelo je smješteno u Glavi XXVIII KZ/11 – kaznena djela protiv službenih dužnosti slijedom čega se nesumnjivo radi o službeničkom kaznenom djelu u kojem je doduše uz službenu osobu zadržan i pojam odgovorne osobe, međutim, po ocjeni ovog vijeća iz razloga kako bi se obuhvatili i slučajevi odgovornih osoba koje zlouporabe javne ovlasti koje su im povjerene, pa u tom smislu treba tumačiti ovo kazneno djelo kako bi ga se razlikovalo od kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju.

Prema tome ovo kazneno djelo ne obuhvaća odgovorne osobe u gospodarstvu jer one odgovaraju za kaznena djela iz Glave protiv gospodarstva i nisu obuhvaćene kako ovim tako niti drugim službeničkim kaznenim djelima iz navedene Glave KZ/11.

Budući se prema inkriminiranom činjeničnom opisu optuženik tereti da je kazneno djelo počinio kao odgovorna osoba u gospodarstvu, a ne kao odgovorna osoba koja je inkriminiranim radnjama zlouporalila javne ovlasti koje su joj povjerene, to slijedom svega iznesenog ovaj drugostupanjski sud zaključuje da se predmetni činjenični opis ne može podvesti niti pod biće kaznenog djela iz čl. 291. st. 1. KZ/11.

Vodeći se činjeničnim i pravnim opisom djela za koje je optuženik proglašen krivim - da je kao odgovorna osoba s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za svoju pravnu osobu, pri izvršavanju obveza prema proračunima i fondovima uskratio sredstva koja im pripadaju, a pribavljena je znatna imovinska korist, a počinitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve koristi (riječ je o modalitetu kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. st. 2. u svezi st. 1. pod st. 4. KZ/97), valjalo je po stavu ovog drugostupanjskog suda ispitati da li se inkriminirani činjenični opis može podvesti pod biće kaznenog djela utaje poreza i carina iz čl. 256. KZ/11.

Osnovno kazneno djelo utaje poreza ili carine iz čl. 256. st. 1. KZ/11 čini onaj tko s ciljem da on ili druga osoba potpuno ili djelomično izbjegne plaćanje poreza ili carina, daje netočne ili nepotpune podatke o dohocima, predmetima ili drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa porezne ili carinske obveze ili tko s istim ciljem u slučaju obveze prijave ne prijavi prihod, predmet ili druge činjenice koje su od utjecaja na utvrđivanje porezne ili carinske obveze, pa zbog toga dođe do smanjenja ili ne utvrđenja porezne ili carinske obveze u iznosu koji prelazi 20.000,00 kn.

Polazeći od zakonskog opisa citiranog kaznenog djela, primjećuje se da kazneno djelo utaje poreza ili carine iz KZ/11 pokriva samo porezne ili carinske obveze, a ne i doprinose. Nadalje, može se uočiti da bitno obilježje kaznenog djela iz čl. 256. st. 1. KZ/11 predstavlja nastup posljedice u vidu smanjenja ili ne utvrđenja porezne ili carinske obveze. Inkriminirani činjenični opis izvjesno ne sadrži takvu posljedicu budući je optuženik oglašen krivim da je propustio uplatiti dužne poreze, iz čega proizlazi da se on ne tereti za radnje koje bi bile usmjerene na smanjenje ili ne utvrđivanje porezne obveze, već za propust plaćanja porezne obveze koja je utvrđena i nije smanjena radnjama koje se optuženiku inkriminiraju a zbog čega se inkriminacije iz pobijane presude ne mogu podvesti ni pod kazneno djelo iz čl. 256. KZ/11.

Glede činjeničnog opisa djela za koje je optuženik proglašen krivim pobijanom presudom u dijelu gdje se navodi da je naplatu dužnih poreza i doprinosa onemogućio time što za vrijeme neprekidne blokade žiro računa TD "M T" d.d. otvorenog kod ZAP-a – Podružnica Čakovec, sredstva ostvarena poslovanjem društva nije polagao na taj žiro račun, već na druge račune TD "M T" s kojih su vršene isplate neto plaća zaposlenim djelatnicima društva, te podmirivane obveze prema drugim vjerovnicima TD "M T" d.d. (isplatama, kompenzacijama i cesijama),

razmotreno je da li se takav činjenični opis može podvesti pod biće kaznenog djela pogodovanja vjerovnika iz čl. 250. KZ/11.

Citirano kazneno djelo čini onaj tko znajući da je on ili osoba koju zastupa postala nesposobna za plaćanje, ispuni ili osigura tražbinu vjerovnika koji nema pravo na ispunjenje ili osiguranje na takav način ili u to vrijeme.

Po mišljenju ovog drugostupanjskog suda, u inkriminiranom činjeničnom opisu nisu opisana sva bitna obilježja bića kaznenog djela iz čl. 250. KZ/11, poglavito činjenice koje bi na jasan, konkretan i precizan način (kakav činjenični opis je po stavu ovog drugostupanjskog sud nužan da bi se mogao podvesti pod odgovarajuće kazneno djelo) govorile o tome da je optuženik radnjama za koje se tereti ispunio tražbine vjerovnika koji nemaju pravo na ispunjenje na takav način ili u to vrijeme.

Iz navedenog slijedi da inkriminirani činjenični opis nije moguće podvesti niti pod biće nekog drugog kaznenog djela iz novog KZ/11, pa u konkretnom slučaju ne postoji pravni kontinuitet između starog i novog opisa kaznenog djela, a kako nema pravnog kontinuiteta, ne može se primijeniti stari zakon jer više nije na snazi, pa sukladno čl. 3. st. 3. KZ/11 valja zaključiti da kaznenog djela nema.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-314/12 od 5. veljače 2013.

3. BEZNAČAJNO KAZNENO DJELO

čl. 33 KZ/11

Riječ je o beznačajnom kaznenom djelu kada je optuženik sačinio jednu ručno izrađenu cigaretu tzv. joint, te je istu popušio zajedno sa svjedokom, a s obzirom na način postupanja okrivljenika, njegovu krivnju i izostanak posljedica.

Optuženik je pobijanom presudom proglašen krivim zbog kaznenog djela protiv zdravlja ljudi, omogućavanjem trošenja droge iz čl. 191. st. 1. KZ/11.

Iz činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda na jasan i nedvojben način proizlazi da je u mjesecu prosincu 2012. optuženik sačinio jednu ručno izrađenu cigaretu tzv. joint, te je istu popušio zajedno sa svjedokom. Iako optuženik poriče da bi se ovaj događaj zbio, sud nije imao razloga ne povjerovati svjedoku da je upravo optuženik donio jedan joint kojeg su zajedno popušili na način da su povukli svaki dva do tri dima. Ovakvo činjenično utvrđenje suda prvoga stupnja prihvaća kao točno i pravilno i ovaj drugostupanjski sud.

S obzirom da se radi o izuzetno niskom stupnju krivnje optuženika i izostale su bilo kakve pa i neznatne posljedice, prema stavu ovog suda drugog stupnja ne postoji potreba za kažnjavanjem ponašanja optuženika. Zato je u pravu optuženik kada tvrdi da je u konkretnom slučaju trebalo primijeniti odredbu čl. 33. KZ/11, što je učinio ovaj drugostupanjski sud, prihvaćajući žalbu optuženika, posljedično čemu je preinačena prvostupanjska presuda na način da je optuženik oslobođen od optužbe na temelju odredbe čl. 453. t. 1. ZKP/08 u vezi čl. 33. KZ/11.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-44/15 od 8. travnja 2015.

4. POJAM ČLANA OBITELJI ILI BLISKE OSOBA

čl. 87. st. 8. i 9. KZ/11

Majka okrivljenikove izvanbračne supruge nema svojstvo člana obitelji (čl. 87. st. 8. KZ/11), niti bliske osobe (čl. 87. st. 9. KZ/11) ako živi u istoj kući, ali ne u zajedničkom kućanstvu.

Sud prvog stupnja je pravilno postupio kada je pobijanim rješenjem na temelju čl. 355. st. 2. u vezi sa st. 1. t. 3. ZKP/08 (zbog nepostojanja zahtjeva ovlaštenog tužitelja) odbacio optužnicu Općinskog državnog odvjetništva koja je podignuta protiv okrivljenika zbog kaznenog djela iz čl. 139. st. 2. KZ/11. počinjenog na štetu majke okrivljenikove izvanbračne supruge.

Naime, prema čl. 139. st. 4. KZ/11 za kazneno djelo iz stavka 2. citiranog članka Zakona progona se po prijedlogu, a u čl. 87. st. 9. KZ/11 propisano je tko se smatra bliskom osobom. S obzirom da je oštećenica majka okrivljenikove izvanbračne supruge koja živi u istoj kući, ali ne u zajedničkom kućanstvu te oštećenica i okrivljenik nisu ni u krvnom, a ni u tazbinskom srodstvu, oštećenica u smislu čl. 87. st. 9. u vezi čl. 87. st. 8. KZ/11 nema svojstvo bliske osobe. Budući da oštećenica nije podnijela prijedlog za kazneni progon, a niti kaznenu prijavu protiv okrivljenika, to je optužnica iz navedenih razloga pravilno odbačena.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-70/15 od 3. ožujka 2015.

5. KAZNENA DJELA PROTIV ČASTI I UGLEDA – Kleveta

čl. 149. st. 2. u svezi st. 1. KZ/11

Za ostvarenje kvalificiranog oblika kaznenog djela klevete iz čl. 149. st. 2. u svezi st. 1. KZ/11 je odlučno da je upravo zbog načina na koji je kazneno djelo klevete počinjeno ono postalo pristupačno većem broju osoba, pa stoga za postojanje istog nije dovoljno samo utvrditi da je djelo počinjeno putem računalnog sustava, već i da je upravo zbog takvog načina počinjenja ono postalo pristupačno većem broju osoba.

Pobijanom presudom prvostupanjski sud proglasio je krivim okr. T. D. T. za modalitet počinjena kaznenog djela klevete iz čl. 149. st. 2. u svezi st. 1. KZ/11 koje čini onaj tko pred drugim za nekoga iznese činjeničnu tvrdnju koja može štetiti njegovoj časti i ugledu, znajući da je neistinita, a djelo je počinjeno putem računalnog sustava, zbog čega je ono postalo pristupačno većem broju osoba.

Međutim, u predmetnom slučaju, to što su inkriminirane poruke poslane na više mail adresa govori samo o tome da je djelo počinjeno putem računalnog sustava, što međutim, samo po sebi, na znači da je upravo zbog takvog načina počinjenja djelo postalo pristupačno većem broju osoba. Naime, za ostvarenje kvalificiranog oblika kaznenog djela klevete iz čl. 149. st. 2. u svezi st. 1. KZ/11 je odlučno da je upravo zbog načina na koji je kazneno djelo klevete počinjeno ono postalo pristupačno većem broju osoba. Imajući u vidu prirodu mail komunikacije (u suštini se radi o elektroničkoj pošti, jer je za slanje poruke potrebno znati mail adresu primatelja, koji da bi se upoznao sa sadržajem poruke istu mora otvoriti) postavlja se pitanje da li je inkriminirana poruka postala pristupačna većem broju osoba (s time da se prvostupanjski sud u pobijanoj presudi nije odredio o tome što podrazumijeva pod pojmom "veći broj osoba"), upravo zbog toga što je poslana putem računalnog sustava (kao što bi to primjerice bio slučaj da je klevetnička izjava objavljena na nekoj web stranici, npr. facebooku, forumu i sl., kojoj, za razliku od e-maila, može pristupiti i otvoriti je veći broj korisnika interneta), a ako da, potrebno je obrazložiti na koji konkretno način. Budući u pobijanoj presudi

izostaju razlozi o tim odlučnim činjenicama, to je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08, slijedom čega je na temelju čl. 483. st. 1. ZKP/11, po službenoj dužnosti valjalo ukinuti pobijanu presudu i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Županijski sud u Varaždinu – KŽ-209/14 od 18. lipnja 2014.

6. KAZNENA DJELA PROTIV GOSPODARSTVA – Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga

čl. 248. st. 1. KZ/11

S obzirom da obveza vođenja poslovnih knjiga neprofitnih organizacija nije regulirana zakonom već Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija važećom i tijekom 2003., koja Uredba propisuje prekršajnu odgovornost zakonskog predstavnika neprofitne organizacije za ne vođenje poslovnih knjiga to zakonski predstavnik neprofitne organizacije, koji ne obavi svoju obvezu vođenja poslovnih knjiga, nije počinitelj kaznenog djela iz čl. 248. st. 1. KZ/11.

U pravu je optuženik kada tvrdi da obveza vođenja poslovnih knjiga neprofitnih organizacija nije regulirana zakonom već Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN broj 112/93 – u daljnjem tekstu: Uredba) važećom i tijekom 2003. godine. Tako iz odredbe čl. 9 Statuta Općine Kalnik proizlazi da Turistička zajednica Općine Kalnik djeluje radi jačanja i promicanja turizma i gospodarskog života na području Općine Kalnik, a ne ostvaruje neposrednu dobit, što doista znači da se radi o neprofitnoj organizaciji i da se na istu, vezano za vođenje poslovnih knjiga, primjenjuje Uredba. Odredbom 1. st. 2. Uredbe propisano je da je neprofitna organizacija obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijska izvješća prema načelu urednog knjigovodstva, a odredbom čl. 7. iste Uredbe propisano je koje poslovne knjige se moraju voditi. Nadalje, odredbom čl. 19. st. 1. Uredbe propisano je kažnjavanje za prijestup ukoliko neprofitna organizacija ne vodi poslovne knjige, a u st. 2. koji glasi "novčanom kaznom za prekršaj u protivrijednosti hrvatskih dinara od 500,00 do 1.000,00 DEM kaznit će se za radnje iz st. 1. ovog članka i zakonski predstavnik neprofitne organizacije" propisuje dakle prekršajnu odgovornost zakonskog predstavnika neprofitne organizacije za ne vođenje poslovnih knjiga.

U konkretnom slučaju, sukladno odredbi čl. 34. Statuta Turističke zajednice koji propisuje da predsjednik zajednice predstavlja zajednicu i pored ostaloga brine o zakonitom i pravodobnom izvršavanju zadaća zajednice, a jedna od zadaća turističke zajednice kao neprofitne organizacije u skladu sa Uredbom je i vođenje poslovnih knjiga, optuženik M. K. kao predsjednik Turističke zajednice općine K. bio je u obvezi organizirati da Turistička zajednica vodi Uredbom propisane poslovne knjige. Međutim kada tako nije postupio, sukladno čl. 19. st. 2. Uredbe on je time počinio prekršaj, a ne kazneno djelo. S obzirom da je prvostupanjski sud optuženika proglasio krivim radi kaznenog djela iz čl. 248. KZ/11 to je na njegovu štetu u smislu odredbe čl. 469. toč. 1. ZKP/08 povrijedio kazneni zakon. Radi naprijed navedenoga prihvaćanjem žalbe optuženika i po službenoj dužnosti iz osnova propisanog čl. 453. toč. 1. ZKP/08, jer djelo za koje se optuženik progona po zakonu nije kazneno djelo, valjalo je pobijanu presudu temeljem čl. 486. st. 1. ZKP/08 preinačiti u točki 2. radi kaznenog djela iz čl. 248. KZ/11 i optuženika osloboditi od optužbe.

Županijski sud u Varaždinu – KŽ-150/14 od 28. siječnja 2015.

7. NAČIN IZVRŠENJA KAZNENOPRAVNIH SANKCIJA - Novčana kazna

čl. 384. st. 1. u svezi čl. 42. st. 7. KZ/11

Kada osuđenik nije platio u cijelosti ili djelomično novčanu kaznu koja mu je izrečena prema odredbama KZ/97, nakon stupanja na snagu novog kaznenog zakona, sud ne može novčanu kaznu zamijeniti kaznom zatvora na temelju KZ/97, već o izvršenju kazne odlučuje primjenom čl. 384. st. 1. u svezi čl. 42. st. 7. KZ/11.

Pobijanim rješenjem osuđeniku J. J. zamijenjena je novčana kazna u preostalom iznosu od 5.100,00 kn kaznom zatvora u trajanju od 28 dana koja mu je izrečena presudom Općinskog suda u Varaždinu br. K-332/11-2 od 3. svibnja 2011. godine. U žalbi na citiranu presudu osuđenik navodi preostali dio novčane kazne nije platio zbog loših materijalnih prilika jer su i on i supruga nezaposleni, uzdržavaju troje djece, a jedini prihod im je doplatak za djecu i doplatak za pomoć i njegu, time da su potrebe obitelji povećane zbog bolesti djece, o čemu je dostavio medicinsku dokumentaciju, a i on osobno da ima zdravstvenih tegoba radi čega je određen operativni zahvat 14. veljače 2013. godine. Smatra da postoje uvjeti da mu se izrečena novčana kazna zamijeni radom za opće dobro na slobodi odnosno da mu se omogući plaćanje novčane kazne obročnom otplatom u šest rata.

S obzirom da je nakon donošenja pobijanog rješenja stupio na snagu KZ/11 koji u čl. 384. propisuje da će se izvršenje kaznenopravnih sankcija izrečenih sukladno odredbama Kaznenog zakona i drugih propisa iz čl. 381. st. 1., u koji spada i KZ/97, čije izvršenje nije započelo ili je u tijeku, provest će se sukladno odredbama KZ/11. Kako je čl. 42. st. 7. KZ/11 propisano da sud može na zahtjev osuđenika produljiti rok plaćanja novčane kazne do 24 mjeseca ili odrediti obročnu otplatu u tom roku ukoliko je neplaćanje novčane kazne posljedica znatnog pogoršanja imovinskih prilika do kojih je došlo bez krivnje osuđenika, što je ovdje očigledno slučaj, ovaj sud prihvatio je žalbu osuđenika te mu odredio obročnu otplatu preostalog dijela novčane kazne od 5.100,00 kn na rok od 10 mjeseci.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-112/13 od 20. veljače 2013.

8. NAČIN IZVRŠENJA KAZNENOPRAVNIH SANKCIJA

čl. 384. KZ/11

Odredbom čl. 384. st. 1. KZ/11 uređen je način izvršavanja već izrečenih sankcija u skladu s odredbama KZ/97 i drugih posebnih propisa iz čl. 381. st. 1. KZ/11 te tu odredbu nije moguće tumačiti na način da se njome omogućava izmjena pravomoćno izrečene sankcije uslijed stupanja na snagu novog KZ/11.

Pobijanim rješenjem suda prvoga stupnja pravilno je odbio kao neosnovan zahtjev osuđenika N. H. da mu se izrečena pravomoćna kazna zatvora u trajanju od 10 mjeseci zamijeni izvršavanjem kazne zatvora u domu ili primjenom rada za opće dobro ili izricanje uvjetne osude.

Odredbom čl. 384. st. 1. KZ/11, na koju se poziva žalitelj, propisano je da će se izvršenje kaznenopravnih sankcija pravomoćno izrečenih sukladno odredbama KZ/97 i drugih posebnih propisa iz čl. 381. st. 1. KZ/11, čije izvršenje nije započelo ili je u tijeku, provoditi sukladno odredbama KZ/11 od dana njegova stupanja na snagu. Dakle, ovom odredbom uređen je način izvršavanja već izrečenih sankcija u skladu s odredbama KZ/97 i drugih posebnih propisa iz čl. 381. st. 1. KZ/11 te tu odredbu nije moguće tumačiti na način da se njome omogućava izmjena pravomoćno izrečene sankcije uslijed stupanja na snagu novog KZ/11. U tom smislu drugi oblici sankcija, odnosno zamjena izrečene kazne zatvora drugom vrstom kaznenopravnih

sankcija, što ih predlaže osuđenik, odnose se na meritorni dio pravomoćne presude kojom se optuženik proglašava krivim i osuđuje te je stoga nije moguće naknadno mijenjati, osim u postupcima posebno propisanim kazneno-postupovnim odredbama.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-31/14 od 4. veljače 2014.

III. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU

„Narodne novine“ broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 62/03-pročišćen tekst, 115/06; dalje u tekstu ZKP/97

1. NEZAKONITI DOKAZI

čl. 9. ZKP/97

Propust koji je izvršen prilikom provođenja radnje prepoznavanja, a koji se sastoji u davanju dvojakog upozorenja osobi koja treba obaviti spomenutu procesnu radnju, može biti samo razlogom da se taj dokaz, kao i cjelokupni iskaz te osobe kao svjedoka, s posebnom pažnjom ocjenjuje tijekom kaznenog postupka, ali ne može biti i razlog da se sporni zapisnici izdvoje iz spisa kao nezakoniti dokazi.

U predmetnom slučaju iz spornih zapisnika o prepoznavanju proizlazi da su Z. P. i A. V. prije poduzimanja radnje prepoznavanja istovremeno upozoreni i kao svjedoci i kao okrivljenici, s time da je za A. V. u zapisniku o prepoznavanju označeno da ima svojstvo okrivljenika, dok za Z. P. nije naznačeno u kom je svojstvu (okrivljenika, oštećenika ili svjedoka) izvršio radnju prepoznavanja. Prvostupanjski sud je ocijenio da su predmetni zapisnici o prepoznavanju, kao i dijelovi iskaza naprijed spomenutih osoba po načelu tzv. plodova otrovne voćke, nezakoniti dokazi jer da određeni pojedinac može obaviti prepoznavanje ili u svojstvu okrivljenika ili u svojstvu svjedoka, odnosno da ne može istodobno imati dvojaki procesno-pravni status, budući da se za svaki od njih veže određeni skup međusobno različitih prava i obveza. Ovaj žalbeni sud slaže se s naprijed iznijetim pravnim mišljenjem, međutim problem je u tome što je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da su Z. P. i A. V. u konkretnom kaznenom postupku istovremeno imali dvostruku poziciju okrivljenika i svjedoka. Naime, radi se o tome da iz stanja kaznenog spisa nedvosmisleno proizlazi da su obje spomenute osobe u predmetnom kaznenom postupku koji se vodi protiv optuženika D. B. imale isključivo svojstvo svjedoka. To što su Z. P. i A. V. optuženici u jednom drugom kaznenom postupku koji se protiv njih vodi zbog istog kaznenog djela pred istim sudom irelevantna je činjenica u naprijed iznijetom kontekstu, budući da je riječ o zasebnom postupku koji nije u smislu čl. 30. ZKP/97 proizašao iz kaznenog postupka protiv optuženika D. B..

Isto tako, prema ocjeni ovog žalbenog suda, nije od odlučnog značaja da je sastavljač spornih zapisnika o prepoznavanju (redarstvene vlasti) pogrešno držao da Z. P. i A. V. u konkretnom slučaju imaju dvojaku ulogu okrivljenika i svjedoka. Ono što je ovdje isključivo bitno jest njihov stvarni status u ovom kaznenom postupku, a on je, kao što je već rečeno, nedvojbeno jedan jedini – status svjedoka, a budući da su oni prije poduzimanja radnje prepoznavanja bili upozoreni u skladu s odredbom čl. 238. st. 3. ZKP/97 kao svjedoci, predmetni se zapisnici stoga ukazuju zakonitim dokazima. Pritom valja ukazati na odredbu čl. 9. st. 2. ZKP/97 prema kojoj su nezakoniti samo oni dokazi koji su pribavljeni povredom odredaba Zakona o kaznenom postupku kada je to izričito predviđeno u tom Zakonu. Nigdje pak u ZKP/97 nije propisano da se zbog povrede čl. 243. a st. 1. ZKP/97, u kojem je određeno na koji se način provodi radnja prepoznavanja, ne može temeljiti sudska odluka. U naprijed spomenutoj zakonskoj odredbi propisano je koja upozorenja je tijelo, koje provodi ovu radnju, dužno dati svjedoku. Samo ako su učinjeni propusti radi kojih je iskaz svjedoka nezakonit dokaz, a koji su predviđeni u čl. 235. ZKP/97, zapisnik o prepoznavanju, koji u suštini predstavlja njegovo iskazivanje, ne može se koristiti kao dokaz u kaznenom postupku. Budući da u konkretnom slučaju nije učinjen propust koji bi se mogao podvesti pod citiranu zakonsku odredbu, ne može se prihvatiti stajalište prvostupanjskog suda iz pobijanog rješenja da je ovdje riječ o nezakonitim dokazima.

2. PRESUDENA STVAR

čl. 11. ZKP/97

O istim djelima može se govoriti kada su činjenice na kojima se temelji odluka u prekršajnom ili drugom postupku (dakako kada je riječ o postupcima za djela koji se slijedom ranije izloženih kriterija mogu označiti kao kazneni postupci odnosno postupci povodom "optužbe za kazneno djelo") u bitnome iste (dakle ne moraju biti iste u svakom detalju), kao i one koje predstavljaju učin kaznenog djela za koje se istom počinitelju sudi u kaznenom postupku.

Pobijanom presudom opt. R. Š. je proglašen krivim za kazneno djelo prijetnje iz čl. 129. st. 2. KZ/97 čiji činjenični opis glasi: "što je dana 11. studenog 2010. u 16,30 sati u R., ispred kuće vlasništvo Z. P., na kućnom pragu, grozio imenovanom da će ga ubiti, što je kod Z. P. izazvalo strah i nesigurnost za vlastiti život", na koji način je drugome ozbiljno prijetio da će ga usmrtiti. Prekršajnim nalogom Prekršajnog suda u Varaždinu broj J-Pp-09 J-1735/10 od 13. prosinca 2010., koji je postao pravomoćan prije pobijane presude, optuženik je proglašen krivim zbog prekršaja opisanog u čl. 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 372,00 kn, čiji činjenični opis glasi: "što je dana 11. studenog 2010. oko 16,30 sati narušavao javni red i mir na način što je u dvorištu obiteljske kuće Z. P. bez ikakvog povoda vikao, galamio i pogrđnim riječima: "Jebo ti bog mater, pička ti materina", vrijeđao Z. P. te dizao ruke u namjeri da ga udari i unosio mu se u lice".

Uspoređujući činjenice na kojima se temelje citirane odluke vidljivo je da se obje odluke odnose na događaj koji se odigrao između istih stranaka, na istom mjestu i u isto vrijeme (dana 11. studenog 2010. oko 16,30 sati kod kuće vlasništvo oštećenog Z. P.). dok se u činjeničnom opisu djela za koja je optuženik pravomoćno osuđen u prekršajnom postupku, za razliku od opisa djela u izreci pobijane presude, ne navodi da bi navedene zgođe zgrozio oštećenom da će ga ubiti. Međutim, ovaj sud uočava da iz činjenica koje je u ovom kaznenom postupku utvrdio prvostupanjski sud nedvojbeno proizlazi da je prijetnja za koju je optuženik proglašen krivim pobijanom presudom izrečena neposredno prije njegovog fizičkog ataka prema oštećenom koji se opisuje u činjeničnom opisu djela za koje je proglašen krivim u prekršajnom postupku: "...dizao ruke u namjeri da ga udari i unosio mu se u lice". Nadalje, slijedom činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi da je oštećeni izbjegao udarac okrivljenika na način da se u trenutku kada je okrivljenik zamahnuo rukama prema njemu izmaknuo .

Iz svega navedenog proizlazi kao izvjesno da je okrivljenik odmah pošto je zaprijetio oštećeniku da će ga ubiti fizički nasrnuo na njega, a što dovodi do zaključka da je poduzeo radnje koje očigledno predstavljaju realizaciju izrečene prijetnje. Po stavu ovog suda nepravo koje je učinjeno izricanjem prijetnje je u cijelosti obuhvaćeno nepravom sadržanim u radnjama koje okrivljenik poduzima u cilju realizacije izrečene prijetnje – fizički nasrtaj na oštećenog. Stoga, imajući u vidu očigledan sadržaj volje okrivljenika kod poduzimanja tih radnji (ozljeđivanje oštećenog) ovaj sud zaključuje da je u njima u potpunosti iscrpljeno kriminalno značenje dane situacije i da je stoga prijetnja kao prethodno nekažnjivo djelo po načelu konsumpcije obuhvaćena (konzumirana) u fizičkom nasrtaju koji okrivljenik poduzima prema oštećenom u cilju realizacije prijetnje, tako da se ovdje radi o prividnom stjecaju, odnosno stjecaja nema jer dolazi u obzir primjena samo jednog zakonskog opisa.

Dakle, iako prijetnja sama po sebi predstavlja kazneno djelo, te činjenično nije opisana u spomenutoj prekršajnoj osudi, s obzirom da je prekršajnim nalogom okrivljenik proglašen krivim i za radnju u kojoj je po stajalištu ovog suda konzumirana prijetnja odnosno za radnju u

kojoj je u potpunosti iscrpljeno kriminalno značenje dane situacije, slijedi zaključak da je navedenom odlukom donesenom u prekršajnom postupku okrivljenik već pravomoćno presuđen i za događaj za koji je proglašen krivim pobijanom presudom. Na ovom mjestu valja primijetiti kako i sam prvostupanjski sud u razlozima pobijane presude zaključuje da fizički nasrtaj okrivljenika prema oštećenom, poduzet prema iskazu oštećenog odmah po izrečenoj prijatnji, proizlazi i iz predmetnog prekršajnog naloga.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-225/12 od 13. veljače 2013.

3. PRESUĐENA STVAR

čl. 11. ZKP/97

Pravomoćna presuda za produljeno kazneno djelo obuhvaća u sebi sva djela koja čine cjelinu i koja su ostvorena prije donošenja presude bez obzira na to da li su sudu bila poznata ili nisu pa u odnosu na radnje za koje se saznalo nakon takvog presuđenja, a ulaze u sastav presuđenog produljenog kaznenog djela, vrijedi pravilo "ne bis in idem".

Pravomoćnom presudom Općinskog suda u Koprivnici optuženik je proglašen krivim da je pojedine radnje koje ulaze u sklop produljenog kaznenog djela iz čl. 312. st. 1. KZ/97 počinio u Koprivnici, u razdoblju od 20. prosinca 2000. do 13. listopada 2003. Pojedinačne radnje koje ulaze u sklop produljenog kaznenog djela za koje je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim, ostvarene su također u Koprivnici, i to u siječnju 2003., svibnju 2003., te tijekom kolovoza i rujna 2003., dakle, u istom mjestu i u okviru inkriminiranog razdoblja iz citirane pravomoćne presude Općinskog suda u Koprivnici. Nadalje, optuženik je, kako radnje koje ulaze u sklop produljenog kaznenog djela iz navedene pravomoćne presude Općinskog suda u Koprivnici, tako i radnje koje ulaze u sklop produljenog kaznenog djela za koje je pobijanom presudom proglašen krivim, počinio uvijek na suštinski isti način – u svim slučajevima optuženik u svojstvu ravnatelja Gimnazije, pečatom te gimnazije i vlastoručnim potpisom ovjerava poslovne isprave s neistinitim podacima.

Polazeći od iznesenog, a imajući u vidu konstrukciju produljenog kaznenog djela zaključuje se da između radnji koje ulaze u sklop produljenog kaznenog djela za koje je optuženik pravomoćno osuđen navedenom presudom Općinskog suda u Koprivnici i navedenih radnji iz sastava produljenog kaznenog djela za koje je proglašen krivim pobijanom presudom slučaju postoje takvi sjedinjavajući elementi iz čl. 61. st. 2. KZ/97 koji sve te radnje povezuju na takav način da one u kaznenopravnom smislu čine jedinstvenu cjelinu uslijed čega osuda za produljeno kazneno djelo za koje je optuženik proglašen krivim citiranom pravomoćnom presudom Općinskog suda u Koprivnici, obuhvaća i sva pojedina djela koja ulaze u sklop produljenog kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim pobijanom presudom.

Budući ovaj sud smatra da radnje koje ulaze u sastav produljenog kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim pobijanom sagledane u kontekstu radnji u sastavu produljenog kaznenog djela za koja je optuženik proglašen krivim navedenom pravomoćnom presudom Općinskog suda u Koprivnici, ne predstavljaju značajniju kriminalnu količinu, to se zaključuje da je optuženik za kazneno djelo za koje je pobijanom presudom proglašen krivim, već pravomoćno osuđen citiranom presudom Općinskog suda u Koprivnici, pa je pobijanom presudom u tom dijelu na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon iz čl. 368. toč. 3. ZKP/97 koja postoji ako je stvar već pravomoćno presuđena.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-735/12 od 27. ožujka 2013.

4. PRESUĐENA STVAR – kada nema povrede načela ne bis in idem

čl. 11. ZKP/97

Kada su optuženici pravomoćnom prekršajnom presudom proglašeni krivim za nezakonit prelazak države granice, odnosno za prekršaj iz čl. 8. st. 2., kažnjiv po čl. 48. st. 1. toč. 1. Zakona o nadzoru državne granice, ne može se govoriti o povredi načela ne bis in idem u odnosu na kazneno djelo izbjegavanja carinskog nadzora iz čl. 257. st. 1. KZ/11 za koje se terete u kaznenom postupku, kojom odredbom se sankcionira prenošenje robe čiji je promet ograničen preko granice izbjegavanjem carinskog nadzora jer se radi o različitim protupravnim ponašanjima koja imaju različite zakonske konstitutivne elemente.

Pravomoćnom prekršajnom presudom optuženici su proglašeni su krivim za prekršaj iz čl. 8. st. 2., kažnjiv po čl. 48. st. 1. toč. 1. Zakona o nadzoru državne granice počinjenog na način što nezakonito, van graničnog prijelaza i granične kontrole, ušli u Republiku Hrvatsku, s time da se još u činjeničnom opisu navodi da su nakon nezakonitog prelaska državne granice zaustavljeni u mjestu Zalužje, u blizini državne granice, kada su izvršenim pregledom osobnog vozila u vozilu pronađeni lijekovi, vitaminski pripravci i medicinska oprema u svezi koje se terete u ovom kaznenom postupku. Dakle, sukladno zakonskom opisu citiranog prekršaja navedeni optuženici su proglašeni krivim za nezakoniti prelazak državne granice, tj. za ulazak u R. Hrvatsku izvan graničnog prijelaza i granične kontrole.

Predmetnim optužnim aktom optuženici se terete da su u inkriminirano vrijeme na inkriminiranom mjestu kao i prema prekršajnoj presudi, zajednički i dogovorno, protivno čl. 53. st. 1. toč. a. u svezi čl. 52. Carinskog zakona, u cilju da se okoriste, osobnim vozilom, mimo graničnog prijelaza, bez odobrenja za uvoz lijekova i medicinske opreme, iz Republike Slovenije u Republiku Hrvatsku preko granične crte prevezli predmetne lijekove, vitaminske pripravke i medicinsku opremu, s time da se u nastavku opisuje mjesto i način preuzimanja navedenih stvari u Sloveniji te način njihovog prenošenja u Republiku Hrvatsku bez carinskog nadzora, dakle da su izbjegavajući mjere carinskog nadzora prenosili preko granice robu čiji je promet ograničen. Drugim riječima, optuženici se terete da su predmetne lijekove, vitaminske pripravke i medicinsku opremu, čiji je promet ograničen, prenijeli preko granice izbjegavajući mjere carinskog nadzora, kršeći na taj način i konkretne odredbe Carinskog zakona.

Iz citiranih zakonskih i činjeničnih opisa prekršaja i kaznenog djela očito je da se radi o različitim protupravnim ponašanjima koja imaju različite zaštitne objekte, različite zakonske konstitutivne elemente, te sukladno tome i različite činjenične opise koji su optuženicima stavljeni na teret, a kojima se ispunjavaju zakonska obilježja tih protupravnih ponašanja. Tako se predmetnim prekršajem sankcionira kršenje odredbe o nadzoru državne granice, koji nadzor obuhvaća, između ostalog, i kontrolu prelaska državne granice, s time da prelazak državne granice predstavlja svako kretanje preko državne granice. Sukladno navedenom, a kako to i proizlazi iz činjeničnog opisa prekršajnog djela optuženici su proglašeni krivim za nezakoniti prelazak državne granice.

Za razliku od citiranog prekršaja, predmetnim kaznenim djelom, kojim se štiti grupni zaštitni objekt gospodarstvo (KZ/11) odnosno sigurnost platnog prometa i poslovanja (KZ/97), sankcionira se izbjegavanje carinskog nadzora tj. prenošenje preko granice robe čiji je promet ograničen izbjegavanjem mjere carinskog nadzora. Dakle, ne sankcionira se kršenje odredbe o nadzoru državne granice tj. nezakoniti prelazak državne granice, već se sankcionira prenošenje robe čiji je promet ograničen preko granice izbjegavanjem mjere carinskog nadzora. Budući da prema navedenom prekršaj za koji su optuženici proglašeni krivim i kazneno djelo za koje se terete u ovom kaznenom postupku to se ne može govoriti o presuđenoj stvari. S obzirom da su zbog pogrešno pogrešnog pravnog stajališta suda prvog stupnja u pobijanoj presudi izostala činjenična utvrđenja u pogledu odlučnih činjenica za koje se I i II optuženici terete, valjalo je

prihvatajući žalbu državnog odvjetnika ukinuti pobijanu presudu u odbijajućem dijelu i u tom dijelu predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje

Županijski sud u Varaždinu, Kž-690/13 od 28. siječnja 2014.

5. OSNOVE ZA ODREĐIVANJE PRITVORA

čl. 102. st. 1. t. 1. u svezi čl. 441. st. 3. ZKP/97

Kada je optuženik u skraćenom postupku dao svoju obranu i ispunjene su pretpostavke iz čl. 441. st. 3. ZKP/97, tada se protiv njega ne može odrediti pritvor po osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP/97.

U pravu je optuženik kada tvrdi da u predmetnom slučaju ne postoje razlozi da se protiv njega odredi pritvor po osnovu propisanom čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP-a jer se je on u ovom kaznenom postupku očitovao o krivnji i iznio svoju obranu te da je prvostupanjski sud trebao primijeniti čl. 441. st. 3. ZKP-a i glavnu raspravu održati u njegovoj odsutnosti. Iako su točni navodi prvostupanjskog suda da se, osim u dva navrata, pozivi za glavnu raspravu u daljnjem tijeku postupka nakon ukidne odluke nisu mogli dostaviti optuženiku jer su vraćeni s napomenom da je obaviješten i da nije podigao pošiljku, a isto tako da nije realiziran niti dovedbeni nalog jer okrivljenik nije zatečen na adresi svog prebivanja, odnosno nitko nije otvorao vrata, prema ocjeni ovoga suda isto u konkretnom slučaju nije relevantno i ne predstavlja osnov da se protiv istoga odredi pritvor po čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP/97. To iz razloga jer se u konkretnom slučaju provodi se skraćeni postupak za koji se u odredbi čl. 441. st. 3. ZKP/97 propisuje mogućnost da se glavna rasprava održi u odsutnosti okrivljenika ako mu se, pored ostaloga, poziv nije mogao uručiti zbog neprijavlivanja sudu promjene adrese ili boravišta, pod uvjetom da njegova nazočnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan, pri čemu nije odlučno u kojim okolnostima je okrivljenik bio ispitan (istražne radnje, prijašnje ročište glavne rasprave ili istraga nakon koje je predmet upućen na skraćeni postupak). S obzirom da je u ovom predmetu optuženik iznio svoj stav prema optužbi i dao obranu i to na glavnoj raspravi pred istim sucem, prema ocjeni ovoga suda njegova prisutnost na glavnoj raspravi više nije nužna, a u tom pravcu prvostupanjski sud u pobijanom rješenju niti ne ističe da je i iz kojeg razloga nužno da okrivljenik bude prisutan na glavnoj raspravi, radi čega su bile ispunjene čl. 441. st. 3. ZKP/97 propisane pretpostavke da se glavna rasprava održi u odsutnosti optuženika i da stoga nije bilo zakonskih pretpostavki za određivanje pritvora protiv istoga radi osiguranja njegove prisutnosti na glavnoj raspravi.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-554/13 od 12. rujna 2013.

6. BITNA POVREDA ODREĐABA KAZNENOG POSTUPKA

čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97

Počinjena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97 u vidu nerazumljivosti izreke s obzirom da pobijana presuda ne sadrži podatke o osuđivanosti optuženika u smislu čl. 225. st. 1. ZKP/97 već samo konstataciju da su osuđivani.

Prema čl. 359. st. 3. ZKP/97 izreka presude mora sadržavati, između ostalog, osobne podatke o optuženiku iz čl. 225. st. 1. ZKP/97, dok prema čl. 225. st. 1. ZKP/97 osobni podaci optuženika sadrže, između ostalog, "je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad izrečenu kaznu izdržao". S obzirom da izreka pobijane presude ne sadrži podatke o osuđivanosti optuženih u

smislu čl. 225. st. 1. ZKP/97, već samo konstataciju da su osuđivane, takva izreka je nerazumljiva, tim više što ni obrazloženje pobijane presude ne sadrži takve podatke, zbog čega nije jasno kada i za što su optužene osuđivane i da li su i kada su izrečenu kaznu izdržale, a što su odlučne činjenice kod odluke o kaznenopravnoj sankciji.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-632/12 od 6. ožujka 2013.

7. BITNA POVREDA ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA

čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97

Bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97 u vidu proturječnosti izreke i razloga presude ostvarena je time što se u izreci pobijane presude za optuženu navodi da je osuđivana, dok je prema razlozima presude neosuđivana.

U izreci pobijane presude za optuženu se navodi da je "osuđivana", dok se u razlozima presude navodi da joj je kao olakotna okolnost utvrđena dosadašnja neosuđivanost "zbog nastupa rehabilitacije za osudu prema izvodu iz kaznene evidencije sa lista 45 spisa". Dakle, prema izreci pobijane presude I. optužena je osuđivana, dok je prema razlozima presude neosuđivana (zbog nastupa rehabilitacije), na koji način je ostvarena proturječnost izreke i razloga presude. Što se tiče pitanja rehabilitacije, prvostupanjskom sudu valja skrenuti pažnju da je odredbama čl. 473. i čl. 474. ZKP/97 propisan postupak za donošenje odluke o rehabilitaciji, s time da su zakonski uvjeti za nastup rehabilitacije propisani u čl. 85. KZ/97. S obzirom da je u izvodu iz kaznene evidencije koji se nalazi u spisu za I opt. N. I. navedena kaznena osuda temeljem presude O.S. u Čakovcu 18. prosinca 2001., sud prvog stupnja nije mogao zaključiti da je nastupila rehabilitacija za navedenu osudu.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-632/12 od 6. ožujka 2013.

8. BITNA POVREDA ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA

čl. 367. st. 3. ZKP/97

Kada rasprava zbog proteka roka od dva mjeseca počinje ispočetka, sud je pozivanjem u presudi na dokazne radnje koje je proveo u prethodnom razdoblju, a koje nije ponovno izveo, ostvario bitnu povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP/97 jer se smatra da takvi dokazi nisu provedeni.

Iz stanja prvostupanjskog kaznenog spisa proizlazi da na glavnoj raspravi 9. studenoga 2011., koja je zbog proteka roka od dva mjeseca započela ispočetka, sud prvoga stupnja nije pročitao zapisnike o suočenju IV. optuženika sa svjedocima na čije se iskaze u obrazloženju napadane presude izrijekom poziva kao na provedene dokazne radnje. Takvim propustom prvostupanjski sud je de facto nepravilno primijenio odredbu čl. 351. st. 1. ZKP-a, koja propisuje da sud temelji presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi, a to je zacijelo utjecalo, odnosno moglo utjecati na pravilnost i zakonitost presude u tom segmentu, čime je zapravo, kao što je rečeno, ostvario relativno bitnu postupovnu povredu iz čl. 367. st. 3. ZKP-a. Svoju ocjenu vjerodostojnosti iskaza spomenutih svjedoka sud prvoga stupnja je utemeljio na neizvedenom dokazu suočenja pa je taj propust bez sumnje bio od utjecaja na presudu u pogledu inkriminacija iz točke 5.), 6.) i 7.) izreke.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-221/12 od 22. siječnja 2013.

9. BITNA POVREDA ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA - ZABRANA REFORMATIO IN PEIUS

čl. 367. st. 1. toč. 10. ZKP/97

Zabrana reformatio in peius je prekršena i kada prvostupanjski sud, nakon što je presuda već jednom bila ukinuta, po žalbi optuženika, u ponovljenom suđenju prihvati optužnicu u kojoj je državni odvjetnik izvršio značajne izmjene činjeničnog i zakonskog opisa kaznenog djela koje optuženika stavljaju u teži položaj.

Činjenični opis kaznenog djela za koje je optuženik K. Ž. ranijom presudom proglašen krivim (broj K. 1125/09-17 od 26. srpnja 2010.) je u bitnome glasio da je optuženik unatoč pravomoćnoj i ovršnoj presudi Općinskog suda u Novom Marofu od 19. travnja 2006., broj P-42/06, na temelju koje je dužan za uzdržavanje svojih mladb. doprinosti mjesečni iznos od po 500,00 kuna za svako dijete, počevši od 24. veljače 2006. pa nadaje dok za to budu postojali zakonski uvjeti, iako je bio svjestan svoje obveze i ostvarivao prihode iz radnog odnosa, te naknadu za nezaposlene osobe, uskratio plaćati dužno uzdržavanje, tako da u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2009., nije uplatio niti jedan alimentacijski obrok, čime je u navedenom razdoblju oštetio svaku kćerku za iznos od po 6.000,00 kuna. Na temelju takvog činjeničnog opisa optuženik je proglašen krivim za modalitet počinjenja kaznenog djela protiv braka, obitelji i mladeži, povredom dužnosti uzdržavanja iz čl. 209. st. 2. KZ/97 koji ostvaruje onaj tko odbija davati uzdržavanje za maloljetne osobe koje je na temelju ovršne odluke dužan uzdržavati. Protiv te presude žalbu je podnio samo optuženik, te je Županijski sud u Varaždinu prihvaćanjem iste rješenjem broj Kž-719/11-4 od 20. prosinca 2011. ukinuo presudu i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U ponovljenom postupku državni odvjetnik je intervenirao u činjenični opis djela, na način da prema izmijenjenoj optužnici optuženika K. Ž. sada više ne tereti da je kazneno djelo iz čl. 209. st. 2. KZ/97 počinio time što je iako je bio svjestan svoje obveze i ostvarivao prihode iz radnog odnosa, te naknadu za nezaposlene osobe, uskratio plaćati dužno uzdržavanje za svoje mladb. kćeri, već u bitnome time što je iako je bio svjestan svoje obveze, uzimanjem kredita umanjio raspoloživi dio svojih primanja, te mu nije preostalo dovoljno sredstava za plaćanje alimentacije, a nakon toga ugovorom o darovanju otuđio svoju nekretninu iz čije vrijednosti se moglo naplatiti dugovanje. Dakle, optuženika se tereti za drugi modalitet počinjenja kaznenog djela iz čl. 209. st. 2. KZ/97 koji ostvaruje onaj tko izbjegava davati uzdržavanje za maloljetne osobe koje je na temelju ovršne odluke dužan uzdržavati.

Usporedbom činjeničnih i zakonskih opisa kaznenog djela iz prijašnje presude i izmijenjene optužnice, koju prvostupanjski sud u ponovljenom postupku prihvaća, Županijski sud u Varaždinu, kao sud drugog stupnja, zaključuje da je riječ o značajnijoj izmjeni činjeničnog opisa kaznenoga djela (sada se radi o drugom modalitetu počinjenja predmetnog kaznenog djela od onog za koje je optuženik proglašen krivim prijašnjom presudom) koje optuženika stavlja u teži položaj. Iako je pobijanom presudom optuženik oslobođen od optužbe, time što je prvostupanjski sud prihvatio ranije opisanu intervenciju državnog odvjetnika u činjenični i zakonski opis kaznenog djela, optuženik je po svojoj žalbi došao u situaciju da bude optužen i osuđen za postupanje koje nije predstavljalo činjenični osnov i zakonski opis počinjena kaznenog djela iz prijašnje optužnice odnosno presude. Na taj način prekršena je zabrana iz čl. 381. ZKP/97 (zabrana reformatio in peius) i ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 10. ZKP/97, na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-256/13 od 11. prosinca 2013.

10. POVREDA KAZNENOG ZAKONA NA ŠTETU OPTUŽENIKA

čl. 368. toč. 1. ZKP/97

Povrijeđen je kazneni zakon na štetu optuženika kada je optuženik proglašen krivim radi kaznenog djela izazivanja prometne nesreće iz čl. 272. st. 1. i 2. KZ/97 zbog nepropisne vožnje protivne člancima 38. st. 1. i 2. i 134. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, a u postupku je utvrđeno da se oštećenica u času prometne nezgode vozila na biciklu, zbog čega je ista u smislu odredaba čl. 2. st. 1. toč. 49., 66. i 68. Zakona o sigurnosti prometa na cestama u vrijeme prometne nezgode imala svojstvo vozača, a ne pješaka pa nije bila u kategoriji sudionika u prometu prema kojem bi se okrivljenik trebao ponašati sukladno člancima 38. st. 1. i 2. i 134. st. 1. Zakona o sigurnosti.

U predmetnom slučaju u optužnom prijedlogu Općinskog državnog odvjetništva u Koprivnici optuženiku je stavljeno na teret da se je upravljajući osobnim automobilom protivno odredbama čl. 38. st. 1. i 2. i čl. 134. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama propustio obilježenom pješačkom prijelazu sa biciklističkom trakom približavati sigurnosnom brzinom tako da može zaustaviti svoje vozilo kako bi propustio bicikliste koji su već stupili na biciklističku stazu, uslijed čega je u nastavku vožnje prednji kotač bicikla kojim je upravljala A. H. po biciklističkoj stazi udario u prednji desni dio automobila kojom prilikom je A. H. pala na asfalt i zadobila tešku tjelesnu ozljedu. Međutim, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da se je oštećenica A. H. kretala vozeći se na biciklu iz pravca Frankopanske ulice, ušla na kolnik ulice Braće Radića i to na dijelu gdje je na kolniku ucrtan obilježeni pješački prijelaz i prijelaz biciklističke staze preko kolnika gdje je došlo do sudara između prednjeg kotača njezinog bicikla i prednjeg desnog dijela automobila kojim je iz pravca Trga dr. Tomislava Bardeka u pravcu Bjelovarske ceste upravljao optuženik.

Odredba članak 38. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama propisuje da je vozač dužan obratiti pažnju na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik, a stavkom 2. istog članka je propisano da kad vozač prilazi obilježenom pješačkom prijelazu vozač mora upravljati vozilom s osobitim oprezom i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može pravodobno zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza. Nadalje, čl. 134. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama propisano je da ako se na obilježenome pješačkom prijelazu ne upravlja uređajima za davanje prometnih svjetala ni znacima ovlaštene osobe (kakav je pješački prijelaz na kojem je došlo do prometne nezgode) vozač je dužan pješačkom prijelazu približavati se sigurnosnom brzinom tako da ne ugrožava pješake, odnosno tako da može zaustaviti svoje vozilo da bi propustio pješake koji su već stupili na pješački prijelaz. Dakle, iz obje zakonske odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama čija povreda se optuženiku stavlja na teret proizlazi da postoji obveza vozača da se na propisani način ponaša samo prema pješacima, a ne i prema drugim vozačima. S obzirom da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da se je oštećenica u času prometne nezgode vozila na biciklu zbog čega je u smislu odredbi čl. 2. st. 1. toč. 49., 66. i 68. Zakona o sigurnosti prometa na cestama u času prometne nezgode imala svojstvo vozača, a ne pješaka, dakle nije bila u kategoriji sudionika u prometu prema kojem bi se okrivljenik trebao ponašati sukladno člancima 38. st. 1. i 2. i 134. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, ponašanje optuženika nije moguće okarakterizirati kao nepropisnu vožnju protivnu naprijed navedenim člancima Zakona o sigurnosti prometa na cestama te isto ne predstavlja radnju počinjenja kaznenog djela izazivanja prometne nesreće iz čl. 272. st. 2. i 1. KZ/97.

Samo u situaciji da je oštećenica prije stupanja na kolnik sišla sa bicikla i gurala isti, ona bi sukladno čl. 2. st. 1. toč. 68. Zakona o sigurnosti prometa na cestama bila u kategoriji pješaka i tada bi optuženik bio u obvezi postupati sukladno člancima 38. st. 1. i 2. i 134. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Za napomenuti je da ucrtan prijelaz biciklističke staze preko kolnika, što je signalizacija u skladu sa Pravilnikom o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama daje pravo biciklistima da na tom dijelu cestu prelaze vozeći

bicikl, ali to ne znači da time automatski imaju prednost u odnosu na vozače koji se kreću kolnikom jer isto nije propisano niti člancima 38. i 134. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, a niti bilo kojom drugom odredbom iz tog zakona.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-280/13 od 16. travnja 2014.

IV. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU

„Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12 i 143/12, dalje u tekstu ZKP/08

1. PRESUĐENA STVAR – kada nema povrede načela ne bis in idem

čl. 12. ZKP/08 u svezi sa čl. 202. st. 6. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj: 107/07, 39/13 i 157/13)

Žalba podnesena od strane jednog suokrivljenika protiv presude prekršajnog suda sprječava nastup pravomoćnosti presude ne samo u odnosu na žalitelja, nego i u odnosu na suokrivljenika iz razloga što institut *beneficium cohaesionis*, propisan čl. 202. st. 6. Prekršajnog zakona (NN 107/07, 39/13 i 157/13) suspendira relativnu pravomoćnost presude, što znači da presuda nije postala pravomoćna ni u odnosu na okrivljenika koji se nije žalio, budući da se temeljem čl. 202. st. 6. Prekršajnog zakona povodom žalbe presuda može ukinuti i u odnosu na okrivljenika koji se nije žalio, ukoliko se utvrdi da za to postoje zakonski razlozi.

Iz podataka iz spisa proizlazi da su presudom Prekršajnog suda J. K. i M. Z. proglašeni krivim za prekršaj iz čl. 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, koji prekršaj se odnosi na inkriminirani događaj iz privatne tužbe, te osuđeni na novčanu kaznu, s time da je protiv te presude žalbu podnio J. K., o kojoj žalbi Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske još nije donio odluku.

Bez obzira što je Prekršajni sud u odgovarajućem upisniku upisao da je u odnosu na okrivljenika M. Z. citirana presuda postala pravomoćna 29. prosinca 2013., a kako to proizlazi iz dopisa Prekršajnog suda, na što se poziva sud prvog stupnja prilikom utvrđenja da je u odnosu na okrivljenika M. Z. presuda postala pravomoćna, privatni tužitelj J. K. u žalbi osnovano pobija takav zaključak.

Naime, žalba podnesena od strane J. K. protiv citirane presude Prekršajnog suda sprječava nastup pravomoćnosti presude ne samo u odnosu na žalitelja J. K., nego i u odnosu na suokrivljenika M. Z. iz razloga što institut *beneficium cohaesionis*, propisan čl. 202. st. 6. Prekršajnog zakona (NN 107/07, 39/13 i 157/13) suspendira relativnu pravomoćnost presude.

Zbog navedenih razloga sud prvog stupnja nepravilno je postupio kad je pobijanim rješenjem obustavio kazneni postupak protiv okrivljenika M. Z. sa obrazloženjem da je za predmetno djelo već pravomoćno osuđen (prekršajnom presudom) te je valjalo usvojiti žalbu privatnog tužitelja zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i ukinuti pobijano rješenje jer se ne radi o presuđenoj stvari.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-15/15 od 20. siječnja 2015.

2. NAČELO ZABRANE REFORMATIO IN PEIUS - kod prometnog delikta

čl. 13. ZKP/08

U situaciji kada se protiv ranijih prvostupanjskih presuda žalio samo optuženik, a prije izmjene optužbe optuženik se teretio da je prometnu nesreću prouzročio kršenjem propisa iz čl. 199. st. 1. i čl. 38. st. 1. Zakona o sigurnosti pometna na cestama, dok se izmijenjenom optužbom tereti da je prometnu nesreću prouzročio kršenjem propisa iz čl. 199. st. 1. i čl. 51. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, s time da odredbe iz čl. 38. st. 1. i čl. 51. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama propisuju sasvim različite

obveze za vozača, takvom izmjenom optužnice državni odvjetnik je povrijedio načelo zabrane *reformatio in peius*.

Povreda načela zabrane *reformatio in peius* postoji i u situaciji kad se radi o znatnim izmjenama činjeničnog opisa kaznenog djela. Kad je riječ o kaznenom djelu izazivanja prometne nesreće, kod kojeg kaznenog djela se radnja počinjenja kaznenog djela sastoji u kršenju propisa o sigurnosti prometa, izmjena činjeničnog opisa djela u smislu da se umjesto kršenja jednog propisa o sigurnosti prometa, inkriminira kršenje drugog propisa o sigurnosti prometa, kojim kršenjem je prouzročena prometna nesreća, predstavlja znatnu izmjenu činjeničnog opisa kaznenog djela, te se takvom izmjenom povrjeđuje načelo zabrane *reformatio in peius* u situaciji propisanoj čl. 13. ZKP/08.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-523/14 od 13. siječnja 2015.

3. STVARNA NADLEŽNOST

čl. 19.c. st. 1. toč. d. ZKP/08

Kada je državni odvjetnik podignuo optužnicu za kazneno djelo iz čl. 292. st. 2. KZ/97, a u međuvremenu je stupio na snagu novi Kazneni zakon ("Narodne novine" broj 125/11 i 144/12, u daljnjem tekstu KZ/11) u kojem kazneno djelo takvog naziva i opisa više ne postoji, te sud, postupajući u smislu čl. 3. st. 3. KZ/11, utvrdi postojanje pravnog kontinuiteta tog kaznenog djela sa kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11, koje kazneno djelo međutim sukladno odredbi iz čl. 19.c. st. 1. t. d. ZKP/08 nije u nadležnosti općinskog već županijskog suda, ali državni odvjetnik nije izmijenio pravnu oznaku kaznenog djela u skladu s odredbama KZ/11, sud se obzirom na trenutnu pravnu oznaku kaznenog djela, ne može u ovoj fazi postupka oglasiti stvarno nenadležnim, nego to može učiniti tek u trenutku presuđenja.

Pobijanim rješenjem sud prvog stupnja se na temelju čl. 29. st. 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 147/13, 152/14 – dalje u tekstu: ZKP/08), proglasio stvarno i mjesno nenadležnim za vođenje kaznenog postupka u kaznenom predmetu povodom optužnice općinskog državnog odvjetništva radi kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. u svezi st. 1. alineja 6. KZ/97. Nakon pravomoćnosti tog rješenja odlučeno je da će se spis ustupiti Županijskom sudu u Varaždinu, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Zaključak prvostupanjskog da nije stvarno i mjesno nadležan za postupanje u ovom predmetu temelji se na tvrdnji da sud nije vezan prijedlogom tužitelja o pravnoj ocjeni djela, već isključivo činjeničnim opisom istog. U konkretnom slučaju državni odvjetnik djelo kvalificira kao kazneno djelo iz čl. 292. st. 2. KZ/97, međutim kako je u međuvremenu stupio na snagu novi Kazneni zakon ("Narodne novine" broj 125/11 i 144/12, u daljnjem tekstu KZ/11) u kojem kazneno djelo takvog naziva i opisa više ne postoji, sud je na temelju čl. 3. st. 3. KZ/11 dužan ispitati postoji li pravni kontinuitet tako da činjenično stanje podvede pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz novog zakona, pa ako utvrdi da postoji, primijenit će zakon koji je blaži za počinitelja. Po mišljenju prvostupanjskog suda u konkretnom slučaju činjenični opis djela bi se eventualno mogao podvesti pod biće kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. KZ/11, koje kazneno djelo međutim sukladno odredbi iz čl. 19.c. st. 1. t. d. ZKP/08 nije u nadležnosti općinskog već županijskog suda pa smatra da zbog stvarne nenadležnosti ne može nastaviti suđenje i odlučivati o pitanju pravnog kontinuiteta i primjene blažeg zakona, već to može činiti samo nadležan sud.

U pravu je državni odvjetnik kada u žalbi tvrdi da je takav stav prvostupanjskog suda pogrešan. Naime, po pravnom shvaćanju ovoga suda u opisanoj situaciji, općinski sud se obzirom na trenutnu pravnu oznaku kaznenog djela po državnom odvjetniku ne može u ovoj fazi postupka ocjenjujući pravnu kvalifikaciju djela i eventualnu primjenu blažeg zakona oglasiti stvarno nenadležnim, nego to može učiniti tek u trenutku presuđenja, kada će sukladno načelu konkretnosti imati na raspolaganju sve relevantne činjenice i okolnosti važne za ocjenu koji je zakon u konkretnom slučaju blaži za počinitelja.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-253/15 od 27. svibnja 2015.

4. OSNOVE ZA ODREĐIVANJE ISTRAŽNOG ZATVORA

čl. 123. st. 1. t. 3. ZKP/08

Zaključak o postojanju reiteracijske opasnosti, kao jedne od posebno istražnih-zatvorskih osnova iz čl. 123. st. 1. toč. 3. ZKP/08 ne može se temeljiti na podacima o ranijoj prekršajnoj osuđivanosti optuženika koji su brisani iz prekršajne evidencije.

Pobijanim rješenjem sudac istrage je na temelju čl. 127. st. 1. u svezi s čl. 123. st. 1. t. 2. i 3. ZKP/08 protiv osumnjičenika G. F. odredio istražni zatvor u kaznenom postupku zbog kaznenih djela iz čl. 227. st. 4., čl. 123. st. 2. i čl. 306. st. 2. KZ/11.

U pravu je žalitelj kada osporava tzv. reiteracijsku opasnost. Iz osumnjičenikovog izvotka iz kaznene evidencije vidljivo je da on do sada nije bio osuđivan, dok iz njegovog izvotka iz prekršajne evidencije proizlazi da je jedino bio kažnjen zbog prekršaja iz čl. 53. st. 6. u svezi sa st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (prekoračenje brzine). Ovi podaci ne ukazuju na opasnost od ponavljanja prometnih delikata time da se sudac istrage ne može pozvati na podatke o ranijoj osuđivanosti osumnjičenika koji su brisani iz prekršajne evidencije. To poradi toga što je u našem kaznenom zakonodavstvu prihvaćen model pune rehabilitacije koji se temelji na fikciji neosuđivanosti. Prema tome osoba kojoj su brisane ranije osude ima se smatrati neosuđivanom i svaka uporaba podataka o njemu kao počinitelju kaznenog ili prekršajnog djela je zabranjena. Rehabilitirana osoba u tom smislu ne može snositi bilo kakve pravne posljedice, to znači da se brisane osude (prekršajne, kaznene) ne mogu koristiti kao osnova za primjenu istražnog zatvora

Županijski sud u Varaždinu, Kv I-139/13 od 10. svibnja 2013.

5. ISTRAŽNI ZATVOR

čl. 133. st. 1. ZKP/08

U slučaju kada je optuženiku određen istražni zatvor zbog dva kaznena djela, a nepravomoćnom presudom je oslobođen od optužbe za jedno od tih kaznenih djela, tada se ukupno trajanje istražnog zatvora prosuđuje prema kazni zatvora koja se optuženiku može izreći za kazneno djelo za koje je nepravomoćno proglašen krivim.

Pobijanim rješenjem suda prvoga stupnja protiv optuženika je na temelju čl. 131. st. 3. u svezi s čl. 123. st. 1. t. 3. ZKP/08 produljen istražni zatvor u kaznenom postupku zbog kaznenih djela iz čl. 173. st. 6. i čl. 318. st. 1. KZ/97.

Međutim, nepravomoćnom presudom optuženik je oslobođen od optužbe za kazneno djelo iz čl. 173. st. 6. KZ/97, dok je proglašen krivim za kazneno djelo iz čl. 318. st. 1. KZ/97.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda u takvoj je situaciji valjalo ukupno trajanje istražnog zatvora prosuđivati prema kaznenom djelu iz čl. 318. st. 1. KZ/97 za koje je optuženik nepravomoćno proglašen krivim, a za koje se može izreći kazna zatvora od šest mjeseci do tri godine. To znači da u smislu odredbe čl. 133. st. 1. toč. 1. ZKP/08 istražni zatvor do donošenja presude može trajati najdulje tri mjeseca. Kako iz pobijanog rješenja proizlazi da je optuženik uhićen 6. prosinca 2012., suprotno navedenoj zakonskoj odredbi istražni zatvor protiv njega mogao je trajati do 6. ožujka 2013.

Županijski sud u Varaždinu, KŽ-272/13 od 2. svibnja 2013.

6. PREUZIMANJE KAZNENOG PROGONA OD STRANE OŠTEĆENIKA

čl. 225. st. 1. ZKP/08;

Kada je u pitanju kazneno djelo sa zapriječenom kaznom zatvora iznad pet godina oštećenik kao tužitelj može nastaviti kazneni progon samo predlaganjem istrage.

Nakon što je Općinsko državno odvjetništvo u Koprivnici obustavilo istragu protiv okrivljenika I. M. radi kaznenog djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz čl. 227. st. 6. u svezi st. 2. i st. 1. KZ/11. oštećeni kao tužitelj preuzeo je kazneni progon podnoseći prijedlog za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja okrivljenika.

Prema čl. 225. st. 1. ZKP/08, ako je državni odvjetnik obustavio istragu. oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje istrage za kaznena djela za koja se istraga provodi. S obzirom da je za kazneno djelo iz čl. 227. st. 6. KZ/11 propisana kazna zatvora u trajanju od jedne do osam godina, sukladno čl. 216. st. 1. u svezi čl. 341. st. 3. ZKP/08, oštećeni kao tužitelj je preuzimajući kazneni progon, mogao u smislu čl. 225. st. 1. ZKP/08, predložiti samo provođenje istrage, a ne provođenje određene dokazne radnje.

Županijski sud u Varaždinu, Kv II-10/15 od 5. svibnja 2015.

7. BITNA POVREDA ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA

čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08

Ostvarena je apsolutno bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08 u vidu nerazumljivosti izreke rješenja kada sudac istrage nije naveo iznos novčane tražbine s osnova naplate imovinskopravnog zahtjeva radi čijeg osiguranja je odredio privremenu mjera, a koji iznos mora biti naznačen sukladno čl. 290. u svezi s čl. 41. st. 1. Ovršnog zakona (Narodne novine 112/12, u daljnjem tekstu OZ-a) koji se u konkretnom slučaju primjenjuje temeljem čl. 160. st. 1. ZKP/08.

Županijski sud u Varaždinu, Kv I-140/13 od 21. svibnja 2013.

8. BITNA POVREDA ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA-KADA NIJE POČINJENA

čl. 468. st. 3. ZKP/08

Sud prvog stupnja nije počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08 time što nije intervenirao u činjenični opis djela u situaciji kada je

državni odvjetnik propustio uskladiti optužbu sa činjeničnim utvrđenjima iz prvostupanjskog postupka.

Nije u pravu državni odvjetnik kada smatra da je sud prvoga stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08, uz tvrdnju da je prvostupanjski sud donoseći pobijanu presudu bio dužan izvršiti intervenciju u činjenični opis kaznenog djela zbog kojeg je optuženik optužen u konkretnom predmetu jer da time ne bi prekoračio ovlast koju ima po zakonu, odnosno da ne bi došlo do prekoračenja optužbe. Sam državni odvjetnik, kako to navodi u žalbi, činjenični opis optužbe nije izmijenio što je posljedica omaške.

Niti jednom odredbom Zakona o kaznenom postupku nije predviđena obveza prvostupanjskog suda da intervenira u činjenični opis optužbe, a posebno se takva obveza prvostupanjskog suda ne može izvesti iz odredbe čl. 449. st. 1. ZKP/08, na koju se žalitelj poziva u podnesenoj žalbi. Odredbom čl. 449. st. 1. ZKP/08 propisano je da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u podnesenoj, odnosno na raspravi izmijenjenoj ili proširenoj optužnici. Za razliku od stava žalitelja, upravo je državni odvjetnik taj koji treba voditi računa o činjeničnim utvrđenjima do kojih se došlo tijekom prvostupanjskog postupka, te obzirom na to ima ovlaštenje izmijeniti optužnicu kako je to navedeno u odredbi čl. 441. ZKP/08. Propust državnog odvjetnika da uskladi optužbu sa činjeničnim utvrđenjima iz prvostupanjskog postupka ne nalaže sudu prvog stupnja da to učini umjesto državnog odvjetnika i ne predstavlja nikakvu, pa niti bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-276/14 od 4. veljače 2015.

9. POVREDA KAZNENOG ZAKONA

čl. 469. st. 1. toč. 3. ZKP/08

Sud prvog stupnja ostvario je povredu kaznenog zakona iz čl. 469. st. 1. toč. 3. ZKP/08 kada je temeljem čl. 452. st. 1. toč. 6. ZKP/08 odbio optužnici državnog odvjetnika koja je izmijenjena na način da je povrijeđeno načelo zabrane *reformatio in peius* propisano čl. 13. ZKP/08. U takvom slučaju sud je bio dužan uzeti kao osnov neizmijenjenu optužnicu.

U situaciji kada državni odvjetnik izmijeni optužnicu na način da je takvom izmjenom povrijeđeno načelo zabrane *reformatio in peius* propisano čl. 13. ZKP/08 sud nije ovlašten takvu izmijenjenu optužnicu odbiti temeljem čl. 452. st. 1. toč. 6. ZKP/08, kao što je učinio sud prvog stupnja pobijanom presudom, iz razloga što se u takvoj situaciji ne radi o postojanju okolnosti koje isključuju kazneni progon, već je sud prvog stupnja dužan uzeti kao osnov suđenja neizmijenjenu optužnicu, te donijeti odluku o neizmijenjenoj optužnici, dakle optužnici kojom nije povrijeđeno načelo zabrane *reformatio in peius*. S obzirom da je sud prvog stupnja pobijanom presudom odbio izmijenjenu optužbu (dakle kao osnov suđenja uzeo je izmijenjenu optužbu) pogrešno smatrajući da postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon, na taj način je povrijedio kazneni zakon u smislu čl. 469. st. 1. toč. 3. ZKP/08

Županijski sud u Varaždinu, Kž-523/14 od 13. siječnja 2015.

10. OBNOVA KAZNENOG POSTUPKA KOD PRESUDE NA TEMELJU SPORAZUMA

čl. 501. st. 1. toč. 3. ZKP/08

Kada je presuda donijeta na temelju sporazuma stranaka, optuženik ne može zahtjev za obnovu postupka temeljiti na novim dokazima koji bi potvrdili da on nije počinitelj kaznenih djela za koje je pravomoćno proglašen krivim .pa pa takav zahtjev osuđenika za obnovu kaznenog postupka valja odbaciti temeljem čl. 506. st. 1. ZKP/08.

Što se tiče zahtjeva za obnovu kaznenog postupka iz zakonske osnove iz čl. 501. st. 1. toč. 3. ZKP/08 (u zahtjevu navedeni novi svjedoci koji bi potvrdili da osuđenik nije počinio kaznena djela za koja je pravomoćno osuđen) žalitelju prije svega valja navesti da je pravomoćna presuda donijeta na temelju izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka. Prema čl. 464. st. 9. ZKP/08 presuda donesena na temelju sporazuma stranaka može se pobijati samo zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. ZKP/08 i zbog povrede kaznenog zakona, s time da se sukladno čl. 364. st. 2. ZKP/08 ne može pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti i krivnje saznao nakon donošenja presude. S obzirom da osuđenik zahtjev za obnovu kaznenog postupka iz zakonske osnove iz čl. 501. st. 1. toč. 3. ZKP/08 temelji na novim dokazima koji bi potvrdili da on nije počinitelj kaznenih djela za koje je pravomoćno proglašen krivim, a ne na dokazima o isključenju protupravnosti i krivnje, sukladno citiranim zakonskim odredbama njegov zahtjev u tom dijelu valjalo je odbaciti jer nema zakonskih uvjeta za obnovu kaznenog postupka, s obzirom da optuženik novim dokazima ne može dovoditi u pitanje pravomoćno utvrđenje da je on počinitelj kaznenih djela, budući da je riječ o presudi koja je donijeta na temelju sporazuma stranaka. Stoga je u tom dijelu sud prvog stupnja osnovano odbacio zahtjev osuđenika za obnovu kaznenog

Županijski sud u Varaždinu, Kž-292/14 od 14. listopada 2014.

11. OBNOVA KAZNENONOG POSTUPKA KOD PRESUDA O KAZNENOM NALOGU

čl. 507. st. 1. u svezi čl. 501. st. 1. t. 3. ZKP/08

Kada je presuda o kaznenom nalogu postala pravomoćna jer okrivljenik nije uložio prigovor ili je isti nepravodobno uložio, sud prvog stupnja pravilno je odbio zahtjev za obnovu postupka osuđenika kao neosnovan zaključujući da se u konkretnom slučaju ne radi o novim činjenicama i dokazima koji su sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prikladni da prouzroče oslobodjenje osobe koja je bila osuđeno

Prije svega, po stavu ovog drugostupanjskog suda, valja imati na umu da se u konkretnom slučaju zahtjev za obnovom kaznenog postupka odnosi na postupak koji je dovršen pravomoćnom presudom o kaznenom nalogu. Naime, presuda o kaznenom nalogu je specifična po tome što je riječ o osuđujućoj presudi u kaznenom postupku bez provođenja rasprave i to na temelju suglasne volje stranaka, koje suglasje se tumači kao ne stavljanje prigovora protiv kaznenog naloga.

Sukladno čl. 542. st. 2. ZKP/08 okrivljenik ili njegov branitelj mogu u roku od osam dana po primitku podnijeti prigovor protiv kaznenog naloga, koji ne mora biti obrazložen, a u njemu se mogu predložiti dokazi u korist obrane. Na taj način okrivljeniku se daje pravo da disponira sa sporom, drugim riječima o njemu ovisi da li će predmet ići u daljnju fazu

U konkretnom slučaju osuđenik nije u zakonom propisanom roku od osam dana stavio prigovor protiv kaznenog naloga (članak 542. st. 2. ZKP/08), a molba osuđenika za povrat u prijašnje stanje podnesena zbog propuštanja roka za podnošenje prigovora protiv kaznenog naloga pravomoćno odbačena kao nedopuštena.

Međutim, kada okrivljenik ne uloži prigovor (s obzirom na prekluzivnost roka za podnošenje prigovora ista je situacija i kada je prigovor podnesen nepravodobno kao što je to situacija u konkretnom slučaju), smatra se da ne osporava činjenice na kojima se kazneni nalog temelji te da prihvaća krivnju i sankciju za djelo za koje se tereti. Kada se nove činjenice i novi dokazi koje u zahtjevu za obnovu postupka ističe okrivljenik sagledaju u svjetlu ranije izložene suštine i značaja presude o kaznenom nalogu (postojanje suglasne volje stranaka o krivnji i sankciji te ne osporavanje od strane okrivljenika odlučnih činjenica na kojima se kazneni nalog temelji), u pravu je prvostupanjski sud kada zaključuje da se ovdje uistinu ne radi o novim činjenicama i novim dokazima prikladnim da sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prouzroče oslobođenje osuđenika ili njegovu osudu po blažem kaznenom zakonu.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-227/15 od 27. svibnja 2015.

12. KAZNENI POSTUPAK I POVREDA KONVENCIJSKOG PRAVA

čl. 6. st. 1. i 3. (d) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

čl. 468. st. 2. ZKP/08

čl. 421. st. 1. ZKP/08

U situaciji kada sud prvog stupnja nije dao valjano obrazloženje za odbijanje svih dokaznih prijedloga obrane te presudu temelji isključivo na provedenim dokazima predloženima od državnog odvjetnika, povrijeđeno je tzv. konvencijsko pravo okrivljenika na pravično suđenje u smislu čl. 6. st. 1. i 3. (d) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda jer je na opisani način stvorena nepoštena prednost u korist tužiteljstva, a ujedno je posljedično osuđeniku uskraćena mogućnost da učinkovito ospori optužbe protiv sebe.

U predmetnom slučaju, prvostupanjski sud odbio je sve dokazne prijedloge obrane, uz obrazloženje "da je provedenim vještačenjem i iskazom sudske vještakinje u potpunosti utvrđeno činjenično stanje u pogledu toč. 1.)" i "da u ranijem stadiju postupka navedeni svjedoci nisu predloženi od strane obrane u smislu da bi bili prisutni inkriminiranom događaju" (strana 4/II odlomak), te da je pobijanu presudu utemeljio isključivo na dokazima optužbe (nalaz, mišljenje i iskaz financijsko-knjigovodstvene vještakinje – inkriminacija iz točke 1.); svjedočenje S. K. – inkriminacija iz točke 2.).

Takvim postupkom sud prvoga stupnja je ostvario bitnu postupovnu povredu iz čl. 468. st. 2. ZKP/08. i povrijedio je pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu Konvencija). Žalitelj, dakle, osnovano upućuje da je opisanim činom prvostupanjski sud povrijedio načela postupovne jednakosti stranaka, a time ujedno i njegovo pravo na pošteno suđenje u smislu čl. 6. st. 1. i 3. (d) Konvencije koji glasi kako slijedi: "1. U slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da... sud pravično, ... ispita njegov slučaj... 3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje slijedeća prava: ... (d) da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe i da se osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe;".

U skladu s citiranim odredbama Konvencije sud treba omogućiti svakom okrivljeniku odgovarajuću i dovoljnu priliku pobijati optužbe protiv sebe, a ako odbija dokazni prijedlog mora navesti relevantne razloge za to. Ovaj žalbeni sud ocjenjuje da prvostupanjski sud nije prezentirao valjane i uvjerljive razloge zbog kojih nije proveo predložene dokaze od strane obrane.

U čl. 421. st. 1. ZKP/08 taksativno su navedeni razlozi zbog kojih će raspravno vijeće odbiti izvođenje dokaza. Među njima se ne spominju razlozi na koje se poziva prvostupanjski sud. Iako je u čl. 322. st. 4. t. 2. prijašnjeg Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 62/03 – pročišćeni tekst i 115/06) postojala mogućnost da sud odbije dokaz ako je činjenica koju bi prema prijedlogu trebalo utvrditi već utvrđena, ta opcija u ZKP/08, sukladno njegovoj odredbi iz čl. 421. st. 1., više ne postoje. Jednako tako za odluku o dokaznom prijedlogu ne može biti relevantno u kojem je stadiju postupka (ili rasprave) on iznesen.

Kada je u pitanju kazneno djelo iz točke 1.) izreke pobijane presude valja primijetiti da unatoč aktivnoj obrani osuđenika prvostupanjski sud se zadovoljio samo sa saslušanjem istog u pogledu kaznenog djela iz točke 2.) dispozitiva napadane presude. S druge strane financijsko-knjigovodstvena vještakinja se izjasnila isključivo glede objektivnog ostvarenja kaznenog djela iz čl. 287. KZ/97 pa je u izostanku relevantnog ispitivanja osuđenika vezano za tu inkriminaciju uistinu bilo važno da se u svojstvu svjedoka ispita osoba koja je vodila poslovne knjige osuđenikovom trgovačkom društvu, kako bi se utvrdila i subjektivna strana ove inkriminacije. Prema tome ispitivanje ove svjedokinje se ukazivalo nužnim za utvrđivanje materijalne istine.

Što pak se tiče kaznenog djela iz točke 2.) dispozitiva pobijane presude, s obzirom da osuđenik nije počinenje kaznenog djela iz čl. 317. st. 1. KZ/97, sud prvoga stupnja je trebao provjeriti njegovu obranu putem predloženih svjedoka, a ne predložene personalne dokaze *a priori de facto* proglasiti nevažnima samo zato što ih obrane nije istakla u ranijem dijelu obnovljenog postupka.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-220/15 od 12. svibnja 2015.

V. ZAKON O ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI OSTVARENE KAZNENIM DJELOM I PREKRŠAJEM

"Narodne novine" broj 145/10

čl. 1. st. 4.

U smislu odredbe čl. 1. st. 4. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem sud može oduzeti imovinska korist ostvarenu kaznenim djelom samo po prijedlogu ovlaštenog tužitelja, a koji se zakon primjenjuje kao lex specialis u odnosu na odredbu čl. 464. st. 1. ZKP/97.

U pravu je prvostupanjski sud kada u napadanoj presudi konstatira da je odredbom čl. 82. st. 1. KZ/97 propisano da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom. Radi se o materijalno-pravnoj odredbi. Konkretni kazneni postupak proveden je po procesno-pravnim odredbama ZKP/97 koji u čl. 464. st. 1. propisuje: "Imovinska korist postignuta izvršenjem kaznenog djela utvrđuje se u kaznenom postupku po službenoj dužnosti". Premda je ne spominje očito je da je prvostupanjski sud u ovom slučaju pri donošenju sporne odluke oduzimanja imovinske koristi imao na umu i ovu postupovnu odredbu.

No prvostupanjski sud je imovinsku korist u predmetnom slučaju oduzeo na temelju čl. 4. st. 1. i čl. 5. st. 1. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem. S obzirom na odredbu čl. 31. st. 2. toga Zakona prvostupanjski sud je i trebao u slučaju oduzimanja imovinske koristi primijeniti odredbe upravo tog Zakona. Međutim, prvostupanjski je sud pri tome izgubio iz vida čl. 1. st. 4. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem koji glasi: "Prema ovom Zakonu postupa se na temelju prijedloga tužitelja". Ova je odredba u suprotnosti s naprijed citiranim propisom čl. 464. st. 1. ZKP/97, no u takvom slučaju valja postupiti u skladu s načelom lex specialis derogat legi generali, a Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem stoji u odnosu na ZKP/97 kao lex specialis. Prema tome, prvostupanjski sud je svoju odluku na temelju čl. 4. st. 1. i čl. 5. st. 1. potonjeg Zakona mogao donijeti samo na temelju prijedloga općinskog državnog odvjetništva, a kako je isti izostao valjalo je pobijanu presudu u tom segmentu ex offio preinačiti na način da je presuda prvostupanjskog suda u tom dijelu ukinuta.

Županijski sud u Varaždinu, Kž-52/15 od 17. ožujka 2015.

VI. PRAVNA SHVAĆANJA I ZAKLJUČCI KAZNENOG ODJELA ŽUPANIJSKOG SUDA U VARAŽDINU

PRAVNA SHVAĆANJA

1. Troškovi kaznenog postupka

Članak 148. st. 6. u svezi stavka 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda, 143/12, 56/13 i 145/13 u daljnjem tekstu ZKP/08) valja tumačiti na način da će sud okrivljeniku, kada ga proglasi krivim, u presudi uvijek naložiti da podmiri troškove kaznenog postupka.

Predsjednik vijeća može osuđenika na njegov obrazloženi zahtjev posebnim rješenjem osloboditi od dužnosti naknade tih troškova tek u vrijeme izvršenja odluke o istima pod pretpostavkama propisanim u čl. 148. st. 6. ZKP/08.

Dakle, sukladno izmjenama i dopunama ZKP/08 (V. novela) više nema zakonskog uporišta da sud okrivljenika oslobodi dužnosti naknade troškova kaznenog postupka u vrijeme donošenja nepravomoćne presude kojom ga proglašava krivim.

Sjednica kaznenog odjela od 14. ožujka 2014.

2. U postupku opoziva uvjetne osude koja je izrečena temeljem odredbi KZ/97, primjenjivat će se KZ/11 i to temeljem čl. 384. st. 1. KZ/11.

Sjednica kaznenog odjela od 7. lipnja 2013.

3. Kazneno djelo iznude iz čl. 234. st. 2. KZ/97 s kvalifikatornom okolnošću pribavljanja znatne imovinske koristi, moguće je ostvariti u pokušaju. Naime, kazneno djelo iz čl. 234. st. 1. KZ/97 je materijalno kazneno djelo, kod kojeg je posljedica da oštećenik nešto učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, s time da počinitelj prilikom poduzimanja radnje mora postupati s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist. Činjenje ili nečinjenje od strane oštećenika na štetu svoje ili tuđe imovine na strani počinitelja predstavlja pribavljanje protupravne imovinske koristi, s kojom namjerom počinitelj i postupa. Dakle pribavljanje protupravne imovinske koristi predstavlja posljedicu u odnosu na koju počinitelj postupa s namjerom. Kada je pribavljena znatna imovinska korist tada imamo dovršeno kazneno djelo iz čl. 234. st. 2. KZ, a kada nije ostvarena, ali je počinitelj postupao s namjerom da ju ostvari, imamo pokušaj kaznenog djela iz čl. 234. st. 2. KZ. Teža posljedica u vidu znatne imovinske koristi nije objektivni uvjet kažnjivosti već kvalifikatorna okolnost koja mora biti obuhvaćena namjerom počinitelja.

Sjednica kaznenog odjela od 8. studenog 2012.

ZAKLJUČCI

- 1. Oštećenik ima pravo žalbe protiv svih odluka donesenih sukladno čl. 564. st. 6. ZKP/08 kada se obveza kojoj osuđenik nije udovoljio odnosi na oštećenika.**

Sjednica kaznenog odjela od 3. veljače 2016.

- 2. Kod kaznenih djela za koja se progoni po prijedlogu, u kojima je oštećenik Republika Hrvatska, u smislu čl. 48. ZKP/08 prijedlog za progon mora biti podnesen u roku od tri mjeseca od kada je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za djelo i počinitelja s time da je dovoljno za ispunjenje zakonskih pretpostavki iz čl. 48. ZKP/08 za kazneni progon, da državni odvjetnik koji zastupa Republiku Hrvatsku i bez podnesenog prijedloga za progon poduzme kazneni progon u roku od tri mjeseca u smislu čl. 48. ZKP/08.**

Sjednica kaznenog odjela od 26. studenog 2015.

- 3. čl. 19 c. toč. 1. podtoč. d. Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12 i 56/13)**

Kada je optužba podignuta za kazneno djelo iz čl. 292. st. 2. KZ/97 ili koje drugo kazneno djelo koje nije predviđeno u čl. 19 c. toč. 1. podtoč. d. Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12 i 56/13), ne primjenjuje se čl. 257. st. 6. V. Novele ZKP/08. Slijedom navedenog, ako se pred općinskim sudom temeljem podignute optužbe vodi kazneni postupak za kazneno djelo iz čl. 292. st. 2. KZ/97 ili koje drugo kazneno djelo iz KZ/97 koja imaju pravni kontinuitet u čl. 246. st. 2. KZ/11, te sud zaključi da je kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. KZ/11 blaže, općinski sud ne može suditi za kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. KZ/11 primjenom čl. 257 st. 6. V. Novele ZKP/08, već za isto mora odbiti optužbu zbog stvarne nenadležnosti, jer je za kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. KZ/11 stvarno nadležan županijski sud temeljem čl. 19 c. toč. 1. podtoč. d. ZKP/08

Sjednica kaznenog odjela od 20. listopada 2015.

- 4. Optužno vijeće jednom odlukom odlučuje o prijedlogu za suđenje u odsutnosti, koji je stavljen u optužnici, i o osnovanosti optužnice. Ako se utvrdi da nema uvjeta za suđenje u odsutnosti, odbija se prijedlog za suđenje u odsutnosti, te se optužnica vraća državnom odvjetniku radi ispitivanja okrivljenika.**

Sjednica kaznenog odjela od 28. rujna 2015.

- 5. Valja razlikovati predujmljivanje troškova kaznenog postupka od konačne odluke suda o tome tko će snositi te troškove.**

Predujmljivanje troškova kaznenog postupka regulirano je u odredbama čl. 145. st. 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda, 143/12, 56/13 i 145/13 – V. novela: u daljnjem tekstu ZKP/08).

Prema čl. 145. st. 4. ZKP/08 troškove postupka iz st. 2 citirane odredbe, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna, isplaćuju se iz sredstva tijela koje vodi postupak.

Da bi se dobio odgovor na pitanje koje troškove kaznenog postupka iz st. 2. čl. 145. ZKP/08 predujmljuje tijelo koje vodi postupak, valja odredbu iz čl. 145. st. 4. ZKP/08 povezati s st. 5. citirane odredbe i čl. 150. ZKP/08. Naime, prema čl. 145. st. 5. ZKP/08 troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa predujmljuje osoba na čiji zahtjev se obavlja kopiranje ili snimanje, dok sukladno čl. 150. ZKP/08 nagradu i nužne izdatke branitelja i opunomoćenika privatnog tužitelja ili oštećenika predujmljuje zastupana osoba, osim kada nagrada i nužni izdaci branitelja i opunomoćenika oštećenom kao tužitelju padaju na teret proračunskih sredstava.

Prema tome, sud iz svojih sredstava predujmljuje samo one troškove kaznenog postupka koji su nastali kod njega kao tijela koje vodi postupak, dok konačnu odluku o tome tko će snositi troškove postupka, sukladno čl. 146. ZKP/08 donosi u presudi i rješenju kojim obustavlja postupak.

Kada sud obustavi kazneni postupak ili kada donese presudu kojom se okrivljenik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, a troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava (čl. 149. st. 1. ZKP/08), izabranom branitelju nužne izdatke i nagradu isplatit će sud za sve radnje poduzete u postupku, bez obzira da li su poduzete pred državnim odvjetnikom ili pred sudom.

Sjednica kaznenog odjela od 14. ožujka 2014.

GRAĐANSKO PRAVO

I/ STVARNO PRAVO

SMETANJE POSJEDA

Pretpostavke za posjedovnu zaštitu

(Čl. 22. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Traženje uspostave ranijeg posjedovnog stanja nije pretpostavka dopuštenosti tužbe zbog smetanja posjeda.

„Prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda RH izraženom u rješenju br. Rev-672/09 od 01. lipnja 2011. g. uz elemente koji u svakom slučaju moraju biti ispunjeni da bi posjednik imao pravo na posjedovnu zaštitu – utvrđenje posljednjeg stanja posjeda i čina smetanja – preostala dva elementa ne moraju biti kumulativno ispunjena, već je dovoljno za postojanje osnovanog prava na posjedovnu zaštitu da je ostvaren uvjet zabrane tuženiku svakog daljnjeg istog ili sličnog postupanja koje predstavlja zadiranje u posljednji mirni posjed tužitelja jer se i samo takvom zabranom štiti posjed u smislu odredaba Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a nije nužno postojanje okolnosti da se može naložiti uspostava ranijeg posjedovnog stanja. Prema tome, posjedniku pripada pravo na posjedovnu zaštitu ukoliko je, uz ispunjenje općih uvjeta za pružanje posjedovne zaštite iz čl. 22. st. 2. ZV, ostvaren i uvjet zabrane tuženiku svakog daljnjeg smetanja ubuduće.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3173/14-2 od 7. rujna 2015. godine

TUŽBA NA PREDAJU U POSJED

Ovlaštenik prava plodouživanja koji ima pravo na posjed nekretnine

(Čl. 11. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Ovlaštenik prava plodouživanja koje obuhvaća i pravo na posjed određene nekretnine ovlašten je podnijeti tužbu radi predaje u posjed određenog dijela te nekretnine samo ako su prethodno uređeni suposjedovni odnosi, provedena je dioba suvlasničke zajednice te nekretnine ili je provedeno etažiranje stambenog objekta između suvlasnika te nekretnine.

„Ovaj sud smatra da bi zahtjevu tužiteljice kao plodouživatelja na fizički određenom dijelu nekretnine bilo moguće udovoljiti jedino kada bi prethodno bili uređeni suposjedovni odnosi ili provedena dioba suvlasničke zajednice nekretnina odnosno provedeno etažiranje stambenog objekta između suvlasnika – prvotuzenika i S. F.. Dioba suvlasničke zajednice determinirana je suvlasničkim omjerima te bi tek u tom slučaju tužiteljica mogla postaviti jasan i određen zahtjev, time da bi takav zahtjev, po ocijeni ovoga suda, trebao biti upravljen na priznanje i trpljenje njezinog prava služnosti kao tereta na predmetnoj nekretnini, a koji bi trebao imati točno određeni opseg i sadržaj njezinog prava služnosti plodouživanja na dijelu nekretnine S. F. na kojem bi se isto izvršavalo. To propisuje odredba čl. 233. st.1 i 2 ZV-a. Pri tome valja istaknuti da je tužiteljica aktivno legitimirana podnijeti tužbu na predaju u suposjed ukoliko njezino pravo plodouživanja uključuje pravo na posjed, time da je plodouživatelj kao ovlaštenik prava osobne služnosti nesamostalni suposjednik nekretnine u smislu čl.11. st.2 ZV-a. Tužbom na predaju trebala bi dokazati svoje pravo služnosti i da su tuženici u suposjedu iste. To pravo joj u takvim okvirima daje odredba čl.204. st.1 ZV-a, koju je citirao i prvostupanjski sud, budući to proizlazi iz ovlasti plodouživatelja propisanih tom odredbom, prema kojoj je plodouživatelj ovlašten bez obzira na to kolike su mu potrebe, služiti se poslužnom stvari u skladu sa njezinom namjenom, da je posjeduje kao nesamostalni posjednik te je potpuno za sebe rabi, a njegov je i čisti prihod od čiste vrijednosti te stvari, ali sve to samo u granicama očuvanja sućanstva, što uključuje i očuvanje temeljne namjene poslužne stvari.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-400/14-2 od 5. studenog 2015. godine

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

Kad više osoba sklopi s otuđivateljem pravne poslove radi stjecanja vlasništva iste nekretnine

(Čl. 125. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12;

Čl. 116. Zakona o nasljeđivanju – NN. 52/71, 47/78 i 56/00;

Čl. 479. Zakona o obveznim odnosima –NN. 35/05, 41/08 i 125/11)

U konkurenciji ugovora o doživotnom uzdržavanju i ugovora o darovanju smatrat će se vlasnikom nekretnine davatelj uzdržavanja, bez obzira što se obdarenik upisao kao vlasnik te nekretnine u zemljišnu knjigu, ako je davatelju uzdržavanja nekretnina predana u posjed, a obdarenik u vrijeme sklapanja ugovora o darovanju nekretnine sklopljenog nakon ugovora o doživotnom uzdržavanju nije postupao u dobroj vjeri.

„U konkretnom predmetu i po ocjeni ovoga suda radi se o primjeni odredbe čl.125. ZV-a, koja regulira pravnu situaciju kada je više osoba sklopilo s otuđivateljem pravne poslove radi stjecanja vlasništva iste nekretnine. Dakle, u konkretnoj pravnoj situaciji konkurira stjecanje vlasništva temeljem Ugovora o doživotnom uzdržavanju u smislu odredbe čl.116. Zakona o nasljeđivanju (NN br. 52/71, 47/78 i 56/00) koji Zakon se primjenjuje na valjanost ugovora o doživotnom uzdržavanju u smislu odredbe čl.254. st.2. trenutno važećeg Zakona o nasljeđivanju (NN br. 48/03, 163/03, 35/05 i 127/13 - dalje: ZN) i stjecanje vlasništva temeljem

Ugovora o darovanju u smislu odredbe čl.479. Zakona o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 41/08 i 125/11). Oba ugovora su ugovori kojima se vrši prijenos prava vlasništva s jedne na drugu osobu - na davatelja uzdržavanja prijenos vlasništva je odgođen do nastupa smrti na strani primatelja uzdržavanja, a kod darovanja se darovatelj obvezuje predati obdareniku bez protučinidbe stvar, u pravilu momentom sklapanja tog ugovora. U tom smislu i po ocjeni ovoga suda postupanje drugotuženika, sina V. K. nije bilo u dobroj vjeri u smislu odredbe čl.125. st.2. ZV-a, od koje odredbe pravilno polazi i prvostupanjski sud kod rješenja ovoga spora, jer je u trenutku kad je prvotuzenica s njim sklopila Ugovor o darovanju znao da ista ima s njegovim pokojnim bratom sklopljen Ugovor o doživotnom uzdržavanju i da Ugovor o doživotnom uzdržavanju nije zakonito raskinut (u vrijeme sklapanja Ugovora o darovanju vodio se sudski postupak radi raskida predmetnog ugovora kod istog prvost. suda pod br. P-___/10, koji je u međuvremenu pravomoćno okončan i odbijen je tužbeni zahtjev), a osim toga tužiteljice su se i nalazile (i nalaze se) u posjedu nekretnine koja je bila predmetom Ugovora o doživotnom uzdržavanju, što su i po ocjeni ovoga suda činjenice koje ukazuju na postupanje koje nije u skladu s pravnim standardom postupanja u dobroj vjeri na strani obdarenika, tj. drugotuženika. Upravo slijedom navedenog su tužiteljice, kao nasljednice pok. davatelja uzdržavanja legitimirane na podnošenje tužbe u smislu odredbe čl.125. st.2. ZV-a, kao što to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1770/14-2 od 20. siječnja 2015. godine

UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA

Tužba radi utvrđenja prava vlasništva protiv jednog od suvlasnika
(Čl. 36. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Tužiteljica je ovlaštena podnijeti tužbu samo protiv jednog od suvlasnika ako traži priznanje prava vlasništva samo na njegovom suvlasničkom dijelu.

„Zbog toga ovaj sud glede pravnog puta tužiteljice za ostvarenje prava vlasništva na predmetnim nekretninama smatra potrebnim podnošenje najprije zahtjeva na utvrđenje suvlasništva i trpljenje temeljem odgovarajuće pravne osnove, ali u odnosu na sve upisane suvlasnike/sukorisnike predmetnih nekretnina. Uz uvjet osnovanosti toga zahtjeva, nakon upisa suvlasništva, na njenoj strani je mogućnost zahtijevati razvrgnuće suvlasničke zajednice, čijom realizacijom bi ista prestala postojati, te se uspostavilo pravo vlasništva na točno određenim dijelovima pojedinog vlasnika, kako to ispravno izlaže i prvostupanjski sud u razlozima presude. Tužiteljica tužbom nije zahtijevala priznanje prava vlasništva na suvlasničkom dijelu jednog od suvlasnika (sukorisnika) – tuženika, u kojem slučaju bi mogla tužbom obuhvatiti samo tuženika kao jednog suvlasnika. Ista je tužbom obuhvatila čitavu nekretninu čkbr. ___ dvorište i pašnjak upisano u z.k.ul. ___ k.o. G. Z. sa 6 rali i 486,4 hvati odnosno 36227 m² - z.k.tijelo I/1 upisano kao društveno vlasništvo, te s pravom suvlasništva/sukorisništva više suvlasnika, pa je pored tuženika trebala obuhvatiti i sve ostale upisane suvlasnike/sukorisnike.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2189/13-2 od 11. ožujka 2015. godine

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU

Pravo vlasništva na određenom dijelu nekretnine

(Čl. 37. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Tužiteljice koje tvrde da su dosjelošću stekle točno određeni dio nekretnine nisu ovlaštene tražiti da se utvrde suvlasnicama idealnog dijela cijele te nekretnine.

„Naprijed iznesene činjenice na kojima tužiteljice temelje tužbeni zahtjev za utvrđenje njihovog prava vlasništva dosjelošću također su suprotne tužbenom zahtjevu kojim traže utvrđenje prava vlasništva u određenom suvlasničkom omjeru jer ukoliko je jedna osoba vlasnik točno određenog dijela neke nekretnine, što tvrde tužiteljice tijekom postupka i iskazuju u svojim stranačkim iskazima te ponavljaju u žalbi, tada ona ne može biti ujedno suvlasnik određenog realnog dijela nepodijeljene nekretnine jer je suvlasništvo pravo vlasništva više osoba na fizički nepodijeljenoj nekretnini, po dijelovima koji su alikvotno (idealno) određeni. Suvlasništvo postoji kad više osoba ima neku stvar u svom suvlasništvu tako da svakoj pripada dio toga prava vlasništva računski određen prema cijelom pravu vlasništva na stvari (čl.36. st.1. ZV-a). Prema tome, ako je jedna osoba vlasnik točno određenog dijela nekretnine, kako to tvrde tužiteljice, tada je očito da on ne može biti (su)vlasnik idealnog dijela, jer je tom suvlasniku na ime njegovog idealnog dijela pripao realni, točno određeni dio, čime je i došlo do faktički izvršene diobe pa suvlasništvo na cijeloj nekretnini više ne postoji, a u kojem smislu, tužiteljice ne postavljaju tužbeni zahtjev. Idealni dio stvari je prema odredbi čl.37. st.2. ZV-a neodvojiv od suvlasničkog dijela koji ga određuje s time da svaki suvlasnik temeljem odredbe čl.38. st.1. ZV-a, smije izvršavati glede cijele stvari sve ovlasti koje ima kao nositelj prava vlasništva i to bez suglasnosti ostalih suvlasnika ukoliko time ne vrijeđa prava ostalih. Ukoliko su tužiteljice vlasnice točno određenog djela nekretnine kako to tvrde, ona ne mogu ujedno biti su(vlasnice) idealnog dijela cijelih nekretnina. U konkretnom slučaju tužiteljice i tvrde da su stekle vlasništvo dosjelošću točno određenog realnog dijela nekretnina što znači da na ostalom dijelu nekretnina nisu mogle steći pravo su(vlasništva) dosjelošću jer se dosjelošću ne može niti steći više nego se posjedovalo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3822/14-2 od 06. ožujka 2015. godine

PRAVO SUVLASNIKA

Samostalan posjed nekretnine od strane jednog suvlasnika

(Čl. 36. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Suvlasniku koji samostalno posjeduje nekretninu koja nije podobna za fizičku diobu nije potrebna suglasnost i dozvola ostalih suvlasnika za samostalno posjedovanje te nekretnine, ako istu suvlasnici nisu podijelili na način da bi svaki od njih koristio točno određeni fizički odijeljeni dio koji bi odgovarao veličini njihovog suvlasničkog omjera niti je na taj način koriste.

„Činjenično nije bilo sporno da predmetna nekretnina nije podobna za fizičku diobu, a niti je bilo sporno da parnične stranke kao suvlasnici nisu podijelili predmetnu nekretninu na način da bi svaki od njih koristio točno određeni fizički odijeljeni dio koji bi odgovarao veličini njihovog suvlasničkog omjera i niti da tuženica koristi nekretninu koja bi na taj način bila podijeljena. Kod takvog činjeničnog stanja neutemeljene su tvrdnje tužitelja da tuženica predmetnu nekretninu, odnosno njihove suvlasničke dijelove, koristi bez pravne osnove, a niti joj je za posjed iste potrebna dozvola i suglasnost tužitelja. U situaciji kada nakon okončanja parničnog postupka koji se vodio pod brojem: P-___/01 povodom tužbe M. V. sada Š., F. K. i Đ. H., prednice prvotuzitelja A. H., protiv tuženice radi njezinog iseljenja i predaje cijele nekretnine u posjed i povodom protutužbe tuženice protiv tih tužitelja radi utvrđenja njezinog prava vlasništva na istoj nekretnini, tužitelji nisu zahtijevali da im tuženica predmetnu nekretninu preda u suposjed niti im je tuženica takav suposjed onemogućila kako to pravilno utvrđuje prvostupanjski sud, to se posjed tuženice cijele predmetne nekretnine ne može smatrati nepoštenim.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1594/15-2 od 21. prosinca 2015. godine

ZAJEDNIČKA PRIČUVA

Izvanredno upravljanje stambenom zgradom

(Čl. 87. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Investicija ugradnje novog dizala u stambenu zgradu koja je financirana investicijskim zajmom i zbog koje je promijenjen doprinos zajedničkoj pričuvi predstavlja izvanredno upravljanje stambenom zgradom.

„Po ocjeni ovog suda, može se prihvatiti pravilnom tuženikova tvrdnja da je investicija skupe ugradnje novog (obnovljenog) dizala za koju je uzet investicijski zajam i radi kojeg je promijenjen doprinos zajedničkoj pričuvi, predmet izvanredne uprave stambenom zgradom. Međutim, naplata pričuve od 6,36 kn/m² mjesečno, a kojom se podmiruju troškovi izvršene (sporne) investicije, te se namiruju redovni troškovi koji padaju na teret zajedničke pričuve, ne predstavlja pretjerano opterećenje suvlasnika, obzirom na zakonsko određenje kriterija visine pričuve iz čl. 380. st. 2 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN.91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09; 143/12; 152/14 – dalje ZV), kojim je visina zajedničke pričuve (u prijelaznom periodu) određena najmanje u visini koja odgovara 0,54% vrijednosti njihova posebnog dijela godišnje. Treba navesti da tuženik tijekom prvostupanjskog postupka, a niti u žalbi, ne navodi razloge zbog čega smatra da je

određeni iznos pričuve neprimjereno visok, odnosno nerealan, te da bi, osim toga, bila nezakonita njegova naplata. Dakle, po ocjeni ovog suda, tuženik nije tijekom prvostupanjskog postupka, niti to čini u žalbi, argumentirao neopravdanost predmetne investicije, učinjene odlukom većine, usmjerene na poboljšanje (i sigurnost) funkcioniranja sustava dizala. Isto tako, tuženik nije ukazao da bi visina pričuve, bila ona i povišena povodom predmetne veće investicije, odudarala od kriterija uobičajene naplate takvog zajedničkog troška (pričuve), odnosno da bi takvom investicijom bilo ugroženo redovno održavanje zajedničkih dijelova stambene zgrade. U tim okolnostima postoji tuženikova zakonska obveza redovito namirivati iznose zajedničke pričuve za koje ga zajednički upravitelj stambene zgrade, u ovom postupku temeljem svoje izvorne zakonske legitimacije, a i u ime suvlasnika koji su pokrenuli ovaj postupak, tereti za naplatu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2004/15-2 od 28. listopada 2015. godine

ZAJEDNIČKA PRIČUVA

Posjed bespravno sagrađenog dijela zgrade

(Čl. 380. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima– NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Suvlasnica koja je u posjedu bespravno sagrađenog dijela stambene zgrade, a nije potpisala međuvlasnički ugovor kojim je određeno da su i takvi posjednici obvezni sudjelovati u troškovima upravljanja, nije u obvezi plaćati zajedničku pričuvu.

„Naime, odbivši tužitelje sa uvodno opisanim zahtjevom radi isplate im iznosa od 2.152,70 kn kojeg tužitelji obrazlažu tvrdnjom da je tužena suvlasnica predmetne stambene zgrade u Z. u M. ulici br. __te slijedom toga, a i obzirom na odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08 i 38/09, 153/09, 143/12 – dalje ZV) u obvezi plaćati zajedničku pričuvu, sud prvog stupnja svoje stajalište - u bitnom - temelji na ocjeni osnovanosti prigovora tužene o nedostatku njezine pasivne legitimacije za namirenje tužiteljima utuženog novčanog iznosa jer nije suvlasnica predmetne stambene zgrade koju tvrdnju su i sami tužitelji potvrdili na posljednjem ročištu za glavnu raspravu čineći nespornim da je tužena u posjedu bespravno sagrađenog dijela stambene zgrade i da obzirom na tu činjenicu nije upisana u zemljišnim knjigama kao suvlasnica jer svojstvo bespravne dogradnje stambenog dijela takvu uknjižbu prijeći. Polazeći od odredbi ZV-om kojima je propisano da se vlasništvo nekretnine stječe upisom vlasništva u zemljišne knjige (čl. 119. i 120.), odlukom suda ili drugog tijela (čl. 126. i 127. ZOV-a), nasljeđivanjem (čl. 128. ZOV-a), na temelju zakona (čl. 129.-130.ZOV-a) te dosjelošću (čl. 159. ZOV-a) i nesporne činjenice da tužena nema status suvlasnice predmetne stambene zgrade u kojem slučaju bi sukladno čl. 380. ZOV-a bila dužna uplaćivati sredstva zajedničke pričuve, prvostupanjski sud je i ugovornu odredbu čl.8.stav.3. Međuvlasničkog ugovora od 06. svibnja 2008.g. kojim je ugovoreno da su korisnici prostora nastalih bespravnom gradnjom na zajedničkim dijelovima zgrade koji nisu ujedno i suvlasnici obvezni sudjelovati u troškovima upravljanja shodno

površini koju koriste ocijenio u odnosu na tuženicu irelevantnom i neobvezujućom jer bi za njezinu pravnu snagu u odnosu na tuženu takvu ugovornu odredbu tužena trebala izričito prihvatiti, a nije. Upravo zbog toga što tužena evidentno nema svojstvo suvlasnice predmetne stambene zgrade u smislu ranije iznesenih odredbi ZV-a to je ni odredba čl. 8.stav.3. predmetnog međuvlasničkog ugovora ne može obvezivati jer je za pravovaljanost i primjenu takve ugovorne odredbe na osobu koja ne uživa status suvlasnika, nužna pretpostavka da je ta osoba – u konkretnom slučaju tužena – prihvatiti, a što je u konkretnom slučaju izostalo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3107/14-2 od 10. kolovoza 2015. godine

ZAJEDNIČKA PRIČUVA

Naplata dospjele zajedničke pričuve

(Čl. 380. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Novo izabrani upravitelj stambene zgrade ovlašten je naplatiti dospjelu zajedničku pričuvu koja nije naplaćena za vrijeme trajanja ugovora o upravljanju nekretninom s ranijim upraviteljem.

„Naime, upravo činjenica da su suvlasnici stambene zgrade S. S. K. _ u V. sagrađene na čkbr. __/1 k.o. V. (u osnivanju) sklopili novi međuvlasnički ugovor i temeljem istog, po ovlaštenom predstavniku Ž. H. sa tužiteljem sklopili ugovor o upravljanju nekretninom temeljem kojeg su tužitelju kao upravitelju stambene zgrade povjerali poslove upravljanja istom nekretninom s primjenom tog ugovora po isteku otkaznog roka ugovorenim ranijim ugovorom o upravljanju nekretninom sklopljenim sa S. d.d. V., ovlašćuje tužitelja da naplaćuje pričuvu od suvlasnika ne samo nakon primjene novog međuvlasničkog ugovora već i pričuvu koja je dospjela, a nije naplaćena u vremenu koje je prethodilo sklapanju ugovoru o upravljanju nekretninom, odnosno vremenu prije primjene tog ugovora, kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud. Obveza plaćanja pričuve zakonska je obveza određena odredbom čl.380. st.1. ZV-a, a stavkom 2. određena je i minimalna visina pričuve. Suvlasnici su visinu pričuve utvrdili kako ranijim međuvlasničkim ugovorom važećim do sklapanja novog međuvlasničkog ugovora koja visina za stan tuženika nije ni bila sporna, a odredbom čl.379. st.1. ZV-a propisana je između ostalog i dužnost upravitelja naplaćivati dugovanja zajedničke pričuve. Slijedom navedenog neutemeljeni su navodi žalbe o nemogućnosti naplaćivanja dužne pričuve od strane tužitelja dospjele prije primjene ugovora o upravljanju nekretninom od 01. kolovoza 2013.g.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-389/15-2 od 9. studenog 2015. godine

OTKAZ UGOVORA O UPRAVLJANJU STAMBENOM ZGRADOM

Razlozi za otkaz ugovora o upravljanju stambenom zgradom

(Čl. 45. st. 1. al. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Ukoliko je upravitelj stambene zgrade namjenska sredstva zajedničke pričuve koristio protivno odredbi čl. 90. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, tada suvlasnici te stambene zgrade imaju opravdan razlog za smjenu upravitelja bez otkaznog roka.

„Osnovano se po stajalištu ovoga suda tužitelji pozivaju na pogrešnu primjenu materijalnog prava, kada navode da je prvostupanjski sud primijenio odredbu čl.45. st.1. al.1. ZV-a a trebao je primijeniti odredbu čl.45. st.1. al.3. ZV-a u dijelu u kojem je odlučio o danu raskida Ugovora. Naime i po ovome sudu kraj činjenice da je tuženik namjenska sredstva zajedničke pričuve koristio protivno odredbi čl.90. ZV-a, što on tijekom prvostupanjskog postupka uopće nije ni osporavao, tužitelji su imali važan razlog za smjenu upravitelja u smislu čl.45. st.1. al.3. ZV-a, dakle u svako doba i bez otkaznog roka, suprotno stavu prvostupanjskog suda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-262/14-2 od 28. listopada 2014. godine

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE NEKRETNINE

Upućivanje u parnicu

(Paragraf 267. i 268. Zakona o sudskom vanparničnom postupku)

Ukoliko u izvanparničnom postupku radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnine postoji spor o veličini udjela pojedinih suvlasnika, sud će predlagatelja uputiti u parnicu.

„Međutim, prema pravnim pravilima koja su sadržana u § 267. i 268. Zakona o sudskom vanparničnom postupku, na zahtjev bilo kojeg suvlasnika, sud će u izvanparničnom postupku odlučiti da li se i kako ima provesti razvrgnuće (dioba) zajedničke stvari, ako među suvlasnicima nema spora o predmetu diobe i opsegu zajedničke stvari ili imovine, odnosno o pravu suvlasništva pojedinih suvlasnika ili o veličini njihovih suvlasničkih udjela. U protivnom, ako postoji spor u pogledu jednog od gore spomenutih pitanja, sud će stranku s njenim zahtjevom radi raskidanja zajednice (diobe), uputiti na parnicu. Valja ukazati i na (općenito) pravno pravilo sadržano u § 10. Zakona o sudskom vanparničnom postupku, prema kojem ako odlučivanje o prethodnom pitanju ovisi od utvrđenja spornih činjenica, sud može na prijedlog ili po službenoj dužnosti radi utvrđenja prava ili pravnog odnosa, uputiti stranku na parnicu ili upravni postupak. Na taj način, ako u izvanparničnom postupku radi razvrgnuća

suvlasničke zajednice nekretnine postoji spor o veličini udjela pojedinih suvlasnika, sud će stranku s njenim zahtjevom uputiti na parnicu, a neće prekidati taj postupak (radi rješenja prethodnog pitanja), kako to pogrešno smatra protustranka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-6014/14-5 od 27. ožujka 2015. godine

UKNJIŽBA PRAVA VLASNIŠTVA U ZEMLJIŠNU KNJIGU

Privatna isprava potpisana po punomoćniku

(Čl. 107. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13)

Ako je privatna isprava temeljem koje se traži uknjižba prava vlasništva na nekretnini potpisana po punomoćniku, tada je predlagatelj uz prijedlog za uknjižbu zemljišnoknjižnom sudu dužan dostaviti i posebnu punomoć za tog punomoćnika.

„Odredbom čl.53. st.1 ZZK-a propisano je da kada kao temelj dopuštenju uknjižbe treba poslužiti privatna isprava potpisana po opunomoćeniku nužno je da bi se dopustila uknjižba da je opunomoćenikov potpis na toj ispravi ovjeren sukladno čl.52. Zakona s time da se opunomoćenik mora kao takav iskazati punomoći koja mu je izdana upravo za taj posao (posebna punomoć). Nije sporno da predlagatelj uz prijedlog nije podnio punomoć ovjerenu po opunomoćitelju zbog čega sud i nije bio u mogućnosti postupiti na drugi način osim takav prijedlog odbiti što je i učinio pobijanim rješenjem. Valja žalitelju ukazati na odredbu čl.107. ZZK-a koja određuje da je za odlučivanje o prijedlogu za upis mjerodavno stanje u času kad je taj prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu, a da taj sud postupa po pravilima izvanparničnog, a podredno parničnog postupka sukladno čl.91. ZZK-a, pa kako je čl.352. st.1 Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 – Odluka US RH, 84/08, 96/08 – odluka US RH, 123/08 – ispr. 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst 25/13, 89/14 – odluka US RH - dalje: ZPP) propisano da se u žalbi ne mogu predlagati novi dokazi niti iznositi nove činjenice to okolnost što je specijalna punomoć priložena uz žalbu predlagatelja ne znači da ovaj sud ima ovlaštenja prvostupanjsko rješenje preinačiti, jer je mjerodavno stanje samo ono koje je bilo u trenutku kada je prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5392/14-2 od 19. listopada 2015. godine

PROVEDBA PRIJAVNOG LISTA RADI PARCELACIJE NEKRETNINA

Prijedlog za provedbu prijavnog lista na nekretnini koja je predmet ovrhe

(Čl. 31. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Upis zabilježbe ovrhe nije zapreka za provedbu prijavnog lista radi parcelacije nekretnina.

„Nadalje, prema odredbi čl. 31. st. 1. ZZK-a (kojom je normiran predmet uknjižbe i predbilježbe) u zemljišnu knjigu upisuju se samo pravo vlasništva i ostala stvarna prava na nekretninama, zatim pravo nazadkupa, prvokupa, najma, zakupa, kao i koncesije te ostala prava na nekretninama za koja je to posebnim zakonom dopušteno. Dakle, knjižna prava se u zemljišnu knjigu uvijek upisuju uknjižbom ili predbilježbom za razliku od pravnih činjenica i osobnih odnosa koji se u zemljišnu knjigu upisuju zabilježbom. Stoga su potpuno nejasni razlozi zbog kojih se zemljišnoknjižni sud pozvao na upis zabilježbe ovrhe kao zapreke za provedbu prijavnog lista radi parcelacije predmetnih nekretnina, s obzirom da se zabilježbom ovrhe upisuju određene pravne činjenice, a ne knjižna prava, pa se pobijano rješenje ne može ispitati niti u ovom dijelu, čime je počinjena već navedena bitna povreda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1030/15-6 od 8. lipnja 2015. godine

UKNJIŽBA PRAVA VLASNIŠTVA

Uknjižba prava (su)vlasništva na suvlasničkim dijelovima nekretnine

(Čl. 55. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Ukoliko pravomoćnom presudom na temelju koje se traži uknjižba prava (su)vlasništva nije određeno u kojem dijelu su suvlasnici dužni trpjeti upis prava vlasništva u korist predlagateljice, tada su suvlasnici dužni trpjeti upis prava (su)vlasništva u korist predlagateljice u jednakim dijelovima.

„Naime, prema odredbi čl.55. st.1. ZZK-a javne isprave na temelju kojih se može dopustiti uknjižba su i odluke sudova koje se prema propisima o ovrsi smatraju ovršnim ispravama prikladnim za upis prava u zemljišnu knjigu, ako sadrže točnu oznaku zemljišta ili prava na koji se odnosi upis. Presudom Općinskog suda u S. broj: P-____/11-28 od 27. rujna 2012.g. na kojoj je i temeljem prijedlog za upis prava vlasništva u 1/9 dijela, utvrđeno je da je tužiteljica O. S. rođ. Ž. (OIB:____), ovdje predlagateljica, stekla pravo vlasništva nekretnine i to kč.br.____ u naravi Livada G. površine 2997 m2 upisane u z.k.ul.____ k.o. S. N. u 1/9 suvlasničkog dijela što su tuženi K. Lj. i dr., ovdje svi protustranke, dužni priznati i trpjeti da tužiteljica temeljem te presude u naznačenom suvlasničkom omjeru izvrši upis prava vlasništva na toj nekretnini u roku 15 dana. Točno je, kako to konstatira i prvostupanjski sud, da u

naprijed citiranoj pravomoćnoj i ovršnoj presudi nije naznačeno u kojem svojem suvlasničkom dijelu su protustranke dužne trpjeti upis prava vlasništva predlagateljice, te da niti jedna od njih nije suvlasnik u istom suvlasničkom omjeru, no tom presudom utvrđeno je pravo predlagateljice zahtijevati upis svojeg prava vlasništva u 1/9 dijela na predmetnoj nekretnini pa su protustranke dužne trpjeti takav upis. Dakle, obveza protustranaka sastoji se od trpljenja upisa prava vlasništva predlagateljice u 1/9 dijela, a ta obveza je djeljiva obveza u smislu odredbe čl.41. st.1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj:35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 – dalje: ZOO) jer se ono što se duguje može podijeliti i ispuniti u dijelovima koji imaju ista svojstva kao i cijela činidba, te tom podjelom ne gubi ništa od svoje vrijednosti. Odredbom čl.41. st.2. ZOO-a određeno je kad u nekoj djeljivoj obvezi ima više dužnika, dug se dijeli među njima na jednake dijelove, ako nije određena drukčija podjela, i svaki od njih odgovara za svoj dio duga. Obzirom da predmetnom presudom nije određeno na kojem od više suvlasničkih dijelova je svaka od protustranaka dužna trpjeti upis prava vlasništva predlagateljice od ukupnog njezinog udjela u 1/9 u cijeloj nekretnini, tada su sukladno naprijed citiranim odredbama ZOO-a dužne trpjeti upis vlasništva predlagateljice u jednakom dijelu, a što imajući u vidu razmjere njihovog suvlasništva za svakog od njih iznosi 15/810 dijela i na koji način predlagateljica stječe pravo vlasništva u suvlasnički omjeru od 90/810, odnosno 1/9 dijela cijele predmetne nekretnine kako je to i utvrđeno ovršnom ispravom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5355/14-2 od 11. rujna 2015. godine

SKUPLJANJE SUVLASNIČKIH UDJELA POD NAJMANJI ZAJEDNIČKI NAZIVNIK

Pretpostavke za upis skupljanja suvlasničkih udjela na određenoj nekretnini

(Čl. 80. st. 1. Pravilnika o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova (Zemljišno knjižni poslovnik) – NN. 81/97, 109/02, 123/02, 153/02 – ispr., 14/05 i 60/10)

Zemljišnoknjižni sud je ovlašten povodom prijedloga predlagateljice upisati skupljanje suvlasničkih udjela na određenoj nekretnini pod najmanji zajednički nazivnik ukoliko je predlagateljica upisana kao suvlasnica u ½ dijela te nekretnine temeljem ugovora o kupoprodaji te kao suvlasnica u ½ dijela iste nekretnine temeljem rješenja o nasljeđivanju.

„Iz stanja zemljišnoknjižnog uložka proizlazi da je, kako je već ranije izneseno, predlagateljica upisana temeljem pravnog posla – Ugovora o kupoprodaji nekretnine od 17. rujna 2011.g. br.Z-___/11 u 1/2 dijela, te na temelju rješenja o nasljeđivanju br. O-___/11 UPP/OS-143/11 od 11. studenog 2011.g. u 1/2 dijela. U konkretnom slučaju upisa suvlasništva predlagateljice (u 1/2 dijela) temeljem rješenja o nasljeđivanju (br. O-1024/11 UPP/OS-143/11 od 11. studenog 2011.g.) predlagateljica nije mogla predmetni prijedlog podnijeti, budući se rješenje o nasljeđivanju doneseno po javnom bilježniku kao sudskom povjereniku (čl.244. u vezi čl.226. i čl. 228. st.1 Zakona o nasljeđivanju, NN 48/03, 163/03 i 35/05) u zemljišnoj

knjizi provodi po pravilima zemljišnoknjižnog prava (čl. 112. i 113. u vezi čl. 30. - 32. ZZK-a) po nalogu suda ex offo. Stranka – nasljednik takav prijedlog nije ovlašten u tom trenutku podnijeti. Imajući u vidu sadržaj citiranih odredbi Zemljišnoknjižnog poslovnika a kod postojanja, po stajalištu ovoga suda, uvjeta za skupljanje suvlasničkih udjela u predmetnom z.k. ulošku u smislu čl.66. st.1 toga Poslovnika u trenutku uknjižbe suvlasništva temeljem rješenja o nasljeđivanju, na čiji upis predlagateljica nije imala ovlaštenje utjecati (podnošenjem prijedloga koji je predmet ovog zemljišnoknjižnog postupka), ovaj sud je stajališta da ekstenzivnim tumačenjem citiranih odredbi čl.80. st.1 i 2 u vezi čl.66. st.1 Zemljišnoknjižnog poslovnika, nema zapreke za dopuštanje upisa skupljanja njezinih suvlasničkih udjela na predmetnoj nekretnini pod najmanji zajednički nazivnik, po prijedlogu predlagateljice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5417/14-2 od 23. ožujka 2015. godine

UKNJIŽBA PRAVA VLASNIŠTVA

Nerazvrstana cesta u privatnom vlasništvu

(Čl. 101. st. 1. Zakona o cestama – NN. 84/11; 22/13; 54/13 i 148/13)

Nerazvrstana cesta u privatnom vlasništvu upisana u zemljišnoj knjizi kao put ne predstavlja kategoriju ceste u odnosu na koju bi zemljišnoknjižni sud bio ovlašten upisati u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi.

„Pravilno je zemljišnoknjižni sudac utvrdio da nerazvrstana cesta u privatnom vlasništvu nije kategorija ceste u odnosu na koju bi se mogao provesti upis prema odredbama čl. 101. st. 1. ZC-a, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i čl. 102. st. 2. istog Zakona, prema kojoj se nerazvrstana cesta upisuje u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Naime, prema tom uvjerenju predmetna nekretnina, koja je u zemljišnoj knjizi upisana kao put, kategorizirana je kao nerazvrstana cesta u privatnom vlasništvu, kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud. Kako predlagatelj prijedlog za upis temelji isključivo na Uvjerenju Gradskog ureda za prostorno uređenje od 18. ožujka 2014., iz kojeg proizlazi da je nekretnina označena kao čkbr. 478/16 (upisana u z.k.ul. ___ k.o. G., kao put od 61 m² ili 17 čhv) kategorizirana kao nerazvrstana cesta u privatnom vlasništvu, to i prema mišljenju ovog suda, nije moguće sa sigurnošću utvrditi da je predmetna nekretnina nerazvrstana cesta koja podliježe upisu u smislu odredbi Zakona o cestama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Zk-88/15-2 od 5. siječnja 2016. godine.

UKNJIŽBA PRAVA VLASNIŠTVA

Zabilježba ovrhe na nekretnini i prijedlog za uknjižbu prava vlasništva

(Čl. 55. st. 1b Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13)

Zabilježba ovrhe na nekretnini upisanoj u zemljišnu knjigu ne sprječava provedbu uknjižbe prava vlasništva na toj nekretnini na temelju pravomoćne presude suda.

„Prema odredbi čl. 43.ZZK-a upis u zemljišnu knjigu dopustit će se samo na temelju isprave sastavljene u obliku propisanom za njegovu valjanost s time da iz isprave mora biti vidljiv pravni temelj upisa, a u konkretnom slučaju iz priložene isprave- pravomoćne i ovršne presude Općinskog građanskog suda u Z. br. P-___/09 vidljiva je valjana pravna osnova stjecanja vlasništva predlagateljice (dosjelost). Upis je dakle predložen na temelju javne isprave - odluke suda koja je ovršna isprava prikladna za upis prava vlasništva u zemljišnu knjigu jer sadrži točnu oznaku zemljišta i prava na koje se odnosi upis (čl. 55 st. 1 b ZZK-a), te osim deklaratornog dijela i nalog za upis u zemljišnu knjigu onog prava predlagateljice koje je utvrđeno deklaratornim dijelom presude. Kako sudska presuda ne predstavlja raspoložbu ovršenika to okolnost da je prijedlog za uknjižbu prava vlasništva utemeljen na javnoj ispravi – ovršnoj presudi suda zaprimljen nakon upisa zabilježbe ovrhe na predmetnoj nekretnini ne sprječava provedbu promjene prava vlasništva. Uostalom promjena prava vlasništva na nekretnini tijekom ovršnog postupka na nikoji način ne utječe na pravo ovrhovoditelja jer ova promjena ne sprječava ovrhovoditelja da se ovršni postupak nastavi protiv novog vlasnika kao ovršenika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5396/14-2 od 28. rujna 2015. godine

ZABILJEŽBA SPORA

Tužba radi utvrđenja ništetnosti ugovora i brisanja tereta u zemljišnoj knjizi upisanog temeljem tog ugovora

(Čl. 81. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Ostvarene su pretpostavke za zabilježbu spora ukoliko se tužbenim zahtjevom traži utvrđenje ništetnosti ugovora i brisanje tereta u zemljišnoj knjizi upisanog temeljem tog ugovora.

„Točno je da u slučaju da se naprijed navedene isprave - Ugovor o jednokratnom kreditu račun broj ___ na iznos od 37.500,00 € i Očitovanje o osiguranju novčane tražbine upisom založnog prava – hipoteke u korist protustranke za iznos od 37.500,00 € osnovom kojih je i upisano založno pravo na nekretnini upisanoj u zk.ul.br. ___k.o. C. T. radi osiguranja novčane tražbine iz tog Ugovora o kreditu u korist protustranke, utvrde ništetnima, to ne bi

imalo neposredan utjecaj na knjižno pravo, međutim prvostupanjski sud ispušta iz vida se spor vodi i radi brisanja tereta na toj nekretnini upisanog temeljem isprava za koje se traži utvrđenje njihove ništetnosti i zbog čega bi ishod predmetnog spora mogao utjecati na postojanje prava zaloga protustranke kao stvarnog prava na nekretnini upisanog u zemljišnoj knjizi pod brojem: Z-___/08. Slijedom iznesenog spor između stranaka vodi se pred sudom (P-___/14 i glede knjižnog prava koje je upisano temeljem isprava za koje traži utvrđenje ništetnosti i zbog čega su ostvarene odredbom čl.81. st.1. ZZK-a propisane pretpostavke za zahtijevanu zabilježbu spora na nekretninama predlagateljice upisanim u zk.ul.br. ___ k.o C. T.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-154/15-2 od 29. rujna 2015. godine

ZABILJEŽBA RJEŠENJA O PRODAJI

Razlučni vjerovnik

(Čl. 39. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Fiducijarni vlasnik u stečajnom postupku ima pravni položaj razlučnog vjerovnika.

„U konkretnoj zemljišnoknjižnoj stvari sporan je upis zabilježbe rješenja o prodaji Trgovačkog suda u Zagrebu, br. St-___/10 od 9. svibnja 2011.g., u stečajnom postupku koji se vodi nad stečajnim dužnikom K. d.d. u stečaju, Zagreb (ovdje protustranka), na nekretnini upisanoj u z.k. ul.br. ___ k.o. G. Z. Nekretnina je u fiducijarnom vlasništvu P. banke d.d., Zagreb (uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva obavljen radi osiguranja tražbine). Prema odredbi čl. 81.a Stečajnog zakona, vjerovnik čija prava proizlaze iz sudskog ili javnobilježničkog osiguranja tražbine prijenosom vlasništva stvari ili prijenosom prava ima u stečajnom postupku pravni položaj razlučnog vjerovnika. Prema odredbi čl. 164. st. 1. Stečajnog zakona, nekretnine na kojima postoji razlučno pravo stečajni sudac prodaje, na prijedlog stečajnog upravitelja, uz odgovarajuću primjenu odredaba o ovrsi kojima je određena ovrha na nekretnini. Namirenje razlučnih vjerovnika obavlja se po pravilima ovršnoga prava, a ostalih vjerovnika po pravilima stečajnoga prava. Stoga P. banka d.d., Zagreb, ima u stečajnom postupku koji se vodi nad protustrankom pravni položaj razlučnog vjerovnika. O prodaji nekretnina na kojima postoji razlučno pravo odlučuje stečajni sudac (na prijedlog stečajnog upravitelja), te određuje upis zabilježbe rješenja o prodaji u zemljišnoj knjizi (prema čl. 164. st. 1. i 2. Stečajnog zakona). Kako P. banka d.d., Zagreb, ima u stečajnom postupku koji se vodi nad protustrankom pravni položaj razlučnog vjerovnika, to se pravna činjenica (postojanje rješenja o prodaji nekretnine), odnosi na knjižno pravo koje je upisano u korist razlučnog vjerovnika, pa je odbijanjem provedbe zabilježbe rješenja o prodaji, materijalno pravo pogrešno primijenjeno.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5345/14-2 od 01. prosinca 2014. godine

ZABILJEŽBA SPORA

Brisanje zabilježbe spora

(Čl. 83. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Revizija protiv pravomoćne presude ne sprečava brisanje zabilježbe spora.

„Prvostupanjski sud osnovano se pozvao na odredbu čl.83. st.1 ZZK-a kojom je propisano da će se na prijedlog nositelja knjižnog prava protiv kojeg je zabilježba spora bila određena, odrediti njezino brisanje, između ostalog i ako nakon provedene zabilježbe tužbeni zahtjev tužitelja bude odbijen pravomoćnom odlukom. S obzirom da je uz svoj prijedlog radi brisanja zabilježbe spora predlagatelj dostavio presudu br.P-___/09 kojom je ovdje protustranka odbijena sa tužbenim zahtjevom da bi bila suvlasnica u ½ dijela prethodno opisane nekretnine, koja presuda je opskrbljena i klauzulom pravomoćnosti, to izjavljeni izvanredni pravni lijek, revizija, protiv pravomoćne presude nema nikakvog utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja prvostupanjskog suda. Kako dakle, uložena revizija protiv pravomoćne presude ne sprečava brisanje zabilježbe spora to prvostupanjski sud niti je pogrešno primijenio materijalno pravo, a niti je počinio bilo koju povredu odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti osnovom čl.365. st.2 ZPP-a u svezi sa čl.91. st.1 ZZK-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Zk-15/15-2 od 21. rujna 2015. godine

ZABILJEŽBA SPORA

Tužba radi diobe bračne stečevine isplatom

(Čl. 70. Zakona o zemljišnim knjigama – NN. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Nije dopuštena zabilježba spora u zemljišnim knjigama na temelju tužbe kojom tužitelj traži diobu bračne stečevine – isplatom.

„Iz predmetne tužbe ovdje tužitelja protiv tužene razvidno je da se traži od tužene isplata iznosa od 228.000,00 kn na ime uloženog u nekretninu upisanu u z.k.ul. ___ k.o. S. koje je tužena vlasnica u cijelosti, dakle radi se isključivo i samo o obveznopravnom zahtjevu čiji ishod ni na koji način ne može utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje knjižnog prava na nekretnini na kojoj se predlaže provesti upis zabilježbe spora.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-728/15-2 od 27. veljače 2015. godine

ZABILJEŽBA SPORA

Tužba radi utvrđenja ništivosti ugovora o kupoprodaji stana

(Čl. 81. Zakona o zemljišnim knjigama - NN. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Nije dopuštena zabilježba spora radi utvrđenja ništivosti ugovora o kupoprodaji stana.

„Iz navoda prigovora proizlazi da predlagateljica potpuno pogrešno tumači razloge navedene u obrazloženju pobijanog rješenja iz kojih jasno proizlazi da je prvostupanjski sud na temelju sadržaja tužbe i podneska kojim je predlagateljica postavila tužbeni zahtjev u predmetu istog suda br. Ps-___/12 i stanja zemljišne knjige zaključio da za upis zabilježbe spora nisu ispunjene pretpostavke u smislu odredbi čl. 81. – 83. ZZK. Jasno je da je svrha zabilježbe spora da se osigura mjesto u prvenstvenom redu ukoliko se u zabilježenom sporu donese odluka po kojoj stranci pripada neko pravo. Stoga se i zabilježba spora može dopustiti samo u slučaju kad se pred sudom (ili drugim nadležnim tijelom) glede zemljišnoknjižnog prava vodi postupak čiji ishod bi mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje toga prava. U konkretnom slučaju kod istog suda vodi se parnica u kojoj predlagateljica traži utvrđenje ništivosti ugovora o kupoprodaji sporne nekretnine (stana) sklopljenog između Grada Z. i upisane vlasnice, pa takav spor u kojem tužbeni zahtjev glasi samo na utvrđenje ništivosti ugovora o kupoprodaji stana ne predstavlja spor o knjižnom pravu, slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno odbio prijedlog predlagateljice jer nisu ispunjene pretpostavke za zabilježbu takvog spora u zemljišnoj knjizi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5415/14-2 od 12. prosinca 2014. godine

BRISOVNA TUŽBA

Rok za podnošenje brisovne tužbe

(Čl. 197. Zakona o zemljišnim knjigama - NN. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Rok za podnošenje brisovne tužbe je vremenski ograničen samo u odnosu na poštenog trećeg stjecatelja.

„Pravo na tužbu za ispravak regulirano je čl. 197. Zakona o zemljišnim knjigama. Sukladno čl. 197 st. 2 Zakona o zemljišnim knjigama pravo tužbom zahtijevati ispravak prestaje protekom rokova određenih ovim Zakonom za podizanje brisovne tužbe, s time da trogodišnji rok počinje teći od časa provedbe spornog upisa, odnosno otkad je dostavljeno rješenje o odbijanju prijave ili prigovora. Sukladno čl. 197 st. 3 Zakona o zemljišnim knjigama

na tužbu za ispravak na odgovarajući se način primjenjuju pravila po kojima se u slučaju brisovne tužbe štite osobe koje su postupale s povjerenjem u potpunost i istinitost zemljišnih knjiga. Prvostupanjski sud nije vodio računa o tome da je rok za podnošenje brisovne tužbe (a time i tužbe za ispravak) vremenski ograničen samo u odnosu na poštenog trećeg stjecatelja, a ne i u odnosu na neposrednog stjecatelja, odnosno nepoštenog trećeg stjecatelja. Prvostupanjski sud je trebao utvrditi i obrazložiti da li je tuženica neposredni stjecatelj po spornom upisu. Ako je, onda pravo na podnošenje tužbe za ispravak nije vremenski ograničeno. Kako prvostupanjski sud o navedenom nije vodio računa, niti je u tom smislu obrazložio svoju odluku, ona se ne može ispitati.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3611/13-4 od 11. ožujka 2014. godine

POGREŠAN UPIS

Upis različit od sadržaja naloga zemljišnoknjižnog suda

(Čl. 118. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Pogrešnim upisom u zemljišnoj knjizi smatra se samo onaj upis koji je različit od sadržaja naloga iz rješenja zemljišnoknjižnog suda o dozvoli upisa.

„Osim toga u konkretnom slučaju se niti ne može raditi o ispravku pogrešnog upisa jer pogrešan upis je samo onaj upis proveden u zemljišnoj knjizi koji je protivan rješenju zemljišno-knjižnog suda o dozvoli upisa. Iz rješenja zemljišnoknjižnog suda donjetog temeljem izviđajnog postupka i zapisnika br. Z-__0/02/652 od 23.ožujka 2009. god u postupku preoblikovanja zemljišne knjige k.o. L. nije vidljivo da bi provedeni upis u novoformiranom zk.ul 652 bio u suprotnosti sa tim rješenjem, Prema tome pogrešan upis u zemljišnoj knjizi prema prethodno rečenom postoji jedino u slučaju kada je provedeni upis u zemljišnoj knjizi različit od sadržaja naloga u rješenju o upisu, dok se u konkretnom slučaju može raditi jedino o neistinitom ili nevaljanom upisu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2712/14-2 od 16. ožujka 2015. godine

II/ OBVEZNO PRAVO

ZAKONSKA OBVEZA

Obveza plaćanja RTV pristojbe

(Čl. 3. toč. 3.3. Odluke o načinu odjave prijavnika od 24. siječnja 2012. godine)

Za pravovaljanu odjavu TV prijavnika nije potrebno izjavu o odjavi ovjeriti kod javnog bilježnika, već je dovoljno da vlasnik prijavnika dostavi Hrvatskoj televiziji vlastoručno potpisan zahtjev za odjavu prijavnika.

„Prihvaćajući razloge takvog presuđenja i ocjenjujući da su isti primjenjivi i u odnosu na predmetnu situaciju zbog suštinski identičnog uređenja načina odjave prijavnika Odlukom o načinu odjave prijavnika od 24. siječnja 2012.g, i Odlukom/07 te zbog činjenice da je potonja presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske donesena zbog ocjene da je sporni dio čl. 3. toč. 3.3. Odluke o načinu odjave prijavnika od 24. siječnja 2012.g. protivan ZoHRT/10, a u vrijeme važenja tog Zakona je tuženik podnio zahtjev za odjavu, nema dvojbe da i čl. 8. Odluke/07, osim što proturječi ZoHRT/03, nije suglasan niti sa ZoHRT/10. Kada se sve naprijed navedeno uzme u obzir, ovaj sud zaključuje da je tuženik, dostavivši tužiteljici vlastoručno potpisan Zahtjev za odjavu RTV prijavnika, u kojem je jasno izrazio svoju volju nedvosmisleno navodeći da objavljuje prijavnika, te istog i konkretiziravši, ispunio zakonsku pretpostavku odjave prijavnika na odgovarajući način pa zbog toga tužiteljica nema osnove potraživati isplatu RTV pristojbi za razdoblje koje je uslijedilo nakon valjane odjave prijavnika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1537/15-6 od 17. prosinca 2015. godine

UGOVOR O USTUPU TRAŽBINE

Neobavještanje dužnika o ustupanju tražbine

(Čl. 82. Zakona o obveznim odnosima - NN. 35/05, 41/08 i 125/11)

Činjenica što dužnik nije obaviješten o ustupanju tražbine novom vjerovniku ne utječe na valjanost ugovora o ustupu tražbine.

„Naime, i po ocjeni ovoga suda, okolnost da dužnik nije obaviješten o ustupanju tražbine novom vjerovniku ne utječe na valjanost ustupanja, što potvrđuje i ustaljena sudska praksa pa tako i ona na koju se poziva predlagatelj u odgovoru na žalbu te i druga (VS RH br.Revt-36/03-2 od 18. veljače 2004.g. i br.Rev-1559/01 od 12. rujna 2001.g.). Točno je da je sklapanjem Ugovora o ustupu tražbine od 29. svibnja 2014.g. sukladno čl.81. st.1 ZOO-a na

primatelja – predlagatelja u ovom predmetu prijelazom tražbine prešla i hipoteka kao sporedno pravo što kao posljedicu promjene osobe vjerovnika propisuje i odredba čl.319. ZV-a. Naime, odredba čl.81. st.1 ZOO-a propisuje da s tražbinom prelaze na primatelja sporedna prava kao što su to između ostalog i hipoteka, dok je odredbom čl.319. ZV-a propisano i to da prijede li na bilo kojem pravnom temelju tražbina osigurana založnim pravom na drugu osobu na nju je time ujedno prešlo i to založno pravo bez posebnog pravnog temelja za to i bez posebnog načina stjecanja, osim ako je što drugo bilo određeno. Istodobno je čl.320. st.2 istog Zakona propisano da će novi vjerovnik moći izvršavati ovlasti koje ima na temelju hipoteke koja je prešla na njega zajedno sa tražbinom koju osigurava pošto ona bude upisana u zemljišnim knjigama kao njegovo pravo. Imajući u vidu sadržaj odredbe čl.81. st.1 i čl.82. st.1 ZOO-a osnovano prvostupanjski sud smatra obavješćivanje dužnika u konkretnom slučaju žalitelja neodlučnim za pravnu valjanost prijenosa tražbine s cedenta na cesionara budući pristanak dužnika upravo u smislu čl.82. st.1 ZOO-a nije pretpostavka za ustup, jer isti prema sadržaju te odredbe nije potreban. U čl. 4 predmetnog Ugovora ugovoreno je da cedent upućuje i ovlašćuje cesionara da obavijesti cesusa (dužnike – žalitelje) o izvršenom ustupu tražbine te pripadajućih sredstava osiguranja zasnovanih u korist cedenta što je cesionar i prihvatio.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Zk-31/15-2 od 17. studenog 2015. godine

UGOVOR O CESIJI

Prijenos tražbine osigurane založnim pravom

(Čl. 320. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - NN. 91/96; 68/98; 137/99; 22/00; 73/00; 114/01; 79/06; 141/06; 146/08; 38/09; 153/09 i 143/12)

Ukoliko tražbina osigurana založnim pravom prijede na drugoga temeljem ugovora o cesiji, tada isti postaje novi založni vjerovnik i bez upisa u zemljišnu knjigu, ali da bi mogao ostvariti prava koja ima na temelju tog založnog prava dužan je založno pravo u svoju korist upisati u zemljišne knjige.

„Kad potraživanje osigurano hipotekom prijede na drugu osobu po bilo kojem pravnom temelju (cesijom, nasljeđivanjem i sl.) na tu osobu je ujedno prešla i hipoteka kojom je to potraživanje bilo osigurano, kako je to normirano odredbom čl. 319. ZV. U smislu te odredbe u korist osobe na koju je prešlo potraživanje hipoteka prelazi bez posebnog pravnog temelja i bez posebnog načina stjecanja, osim ako je što drugo bilo određeno. Kako se u konkretnom slučaju radi o prijenosu potraživanja cesijom, primjenjuje se odredba čl. 437. st. 1. ZOO kojom je određeno da s potraživanjem prelaze na primatelja i sporedna prava, među ostalima i hipoteka. Osoba koja je postala novi vjerovnik potraživanja osiguranog hipotekom već zbog toga što je u njezinu korist preneseno potraživanje postala je i bez upisa u zemljišnu knjigu hipotekarni vjerovnik. Međutim, da bi novi hipotekarni vjerovnik mogao ostvarivati prava koja ima na temelju hipoteke koja je na njega prešla zajedno s potraživanjem, hipoteka se u njegovu korist mora upisati u zemljišnu knjigu, sukladno odredbi čl. 320. st. 2. ZV. Tom odredbom je određeno da će novi vjerovnik moći izvršavati ovlasti koje ima na temelju hipoteke koja je

prešla na njega zajedno s potraživanjem koje osigurava pošto ona bude upisana u zemljišnim knjigama kao njegovo pravo. Pravilo po kojem se novi hipotekarni vjerovnik, da bi izvršavao ovlasti koje ima na temelju hipoteke koja je prešla na njega zajedno s potraživanjem koje osigurava, mora upisati kao nositelj hipoteke u zemljišne knjige u smislu odredbe čl. 320. st. 2. ZV proizlazi s jedne strane iz pravila po kojem se upravo upisom u zemljišnu knjigu dokazuje da je određena osoba nositelj određenog stvarnog prava na nekretnini. Da bi hipotekarni vjerovnik mogao ostvarivati svoje ovlasti koje ima na temelju hipoteke do namirenja potraživanja (čl. 329. – 332. ZV), da bi se mogao namiriti iz vrijednosti založene nekretnine (čl. 336. – 338.), kao i da bi mogao štiti svoje založno pravo (čl. 339. – 342.) i pravo na namirenje (čl. 336. – 338.), mora dokazati da u njegovu korist postoji hipoteka, a to će dokazati izvatkom iz zemljišne knjige iz kojeg proizlazi da je upisan kao hipotekarni vjerovnik. S druge strane, to pravilo proizlazi i iz pravila o knjižnom predniku (čl. 40. – 42. Zakona o zemljišnim knjigama - NN.91/96; 68/98; 137/99, 114/01; 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13).“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-318/14-2 od 20. listopada 2014. godine

ZAHTJEV ZA ISPLATU DIVIDENDE

Ustupanje zahtjeva za isplatu buduće dividende

(Čl. 163. st. 7. Zakona o trgovačkim društvima –NN. 111/93; 34/99; 51/00 - odluka US RH; 118/03; 107/07; 146/08; 137/09; 152/11 - pročišćeni tekst; 111/12 i 68/13)

Dopušteno je ugovorom ustupiti zahtjev za isplatu buduće dividende.

„Prvostupanjski sud zaključuje da pravna osnova potraživanja tužitelja u ovom postupku nije ortački ugovor, već su to ugovori o kupoprodaji i prijenosu dionica od 12. listopada 1998.g., kojima se tuženik izričito obvezao isplaćivati tužiteljima, kao vlasnicima 572 dionice društva Z. d.d., pripadajuću dividendu, a prema odlukama skupštine društva, što za utuženo razdoblje nije učinio. Tuženik se u žalbi poziva i na ništetnost čl. 5. Ugovora o kupoprodaji i prijenosu dionica od 12. listopada 1998.g., kojim je određeno da prodavatelj (ovdje tuženik), od dana kad prestane biti direktor društva Z. d.d. neće polagati nikakva prava na dionicama koje su predmet tog ugovora, a od dana potpisa ugovora neće polagati pravo na dividendu koja pripada kupcu (ovdje tužitelji), pri čemu upire na odredbu čl. 163. st. 7. Zakona o trgovačkim društvima (NN br. 111/93; 34/99; 51/00 - odluka US RH; 118/03; 107/07; 146/08; 137/09; 152/11 - pročišćeni tekst; 111/12 i 68/13; dalje: ZTD), kojim je određeno da je dionica nedjeljiva. Iako je odredba o nedjeljivosti dionice prisilno pravne naravi, može se ustupiti zahtjev za isplatu buduće dividende, što su parnične stranke očito učinile u čl. 5. Ugovora o kupoprodaji i prijenosu dionica od 12. listopada 1998.g. (na takav zaključak upućuje sadržaj tog članka, ali i činjenica da je tuženik u razdoblju od 2001.g. do 2005.g., tuženicima isplatio dividendu koju je na njegov račun platilo društvo Z. d.d.), te se tuženik neosnovano poziva na ništetnost navedene odredbe ugovora.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-515/13-7 od 19. ožujka 2015. godine

ZASTARA

Tražbina s osnove dnevne parkirne karte

(Čl. 225. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Tražbina s osnove dnevne parkirne karte zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina.

„Koliko se iz žalbe tuženika može zaključiti pogrešnu primjenu materijalnog prava tuženik nalazi u tome što sud nije usvojio istaknuti prigovor zastare. Samo kratko valja navesti da u konkretnom slučaju nije nastupila zastara potraživanja tužitelja obzirom da je tražbina dospjela 13. lipnja 2012.g. prijedlog za ovrhu je podniet 03. listopada 2013.g., a u konkretnom slučaju ne radi se o potraživanju koje bi sukladno čl.232. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 - dalje: ZOO) zastarijevalo za 1 godinu već ova tražbina zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina (čl.225. ZOO-a).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-699/15-2 od 16. rujna 2015. godine

ZASTARA

Potraživanje naknade štete prouzročene kaznenim djelom

(Čl. 376. i čl. 377. Zakona o obveznim odnosima – NN. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Ukoliko je šteta počinjena kaznenim djelom tada se za svaku vrstu štete utvrđuje da li je nastupila zastara prema odredbi čl. 376. ili čl. 377. Zakona o obveznim odnosima, a primjenjuje se onaj propis po kojem zastara nije nastupila.

„U konkretnom predmetu prema postavljenom zahtjevu radi se o naknadi štete kao posljedici pogoršanja ranije utvrđenog zdravstvenog stanja koje je posljedica štetnog događaja od 06. studenog 1999.g. a šteta je učinjena kaznenim djelom, u kojoj situaciji, za svaku vrstu štete, ako se postavi pitanje zastare, valja utvrditi je li zastara nastupila prema odredbi čl.376. ili čl.377. ZOO te primijeniti onaj propis po kojemu zastara nije nastupila. Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio dan početka tijeka zastare, a to je i po ovome sudu prvi dan iza dana pravomoćnosti presude za kazneno djelo iz kojeg potječe šteta, tj. 10. travnja 2002.g. (presuda br. KS-___/2001 je pravomoćna 09. travnja 2002.g.). U konkretnom predmetu okrivljenik E. C. je optužen i proglašen krivim radi počinjenja kaznenog djela iz čl.272. st.1. Kaznenog zakona (NN br.110/97 i 34/99 – dalje: KZ), a za koje kazneno djelo je zapriječena kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina zatvora. Za navedeno kazneno djelo sukladno odredbi čl.19. KZ-a (u pobijanoj presudi očito omaškom navedeno čl.14.) kazneni postupak se ne može

pokrenuti kad protekne određeno vrijeme od počinjenja kaznenog djela i to pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od tri godine zatvora, što je pravilno naveo i prvostupanjski sud a radi se o tzv. relativnoj zastari kaznenog progona, no u smislu odredbe čl.20. st.6. KZ-a zastara pokretanja kaznenog postupka nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je prema zakonu određena zastara pokretanja kaznenog postupka, dakle protekom deset godina nastupa tzv. apsolutna zastara kaznenog postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3799/13-2 od 11. studenog 2014. godine

ZASTARA

Zastara naplate zajedničke pričuve

(Čl. 226. Zakona o obveznim odnosima - NN.35/05; 41/08 i 125/11)

Tražbina s osnove naplate zajedničke pričuve zastarijeva za tri godine.

„Pogrešan je stav prvostupanjskog suda da tražbina s osnove naplate zajedničke pričuve zastarijeva za pet godina u smislu odredbe čl.225. ZOO-a, naime u smislu odredbe čl.226. st.1. ZOO-a tražbine povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Kako je prema izvodu iz ovjerovljenih poslovnih knjiga (list 2 prvostupanjskog spisa), a koji je dostavio sam tužitelj, razvidno da su pojedina dospijeća naznačena sa 15. siječnja 2003.g. (dospijeće po dva zaduženja), te 15. siječnja 2004.g., a ovršni prijedlog je zaprimljen kod javnog bilježnika dana 31. listopada 2007.g., dakle svakako nakon proteka roka od tri godine u odnosu na bilo koje dospijeće, to je za utuženo potraživanje u smislu odredbe čl.214. st.2. ZOO-a u svezi čl.226. st.1. ZOO-a nastupila zastara.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-963/14-2 od 08. rujna 2014. godine

ZASTARA

Prekid zastare

(Čl. 388. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05 i 41/08)

Pokretanjem postupka privremene pljenidbe u ovršnom postupku prekida se zastara.

„Kao što je već navedeno, prvostupanjski sud je utvrdio da je presuda Općinskog suda u Zagrebu broj P-___/99-3 od 20.listopada 2000.g. postala ovršna 4.prosinca 2000.g. Od tog dana računa se zastarni rok od 10 godina. Prvostupanjski sud zaključuje da je postupak naplate tražbine započeo prije isteka zastarnog roka od 10 godina i to podnošenjem prijedloga za

privremenu pljenidbu dana 14. svibnja 2010.g. Zaključak prvostupanjskog suda prihvaća i ovaj sud, te smatra da je pobijana presuda zakonita, a žalba neosnovana. Naime, sukladno čl. 388 Zakona o obveznim odnosima zastarijevanje se prekida podizanjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom radi utvrđenja, osiguranja ili ostvarenja potraživanja (isto je propisano i čl. 241 Zakona o obveznim odnosima – Narodne novine Republike Hrvatske broj 35/05 i 41/08). Pokretanje postupka privremene pljenidbe poduzeto je u svrhu osiguranja i ostvarenja tražbine tuženika. Privremena pljenidba ovršenikovih štednih uloga predstavlja tek jedan od stadija u provedbi postupka sudske ovrhe na novčanoj tražbini, koja se provodi ovršnim radnjama pljenidbe i prijenosa.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2520/14-2 od 19. ožujka 2015. godine

ZASTARA

Prekid zastare

(Čl. 377. st. 2. Zakona o obveznim odnosima – NN. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Zavod za zdravstveno osiguranje u obvezi je potraživati naknadu štete neposredno od osiguratelja kod kojeg su osobe koje su prouzročile bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe osigurane od odgovornosti za štetu trećim osobama, time da u slučaju pokretanja kaznenog postupka protiv osiguranika tog osiguratelja prekid zastare traje do pravomoćnosti osuđujuće presude.

„Ovaj sud prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da u konkretnom slučaju nije došlo do zastare potraživanja tužitelja prema tuženiku. Prije svega tužiteljeva tužba nije utemeljena na Zakonu o zdravstvenom osiguranju iz 1997.g., već na odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju objavljenog u NN 94/01 i njegovim izmjenama i dopunama (NN 88/02, 149/02, 117/03, 30/04, 177/04 i 90/05), koji u čl.110 st.1 propisuje da je Zavod obavezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od osobe koja je prouzročila bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe, a prema čl. 118 istog Zakona ta naknada štete obuhvaća troškove za zdravstvene usluge te iznose novčanih naknada i drugih davanja koje plaća Zavod. Naknadu štete iz čl. 110. Zavod je prema čl. 114. obavezan zahtijevati i neposredno od osiguratelja kod koje su osobe koje su prouzročile bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe osigurane od odgovornosti za štetu trećim osobama. Točno je kako to tuženik i ističe da čl.121. st.1 Zakona o zdravstvenom osiguranju glede zastare potraživanja naknade štete u smislu tog Zakona upućuje na rokove zastare određene ZOO. Kako je pokretanjem kaznenog postupka protiv osiguranika tuženika došlo do prekida zastarijevanja i zahtjeva za naknadu štete sukladno čl.377. st.2 ZOO-a koji rokovi ponovno počinju teći tek od pravomoćnosti osuđujuće presude, a kakva presuda je u odnosu na osiguranika tuženika postala pravomoćna 25. listopada 2007.g., to do dana podnošenja ove tužbe sudu 07. rujna 2010.g. nije protekao zastarni rok od 3 g. Naime nakon prekida zastarijevanje počinje teći iznova a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru (čl.392. st.1 ZOO-a). Kod toga okolnost da je osiguranik

tuženika u kaznenom postupku Općinskog suda u Varaždinu br.K-___ priznao kazneno djelo kojim je prouzročena šteta osiguranici tužitelja zbog koje joj je tužitelj isplatio utuženi iznos na ime liječenja, nema nikakvog utjecaja na prekid zastare jer prekid zastare traje do pravomoćnosti te odluke a ne do priznanja krivnje po okrivljenom tijekom kaznenog postupka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3827/13-2 od 05. studenog 2014. godine

ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA KUPNJU STANA PREMA ZAKONU O PRODAJI STANOVA NA KOJEM POSTOJI STANARSKO PRAVO

Instruktivni rok

(Čl. 4. st. 2. i 3. Zakona o prodaji stanova na kojem postoji stanarsko pravo - „Narodne novine“ broj: 43/92, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 163/98, 95/00, 120/00, 94/01 i 78/02)

Rok za podnošenje zahtjeva za kupnju stana prema Zakonu o prodaji stanova na kojem postoji stanarsko pravo i rok za sklapanje ugovora o kupoprodaji tog stana ne smatraju se prekluzivnim rokovima.

„Odredbom čl.4. st.1. Zakona o prodaji stanova određeno je da svaki nositelj stanarskog prava (u daljnjem tekstu: stanar) može istaći zahtjev za kupnju stana u pisanom obliku nositelju prava raspolaganja stana odnosno vlasniku koji je to vlasništvo stekao pretvorbom vlasništva izvršenom prema posebnim propisima (u daljnjem tekstu: prodavatelj), a prodavatelj ga je dužan prodati. Čl.4. st.2. istog Zakona određeno je da se zahtjev iz st.1. ovoga članka podnosi do 31. prosinca 1995.g., a sklapanje ugovora o kupoprodaji stana (u daljnjem tekstu: ugovor) mora kupac zatražiti u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za kupnju stana. Odredbom st.3. istog članka određeno je da se izuzetno rok za sklapanje ugovora za stan za koji u vrijeme određeno za podnošenje zahtjeva za kupnju stana nisu nesumnjivo utvrđene sve činjenice odlučne za prodaju stana prema Zakonu, počinje teći od dana kada se ove činjenice utvrde. Imajući u vidu naprijed citiranu odredbu čl.4. st.3. Zakona o prodaji stanova proizlazi da rok propisan st.2. istog članka nije prekluzivni rok. U konkretnoj situaciji vodio se upravni spor radi priznanja stanarskog prava tužiteljice na predmetnom stanu koji je trajao od 1994.g. pa sve do 13. veljače 2012.g. kada je isti okončan donošenjem pravomoćnog rješenja Grada Z., Gradskog ureda za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Odsjeka za stambene poslove od 28. veljače 2008.g. te su se tek tada stekli uvjeti, odnosno utvrđene su činjenice koje ovlašćuju tužiteljicu da podnese tuženiku zahtjev za kupnju predmetnog stana što je ista i učinila 20. veljače 2012. godine. Za izneseno stajalište ovaj sud nalazi uporište u više odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske pa tako i u odluci broj: U-III-344/02 od 08. prosinca 2005.g. na koju ukazuje i tužiteljica u žalbi i u odluci broj: U-III-1666/2010 od 09. lipnja 2011.g. te u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske od kojih se ističe rješenje broj: Rev-x 951/10-2 od 08. lipnja 2011.g. u kojim su navedeni sudovi zauzeli stajalište da rok iz čl.4. st.2. i 3. Zakona o prodaji stanova nije prekluzivni već instruktivni rok.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1765/13-2 od 05. studenog 2014. godine

UGOVOR O KUPOPRODAJI

Povreda ugovorne obveze

(Čl. 329. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05 i 41/08)

Ukoliko je ugovorom o kupoprodaji ugovorena redovna sukcesivna isporuka pitke vode određene minimalne količine u određenom vremenskom periodu po unaprijed određenoj cijeni, ne smatra se težom povredom ugovorne obveze manja narudžba pitke vode od ugovorene.

„Po ocjeni ovog suda, pravilna je prvostupanjska ocjena da je tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu nenaručene robe po penaliziranim cijenama pravno i činjenično neosnovan. Što više, ovaj sud ocjenjuje da je ugovorna odredba o tuženičinoj (naručiteljičinoj) obvezi platiti višestruko veću jediničnu cijenu za nenaručenu vodu od ugovorene cijene za naručenu i isporučenu vodu, čime se penalizira tuženičin propust u narudžbi, neprihvatljiva, jer predstavlja zelenašku odredbu protivnu čl. 329. st. 1 i 2 ZOO-a, a na što ovaj sud, temeljem odredbe čl. 327. ZPP-a, pazi po službenoj dužnosti, time da ta odredba u smislu čl. 324. st. 1 i čl. 323. st. 1 ZOO-a ne utječe na valjanost ostalih ugovornih odredbi. Naime, prije svega, u kupoprodajnom odnosu, bez obzira što se radi o odnosu trajnije naravi (predviđena je višestruka kupnja iste robe u određenom vremenskom periodu), ne može se smatrati težom povredom ugovorne obveze (temeljne) manja kupčeva narudžba od predviđene, odnosno, protivno je sadržaju temeljnih stranačkih pozicija takvo, neprimjereno kažnjavanje kupca radi manje narudžbe. Prihvatljiva i uobičajena relacija u trgovačkim odnosima je da se za veće narudžbe daju popusti, odnosno da umanjena narudžba može opravdavati veću cijenu – ali ne i penalizaciju kakva je navedena u predmetnom ugovoru. Pri tome je potpuno prihvatljiva prvostupanjska ocjena da tužitelj nije dokazao da bi mu, zbog smanjene narudžbe, nastupila bilo kakva šteta. Zbog toga je pravilan prvostupanjski zaključak da tužitelj nema pravo na naknadu štete isplatom višestruko većih iznosa od onog koji bi tuženica trebala platiti da je tužiteljeva roba naručena i isporučena, a u tim okolnostima ugovoreno plaćanje predstavlja nemoralnu, time i pravno neprihvatljivu kategoriju.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1992/15-2 od 26. lipnja 2015. godine

STEČAJ PRODAVATELJA

Nemogućnost naplate čekova

(Čl. 11. Zakona o čeku – NN. 74/94)

Ukoliko je zbog otvaranja stečajnog postupka nad prodavateljem došlo do nemogućnosti naplate čekova kojima je kupac osigurao namirenje potraživanje prodavatelja, tada prodavatelj nije ovlašten tražiti namirenje svoje tražbine u cijelosti

prije ugovorenog roka jer kupac nije dužan snositi štetne posljedice pokretanja stečajnog postupka nad prodavateljem.

„Po ocjeni ovog suda, sadržajem žalbenih navoda tuženica nije dovela u sumnju temeljno prvostupanjsko utvrđenje na kojem je tuženica prilikom sklapanja predmetnog kupoprodajnog ugovora o kupnji perilice rublja izdala dva čeka, kao osiguranje naplate predmetnog potraživanja. Prema prvostupanjskom utvrđenju, ti čekovi nisu naplaćeni zbog činjenice da su izdani u korist K. d.o.o., a njihovu naplatu onemogućilo je pokretanje stečajnog postupka nad tim trgovačkim društvom (čekovi nisu izdani u korist K. d.o.o. u stečaju). Po ocjeni ovog suda, navedena okolnost ne može se tumačiti na štetu tuženice, tj. ne postoji njena odgovornost zbog nemogućnosti za naplatu, pa ona nije dužna snositi štetne posljedice pokretanja stečaja nad tužiteljem.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2546/15-2 od 12. studenog 2015. godine

PRAVNI NEDOSTATAK PRODANE STVARI

Krivotvorene isprave kao pravni nedostatak

(Čl. 508. st. 1. Zakona o obveznim odnosima - NN. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Krivotvorene isprave koje onemogućavaju kupcu registraciju i upotrebu motornog vozila predstavljaju pravne nedostatke prodane stvari.

„Osnovano tužitelj pobija presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava budući da se u konkretnom slučaju ne radi o materijalnim nedostacima prodanog motocikla u kojem slučaju bi se odgovornost tuženika prosuđivala po odredbama o odgovornosti za materijalne nedostatke (čl.478. – 507. ZOO-a) i po kojim odredbama je prvostupanjski sud prosuđivao rokove (subjektivni i objektivni) za isticanje takvih nedostataka. Krivotvorene isprave koje onemogućavaju kupcu registraciju i upotrebljavanje motornog vozila, u konkretnom slučaju motocikla, pravni su nedostaci prodane stvari za koje prodavatelj odgovara temeljem odredbe čl.508. st.1. ZOO-a (zaštita od evikcije) kako to utemeljeno ukazuje i tužitelj u žalbi, doduše pogrešno pozivajući se na odredbu čl.430. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05) identičnog sadržaja, obzirom da se sukladno odredbi čl.1163.st.1. tog Zakona isti ne primjenjuju na obvezne odnose koji su nastali prije stupanja na snagu tog Zakona (01. siječanj 2006.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3829/14-2 od 23. travnja 2015. godine

NAKNADA TROŠKOVA OTKLANJANJA NEDOSTATAKA PO DRUGOM IZVOĐAČU

Utvrđeni nedostaci izvedenih radova

(Čl. 609. Zakona o obveznim odnosima - NN. 35/05 i 41/08)

Ukoliko je utvrđeno postojanje nedostataka radova temeljenih na ugovoru o dijelu i izvedenih po radnicima tužitelja, a uslijed kojih je prijetila opasnost od trovanja plinom i eksplozije, tada tuženica ima pravo angažirati drugog izvođača i od tužitelja tražiti naknadu troškova otklanjanja nedostataka po tom izvođaču.

„Naime, prvostupanjski sud je na temelju iskaza svjedoka J. V. i D. A. utvrdio postojanje nedostataka izvedenih radova po radnicima tužitelja uslijed kojih je prijetila opasnost od trovanja plinom i eksplozije. Obzirom na jasne i uvjerljive iskaze navedenih nepristranih svjedoka koji o tim činjenicama imaju neposrednih saznanja nema nikakve dileme da su radnici tužitelja postupali protivno izričitoj odredbi čl. 597. st. 1. ZOO koja nalaže izvođaču izvršiti djelo kako je ugovoreno i po pravilima struke. Nedvojbeno je da radovi nisu izvedeni prema pravilima struke, a sadržaj dopisa G. p. Z. (list 41-42) jasno upućuje na grubo kršenje Pravilnika za izvođenje unutarnjih plinskih instalacija od strane tužiteljevih radnika. U tim okolnostima potpuno je razumljivo da tuženica nije dopustila tužitelju otklanjanje nedostataka (takvu obvezu odredba čl. 610. st. 1. ZOO nalaže naručitelju samo u slučaju manjih nedostataka) i da je angažirala drugog izvođača, a izričito deklarirani prekid odnosa s tužiteljem prema ocjeni ovoga suda mora se smatrati raskidom ugovora u skladu s ovlaštenjem iz čl. 609. ZOO. Stoga tuženici pripada pravo zahtijevati od tužitelja naknadu troškova otklanjanja nedostataka po drugom izvođaču, međutim, tuženica tijekom postupka nije postavila takav zahtjev niti u obliku protutužbe, niti je svoje potraživanje stavila u prijeboj potraživanju tužitelja s osnove naknade za obavljene radove, zbog čega je protivljenje isplati ugovorene naknade tužitelju neosnovano.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2566/14-2 od 20. travnja 2015. godine

UGOVOR O NALOGU

Premještanje osobnog vozila temeljem izvršavanja naloga službene osobe

(Čl. 84. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - NN 67/08 i 74/11)

Tuženik nije u obvezi tužitelju naknaditi troškove koji su mu nastali zbog izvršavanja naloga ovlaštene službene osobe po kojem je bio dužan postupiti ukoliko tužitelj nije dokazao da je taj nalog bio opravdan.

„Kako tuženik nije bio parkiran na mjestu označenom kao parkirno mjesto, što je nesporno, točna je tvrdnja tužitelja da odnos između stranaka nije ugovorni odnos, već se radilo

po tužitelju o izvršavanju naloga ovlaštene službene osobe, po kojem su doista radnici tužitelja bili dužni postupiti. Kako je nalog tužitelju dala treća osoba i tužitelj je temeljem tog naloga doista imao troškove koje potražuje od tuženika, no tijekom ovog postupka nije dokazao da bi taj nalog bio opravdan, to je sud prvog stupnja valjano ukinuo platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika i odbio zahtjev tužitelja jer prouzročeni trošak tužitelja nije uzrokovao tuženik već osoba koja je izdala nalog neutemeljen na zakonskim odredbama na koje se prvostupanjski sud pravilno pozvao. Naime, odredbom čl.84. st.1 ZSPC-a propisano je da će policijski službenik naredbom odrediti da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na cesti na kojoj ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa i kada je parkirano na mjestima pobrojenim u toč.1-12 istog zakonskog propisa, a čl.86. st.1 da troškove premještanja vozila u slučajevima iz čl.84. snosi vlasnik ili korisnik vozila. Kako tužitelj nije dokazao da bi do premještanja vozila došlo zbog i jednog razloga iz čl.84. ZSPC jer na navedeno ne upućuje niti jedan provedeni dokaz, pa niti nalog ovlaštenog policijskog službenika obzirom da su činjenice navedene u njemu dokazane kao neistinite, što je dopušteno dokazivati prema čl.230. st.3 ZPP-a, to nema ni obveze tuženika u smislu čl.86. st.1 ZSPC.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-477/14-2 od 29. svibnja 2014. godine

UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Primjena materijalnog prava

(Čl. 1163. st. 1. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Ukoliko je ugovor o dosmrtnom uzdržavanju sklopljen prije stupanja na snagu važećeg Zakona o obveznim odnosima (NN. 35/05) tada se njegova valjanost prosuđuje temeljem općih propisa obveznog prava.

„Međutim, ocijenivši da je predmetni Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ništav zbog nedostatka propisane forme, prvostupanjski sud pogrešno je primijenio materijalno pravo. Naime, ugovor o dosmrtnom uzdržavanju kakav je sporni, jednako kao i ugovor o doživotnom uzdržavanju, dvostrano je obvezno i naplatni pravni posao kojim jedna ugovorna strana - primatelj uzdržavanja daje drugoj ugovornoj strani – davatelju uzdržavanja svu svoju ili dio svoje imovine, a primatelj uzdržavanja se obvezuje davati mu uzdržavanje ugovorenog sadržaja time da kod ugovora o dosmrtnom uzdržavanja vlasništvo s primatelja uzdržavanja na davatelja uzdržavanja prelazi odmah, a kod ugovora o doživotnom uzdržavanju je taj prijelaz odgođen do smrti primatelja uzdržavanja. Pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, kakav je predmetni u vrijeme sklapanja nije bio posebno uređen ni tada važećim Zakonom o obveznim odnosima (‘‘Narodne novine:broj: (‘‘Narodne novine‘‘ broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 - dalje: ZOO/91), a niti Zakonom o nasljeđivanju (‘‘Narodne novine‘‘ broj:48/03 i 163/03) kao što je ovim potonjim Zakonom bio uređen ugovor o doživotnom uzdržavanju. Upravo iz tog razloga valjanost ugovora o dosmrtnom uzdržavanju prosuđuje se temeljem općih propisa obveznog prava, dakle temeljem ZOO-a/91 važećim u vrijeme sklapanja spornog Ugovora, a to primjenom odredbe čl.1163. st.1. Zakona o obveznim

odnosima („Narodne novine“ broj:35/05). Odredbom čl.67. st.1. ZOO/91 određeno je da sklapanje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako zakonom nije drugačije određeno. Pravni posao kojemu je cilj stjecanje vlasništva nekretnine, da bi bio valjan sukladno odredbi čl.115. st.3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01 - dalje: ZV) treba uz ostale pretpostavke valjanosti biti u pisanom obliku dok se ovjera potpisa osobe čije se pravo vlasništva prenosi na drugu osobu određena odredbom čl.52. st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ broj: („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04) zahtijeva samo za uknjižbu prenesenog prava vlasništva nekretnina u zemljišnim knjigama. Obzirom da je o predmetnom Ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju sačinjena pisana isprava na kojoj su i ovjereni potpisi, odnosno rukoznak svih stranaka tog Ugovora, Ugovor je sačinjen u formi kakvu za prijenos prava vlasništva zahtijeva odredba čl.115. st.3. ZV-a time da je ista podobna i za uknjižbu prava vlasništva u zemljišnim knjigama što je u konkretnom slučaju i provedeno, pa stoga taj ugovor proizvodi pravne učinke i nije ništav zbog nedostatka propisane forme kako po pogrešno zaključuje prvostupanjski sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3151/14-2 od 17. prosinca 2014. godine

KOMUNALNA USLUGA OPSKRBE PLINOM

Zajednička kotlovnica

(Čl. 15. Zakona o obveznim odnosima - NN.53/91; 73/91; 111/93; 3/94; 7/96; 91/96; 112/99 i 88/01)

Nije u obvezi plaćati mjesečne iznose troškova s osnove pružene komunalne usluge opskrbe plinom putem zajedničke kotlovnice onaj tko nije priključen na sustav centralnog grijanja putem zajedničke toplinske stanice.

„Kako je napomenuto predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja istaknut prema tuženiku koji je vlasnik poslovnog prostora u višestambenoj zgradi, za isplatu dospjelih a neplaćenih mjesečnih iznosa troškova s osnova pružene komunalne usluge opskrbe plinom putem zajedničke kotlovnice čiji davatelj usluge je tužitelj a koju uslugu tuženik nikada pa dakle ni u utuženom razdoblju nije koristio, zbog čega nije i ne može biti u obvezi platiti nešto što nije dobio. Ovaj spor proizlazi iz obveznopravnog odnosa tužitelja kao trgovca- pružatelja javne usluge isporuke plina i tuženika kao potrošača plina, zbog čega ne dolaze do primjene odredbe ZV-a kojima su regulirani međusobni odnosi suvlasnika zgrade odnosno vlasnika zajedničkih dijelova zgrade kako to pogrešno smatra sud prvog stupnja, već do primjene odredaba Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 - dalje: ZOO/91 i NN 35/05, 41/08 i 125/11 dalje:ZOO/05). Nesporno je i u žalbenoj fazi postupka da je tužitelj vlasnik poslovnog prostora u višestambenoj zgradi u Z. i da su posebni dijelovi (stanovi i poslovni prostori) te zgrade pripojeni na sustav centralnog grijanja preko zajedničke kotlovnice, a potrošnja plina za iste obračunava se za sve korisnike preko zajedničkog plinomjera u toplinskoj stanici tužitelja, ali i da tuženik nikad nije bio priključen u

taj sustav centralnog grijanja, već je uz pristanak tužitelja i o svom trošku uspostavio grijanje plinom čija se potrošnja obračunava očitanjem preko njegovog etažnog plinskog bojlera u njegovom poslovnom prostoru i koju potrošnju on uredno prema dostavljenim računima podmiruje. Kako tuženi nije priključen na sustav centralnog grijanja preko zajedničke toplinske stanice, nije korisnik ove usluge to i nije u obvezi plaćati ispostavljene račune tužitelju osnovom prethodno citirane odredbe čl.7. Odluke jer bi svako drugo tumačenje bilo protivno načelu jednake vrijednosti davanja iz čl.15. ZOO/91 i načelu savjesnosti i poštenja iz čl. 12 istog Zakona odnosno istovjetnih odredaba čl.7. i 4. ZOO/05 (tako i VS RH u odluci Rev x-670/11 od 10. studenog 2011.g. donjetoj povodom podnijete revizije iz čl.382. st.2 i 3 ZPP).“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-189/14-2 od 01. listopada 2014. godine

KOMUNALNA USLUGA - NAKNADA ZA UTROŠENU VODU

Obveznik plaćanja komunalne usluge – naknade za utrošenu vodu

(Čl. 20. st. 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu – NN. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13 i 153/13)

Izvođač građevinskih radova na stambenoj građevini ne može biti obveznik plaćanja komunalne usluge – naknade za utrošenu vodu jer nije vlasnik niti korisnik te nekretnine.

„Naime, sud je utvrdio da tuženik suprotno njegovim prigovorima jeste izvodio građevinske radove izgradnje stambene građevine upravo na lokaciji za koju je izdan sporni račun, ali unatoč tome usvaja prigovor tuženika o promašenoj pasivnoj legitimaciji, no ne iz razloga što bi utvrdio da tuženik temeljem provedenog dokaznog postupka nije izvodio građevinske radove na lokaciji za koju je izdan sporni račun nego iz razloga što je utvrdio da tuženik nije obveznik plaćanja komunalne usluge (opskrbe pitkom vodom), čiji platež traži tužitelj jer u utuženom razdoblju nije bio niti vlasnik nekretnine niti korisnik nekretnine na kojeg bi vlasnik ugovorom prenio obvezu plaćanja, koji su jedini odredbom čl.20. st.5 Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13) obveznici plaćanja komunalnih usluga isporučitelju tih usluga, a što je u skladu i sa Odlukom samog tužitelja iz 2003. godine. Potrošač plaća na temelju računa isporučitelja usluge što je u konkretnom slučaju nesporno tužitelj, no kako to osnovano prvostupanjski sud ističe potrošač i obveznik plaćanja komunalne usluge sukladno čl.2 Odluke tuženika od 19. veljače 2013. godine jesu vlasnik ili korisnik nekretnine s time da se prema čl.6. navedene Odluke korisnikom smatra najmoprimac, stanar, zakupac, podzakupac, osoba koja se bez valjane pravne osnove koristi nekretninom s time da prema čl.20. st.5 Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne usluge je korisnik tada kada je vlasnik obvezu plaćanja Ugovorom prenio na korisnika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-92/13-2 od 21. svibnja 2014. godine

NAKNADA TROŠKOVA PREMJEŠTANJA OSOBNOG VOZILA

Trošak prisilnog premještanja osobnog automobila

(Čl. 80. i 82. Zakona o sigurnosti prometa na cestama – NN. 67/08, 48/10 i 74/11)

Tuženik koji je odlukom prekršajnog suda oslobođen optužbe da bi parkiranjem osobnog automobila ugrozio normalan tijek prometa ili kretanje pješaka nije u obvezi naknaditi trošak prisilnog premještanja osobnog automobila.

„Opravdanost premještaja tuženikovog vozila, prema pravilnom prvostupanjskom zaključku, isključena je sadržajem odluke nadležnog prekršajnog suda, koji je presudom br. 67 PpP-___/11 od 20. ožujka 2012., tuženika oslobodio optužbe da bi spornim parkiranjem svog vozila reg. oznake ZG ____, u ulici P. G., nasuprot kbr. 21, ugrozio normalan tijek prometa ili kretanje pješaka. Jasno je da za pravilnost kvalifikacije težine tuženikova prekršaja relevantna meritorna odluka nadležnog Prekršajnog suda, a ne sadržaj policijske prekršajne prijave, na čemu inzistira tužitelj u žalbi. Uz to treba istaći da je iz priloženih slika vidljivo mjesto tuženikovog parkiranja u ulici koja očito nema prioritetan prometni značaj, te da su i neki drugi automobili parkirani na sličan način i da, iz raspoloživih dokaza, ne proizlazi da bi bilo opravdano prisilno uklanjanje tuženikovog vozila s mjesta na kojem je bilo parkirano, neovisno o tome da li je takav način parkiranja vozila kažnjiv ili nije.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-6119/14-2 od 10. lipnja 2015. godine

ODGOVORNOST VLASNIKA VOZILA

Trošak premještanja nepropisno parkiranog vozila

(Čl. 84. st. 1. toč. 11. Zakona o sigurnosti prometa na cestama – NN. 67/08, 48/10 i 74/11)

Ukoliko tuženica u prekršajnom postupku nije oslobođena prekršajne odgovornosti zbog nepostojanja prekršaja već iz drugih razloga, tada je ista dužna snositi trošak premještanja nepropisno parkiranog vozila u njezinom vlasništvu.

„Osim toga treba istaknuti da je, doduše, točno da je tuženica oslobođena prekršajne odgovornosti, međutim, takva odluka temelji se na primjeni pravila in dubio pro reo iz razloga što u prekršajnom postupku nije sa izvjesnošću utvrđeno da bi baš tuženica parkirala vozilo kritične zgrade (a prekršajna odgovornost je osobna), a ne na utvrđenju da prekršaj ne bi bio počinjen, pa, s obzirom da iz činjenica utvrđenih po prvostupanjskom sudu proizlazi nedvojbenim da je vozilom u vlasništvu tuženice počinjen prekršaj koji za sobom povlači i dužnost podmirenja naknade za započetu radnju premještanja vozila, a zakonodavac je u čl. 86. st. 1. ZSPC-a predvidio da troškove premještanja vozila u slučajevima iz čl. 84. tog Zakona

snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila, osnovano je prvostupanjski sud obvezao tuženicu da tužitelju naknadi navedene troškove.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2146/15-2 od 3. studenog 2015. godine

NAKNADA TROŠKOVA PREMJEŠTANJA OSOBNOG VOZILA

Znak pristupačnosti

(Čl. 84. st. 1. toč. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - NN. 67/08, 48/10 i 74/11)

Tuženica kojoj je utvrđeno postojanje tjelesnog oštećenja od 100% dužna je naknaditi troškove premještanja njezinog osobnog vozila ako je isto bilo parkirano na mjestu rezerviranom za osobe s invaliditetom bez istaknutog znaka pristupačnosti.

„Po ocjeni ovoga suda tužitelj je svoje tvrdnje o parkiranju vozila reg. oznake ZG ____ DC dana 16. veljače 2011.g. u 13:17 sati na mjestu rezerviranom za parkiranje vozila za osobe s invaliditetom u smislu odredbe čl.219. st.1. ZPP-a dokazao i to nalogom br.___ (list 4 prvostupanjskog spisa) i opisanim fotografijama na listu 21 i 22 prvostupanjskog spisa, dok tuženica ni u prigovoru protiv rješenja o ovrsi niti tijekom prvostupanjskog postupka nije dokazala da je 16. veljače 2011.g. u 13:17 sati na osobnom automobilu parkiranom na mjestu rezerviranom za osobe s invaliditetom imala istaknut „Znak pristupačnosti“, kako ga definira čl.7. Pravilnika o znaku pristupačnosti (NN br. 78/08), dok znak koji je vidljiv na opisanim fotografijama nije „Znak pristupačnosti“, kao što cijelo vrijeme tvrdi tužitelj. Kraj nesporne činjenice da se dana 16. veljače 2011. godine u 13,17 sati na njezinom osobnom automobilu nije nalazio Pravilnikom o znaku pristupačnosti propisan „Znak pristupačnosti“ i da se osobni automobil nalazio parkiran na parkiranom mjestu rezerviranom za osobe sa invaliditetom, odnosno što ista temeljem utvrđene invalidnosti posjeduje „Znak pristupačnosti“, ne oslobađa je obveze naknade troškova premještanja osobnog vozila.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3004/14-2 od 10. ožujka 2015. godine

DNEVNA PARKIRNA KARTA

Ovlaštenje koncesionara

(Čl. 5. st. 4. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - NN. 67/08, 48/10 i 74/11)

Koncesionar nije ovlašten izdati tuženiku dnevnu parkirnu kartu za vozilo koje je bilo nepropisno parkirano na mjestu koje niti nije smjelo biti obilježeno kao parkirno mjesto.

„Iako je Odlukom o određivanju javnih parkirališta na kojima se obavlja naplata (Službeni vjesnik Grada Varaždina broj 10/2009) koja je stupila na snagu 01. siječnja 2010.g. i ulica P. P. od K. do Trga bana J. utvrđena parkiralištem I. kategorije dakle ulicom u kojoj se obavlja naplata na javnim parkiralištima to je ista kao podzakonski akt koji je donesen temeljem ranije citiranih odredbi ZOSPC-a po pravnoj snazi ispod zakona što znači da javna parkirališta na kojima se obavlja naplata moraju biti određena u skladu s propisima o sigurnosti prometa, dakle sukladno odredbama ZOSPC koje jasno propisuju na kojim mjestima nije dozvoljeno parkirati i zaustavljati vozila odnosno kojim je jasno propisana zabrana parkiranja ili zaustavljanja vozila na udaljenosti manjoj od 5 metara od obilježenog pješačkog prijelaza. Kako je tijekom postupka utvrđeno da je osobni automobil tuženika bio nepropisno parkiran (na udaljenosti manjoj od 5 metara od obilježenog pješačkog prijelaza) no i da je tužitelj - suprotno prisilnim zakonskim propisima obilježio upravo taj prostor kao parkirno mjesto, a tužitelj tijekom postupka nije dokazao da bi bio ovlaštena osoba za obavljanje poslova nadzora nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila u Gradu Varaždinu, to je prvostupanjski sud tužbeni zahtjev tužitelja ocijenio neosnovanim pa je pozivom na odredbu čl. 451. stav. 3. ZPP-a ukinuo u cijelosti platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika i odbio tužbeni zahtjev.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5735/14-2 od 16. studenog 2015. godine

PRAVO REGRESA

Pravo osiguratelja poslodavca

(Čl. 963. Zakona o obveznim odnosima - NN.53/91; 73/91; 111/93; 3/94; 7/96; 91/96; 112/99 i 88/01)

Osiguravajuće društvo kao osiguratelj poslodavca nema pravo regresa od osiguranika za isplaćeni iznos koji je osiguranik isplatio svojem radniku na ime naknade plaće zbog povrede na radu, jer je osiguranik posredni oštećenik.

„Bez obzira na prethodne zapravo između stranaka nesporne činjenice sud odbija tužbeni zahtjev tužitelja jer tužitelj kao osiguratelj poslodavca nema pravo regresa za isplaćeni iznos svom osiguraniku koji je ovaj isplatio na ime naknade plaće radniku zbog povrede na radu jer poslodavac nije neposredni oštećenik, a niti jednim propisom nije određeno da posredni oštećenik ima pravo regresa, zbog čega ne može doći do primjene odredbe čl.939. ZOO/91 odnosno čl.963 ZOO/05. Zauzimajući navedeni stav sud se poziva na odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju (NN 94/01, 88/02, 149/02, 17/03, 30/04, 177/04 i 90/05 dalje: ZZO) iz kojeg proizlazi da naknadu plaće zbog ozljede na radu ili profesionalnog oboljenja obračunava i isplaćuje poslodavac iz svojih sredstava koje je za ovu namjenu i dužan osigurati. Kako niti odredbama ZOO-a, a niti odredbama bilo kojeg drugog zakonskog propisa nije predviđeno pravo regresa poslodavca, osiguranika tužitelja, prema štetniku ovdje tuženiku, radi isplaćene naknade plaće svojem radniku zbog ozljede na radu niti isplatom osiguranine po tužitelju njegovom osiguraniku takvo pravo nije moglo prijeći na tužitelja. Kako niti jednom

odredbom ZZO-a nije propisano pravo poslodavca na povrat naknade plaće isplaćene njegovom radniku zbog ozljede na radu od osobe koja je odgovorna za štetu već je takvo pravo propisano jedino za HZZO te kako osiguranik tužitelja nije imao pravo zahtijevati povrat isplaćenih naknada plaće za vrijeme bolovanja od štetnika to nema ni prava koje bi sukladno odredbi čl.939. st.1 ZOO/91 odnosno istovjetne odredbe čl.963. ZOO/05 moglo prijeći po samom zakonu na tužitelja kao osiguratelja. Samo se uzgred napominje obzirom na pozivanje tužitelja u žalbi na sudsku praksu Županijskog suda u Bjelovaru da je stavu zauzetom u pobijanoj prvostupanjskoj presudi identičan stav VS RH u odluci br. Revx-1048/13 te Ustavnog suda u odluci br. U-6805/14 od 05. veljače 2015.g. Sud je tužitelja odbio iz razloga što njegov osiguranik isplatom naknade plaće za vrijeme bolovanja svojoj radnici nije stekao nikakva prava prema štetniku ovdje tuženiku zbog čega nikakva njegova prava niti temeljem zakona niti temeljem ugovora nisu mogla prijeći na tužitelja, a ne stoga što je sud „ograničio odgovornost osiguratelja za štete nanijete trećima motornim vozilom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2154/14-2 od 11. svibnja 2015. godine

ODGOVORNOST OBRTNIKA

Brisanje obrta iz obrtnog registra

(čl. 36. st. 1. Zakona o obrtu – NN. 143/13)

Brisanjem obrta iz obrtnog registra nije prestala obveza vlasnika obrta nastala za vrijeme trajanja obavljanja obrtničke djelatnosti iz razloga što vlasnik obrta odgovara svom svojom imovinom.

„U ovršnoj ispravi ovršenik naznačen je kao vlasnik ugostiteljskog obrta te je u tom svojstvu naznačen i u predmetnom rješenju o ovrsi time da je uz prijedlog za nastavnu ovrhu priložen i e-izvadak iz obrtnog registra za ovršenika iz kojeg je razvidno da je ovršenik prestao obavljati obrtnu djelatnost. Međutim ta činjenica nije odlučna budući da prestankom obavljanja obrtničke djelatnosti nije prestala obveza nastala za vrijeme trajanja obavljanja obrtničke djelatnosti za koju ovršenik odgovara svom svojom imovinom sukladno odredbi čl.36. st.1. Zakona o obrtu („Narodne novine“ broj: 143/13), pa kako se u konkretnom slučaju radi o istoj fizičkoj osobi čiji identitet nije ni sporan, ni činjenica da je ovršenik u prijedlogu za ovrhu naznačen kao vlasnik obrta nije činjenica radi koje ovrhovoditelj ne bi bio ovlašten na temelju ovršne isprave tražiti ovrhu protiv ovršenika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3645/14-2 od 26. siječnja 2015. godine

ODGOVORNOST LOVAČKOG DRUŠTVA

Odgovornost za štetu nastalu na dijelu lovišta koje je dano na korištenje lovačkom društvu

(Čl. 61. Zakona o cestama – NN. 84/11;

Čl. 83. st. 1. Zakona o lovstvu – NN. 140/05., 75/09. i 153/09)

Imatelj prava lova odgovara za štetu koja je nastala na dijelu lovišta koje mu je dano na korištenje i kojim gospodari uslijed naleta srne na vozilo tužitelja ukoliko od nadležne županijske uprave za ceste nije zatražio postavljanje prometnog znaka koji upozorava sudionike u prometu na opasnost od divljači na cesti i ako nije utvrđena krivnja vozača osobnog vozila.

„Na temelju prednje iznesenih činjeničnih utvrđenja sud prvog stupnja zaključuje da nema odgovornosti Županijske uprave za ceste osnovom odredbe čl.50. Zakona o cestama jer Lovački savez K.-k. županije nije podnio zahtjev za postavljanje znakova „divljač na cesti“ na način određen odredbom čl.61. Zakona o cestama, a u utvrđenim okolnostima nastanka štetnog događaja nema niti krivnje vozača osobnog vozila. Neosnovane su žalbene tvrdnje umješaka da je intencija odredbe čl.50. Zakona o cestama da pravna osoba koja upravlja cestom odgovara za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač već samo stoga što na zahtjev osobe koja gospodari lovištem nije postavila prometni znak „divljač na cesti“, a da ni odštetna odgovornost osoba koje gospodare lovištima i načela na kojima se ta odgovornost zasniva (uređena Zakonom o lovstvu i već citiranim člancima 1063. – 1067. ZOO-a), tom odredbom nije derogirana. Tuženik je dostavio pisanu dokumentaciju iz koje se može zaključiti da je Lovački savez K.-k. županije od nadležne Županijske uprave za ceste zahtijevao postavljanje znakova opasnosti na cesti, konkretno znak „divljač na cesti“, međutim iz cjelokupne dostavljane dokumentacije i prepiske sa Županijskom upravom za ceste ne proizlazi da bi se takav zahtjev uopće odnosio i za područje javne ceste koja prolazi kroz mjesto G. G. na kojem dijelu je došlo do predmetne prometne nezgode, odnosno na bilo koju prometnicu koja se nalazi na području lovišta kojim gospodari tuženik. Stoga protivno navodima žalbe umješaka, tuženik nije dokazao činjenice koje ga oslobađaju odgovornosti.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ-355/15-2 od 10. studenog 2015. godine

ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE

Odgovornost pravne osobe odgovorne za održavanje cesta

(Čl. 86. st. 2. Zakona o lovstvu NN. 140/05., 75/09)

Nepostavljanje zaštitne ograde uz državnu cestu kako bi se spriječio pristup divljači na cestu ne može se tretirati propustom pravne osobe odgovorne za održavanje cesta.

„Naime, drugotuženik odgovara za štetu u slučaju propusta koji su u uzročno-posljedičnoj vezi s nastankom štete u smislu odredbe čl. 86. st. 3. Zakona o lovstvu (NN.140/05) koja je izmijenjena odredbom čl. 37. Zakona o izmjenama i dopunama toga Zakona (NN.75/09) koji je važio u vrijeme štetnog događaja (stupio je na snagu 08. srpnja 2009. g., a nezgoda se dogodila 30. listopada 2009. g.). Tužitelj je, dakle, bio dužan dokazati pretpostavke odgovornosti drugotuženika za nastalu štetu – propuste drugotuženika i uzročnu vezu između propusta i štete. Prema sadržaju tužbe (su)odgovornost drugotuženika za štetu tužitelj temelji isključivo i jedino na činjenici da je temeljem Zakona o javnim cestama održavanje državne ceste na kojoj je došlo do štetnog događaja u ingerenciji drugotuženika, ne ukazujući niti u tužbi, a niti tijekom postupka na bilo kakve propuste tuženika koji bi bili u uzročnoj vezi s nastankom štete. Prvostupanjski sud odgovornost drugotuženika za štetu nalazi u propustima u pogledu nepostavljanja prometnog znaka "divljač na cesti" na mjestu nezgode i zaštitne ograde koja bi životinjama priječila pristup državnoj cesti. Što se tiče prometnog znaka "divljač na cesti" valja navesti da drugotuženik prometne znakove ne postavlja po vlastitom nahođenju već uz prethodnu suglasnost Ministarstva nadležnog za poslove prometa na temelju prometnog projekta. Osim toga, prema utvrđenju prometnog vještaka u konkretnim uvjetima vožnje brzinom od 50 – 60 km/h uz upaljena kratka svjetla nalet na divlje svinje bio je neizbježan, pa obzirom da se radi o očito primjerenoj brzini kretanja tužiteljevog vozila nije za pretpostaviti da bi i znak upozorenja od moguće pojave divljači na cesti utjecao (ili mogao utjecati) na tužiteljev način vožnje. Nema nikakve dileme da je neživotno i u neskladu s prihvaćenim standardima održavanja cesta i protivno mnogobrojnim interesima i potrebama stanovništva ograđivati državne ceste od susjednih nekretnina (prostora) da se spriječi pristup divljači na cestu, pa u tom smislu nepostavljanje zaštitne ograde koja nije propisani standard zaštite prometa na cestama te vrste (prema odredbi čl. 94. Pravilnika zaštitne žičane ograde postavljaju se uz autoceste i brze ceste) ne može se tretirati kao propust drugotuženika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2603/14-4 od 21. travnja 2015. godine

ODGOVORNOST ZA NAKNADU IMOVINSKE ŠTETE

Odgovornost osiguravajućeg društva

(Čl. 161. Zakona o mirovinskom osiguranju - NN.157/13)

Osiguravajuće društvo je u obvezi isplatiti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje naknadu štete u dijelu u kojem je povreda zadobivena u prometnoj nesreći utjecala na nastanak invalidnosti njegovog osiguranika, a za koju štetu je odgovoran osiguranik tog osiguravajućeg društva.

„Po ocjeni ovog suda, nema dvojbe da sadašnja regulativa, kako iz Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, tako i iz Zakona o mirovinskom osiguranju (NN.157/13) daje tužitelju pravo na zahtjev za isplatu predmetne naknade štete na teret tuženika. Treba istaći da je odredbom čl. 27. st. 5 (koji stavak je dodan čl. 14. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom osiguranjima u prometu (NN.76/13)), propisana obveza osiguratelja u prometu

izvršavati prema zdravstvenom osiguranju obveze iz stavka 1 tog članka, u skladu s odredbama zakona koje uređuju obvezno zdravstveno osiguranje. Člankom 27. st. 1 Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (NN.151/05) propisano je da je društvo za osiguranje obvezno zavodima koji obavljaju poslove zdravstvenoga, mirovinskog ili invalidskog osiguranja nadoknaditi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svoga osiguranika i u granicama obveza preuzetih Ugovorom o osiguranju. Zakon o mirovinskom osiguranju iz NN.157/13, čl. 164. st. 1., propisuje da zavod ima pravo zahtijevati naknadu štete u slučajevima iz čl. 161. i izravno od društva za osiguranje kod kojega su vlasnici odnosno korisnici motornih vozila osigurani od odgovornosti za štetu. Čl. 161. st. 1 tog Zakona utvrđuje pravo zavoda zahtijevati naknadu štete koja se isplaćuje na teret mirovinskog osiguranja sve dok traje isplata tih davanja iako su ta davanja osigurana u mirovinskom osiguranju. Stavkom 2. uređuje se da predstavlja naknadu stvarne štete davanje koje se isplaćuje iz mirovinskog osiguranja: novčano davanje isplaćeno na osnovu priznatog prava na mirovinu u punom iznosu (toč. 1 navedenog stavka)... Stavak 3 tog članka ovlašćuje zavod na zahtjev za naknadu štete u kapitaliziranom iznosu ili prema isplatama pojedinih davanja. Prema tome, prema važećoj zakonskoj regulativi, ne postoje nikakve dvojbe o usklađenosti zakonskih osnova u navedenim posebnim propisima o postojanju odgovornosti odgovorne osobe (osiguratelja u prometu) za štetu nastalu mirovinskom zavodu s naslova tjelesnih oštećenja njenom osiguraniku isplatom invalidske mirovine u razmjeru za koji je odgovoran osiguratelj u prometu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2080/15-2 od 22. listopada 2015. godine

ODGOVORNOST JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Odgovornost po kriteriju krivnje

(Čl. 42. Zakona o dobrobiti životinja – NN. 19/99)

Jedinica lokalne samouprave za naknadu štete koju na području njezine teritorijalne nadležnosti počini pas lualica odgovara po kriteriju krivnje.

„Nadalje, iako ni prvo – niti drugotuženik u izjavljenim žalbama ne osporavaju materijalno-pravnu podlogu njihove po prvostupanjskom sudu utvrđene solidarne odgovornosti za naknadu tužiteljici počinjene štete po psu lualici, već osporavaju da je šteta uopće nastala po psu lualici, ovaj sud u okviru obveze ispitivanja pravilnosti primijenjenog materijalnog prava sukladno odredbi čl.365.stav.2. ZPP ukazuje na slijedeće: Odgovornost prvotuženika za štetu koju na području njegove teritorijalne nadležnosti počini pas lualica može biti isključivo zasnovana na kriteriju krivnje, a ne na kriteriju objektivne odgovornosti jer Grad kao jedinica lokalne samouprave nije ni vlasnik psa lualice niti se (komunalni) poslovi zbrinjavanja takvih pasa može smatrati opasnom djelatnošću. Nadalje valja navesti da je Odluka o držanju pasa i postupanja sa psima i mačkama lualicama (Službeni vjesnik Grada Zagreba broj 7/92) na koju se poziva prvostupanjski sud u prilog zaključka o odgovornosti prvotuženika (iako citira odredbu koja normira pojam psa lualice (?)) prestala vrijediti stupanjem na snagu Odluke o držanju životinja za društvo i životinja opasnih za život ljudi i postupanju s njima (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 9/2000). Prema čl.16.stav.1. citirane Odluke/2000 pse lualice

hvataju i zbrinjavaju veterinarski higijeničari pravne osobe koje obavljaju usluge veterinarsko-higijenskog servisa za Grad Z.. Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda odgovornost prvotuženika proizlazi iz sadržaja odredbe čl.42. Zakona o dobrobiti životinja (NN 19/99) koja normira da su općine, gradovi, županije i Grad Zagreb dužni voditi brigu o zbrinjavanju napuštenih i izgubljenih životinja te poticati osnivanje skloništa i higijenskih servisa. U tom smislu je prvotuženik sa drugotuženikom i sklopio Ugovor o povjeravanju poslova veterinarsko-higijenskog servisa na području Grada Z. za 2004.g. Obzirom da je iz provedenog dokaznog postupka nedvosmisleno utvrđeno da je prvotuženik sa drugotuženikom sklopio Ugovor o povjeravanju poslova veterinarsko - higijenskog servisa na području Grada Z. u 2004.g. (list 18-19) što drugotuženik potpuno neosnovano osporava i kojim je drugotuženiku povjerena briga o zbrinjavanju napuštenih i izgubljenih životinja na način i postupku propisanom zakonom, drugim propisima i pravilima struke, dok iz čl.4.stav.1. citiranog Ugovora proizlazi da je ugovorena usluga veterinarsko-higijenskog servisa i u odnosu na hvatanje i zbrinjavanje pasa i mačaka to evidentno prvotuženik ne snosi nikakvu krivnju za predmetni štetni događaj jer je poduzeo sve potrebne mjere i radnje koje je kao organizator predmetne komunalne djelatnosti po Zakonu o dobrobiti životinja bio u obvezi poduzeti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2514/14-2 od 02. veljače 2015. godine

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

Pravo oštećenika na naknadu štete

(Čl. 82. st. 1. Kaznenog zakona – NN. 125/11 i 144/12)

Primjena instituta oduzimanja imovinske koristi ne kolidira s pravom oštećenika na naknadu štete budući da oštećenik ima pravo na integralnu naknadu štete od štetnika prema Zakonu o obveznim odnosima.

„Predmet odlučivanja u kaznenom postupku u navedenom smislu (u dijelu odlučivanja o oduzimanju imovinske koristi) očito nije cjelokupna naknada štete koju je tuženik počinio tužitelju, niti se donošenjem takve odluke uspostavlja neposredan odnos odštetne odgovornosti između tužitelja i tuženika (takav odnos bi bio uspostavljen ukoliko bi se u kaznenom postupku, adheziono, odlučilo o imovinsko pravnom zahtjevu oštećenika, što nije bio slučaj u predmetnom postupku). Dakle, sadržaj provedenog kaznenog postupka, a posebno u okolnostima u kojima tuženik ne dokazuje da je vratio oduzetu imovinsku korist temeljem kaznene presude, ni na koji način ne ograničava sadržaj i postupak tužiteljeva prava na namirenje štete koju mu je tuženik, kao njegov tadašnji djelatnik počinio kaznenim djelom (ošteti ga novčano uzimanjem novčanih sredstava s računa tužiteljevog štediša, što je tužitelj morao nadoknaditi temeljem odluke iz parnice u kojoj je njegov štediša uspio protiv njega). Pri tom je predmet naknade štete samo izravni novčani gubitak koji je tužitelj imao zbog činjenice da je tuženik počinjenjem kaznenog djela uzeo i zadržao novčana sredstva koja je na bankovni račun kod tužitelja uložio štediša tužitelja S. N., a tužitelj ih je morao vratiti temeljem presude u parnici koju je izgubio.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2041/13-2 od 08. svibnja 2014. godine

NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE

Rješenje upravnog tijela

(Čl. 154. Zakona o obveznim odnosima – NN. 53/91, 73/91. 111/93. 3/94, 7/96 i 91/96)

Rješenjem kojim je odlučeno u upravnom postupku o invalidnosti neke osobe zbog gubitka sposobnosti za rad nije negativna procesna pretpostavka za pokretanje postupka radi naknade štete.

„Neupitno je da se o invalidnosti neke osobe zbog gubitka sposobnosti za rad odlučuje u upravnom postupku te da je upravo tužitelj tijelo s javnim ovlastima koji u upravnom postupku u okviru svojih nadležnosti utvrđuje da li je kod njegovog osiguranika došlo do smanjenja radne sposobnosti te koja mu prava zbog toga pripadaju uključujući i pravo na novčanu naknadu. Tužitelj ranijeg naziva Republički fond mirovinskog i invalidskog osiguranja rješenjem broj:IN-____ od 30. prosinca 1997.g. svojem je osiguraniku D. B. priznao pravo na raspoređivanje s punim radnim vremenom na drugim odgovarajućim poslovima te od 13. studenog 1997.g. pravo na naknadu plaće utvrdivši da je kod istoga zbog bolesti (50%) i povrede izvan rada (50%) nastalo smanjenje sposobnosti za rad. Predmetno rješenje kojim je tužitelj odlučivao o pravima svojeg osiguranika iz mirovinskog i invalidskog osiguranja obvezuje tužitelja kao njegovog donosioca i njegovog osiguranika, ali i treće osobe u djelu u kojem je osiguraniku tužitelja priznato pravo na raspoređivanje na druge odgovarajuće poslove, odnosno pravo na naknadu plaće zbog smanjene radne sposobnosti, te tim rješenjem kojim svojem osiguraniku priznaje pravo iz mirovinskog osiguranja nisu vezane samo treće osobe već i prvostupanjski sud koji nije ovlašten preispitati pravilnost i zakonitost takvog upravnog rješenja. Međutim, tim rješenjem nije odlučeno o obvezi tuženika za naknadu štete, odnosno o pravu tužitelja na naknadu štete od tuženika koju trpi isplatama naknade plaće svojem osiguraniku, a niti je u tom upravnom postupku tuženik sudjelovao u bilo kojem svojstvu niti mu je to omogućeno, zbog čega nije niti došao u priliku štiti svoja prava i interese. Uzročnu vezu između nastale štete i ozljeda koje je njegov osiguranik zadobio u prometnoj nezgodi koju je skrivio osiguranik tuženika kao jednu od pretpostavki nastanka izvanugovornog odnosa za naknadu štete tužitelj je trebao dokazati u predmetnom postupku. Kako je odgovornost za štetu u smislu odredbe čl.154. tada važećeg Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj:53/91, 73/91. 111/93. 3/94, 7/96i 91/96) obveznopravni odnos u kojem je jedna strana dužna drugoj strani popraviti štetu, a druga strana je od prve ovlaštena zahtijevati popravljane štete, te da odgovornost za štetu nastaje pod pretpostavkom da je osoba odgovorna za štetu počinila protupravnu štetnu radnju zbog koje je nastala šteta osobi koja traži popravak štete i ako postoji uzročna veza između štetne radnje i štete kao posljedice, nedvojbeno je da je postojanje uzročne veze između zadobivenih ozljeda i utvrđene smanjene sposobnosti za rad osiguranika tužitelja jedna od osnovnih pretpostavki za naknadu štete.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2202/15-2 od 28. srpnja 2015. godine

NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE

Troškovi liječenja

(Čl. 113. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju – NN. 150/08, 94/09, 153/09, 71/10, 139/10 i 49/11)

Osiguratelj je dužan podmiriti oštećeniku troškove liječenja bez obzira na činjenicu što isti nije bio zdravstveno osiguran.

„U konkretnom slučaju nije sporno da tužitelj nije bio zdravstveno osiguran te je morao platiti određene troškove liječenja (čiju visinu tuženik ne osporava), međutim, isto nije odlučnog značaja glede dužnosti tuženika da mu, kao odgovorni osiguratelj, naknadi ovu vrstu štete. Naime, s obzirom da je tuženik nesporno odgovoran za to što je zbog predmetnog štetnog događaja tužitelj pretrpio štetu, sadržaj njegove obveze tereti ga da naknadi sve potrebne troškove koje je tužitelj imao za liječenje zbog štetnog događaja, a to što se tužitelj nije zdravstveno osigurao izvan je domene odnosa iz ugovora o osiguranju od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama. Kod toga je potrebno reći i da zbog toga što se tužitelj nije osigurao nije nastala šteta u većem iznosu niti će tuženik biti dužan naknaditi veći iznos štete jer je odredbom čl. 113. st. 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj: 150/08, 94/09, 153/09, 71/10, 139/10, 49/11) propisano da je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (nastavno: HZZO) obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od osobe koja je prouzročila bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe, a daljnjom odredbom čl. 117. tog Zakona da je HZZO obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete u slučajevima iz čl. 113. i neposredno od osiguravatelja kod koje su ove osobe osigurane od odgovornosti za štetu uzrokovanu trećim osobama, prema propisima o obveznom osiguranju ovog rizika, što znači da tuženik kao osiguratelj odgovara za svu štetu nastalu zbog ozljede oštećenih osoba, u konkretnom slučaju tužitelja. Zbog toga je prvostupanjski sud prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu imovinske štete s osnova troškova liječenja pravilno primijenio materijalno pravo.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1550/15-3 od 9. studenog 2015. godine

NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE

Imovinska šteta – razlika između plaće i invalidske mirovine

(Čl. 192. Zakona o mirovinskom osiguranju – NN. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05)

Tužitelj nema pravo na naknadu štete u vidu isplate razlike plaće koju bi primao da je radio i invalidske mirovine koju prima ako mu je ugovor o radu prestao temeljem sporazuma bez obzira što mu je rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad do koje je došlo zbog ozljede na radu.

„Neosnovano tužitelj smatra da je sud pogrešno odbio tužbeni zahtjev odnoseći na zatraženu materijalne štete u vidu razlike između plaće koju bi primao da je radio i invalidske mirovine jer prestanak rada tužitelja nije u uzročnoj vezi sa štetnim događajem obzirom je tužitelju radni odnos kod tuženika prestao sporazumom. Kako nije sporno pitanje valjanosti predmetnog između stranaka zaključenog Sporazuma o prekidu ugovora o radu niti prihvaćanje istog po tužitelju, a sporazum radnika i poslodavca sastavljen u pismenoj formi jeste jedan od razloga prestanka Ugovora o radu propisan čl.110 toč.5 ZR-a, dok konačno rješenje o mirovini zbog profesionalne nesposobnosti za rad to nije, kako je to izričito propisano čl.192 ZMO-a, to je notorno da je radni odnos tužitelja kod tuženika prestao na način propisan odredbom čl.110. toč.5 ZR-a, što znači da se sam tužitelj unatoč preostaloj radnoj sposobnosti i obavezi tuženika da ga rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti ili da mu zbog nemogućnosti takvog rasporeda on dade otkaz ugovora o radu zbog profesionalne nesposobnosti za rad do koje jeste došlo isključivom odgovornošću tuženika, odlučio na prestanak radnog odnosa i odlazak u mirovinu. Iako je točno da je tužitelju pravo na invalidsku mirovinu priznato isključivo zbog posljedica povrede na radu, on zbog toga nije umirovljen već zbog svoje vlastite odluke da raskine Ugovor o radu i prihvati invalidsku mirovinu, pa ne može tražiti da mu se nadoknadi izgubljena zarada koja ne bi bila izgubljena da vlastitom voljom nije odlučio da je više neće ostvarivati. Na ovom stajalištu je i brojna sudska praksa pa tako npr. VS RH Revr-487/05, Revr-208/05, Revr-861/05 i Revr-165/06.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1970/13-2 od 07. siječnja 2015. godine

NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE

Naknada štete zbog smrti bliske osobe

(Čl. 1093. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Roditeljima ne pripada naknada štete zbog izgubljene zarade, bez obzira što je isto posljedica smrti njihovog djeteta.

„Odbivši prvotuziteljicu i drugotuzitelja za zahtjevom za naknadu štete zbog izgubljene zarade prvostupanjski sud pravilno je primijenio mjerodavne odredbe ZOO-a. Naime, odredbom čl.1093. st.1. ZOO-a određeno je da je onaj tko prouzroči nečiju smrt dužan naknaditi uobičajene troškova pogreba (koje tužitelji u ovom postupku i zahtijevaju), te troškove njegovog liječenja od zadobivenih ozljeda i druge potrebne troškove u svezi s liječenjem, te zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad (st.2.). Sadržaj stavka 2. citirane zakonske odredbe ne ostavlja nikakve dvojbe da se izgubljena zarada odnosi na osobu čiju je smrt štetnik prouzročio, a koju nije ostvario za vrijeme liječenja zbog zadobivenih ozljeda, a ne na zaradu njegovih bliskih srodnika kako to pogrešno i bez uporišta u sadržaju citirane odredbe tumače tužitelji. Budući da ni druge odredbe ZOO-a kojima je uređeno pravo na naknadu štete zbog smrti neke osobe (čl.1094. i 1101. ZOO-a) ne daju osnov na temelju kojeg bi prvotuziteljici i drugotuzitelju pripadalo pravo na naknadu štete zbog njihove izgubljene zarade zbog smrti sina, nije ostvaren žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava zbog čega je njihovu žalbu u tom dijelu valjalo odbiti kao neosnovanu i osnovom odredbe čl.368. st.1. ZPP-a

potvrditi pobijanu presudu u toč. II. izreke i u dijelu kojim su odbijeni sa tim zahtjevom za naknadu štete.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3401/14-2 od 04. veljače 2015. godine

STJECANJE BEZ OSNOVE

Trošak građevinske i uporabne dozvole

(Čl. 1119. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Tužiteljica koja je podmirila trošak ishodenja građevne dozvole u svrhu brisanja zabilježbe da je upis dograđenog dijela kuće u kojoj se nalazi stan u njezinom vlasništvu izvršen bez priložene građevinske i uporabne dozvole ima pravo potraživati povrat tog troška od prethodnog vlasnika te nekretnine koji je bio u obvezi prije adaptacije i dogradnje ishoditi građevinsku i uporabnu dozvolu.

„Sud je suprotno stavu tuženika pravilno primijenio i materijalno pravo i svoj stav o djelomičnoj osnovanosti tužbenog zahtjeva tužiteljice zasnovao na odredbi čl.1119. ZOO-a kojim je propisano da onaj tko za (umjesto) drugoga učini kakav izdatak koji je taj po zakonu bio dužan učiniti ima pravo zahtijevati naknadu od njega. Kako je tuženik kao jedan od investitora i vlasnik stana prilikom dogradnje objekta bio dužan prije provođenja dogradnje pribaviti građevinsku i uporabnu dozvolu temeljem čl.25. Zakona o izgradnji objekta i tek temeljem nje vršiti dogradnje i adaptacije, a istu obvezu je umjesto njega izvršila tužiteljica, to svakako ima pravo zahtijevati naknadu od tuženika u visini izdataka koji nisu tijekom postupka bili sporni, a dokazani su priloženom pisanom dokumentacijom o platežu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-240/14-2 od 29. prosinca 2014. godine

III/ OBITELJSKO PRAVO

BRAČNI UGOVOR

Forma bračnog ugovora

(Čl. 255. Obiteljskog zakona – NN. 116/03., 17/04., 136/04., 107/07. i 57/11.)

Ovjera potpisa ugovornih stranaka na bračnom ugovoru predstavljaju bitan sastojak tog ugovora, a izostanak propisane forme za bračni ugovor ne može biti nadomješten realizacijom usmenog ugovora.

„No imajući u vidu da tuženici nisu u smislu odredbe čl. 255. OZ-a sklopili bračni ugovor kojim da bi uredili svoje imovinskopravne odnose u pogledu bračne stečevine, uključujući i spornu nekretninu, a obzirom da je u smislu citirane odredbe čl. 255. OZ bračni ugovor strogo formalni pravni posao jer propisan pisani oblik ugovora i ovjereni potpisi ugovornih stranaka čine njegov bitni sastav, to izostanak takve propisane forme ugovora ne može biti nadomješten realizacijom usmenog ugovora kako to pogrešno smatra prvotužena u izjavljenoj žalbi (istovjetno stajalište izraženo je i u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-786/08-2 od 12. veljače 2009.g.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4491/14-2 od 26. listopada 2015. godine

BRAČNA STEČEVINA

Obveze iz ugovora o kreditu

(Čl. 248. i čl. 249. Obiteljskog zakona - NN. 116/03., 17/04., 136/04., 107/07. i 57/11.)

Utrošena sredstva iz plaće jednog bračnog druga za podmirenje kreditnih obveza temeljem ugovora o kreditima koje je taj bračni drug sklapao s više banaka prije ili za vrijeme trajanja bračne zajednice ne predstavljaju bračnu stečevinu ukoliko tim sredstvima nije stečena nikakva imovina koja bi postojala u vrijeme prestanka bračne zajednice.

„Povezujući zakonsku definiciju bračne stečevine s teorijskom definicijom imovine, proizlazi da u bračnu stečevinu uz stvarna prava poput vlasništva i drugih stvarnih prava ulaze i prava na tražbine koja izvire iz obveznopравnih odnosa u koju je stupio ili se našao jedan od bračnih drugova. Tužiteljica u konkretnom slučaju traži da joj tuženik vrati 1/2 dijela novčanih sredstava kojima je iz svoje plaće vraćala kredite temeljem ugovora s više banaka koje je sklopio prije ili za vrijeme trajanja bračne zajednice te ih u cijelosti ili djelomično otplatio za vrijeme trajanja bračne zajednice iz svoje plaće, uključujući i rate kredita kojeg je sklopio

njegov sin S. M., dakle polovicu rata kredita otplaćenih za vrijeme trajanja bračne zajednice i utrošenih za vraćanje ranijih kreditnih obveza tuženika i njegove pok. supruge, kupnju motocikla ili za neke po tužiteljici nedefinirane osobne potrebe tuženika te za vraćanje kredita sina tuženika, a prema utvrđenju prvostupanjskog suda u jednom dijelu utrošenih i u izgradnju garaža i adaptaciju nekretnine u kojoj su obje parničke stranke suvlasnici. Sredstva iz zarade – plaće tuženika za naprijed navedene namjene za vrijeme trajanja braka nisu imovina kojoj bi bračni drugovi bili suvlasnici svaki u ½ dijela jer tim sredstvima nije ni stečena nikakva imovina koja bi postojala u vrijeme prestanka bračne zajednice u kojoj bi parničke stranke bile suvlasnici svaki u ½ dijela. Izuzetkom se mogu smatrati novčana sredstva utrošena za izgradnju garaža i adaptaciju nekretnine – kuće u kojoj su parničke stranke suvlasnici, tužiteljica u 13/16 dijela, a tuženik u 3/16 dijela, no kako je tim novčanim sredstvima povećana vrijednost njihove već postojeće imovine u kojoj je tužiteljica suvlasnica u većem suvlasničkom omjeru, to nema osnove za vraćanje niti ½ dijela kredita uloženog u povećanje vrijednosti te zajedničke imovine. Daljnji izuzetak je motocikl A. kupljen kreditom R. banke iz 2002., dakle u vrijeme kada su stranke bile u vanbračnoj zajednici te je kredit u cijelosti vraćen za vrijeme trajanja bračne zajednice i to samo ukoliko je tuženik još uvijek vlasnik tog motocikla. U tom slučaju tužiteljica može stvarnopravnim zahtjevom zahtijevati utvrđenje svojeg prava vlasništva na tom motociklu kao bračnoj stečevini u 1/2 dijela, a ne isplatu ½ iznosa otplaćenog kredita.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-357/15-2 od 4. studenog 2015. godine

BRAČNA STEČEVINA

Povrat plaćenog kreditnog iznosa

(Čl. 91. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Bračni drug koji je korisnik kredita ima pravo od drugog bračnog druga obveznopravnim zahtjevom tražiti povrat polovice samostalno plaćenog kreditnog iznosa ako su sredstva tog kredita utrošena u stvar koja je u njihovom suvlasništvu svakoga u jednakom dijelu, time da za drugog bračnog druga nije nastupila obveza isplate ½ dijela neotplaćenog iznosa kredita činjenicom razvoda braka, već će to nastupiti nakon prelaska tražbine banke na drugog bračnog druga, odnosno ispunjenjem njegove obveze prema banci.

„U konkretnom slučaju kredit čiju isplatu tužitelj traži od tužene i to u ½ dijela po njemu samostalno plaćenih obroka kredita nakon prestanka bračne zajednice kao i jednokratnu isplatu ½ svih još ne otplaćenih i nedospjelih obroka kredita nije dio bračne stečevine kako to neosnovano u žalbi ističe tužitelj, već isto predstavlja dug, teret bračne stečevine. Iako je tužitelj jedini obvezan i odgovoran za vraćanje kredita jer ugovorni odnos postoji samo i isključivo između njega kao korisnika kredita i davaoca kredita- banke, on ima pravo od tužene obveznopravnim zahtjevom tražiti povrat polovice samostalno plaćenog kreditnog iznosa jer su sredstva tog kredita utrošena u stvar u njihovom suvlasništvu svakog u jednakom dijelu. Ispunjavajući svoju obvezu prema trećem- davaocu kredita, jer ga na to obvezuje Ugovor o kreditu i za isto ima pravni interes tužitelj ujedno ispunjava i obvezu tužene da

sudjeluje u podmirenju istog kao duga bračne stečevine, pa tek ispunjenjem obveze po tužitelju (isplatom vjerovniku) on dolazi u mogućnost da od tužene traži povrat ½ iznosa koji predstavlja njenu obvezu. Prema odredbi čl. 91. ZOO- a propisano je da kada obvezu ispuni osoba koja ima pravni interes u tome, samim ispunjenjem obveze na nju prelazi vjerovnikova tražbina (ovdje tražbina banke) sa svim sporednim pravima, s time da on ne može zahtijevati više nego što je isplatio vjerovniku (čl. 94. ZOO-a). Zbog navedenog, suprotno žalbenim navodima, za tuženu samom činjenicom razvoda braka nije nastupila obveza isplate ½ dijela neotplaćenog iznosa kredita već će to nastupiti nakon prelaska tražbine banke na tužitelja odnosno tek ispunjenjem njegove obveze prema banci jer će tek tada tužena postati dužnik tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3773/13-2 od 15. listopada 2014. godine

IZVANBRAČNA STEČEVINA

Otpremnina jednog izvanbračnog druga

(Čl. 249. st. 2. Obiteljskog zakona - NN. 116/03., 17/04., 136/04., 107/07. i 57/11.)

Otpremnina koja je ostvarena u vezi s radom izvanbračnog druga prije nego je zasnovana izvanbračna zajednica smatra se vlastitom imovinom tog izvanbračnog druga.

„Prema navodima tužiteljice kao i navodima tuženika, a što proizlazi iz podataka R. stambene štedionice, tuženik je od otpremnine koju je primio od svog poslodavca, Ministarstva obrane, zbog prestanka radnog odnosa u ožujku 2003.g., na račun stambene štednje 11. travnja 2003.g. uplatio iznos od 7.730,00 kn odnosno 1.028,84 €, a od iznosa dobivenog s osnova povrata poreza u 2004.g. iznos od 3.850,25 kn, odnosno 511,30 €. Imajući u vidu da je tuženik dio otpremnine uplatio na račun stambene štednje taj uplaćeni iznos ne može se smatrati zajedničkom imovinom, odnosno bračnom stečevinom parničnih stranaka u smislu čl.248. Obiteljskog zakona jer je ta otpremnina isključivo vezana za radni odnos tuženika, odnosno u vezi s njegovim radom ostvarenim prije nego je izvanbračna zajednica parničnih stranaka zasnovana te stoga predstavlja njegovu vlastitu imovinu u smislu čl.249. st.2. Obiteljskog zakona i bez obzira što je dio te otpremnine tuženik na račun štednje uplatio 11. travnja 2003.g., dakle u vrijeme kada su prema tvrdnjama tužiteljice, ali i tuženika, već bili u izvanbračnoj zajednici. Isti karakter ima porez koji je tuženiku zbog uplaćenog poreza na otpremninu vraćen u 2004.g. i zbog čega je tim novčanim sredstvima prvostupanjski sud pogrešno dao karakter bračne stečevine, pogrešno ocijenivši da je i ta sredstva tuženik na račun R. stambene štedionice platio iz svoje plaće te da su stečena radom za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1208/15-2 od 28. listopada 2015. godine

UTVRĐIVANJE OČINSTVA

Jedinstveni i nužni suparničari

(Čl. 286. st. 2. Obiteljskog zakona – NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

U parnici radi utvrđivanja očinstva majka i dijete imaju položaj jedinstvenih i nužnih suparničara.

„Prije upuštanja u ocjenu žalbenih navoda potrebno je prvostupanjskom sudu ukazati, da je čl. 286. st. 2. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13, dalje: OBz) propisano da su stranke u parnici radi utvrđivanja očinstva djeteta, djetetova majka i muškarac čije se očinstvo utvrđuje, a centar za socijalnu skrb, ako je pokrenuo taj postupak. Nadalje, odredbom čl. 289. st. 1. i 2. OBz-a propisano je da će sud ako tužbom radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva nisu kao tužitelji i tuženi obuhvaćene sve osobe koje moraju biti stranke u postupku poučiti tužitelja da tuži i osobu koja tužbom nije obuhvaćena, ili da tu osobu pozove da se pridruži tužbi kao novi tužitelj. Ako tužitelj u roku koji sud odredi ne proširi tužbu na sve osobe koje moraju biti stranke u postupku ili ako se te osobe ne pridruže tužbi, sud će odgovarajuće primijeniti odredbe parničnog postupka. U parnici radi utvrđivanja očinstva, obzirom na citiranu odredbu čl. 286. st. 2. OBz-a majka i dijete imaju položaj jedinstvenih, nužnih, suparničara u smislu odredbe čl. 201. i čl. 202. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14, dalje ZPP), jer se zbog prirode pravnog odnosa spor u odnosu na njih može riješiti samo na jednaki način. U predmetnoj tužbi kao tužitelj označeno je samo mlljt. dijete koje zbog izričite odredbe čl. 286. st. 2. OBz-a ne može biti samostalna stranka u parnici radi utvrđivanja očinstva već mu se na aktivnoj strani mora pridružiti i majka.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-418/15-2 od 9. rujna 2015. godine

ZASTARA

Zastara prava na uzdržavanje

(Čl. 209. i 210. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Pravo na uzdržavanje djeteta ne zastarijeva.

„Posebno valja naglasiti da je i prvostupanjski sud (a i ovaj sud u svojoj ranijoj odluci (broj Gž-4472/13-2 od 27. siječnja 2014.g.) jasno izrazio svoje stajalište prema kojemu je žalbena interpretacija tuženika o otpočetak tijekom zastarnog roka od pet godina za potraživanje naknade za uskraćeno uzdržavanje pogrešna obzirom da je tužitelj pravo na uzdržavanje od tuženika stekao danom svog rođenja te da se zastara od pet godina računa unatrag od podnošenja tužbe kao što to nedvosmisleno proizlazi iz prethodno citirane odredbe OBz-a. Naime, samo pravo na uzdržavanje, suprotno žalbenom stajalištu tuženika, ne može zastarjeti

jer je ono zakonsko pravo i obveza roditelja kako u odnosu na maloljetno dijete (normirana odredbom čl. 209. OBZ-a) tako i u odnosu na punoljetno dijete (odredba čl.210. OBZ-a).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ob-98/15-2 od 5. listopada 2015. godine

UZDRŽAVANJE MALOLJETNOG DJETETA

Dječji doplatak

(Čl. 231. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Iznos dječjeg doplatka odbija se od ukupno utvrđenih mjesečnih potreba djeteta.

„Kako nije sporno da tuženik nije doprinomio za uzdržavanje svog djeteta u utuženom razdoblju, te je sve njegove troškove uzdržavanja snosila majka (drugotužiteljica), te izričitu odredbu čl. 233. ObZ-a koja čuvanje, njegu i skrb koju za mlljt. dijete ili dijete nad kojim roditelji ostvaruju skrb nakon punoljetnosti, ulaže roditelj s kojim dijete ne živi, vrijednosno izjednačuje sa novčanim iznosom kojeg daje za uzdržavanje roditelj s kojim dijete ne živi, prvostupanjski je sud osnovano tuženika obvezao na isplatu naknade za uskraćeno uzdržavanje u dosuđenom iznosu, što mjesečno iznosi 1.060,00 kn pri čemu je iznos dječjeg doplatka kojeg majka prima za prvotužitelja pogrešno valorizirao u korist tuženika, jer je od ukupnog iznosa za kojeg je utvrdio da je tuženik u mogućnosti doprinosti za uzdržavanje svog djeteta (1.400,00 kn) odbio iznos dječjeg doplatka (340,00 kn), jer iznos dječjeg doplatka treba odbiti od ukupno utvrđenih mjesečnih potreba djeteta pa tek u okviru preostalog iznosa potrebnog za podmirivanje ukupnih mjesečnih potreba djeteta odrediti mjesečni doprinos roditelja koji ne živi s djetetom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ob 21/15-2 od 21. listopada 2015. godine

UZDRŽAVANJE MALOLJETNOG DJETETA

Odlučivanje o iznosu potrebnom za uzdržavanje djeteta

(Čl. 231. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

O iznosu potrebnom za uzdržavanje djeteta odlučuje sud, a ne centar za socijalnu skrb.

„Odlučujući o zahtjevu mlljt. tužitelja za isplatu naknade za uskraćeno uzdržavanje u smislu odredbe čl. 209. st. 2. ObZ-a prvostupanjski sud je cjelokupni dokazni postupak koncentrirao na utvrđivanje sadašnjih potreba uzdržavanja mlljt. tužitelja i imovinskih prilika njegovih roditelja ne vodeći računa da se naknada za uskraćeno uzdržavanje odnosi na

razdoblje od siječnja 2009.g. do svibnja mjeseca 2012.g. pa su za odlučivanje o tužbenom zahtjevu mjerodavne potrebe uzdržavane osobe i mogućnosti obveznika uzdržavanja u cijelom utuženom razdoblju. Potrebe mljt. tužitelja, koji je u tom razdoblju bio u dobi od jedne do pet godina, prvostupanjski sud nije utvrđivao na način propisan čl. 231. st. 1. i 2. ObZ-a, a nisu utvrđene niti imovinske i druge prilike tuženika kao obveznika uzdržavanja u tom periodu. Prvostupanjski je sud od Centra za socijalnu skrb K. zatražio izvješće o osobnim i socioekonomskim prilikama stranaka te iznosu potrebnom za uzdržavanje djeteta, što je pogrešno, jer visinu potreba mljt. djeteta utvrđuje sud, a ne centar za socijalnu skrb, na temelju svih provedenih dokaza pa i socioekonomskim prilikama koje utvrđuje centar za socijalnu skrb koji nije ovlašten određivati visinu potreba uzdržavane osobe i visinu doprinosa obveznika uzdržavanja već terenskim obilaskom ili pozivanjem stranaka konstatirati činjenice vezane uz stambene ili druge prilike stranaka što će sudu tek biti podloga za odlučivanje o tužbenom zahtjevu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ob-29/15-2 od 21. listopada 2015. godine

UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

Uzdržavanje maloljetnog djeteta od djeda i bake

(Čl. 229. st. 2. i 3. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Maloljetno dijete nije ovlašteno tražiti uzdržavanje od djeda i bake ukoliko prethodno nije ovršnom ispravom utvrđena obveza njegova uzdržavanja od strane roditelja.

„Imajući u vidu zakonom utvrđenu supsidijarnost kod utvrđivanja obveze uzdržavanja unuka od strane djeda i bake po roditelju kao primarnom obvezniku uzdržavanja mljt. djece koji ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja stajalište je ovog suda da mljt. tužitelj ne može osnovano tražiti uzdržavanje od djeda i bake bez prethodno utvrđene obveze uzdržavanja od strane roditelja jer bi to značilo povredu načela o redosljedu ostvarivanja uzdržavanja, što je prvenstveno obveza njegovih roditelja. Načelo supsidijarnosti treba tumačiti na način da je primatelj uzdržavanja ovlašten tražiti uzdržavanje od osoba koje su ga podredno dužne uzdržavati tek kad se nije uspio naplatiti od osoba koje su ga prije ostalih dužne uzdržavati. Tužbu za uzdržavanje od strane djeda i/ili bake, čija obveza nije niti može biti solidarna, jer djed i baka u uzdržavanju unuka doprinose svaki u skladu sa svojim mogućnostima, dijete može podnijeti u istom postupku u kojem traži i uzdržavanje od roditelja po kojemu su mu oni djed i baka, ako učini vjerojatnim da roditelj nije u mogućnosti u potpunosti zadovoljiti njegove potrebe za uzdržavanjem (čl. 229. st. 2. i 3. ObZ-a) ili u odvojenoj parnici, ali tek nakon što se utvrdi da mu roditelj ne plaća uzdržavanje u visini koja mu je određena ovršnom ispravom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ob-69/15-2 od 16. prosinca 2015. godine

UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

Obveza djeda i bake da doprinose uzdržavanju unuka

(Čl. 216. st. 1. Obiteljskog zakona – NN. 116/03,17/04,136/04,107/07,57/11, 63/11 i 25/13)

Djed i baka su u obvezi da doprinose uzdržavanju unuka samo ako roditelj uopće ne doprinosi za uzdržavanje djeteta.

„Predmet spora je zahtjev mldb. tužiteljica da tuženik, kao njihov djed po ocu M. H. doprinosi za njihovo uzdržavanje, a tužbeni zahtjev tužiteljice temelje na odredbi čl. 216. st. 1. Obiteljskog zakona (NN broj 116/03,17/04,136/04,107/07,57/11, 63/11 i 25/13, u nastavku OBz) kojim je propisano da ako roditelj ne uzdržava dijete, baka i djed po tom roditelju dužni su ga uzdržavati prema odredbama čl. 209.-211. tog Zakona. Obveza djeda i bake da doprinose uzdržavanju svojih unuka, u odnosu na obvezu roditelja je supsidijarna pa do nje dolazi tek ako roditelj po kojem su srodni ne uzdržava dijete, dakle ako roditelj uopće ne doprinosi za uzdržavanje djeteta i to bez obzira na razloge zbog kojih on ne doprinosi uzdržavanju. Plaćanje uzdržavanja u manjem opsegu od iznosa utvrđenog pravomoćnom sudskom odlukom od strane roditelja, po ocjeni ovog suda nema značaj ne plaćanja uzdržavanja od strane roditelja pa u takvoj situaciji ne postoji obveza djeda i bake da doprinose uzdržavanju svog unuka ili unuke.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2973/14-2 od 15. listopada 2014. godine

UZDRŽAVANJE MALOLJETNOG DJETETA

Utvrđivanje visine doprinosa uzdržavanja maloljetnog djeteta

(Čl. 231. st. 3. Obiteljskog zakona – NN.116/03; 17/04; 136/04; 107/07; 61/11)

Odredba čl. 173. Ovršnog zakona nije odlučujuća za utvrđivanje visine doprinosa uzdržavanja maloljetnog djeteta.

„Naime, nakon što je utvrdio visinu potreba mldb. tužitelja za razdoblje od podnošenja tužbe pa nadalje te visinu plaće tuženika prvostupanjski sud tuženika je obvezao na plaćanje uzdržavanja svakog mldb. tužitelja u mjesečnom iznosu od po 250,00 kn pri čemu visinu dosuđenog iznosa sud veže uz jednu polovinu plaće tuženika navodeći da se prema odredbama OBz-a tuženiku s osnova uzdržavanja može plijeniti samo jedna polovina plaće. Točno je da je čl. 173. Ovršnog zakona (NN 112/12 i 25/13, u nastavku OZ) propisano ograničenje ovrhe na plaći ovršenika te je u stavku 2. tog članka propisano da ako ovršenik prima plaću koja je manja od prosječne neto plaće u RH, od ovrhe je, ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, izuzet iznos u visini jedne polovine neto plaće ovršenika, ali ta odredba nije odlučujuća za utvrđivanje visine doprinosa uzdržavanja, jer to niti jednom odredbom Obiteljskog zakona nije propisano. Pri ocjenjivanju mogućnosti osobe koja je dužna

uzdržavati prema odredbi čl. 231. st. 3. OBz-a sud uzima u obzir njezino ukupno imovno stanje, sva njezina primanja i stvarne mogućnosti stjecanja povećane zarade, njezine vlastite potrebe i druge zakonske obveze uzdržavanja, a ne iznos koji će se obvezniku eventualno moći plijeniti u slučaju prisilne naplate.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-276/14-2 od 21. kolovoza 2014. godine

UZDRŽAVANJE PUNOLJETNOG DJETETA

(Čl. 232. st. 4. Obiteljskog zakona – NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Prilikom odlučivanja o visini doprinosa uzdržavanja punoljetnog djeteta sud nije vezan podacima o prosječnim potrebama i visini doprinosa uzdržavanja kojeg je dužan plaćati roditelj koji ne živi s maloljetnim djetetom.

„Tužitelj u žalbi kao i tijekom prvostupanjskog postupka ističe da je sada otac još jednog djeteta te sa svojom izvanbračnom partnericom i mlljt. sinom živi u kući svojih roditelja, ali u zasebnom domaćinstvu, no podmiruje veći dio režija za čitavu kuću, zbog kojih okolnosti nije u mogućnosti za uzdržavanje tužene doprinositi s iznosom većim od 600,00 kn mjesečno, smatrajući ujedno da je prvostupanjski sud bio u obvezi primijeniti i čl. 232. st. 4. OBz-a. Kod odlučivanja o visini doprinosa uzdržavanja punoljetnog djeteta sud nije vezan čl. 232. st. 4. OBz-a obzirom da se podaci o prosječnim potrebama i visini doprinosa uzdržavanja kojeg je dužan plaćati roditelj koji ne živi s djetetom odnosi samo na maloljetnu, a ne i na punoljetnu djecu koju su roditelji dužni uzdržavati u skladu s utvrđenim potrebama punoljetnog djeteta i mogućnostima roditelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-172/15-2 od 9. rujna 2015. godine

REDOVITO ŠKOLOVANJE

Promjena fakulteta i ponavljanje prve godine studija

(Čl. 210. st. 1. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Smatra se da je tužitelj redoviti student ukoliko je redovno upisao drugu i treću godinu studija, bez obzira na činjenicu što je promijenio fakultet nakon prve godine studiranja i što je ponavljao prvu godinu studiranja na drugom fakultetu.

„Obveza uzdržavanja punoljetnog djeteta od strane njegovih roditelja, sukladno čl. 210. st. 1. OBz-a traje za vrijeme srednjoškolskog obrazovanja, odnosno pohađanja sveučilišnog ili

stručnog studija u skladu s posebnim propisima uz uvjet redovitog i urednog ispunjavanja obveza. Svako uzdržavanje određuje se uz klauzulu rebus sic stantibus tj. dok postojeće okolnosti traju, pa će uzdržavanje prestati kada se te okolnosti promijene. Zahtjev za prestankom obveze uzdržavanja tužitelja kao sada punoljetnog djeteta tuženik temelji na neurednom izvršavanju studentskih obveza i stjecanju prihoda dostatnih za vlastito uzdržavanje. Obzirom na ranije navedeni tijek studiranja kao i vrijeme podnošenja protutužbenog zahtjeva za ukidanje, tj. prestanak obveze uzdržavanja, suprotno žalbenim navodima ovaj sud prihvaća pravilnim zauzeto stajalište prvostupanjskog suda da prelaskom iz jednog fakulteta na drugi te ponavljanje prve godine studiranja na drugom fakultetu nakon čega tužitelj na drugom fakultetu redovno upisuje drugu i treću godinu studiranja ima značaj redovitog školovanja u smislu odredbe čl. 210. st. 1. OBZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3258/14-2 od 19. kolovoza 2015. godine

POSVOJENJE

Posljedice upisa posvojenja u maticu rođenih

(Čl. 141. Obiteljskog zakona – NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Nakon upisa posvojenja u maticu rođenih ne postoje zakonske pretpostavke za vraćanje roditeljske skrbi biološkim roditeljima.

„Naime, prema odredbi čl. 119 st. 1 OBZ-a roditeljska skrb prestaje kad dijete stekne poslovnu sposobnost ili kad je posvojeno. Pravomoćnošću odluke o posvojenju prestaje roditeljska skrb bioloških roditelja nad posvojenikom, a posvojitelji posvojenjem stječu pravo na roditeljsku skrb, sukladno odredbi čl. 123 st. 2 OBZ-a. Na temelju pravomoćnog rješenja o posvojenju matičar u maticu rođenih posvojenika upisuje bilješku o posvojenju i zabrani daljnjeg izdavanja isprave te obavlja novi upis činjenice rođenja posvojenika u maticu rođenih, a to osnovom čl. 141 OBZ-a, pa kako se sukladno odredbi čl. 146 st. 1 OBZ-a u maticu rođenih posvojitelji upisuju kao roditelji, ovaj sud jednako kao i prvostupanjski sud zaključuje da nakon upisa posvojenja u maticu rođenih ne postoje zakonske pretpostavke za vraćanje roditeljske skrbi biološkim roditeljima.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4153/14-2 od 10. rujna 2014. godine

IZVANPARNIČNI POSTUPAK VRAĆANJA POSLOVNE SPOSOBNOSTI

Žalbeni postupak

(Čl. 317. st. 1. Obiteljskog zakona - NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

U izvanparničnom statusnom postupku radi vraćanja poslovne sposobnosti predlagatelja dozvoljeno je u žalbenom postupku iznositi nove činjenice i isticati nove dokaze ukoliko istim nisu povrijeđena prava trećih osoba.

„Naime, imajući u vidu da je predmetni postupak izvanparnični statusni postupak radi vraćanja poslovne sposobnosti predlagateljici, ocjena je ovoga suda da su se u konkretnom slučaju stekle pretpostavke da se izjavljenoj žalbi udovolji obzirom da se iznošenjem novih činjenica i isticanjem dokaza koje je predlagateljica trebala istaknuti u ranijem stadiju postupka ne povrjeđuju nikakva prava trećih osoba, a značaju raspravljanja o podnesenom prijedlogu predlagateljice radi vraćanja poslovne sposobnosti valja dati prednost u odnosu na ispunjenje formalnih pretpostavaka na kojima je prvostupanjski sud zasnovao pobijanu prvostupanjsku odluku. Na pravilnost prednjeg stajališta ukazuje i sadržaj odredbe čl. 317.stav.1. Obiteljskog zakona (dalje:OBZ) prema kojoj prvostupanjski sud u izvanparničnim postupcima može, u povodu pravovremeno izjavljene žalbe ukinuti ili preinačiti svoju odluku, ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3262/14-2 od 11. srpnja 2014. godine

IV/ NASLJEDNO PRAVO

NAKNADNO PRONAĐENA OSTAVINSKA IMOVINA

Spor između nasljednika u vezi naknadno pronađene ostavinske imovine

(Čl. 232. Zakona o nasljeđivanju – NN. 52/71, 47/78 i 56/00)

Ukoliko je između nasljednika sporno da li naknadno pronađena ostavinska imovina spada u ostavinu, sud nije ovlašten takvu imovinu rasporediti na temelju prije donesenog rješenja o nasljeđivanju.

„Naime, prema odredbi čl.232. ZN-a - ako se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina za koju se u vrijeme donošenja tog rješenja nije znalo da pripada ostavini sud neće ponovno raspravljati ostavinu već će i tu imovinu novim rješenjem rasporediti na temelju prije donesenog rješenja o nasljeđivanju. No ukoliko je između nasljednika sporno da li naknadno pronađena ostavinska imovina spada u ostavinu, odredba čl.232. ZN-a ne nalazi svoju primjenu jer je pretpostavka da se nesporno radi o imovini koja je bila u vlasništvu ostavitelja u času njegove smrti, u protivnom, ukoliko između nasljednika postoji spor o vlasništvu neke nekretnine nasljednici svoje zahtjeve mogu ostvarivati u parnici no ne u okviru odredbi čl. 224. i 225. ZN-a niti uz primjenu instituta prekida postupku jer je ostavinski postupak pravomoćno okončan.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1897/15-2 od 11. lipnja 2015. godine

NAKNADNO PRONAĐENA OSTAVINSKA IMOVINA

Novčana sredstva uplaćena na tekući račun ostavitelja nakon njegove smrti

(Čl. 234. Zakona o nasljeđivanju -NN. 48/03)

Novčana sredstva koja su uplaćena na tekući račun ostavitelja nakon njegove smrti predstavljaju naknadno pronađenu imovinu.

„Prema odredbi čl.5. st.3 ZN-a ostavina se sastoji od svega što je bilo ostaviteljevo u trenutku njegove smrti, pa kako sam sud u obrazloženju pobijane presude utvrđuje da se u trenutku smrti pok. D. K. na njegovom tekućem računu nalazio iznos od 6.735,48 kn, što je utvrđeno iz podataka dostavljenih tijekom prvostupanjskog postupka od strane Z. banke d.d. (list 25 prvostupanjskog spisa), s time da je i iznos mirovinskog primanja ostavitelja za ožujak u iznosu od isplaćenih 654,66 kn ostavina ostavitelja jer je isto bilo stečeno u trenutku njegove smrti to jedino za ovaj iznos od 7.390,14 kn može biti relevantno ostavinsko rješenje kojim je utvrđeno da u ostavinsku imovinu ostavitelja ulaze sredstva na tekućem računu Z. banke d.d.

br. računa _____ te da se ostavinska imovina između ostalog i ova novčana sredstva uručuju nasljednicima ovdje parničnim strankama svakoj u ½ dijela. Pri tome a kako u trenutku smrti ostavitelja njegova ostavina prelazi na njegove nasljednike što je bilo 30. ožujka 2008. g. to je svakako tužena koja je od navedenog iznosa ostavine podigla 7.350,00 kn i zadržala za sebe od čega je i ½ tog iznosa 3.675,00 koji je već u trenutku smrti pok. D. K. postao nasljedstvo tužiteljice podignut 11. travnja 2008.g. to ih je dužna isplatiti tužiteljici, s time da je tužena svakako dana 29.svibnja 2008.g. pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju postala nesavjesni stjecatelj, od kojeg dana sukladno čl. 1115 ZOO-a je dužna platiti zatezne kamate po stopi propisanoj čl. 29. st. 2 istog Zakona. Tužena je ovaj iznos stekla bez pravne osnove a kod vraćanja ovako stečenog moraju se platiti i zatezne kamate i to ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja a inače od dana podnošenja zahtjeva.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2177/14-2 od 16. srpnja 2014. godine

ODGOVORNOST NASLJEDNIKA

Smrt tuženice tijekom parničnog postupka

(Čl. 139. st. 1. Zakona o nasljeđivanju - 48/03; 163/03; 35/05; 127/13 i 33/15)

Ukoliko je tuženica umrla tijekom parničnog postupka tada će se taj postupak nastaviti sa njezinim zakonskim nasljednicima, bez obzira što je rješenjem javnog bilježnika određeno da se neće provoditi ostavinska rasprava jer nema ostavinske imovine.

„Prema odredbi čl. 4. st. 1 ZN-a umrlu fizičku osobu (ostavitelja) nasljeđuje onaj koji je njegovom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik). Prema odredbi čl.129. ZN-a nasljednik u času ostaviteljeve smrti stječe nasljedno pravo i na njega po sili zakona prelazi imovina umrle osobe dok se čl. 174. ZN-a u ostavinskom postupku utvrđuje tko su ostaviteljevi nasljednici, što čini ostaviteljevu ostavinu, te koja još prava glede ostavine pripadaju nasljednicima, zapisovnicima i drugim osobama. U ostavinskom postupku iza pok. N. L. nije utvrđeno postojanje bilo kakve ostavinske imovine. U javnobilježničkom rješenju kojim je određeno da se neće provoditi ostavinska imovina nema ostavinske imovine, prema podacima iz smrtovnice, niti prema podacima koje je dao zakonski nasljednik, sin S. L. V. Prema odredbi čl. 139. st. 1 ZN-a nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove. U konkretnim procesnim okolnostima pravilno je prvostupanjski sud odredio nastavak parničnog postupka, neovisno o činjenici što je nadležni javni bilježnik odlučio da se neće provoditi ostavinska rasprava, jer da prema pribavljenim podacima iz smrtovnice koje je dao zakonski nasljednik, sin S.L.V., umrla nije ostavila imovinu. Okolnost što je nadležni javni bilježnik odredio da se neće provoditi ostavinska rasprava (s čime se suglasio zakonski nasljednik pok. N. L., S. L. V.), ne znači da ostaviteljica nije ostavila nikakve imovine (opće je poznato da svaka osoba ima neku imovinu).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2286/15-2 od 4. studenog 2015. godine

OBVEZA NASLJEDNIKA

Odgovornost za dospjele obveze koje se odnose na uzdržavanje djeteta

(Čl. 139. Zakona o nasljeđivanju – NN. 48/03, 163/03 i 35/05)

Nasljednici ostavitelja solidarno odgovaraju do visine vrijednosti nasliedene imovine za dospjele obveze koje se odnose na uzdržavanje djeteta ostavitelja.

„Predmetni postupak predstavlja imovinski obiteljski spor radi uzdržavanja punoljetnog djeteta - tužitelja od strane pok. tuženika – oca, time da zahtjev tužitelja, kako je već spomenuto, sadrži zahtjev za isplatu naknade za uskraćeno uzdržavanje unatrag 5 godina od nastanka obveze pa do podnošenja tužbe te nadalje buduće uzdržavanje regulirano čl.209. st.2 u vezi st.3 i u vezi sa čl.206. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 106/04,136/04,107/07- dalje: ObZ), i čl.210. st.1 istog Zakona, a koji institut je u materijalnopravnom smislu reguliran šestim dijelom ObZ-a – uzdržavanje čl.209. – 216.a, a odnosi se na uzdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika. Pravna narav uzdržavanja, kao što je već naprijed rečeno, strogo je osobna te se uzdržavanje ne može voljom primatelja i/ili voljom davatelja uzdržavanja prenijeti na neku drugu osobu i to niti za života ni za slučaj smrti pa kad davatelj uzdržavanja umre, njegovi nasljednici nisu dužni nastaviti uzdržavati primatelja uzdržavanja umjesto ostavitelja. Međutim, nasljednici ostavitelja - davatelja uzdržavanja dužni su ispuniti dospjele obveze koje se odnose na uzdržavanje, jer iste su u trenutku smrti davatelja uzdržavanja postale dugovi ostavine, a za koje sukladno odredbi čl.139. ZN-a nasljednici odgovaraju (st.1) do visine vrijednosti nasliedene imovine (st.3), a kada ima više nasljednika oni odgovaraju solidarno i to svaki do visine vrijednosti svoga nasljednog dijela bez obzira je li izvršena dioba nasljedstva (st.4). Predmetom spora u ovom postupku koji je još u tijeku je zahtjev tužitelja za isplatu naknade za uskraćeno uzdržavanje od kolovoza mjeseca 2005.g. do srpnja 2010.g., te zahtjev za uzdržavanje od 01. kolovoza 2010.g. pa nadalje dok za to budu postojali zakonski uvjeti. Opisani zahtjevi su u trenutku smrti pok. tuženika (28. ožujka 2011.g.) postali dug njegove ostavine. Ukoliko se pravomoćno odluči o osnovanosti tužiteljevih zahtjeva za njih solidarno odgovaraju nasljednici pok. tuženika na način kako to propisuje već spomenuta odredba čl.139. st.4 ZN-a.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ Ob-95/15-2 od 5. studenog 2015. godine

ODGOVORNOST NASLJEDNIKA

Opseg odgovornosti nasljednika

(Čl. 139. st. 3. Zakona o nasljeđivanju – NN. 48/03, 163/03 i 35/05)

Na opseg odgovornosti nasljednika u smislu odredbe čl. 139. st. 3. Zakona o nasljeđivanju, sud pazi samo na prigovor nasljednika.

„Prema tome, prigovor tuženika da nije jedini nasljednik pok. V. C. nije pravno relevantan i to iz razloga što nasljednici, ako ih je više, odgovaraju za dugove ostavitelja

solidarno, što znači da vjerovnik može tražiti naplatu svoje tražbine od bilo kojeg nasljednika do visine vrijednosti naslijeđene imovine tog nasljednika. Naime, sadržaj solidarnosti dužnika propisan je odredbom čl. 43. st. 1. ZOO prema kojoj svaki dužnik solidarne obveze odgovara vjerovniku za cijeli dug i vjerovnik može zahtijevati njegovo ispunjenje od koga hoće sve dok ne bude potpuno ispunjen, ali kad jedan dužnik ispuni dug obveza prestaje i svi se dužnici oslobađaju. Drugim riječima, pasivna solidarnost znači takav obvezni odnos u kojem je svaki od sudužnika dužan ispuniti cijelu činidbu vjerovniku, pa je i u konkretnom slučaju tužitelj ovlašten od tuženika kao jednog od nasljednika pok. V. C. zahtijevati isplatu cjelokupne nepodmirene tražbine. Valja ukazati da prema odredbi čl. 139. st. 3. ZN nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine, time da na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost ostaviteljevih dugova koje je nasljednik već podmirio sud pazi samo na prigovor nasljednika, a tuženik takav prigovor tijekom postupka nije isticao.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2339/14-2 od 16. prosinca 2014. godine

OVLAŠTENJA JAVNOG BILJEŽNIKA

Odluka o prekidu postupka

(Čl. 222. do čl. 224. Zakona o nasljeđivanju – NN. 48/03; 163/03; 35/05 i 127/13)

U slučaju spora iz razloga propisanih odredbama čl. 222. do čl. 224. Zakona o nasljeđivanju, javni bilježnik kao povjerenik suda nije ovlašten donijeti odluku o prekidu ostavinskog postupka.

„Nije od odlučnog značenja za donošenje odluke o žalbi žalitelja, ali valja napomenuti da je javni bilježnik na ostavinskom ročištu od 04. veljače 2014.g. (list 13 spisa) pogrešno donio rješenje o prekidu toga postupka iza pok. ostavitelja, u kojem stoji da se predmet dostavlja u skladu sa čl. 222. st. 2 toč. 1 ZN-a prvostupanjskom sudu. Takvo rješenje protivno je, prije svega, ovlastima i dužnostima javnog bilježnika, kao povjerenika suda u ostavinskom postupku propisanih čl.244. ZN-a, čijim stavkom II. je izričito propisano da će u slučajevima iz čl. 222., 223. i 224. toga Zakona javni bilježnik vratiti spis nadležnom sudu. To znači da u slučaju spora između nasljednika koji su propisani odredbama čl. 222. do 224. ZN-a javni bilježnik ne donosi odluku, već samo vraća spis nadležnom sudu. Naime, u protivnom bi i javni bilježnik kao povjerenik suda i sud donosio istovjetnu odluku – rješenje o prekidu, a što bi predstavljalo moguće i presuđenu stvar. Doduše, u predmetnom postupku to nije tako, jer je javni bilježnik samo donio rješenje kojim je postupak prekinuo, pogrešno smatrajući pri tome da se spis dostavlja sudu u skladu sa čl. 222. st. 2 toč. 1 ZN-a, jer se spis vraća sudu temeljem čl. 244. st. 2 toga Zakona. Odredba čl. 222. st. 2 toč. 2 ZN-a propisuje razloge za prekid ostavinskog postupka, pa tako između ostalog i valjanost i sadržaj oporuke. Međutim, budući rješenje javnog bilježnika, osim izreke, nema sadržaj propisan iz čl. 184. st.2 ZN-a - obrazloženje kao niti pouku o pravnom lijeku – prigovor iz čl. 185. istog Zakona, to kao takvo ne proizvodi nikakve pravne posljedice, pa se može smatrati da takvo rješenje ne postoji, te da u konkretnom slučaju nije došlo do donošenja dviju istovjetnih odluka u postupku.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5790/14-2 od 04. prosinca 2014. godine

V/ RADNO PRAVO

DODATAK NA PLAĆU ZA RAD U POSEBNIM UVJETIMA RADA

Pravo na dodatak na plaću za vrijeme korištenja godišnjeg odmora

(Čl. 60. st. 1. Zakona o radu – NN. 149/09)

Radnik ima pravo na dodatak na plaću za rad u posebnim uvjetima rada i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora, budući da se u obračun plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora uz prosječnu mjesečnu plaću radnika uračunavaju i sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad.

„Suprotno navedenom, pravilno je utvrđeno da je tužiteljica u spornom razdoblju radila kod tuženika na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada i da se je za 2008.g. nalazila na popisu takvih poslova, zbog čega ima pravo na dodatak na plaću u visini od 15% od osnovice, kod čega sama visina naknade u iznosu od 22.880,34 kn (u kontekstu samog matematičkog izračuna), nije bila sporna. Valja samo dodati da tužiteljica ima pravo na sporni dodatak i u razdoblju u kojem je bila na godišnjem odmoru, prema odredbama čl. 45. st. 1. Zakona o radu (NN br. 38/95; 54/95; 65/95; 17/01; 82/01; 114/03; 142/03; 30/04; 137/04 i 48/05), odnosno čl. 60. st. 1. Zakona o radu (NN br. 149/09). Naime, u obračun naknade plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora, uz prosječnu mjesečnu plaću radnika, valja uračunati i sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad (u što svakako ulazi i sporni dodatak na plaću za rad u posebnim uvjetima rada).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1943/14-2 od 06. studenog 2014. godine

PREDSTEČAJNA NAGODBA

Tražbina radnika dospjela nakon otvaranja predstečajne nagodbe

(Čl. 70. st. 2. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi –NN. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13 i 78/15)

Tražbina radnika koja je dospjela nakon otvaranja predstečajne nagodbe ne predstavlja prioritetnu tražbinu.

„Zatraženi iznos isplate na ime božićnice za 2014.g. koji je nastao i dospio 25. prosinca 2014.g. dakle nakon otvaranja postupka predstečajne nagodbe doista ne predstavlja prioritetnu tražbinu, no isto tako nema nikakve zapreke da se i za navedeni iznos za vrijeme predstečajne nagodbe ne pokrene parnični postupak kao što je to tužitelj u ovom postupku učinio. Naime odredbom čl.70. st.2 ZFPN-a propisana je jedino zabrana pokretanja parničnih postupaka radi namirenja tražbina nastalih do otvaranja postupka predstečajne nagodbe što znači da bez obzira na pokretanje postupka predstečajne nagodbe nije bilo nikakve zapreke da tužitelj ovom

tužbom traži isplatu svojeg materijalnog prava -iznosa božićnice za 2014.g. koje potraživanje je nastalo nakon otvaranja postupka predstečajne nagodbe. Činjenica da dužnik (tuženik) u razdoblju od otvaranja pa do kraja postupka predstečajne nagodbe smije plaćati obveze nastale nakon dana otvaranja postupka jedino uz suglasnost povjerenika predstečajne nagodbe nema utjecaja na vođenje ovog parničnog postupka već može biti eventualno relevantno u postupku same naplate tražbine tužitelja koja je u ovom postupku utvrđena osnovanom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž R-88/15-2 od 17. kolovoza 2015. godine

NAKNADA PLAĆE ZA VRIJEME PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD

Apsolutna nenadležnost

(Čl. 5. st. 1. toč. 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju – NN. 85/06, 105/06 i 118/06)

Sud nije nadležan odlučivati o zahtjevu radnika kojim traži isplatu naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad neposredno od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

„ U konkretnom slučaju tužitelj se sa zahtjevom za isplatu naknade plaće neposredno iz sredstava Zavoda obratio tuženiku o kojem zahtjevu tuženik nije odlučio. Odredbom čl.113. ZOZO-a propisano je da o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja odlučuje Zavod u pravilu bez donošenja rješenja a rješenje donosi kada je to utvrđeno općim aktom Zavoda ili na zahtjev osigurane osobe. Daljnja odredba čl.114. ZOZO-a određuje da se osiguranim osobama u Zavodu radi zaštite prava iz tog Zakona osigurava drugostupanjsko rješavanje u postupku koji je pokrenula osigurana osoba (st.1.), a drugostupanjsko rješenje Zavoda je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske (st.2.). O pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja rješava u prvom stupnju Područni ured Zavoda nadležni prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe a u drugom stupnju Direkcija Zavoda (čl.115. st.1.) dok je u st.2. čl.115. određeno da se u postupku rješavanja o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranje primjenjuje Zakon o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno. Identično je ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja uređeno odredbama čl.107. – 110. kasnije donesenog Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj:150/2008), te gotovo identično odredbama čl.130. i 131. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja kojima je također osigurano drugostupanjsko rješavanje u postupku pokrenutom na zahtjev osigurane osobe radi zaštite prava iz osobnog zdravstvenog osiguranja time da je u čl.130. st.4. određeno da žalba ne odgađa izvršenje rješenja, a st.5. da je rješenje Direkcije Zavoda donijeto prema žalbi osigurane osobe konačno i da se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. Iz naprijed navedenih odredbi jasno je da odlučivanje o pravu na isplatu naknadu plaće zbog bolovanja neposredno od tuženika jer mu iste nije isplatio njegov poslodavac ni u ovršnom postupku određenom temeljem pravomoćne sudske presude, ne spada u sudsku nadležnost budući da se o tom pravu odlučuje po pravilima upravnog postupka sukladno odredbama tada važećeg Zakona o općem upravnom postupku.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2016/14-2 od 03. rujna 2014. godine

ODGOVORNOST POSLODAVCA

Pravo na povrat naknade plaće isplaćene radniku zbog ozljede na radu

(Čl. 26. i 51. Zakona o zdravstvenom osiguranju – NN. 75/93, 55/96, 1/97-pročišćeni tekst, 109/07, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99,34/99,69/00, 59/01 i 82/01)

Poslodavac nema pravo na povrat naknade plaće isplaćene radniku zbog ozljede na radu od osobe koja je odgovorna za štetu.

„Odredbom čl. 51 st. 1 Zakona o zdravstvenom osiguranju (Narodne novine Republike Hrvatske broj 75/93, 55/96, 1/97-pročišćeni tekst, 109/07, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99,34/99,69/00, 59/01 i 82/01) propisano je da za ozljede na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti osiguranika i osiguranih osoba, pravne i fizičke osobe osiguravaju u cijelosti sredstva za ostvarivanje prava i obveza iz obveznog zdravstvenog osiguranja, s time da su se obvezne osigurati radi rizika ozljede na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti. Nadoknadu plaće zbog ozljede na radu ili oboljenja od profesionalnih bolesti, kao jedno od prava osiguranika iz zdravstvenog osiguranja, obračunava i isplaćuje iz svojih sredstava pravna, odnosno fizička osoba, kod koje je uposlen osiguranik (čl. 26 st. 1 Zakona o zdravstvenom osiguranju). Poslodavac, koji postupajući u skladu s naprijed navedenim zakonskim odredbama svom radniku isplati nadoknadu plaće za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu, koju je uzrokovala treća osoba (štetnik) prema općim propisima odgovornosti za štetu nije subjekt izvanugovornog odnosa odgovornosti za štetu nastalog ozljeđivanjem njegovog radnika, jer na njega nije bila usmjerena štetna radnja. Da bi u takvoj situaciji poslodavac imao pravo na naknadu štetu, to njegovo pravo mora biti zakonom izričito predviđeno. Isplativši svojem radniku I. B. nadoknadu plaće za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu, poslodavac je ispunio svoju zakonsku obvezu iz čl. 51 i 26 Zakona o zdravstvenom osiguranju. Nijednom odredbom Zakona o zdravstvenom osiguranju nije propisano pravo poslodavca za povrat nadoknade plaće isplaćene njegovom radniku zbog ozljede na radu od osobe, koja je odgovorna za štetu, kakvo pravo je odredbama čl. 85 st. 1 tog Zakona izričito propisano za Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2628/15-2 od 20. listopada 2015. godine

ODGOVORNOST POSLODAVCA

Naknada štete s osnove izgubljene zarade zbog nesposobnosti za rad

(Čl. 193. Zakona o obveznim odnosima - NN.53/91; 73/91; 111/93; 3/94; 7/96; 91/96; 112/99 i 88/01)

Poslodavac je u obvezi naknaditi štetu koju radnik trpi zbog odlaska u invalidsku mirovinu ukoliko je isključivi razlog umirovljenja njegova opća nesposobnost za rad koja je nastala kao posljedica ozljede na radu za koju je odgovoran poslodavac.

„Imajući u vidu obrazloženje istaknutog žalbenog razloga može se zaključiti da tuženik ukazuje na bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, koji žalbeni razlog ovaj sud ne nalazi osnovanim jer je iz obrazloženja pobijane presude razvidno da je prvostupanjski sud na temelju činjenice da je rješenjem HZMO Područne službe u Z. od 03. rujna 2007. g. tužitelju priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad koja je nastupila kao posljedica ozljede na radu, zaključio da je tuženik kao poslodavac tužitelja u obvezi naknaditi štetu koju tužitelj trpi zbog odlaska u invalidsku mirovinu, budući da je isključivi razlog umirovljenja tužitelja opća nesposobnost za rad koja je nastala kao posljedica ozljede na radu za koju je tuženik kao poslodavac isključivo odgovoran.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3014/14-2 od 2. rujna 2015. godine

PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE

Odredbe Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ne primjenjuju se na djelatne vojne osobe.

„Valja navesti da se odredbe Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ne primjenjuju na djelatne vojne osobe, o čemu je u nekoliko navrata dala mišljenje Zajednička komisija za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike pa tako npr. na sjednici od 29. rujna 2005.g. i 20. listopada 2011.g., zbog čega je u žalbi pozivanje tužiteljice da njezino pravo na naknadu troškova prijevoza proizlazi iz Kolektivnog ugovora neosnovano.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-854/14-2 od 18. lipnja 2014. godine

OTKAZ UGOVORA O RADU

Forma otkaza ugovora o radu

(Čl. 112. Zakona o radu – NN. 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Usmeni otkaz ugovora o radu je nezakonit.

„Kao što je već navedeno, tužiteljica između ostalog traži da se utvrdi da nije dopušten otkaz ugovora o radu od 31. ožujka 2011.g. Nema spora o tome da otkaz ugovora o radu ne postoji u pisanom obliku. Parnične stranke se spore o tome tko je kome dao usmeni otkaz ugovora o radu. Prvostupanjski sud zaključuje da je tuženik tužiteljici izrekao usmeni otkaz

ugovora o radu i da je taj usmeni otkaz nezakonit, jer nije izrađen u pisanom obliku, nije obrazložen i nije dostavljen tužiteljici, a što je protivno čl. 112 Zakona o radu (Narodne novine Republike Hrvatske broj 149/09, 61/11,82/12 i 73/13). Navedeno utvrđenje i zaključak prvostupanjskog suda prihvaća i ovaj sud. Naime, tuženik tijekom parnice nije dokazao da bi ugovor o radu na zakonit način otkazala tužiteljica. Ako je tužiteljica i rekla da ne želi raditi i nakon toga nije došla na posao, to ne znači da ju je tuženik mogao odjaviti s mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, te joj dostaviti radnu knjižicu. Ako tužiteljica nije dolazila na posao, tuženik joj je mogao izreći otkaz, ali u pisanom obliku i to sukladno čl. 112 Zakona o radu. Činjenica da je tužiteljica bila nezadovoljna s plaćom, obimom posla i radnim vremenom, te je zbog toga negodovala, ne znači da je ona dala otkaz ugovora o radu. Slijedom navedenog ovaj sud zaključuje da je presuda prvostupanjskog suda u točki I izreke zakonita.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-441/14-3 od 22. veljače 2015. godine

VI/ PARNIČNI POSTUPAK

APSOLUTNA NENADLEŽNOST

Poništenje odluke o izboru kandidata nakon provedenog natječaja

(Čl. 16. Zakona o parničnom postupku - NN. 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Sud nije nadležan odlučiti o zahtjevu kojim se traži poništenje odluke o izboru kandidata nakon provedenog natječaja za zasnivanje radnog odnosa.

„To po ocjeni ovog suda znači da tužiteljica, kao jedan od kandidata za obavljanje poslova s posebnim ovlaštenjima, ne može u sudskom postupku zahtijevati poništenje odluke o izboru drugog kandidata koji po njezinom mišljenju ne ispunjava posebne uvjete tog radnog mjesta. Tužiteljica je protiv Odluke Sanacijskog upravitelja sukladno čl. 13. Statuta Opće bolnice dr. T. B. K., čl. 55. Pravilnika o radu te čl. 58.a. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine broj 150/08, 155/09, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 70/12 i 82/13) podnijela prigovor koji je kao neosnovan odbijen Odlukom Sanacijskog vijeća tužene donijetoj na sjednici održanoj dana 21. srpnja 2014. godine (ne predsjednice tog vijeća koja je istu potpisala), čime je Odluka Sanacijskog upravitelja tužene postala konačna. Obzirom da niti jednom odredbom ZR/09, odnosno ZR/14, nije predviđena mogućnost poništenja odluke o izboru kandidata nakon provedenog natječaja za zasnivanje radnog odnosa podnošenjem tužbe redovnom sudu niti je to u odnosu na osobe s posebnim ovlaštenjima u sklopu djelatnosti tužene propisano nekim drugim zakonom, to je prvostupanjski sud odlučio o zahtjevu tužiteljice koji ne ide u sudsku nadležnost radi čega je zbog ostvarene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2. ZPP-a valjalo temeljem odredbe čl. 369. st. 2. ZPP-a ukinuti prvostupanjsku presudu i odbaciti tužbu tužiteljice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-872/15-2 od 9. rujna 2015. godine

APSOLUTNA NENADLEŽNOST

Opoziv ugovora o darovanju

(Čl. 496. st. 1. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Sud nije nadležan odlučiti o zahtjevu darovatelja kojim traži opoziv ugovora o darovanju sklopljenog nakon 1. siječnja 2006. godine.

„U ovoj parnici tužitelj traži donošenje presude o opozivu ugovora o darovanju sklopljenog 03. prosinca 2007.g. zbog grube nezahvalnosti obdarenika uz daljnji zahtjev za brisanje prava vlasništva tuženika kao obdarenika na darovanoj nekretnini. Člankom 496. st. 1.

ZOO-a izričito je propisano da se darovanje opoziva pisanom izjavom upućenom obdareniku, a st. 2. istog članka propisano je da potpis na izjavi mora biti ovjeren od strane javnog bilježnika time da sukladno čl. 497. ZOO-a pravo na opoziv darovanja prestaje istekom godine dana od dana kad je osoba koja ima pravo na opoziv saznala za razlog opoziva, ako ovim ili posebnim zakonom nije drukčije uređeno. U slučaju opoziva darovanja, sukladno čl. 498. st. 1. ZOO-a obdarenik je dužan vratiti dar, odnosno njegovu vrijednost, time da se na vraćanje dara primjenjuju odredbe ovog Zakona o stjecanju bez osnove (st. 2.). Iz citiranih zakonskih odredbi proizlazi da se darovanje učinjeno nakon stupanja na snagu novog Zakona o obveznim odnosima (01. siječnja 2006. g.) valjano opoziva jedino pisanom izjavom upućenom obdareniku na kojoj potpis mora biti ovjeren od strane javnog bilježnika, a tužitelj niti ne tvrdi da bi ugovor opozvao na takav zakonom propisani način što nastavno znači da sud nije nadležan odlučivati o zahtjevu darovatelja za opoziv ugovora o darovanju sklopljenih nakon 01. siječnja 2006. g. pa je tužbu tužitelja u dijelu kojim traži opoziv ugovora o darovanju prvostupanjski sud koji sukladno čl. 16.st.1.ZPP-a po službenoj dužnosti pazi ide li rješavanje spora u sudsku nadležnost trebao već u fazi prethodnog ispitivanja tužbe odbaciti sukladno čl. 282. st. 1. ZPP-a. Donošenjem meritorne odluke o zahtjevu za opoziv koji ne ide u sudsku nadležnost prvostupanjski je sud počinio prethodno naznačenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2. ZPP-a na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti radi čega je ovaj sud zbog počinjene postupovne povrede temeljem odredbe čl. 369. st. 2. ZPP-a ukinuo prvostupanjsku presudu u dijelu kojim je pod toč. I., podtočka 1. opozvan ugovor o darovanju te u tom dijelu odbacio tužbu tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5912/14-2 od 28. listopada 2015. godine

APSOLUTNA NENADLEŽNOST

Izmjena upisa o površini katastarske čestice u posjedovnici

(Čl. 195. Zakona o zemljišnim knjigama – NN. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Zemljišnoknjižni sud nije nadležan odlučiti o izmjeni upisa o površini katastarske čestice u posjedovnici.

„Pravodobnim prigovorom predlagatelj pobija prvostupanjsko rješenje kako navodi zbog „neuvažavanja činjeničnog stanja, nepostupanja po postupovnom pravu i krive primjene materijalnog prava“, predlaže da se pokrene postupak za ispravak pogreške jer je očigledno da je u postupku preoblikovanja zemljišne knjige za k.o. G. u navedenom predmetu oštećen za znatnu površinu nekretnine u ovom upravnom postupku ne svojom krivnjom. Osim toga osnovano se prvostupanjski sud poziva i na odredbu čl.195. st.1. ZZK-a, jer kada bi i prigovor bio dostavljen u zakonom određenom roku o istome sukladno navedenoj odredbi ne bi odlučivao zemljišnoknjižni sud već bi isti sud također odbacio bez provođenja rasprave, obzirom da se radi o izmjeni upisa o površini katastarske čestice u posjedovnici, a za što nije nadležan sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3583/14-2 od 26. ožujka 2015. godine

APSOLUTNA NENADLEŽNOST

Pravo na isplatu naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

(Čl. 5. st. 1. toč. 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju – NN. 85/06, 105/06 i 118/06)

Sud nije nadležan odlučiti o pravu na isplatu naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti neposredno od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

„Odredbom čl.113. ZOZO-a propisano je da o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja odlučuje Zavod u pravilu bez donošenja rješenja a rješenje donosi kada je to utvrđeno općim aktom Zavoda ili na zahtjev osigurane osobe. Daljnja odredba čl.114. ZOZO-a određuje da se osiguranim osobama u Zavodu radi zaštite prava iz tog Zakona osigurava drugostupanjsko rješavanje u postupku koji je pokrenula osigurana osoba (st.1.), a drugostupanjsko rješenje Zavoda je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske (st.2.). O pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja rješava u prvom stupnju Područni ured Zavoda nadležan prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe a u drugom stupnju Direkcija Zavoda (čl.115. st.1.) dok je u st.2. čl.115. određeno da se u postupku rješavanja o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranje primjenjuje Zakon o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno. Identično je ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja uređeno odredbama čl.107. – 110. kasnije donesenog Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj:150/2008), te gotovo identično odredbama čl.130. i 131. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja kojima je također osigurano drugostupanjsko rješavanje u postupku pokrenutom na zahtjev osigurane osobe radi zaštite prava iz osobnog zdravstvenog osiguranja time da je u čl.130. st.4. određeno da žalba ne odgađa izvršenje rješenja, a st.5. da je rješenje Direkcije Zavoda donijeto prema žalbi osigurane osobe konačno i da se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. Iz naprijed navedenih odredbi jasno je da odlučivanje o pravu na isplatu naknade plaće zbog bolovanja neposredno od tuženika jer mu iste nije isplatio njegov poslodavac ni u ovršnom postupku određenom temeljem pravomoćne sudske presude, ne spada u sudsku nadležnost budući da se o tom pravu odlučuje po pravilima upravnog postupka sukladno odredbama tada važećeg Zakona o općem upravnom postupku.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2016/14-2 od 03. rujna 2014. godine

SUDSKA NADLEŽNOST

Određivanje i provedba ovrhe na temelju ovršnog rješenja Hrvatskih voda
(Čl. 72. st. 1. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva – NN. 107/95, 19/96, 88/98 i 150/05)

Za određivanje i provedbu ovrhe na temelju ovršnog rješenja Hrvatskih voda kojim je obračunata vodna naknada nadležan je sud.

„Odredbom čl. 72. stav. 1. ZFVG/09 propisano je da se protiv obveznika naknade za uređenje voda, koja se obračunava uz komunalnu naknadu, ovrha provodi prema propisima o ovrsi komunalne naknade, dok prema odredbi stav. 3. istog članka, ovrhu protiv obveznika vodnih naknada, za koje rješenje o obračunu donose Hrvatske vode, osim u slučaju iz čl. 71. stav. 1. ZFVG/09 (ovrha na novčanim sredstvima na poslovnim računima protiv pravnih osoba, obrtnika i osoba koje obavljaju djelatnosti u vidu slobodnih zanimanja), pokreću Hrvatske vode kao ovrhovoditelj prema odredbama Ovršnog zakona. Dakle, za određivanje i provedbu ovrhe na temelju ovršnog rješenja Hrvatskih voda kojim je obračunata vodna naknada i naloženo njeno plaćanje nadležan je sud (istovjetno stajalište izrazio je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju broj Rev. 1376/13-2 od 17. ožujka 2015.g.) pa su suprotni žalbeni navodi ovršenice neosnovani.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4482/14-2 od 7.7.2015. godine

APSOLUTNA NENADLEŽNOST

Odluka lovačkog društva o razrješenju lovočuvara

Pravilnik o lovočuvarskoj službi (NN. 63/06)

Utvrđenje ništetnosti odluke lovačkog društva o razrješenju lovočuvarske službe i prestanku članstva tužitelja u tom lovačkom društvu ne spada u sudsku nadležnost.

„Ovaj sud ocjenjuje da je prvostupanjska ocjena o nenadležnosti redovnog suda za postupanje i suđenje u konkretnoj vrsti spora pravilna. Takvo stajalište ovaj sud je zauzeo odlučujući i u istovrsnom sporu, odlukom br. 24 Gž-553/13-4 od 4. lipnja 2014., u kojoj je izražena polazna osnova u definiranju predmetnog odnosa radi razrješenja spornog pitanja, prema kojoj je slobodno udruživanje zajamčeno Ustavom (čl. 43. Ustava RH – NN.56/90; 135/97; 8/98; 113/00; 124/00; 28/01; 41/01; 55/01; 76/10 i 85/10). Prema čl. 2. st. 1 Zakona o udrugama, udruga predstavlja oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više osoba koje se podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje tog oblika udruživanja. Dakle, članovi udruge (autonomno) propisuju prava, obveze i odgovornosti svojih članova i uređuju način pružanja zaštite njihovih članskih prava, što se regulira Pravilnikom, a u konkretnom slučaju, tužitelj u tužbi potvrđuje postojanje tuženikova Pravilnika o lovnom redu lovačkog društva, te potvrđuje da su prava lovočuvara regulirana Pravilnikom o lovočuvarskoj službi (NN-63/06). U takvim okolnostima proizlazi da članovi udruge svojim općim aktima propisuju prava, obveze i

odgovornosti svojih članova, kao i način pružanja zaštite njihovih članskih prava, što je u skladu sa zakonskom definicijom udruge, iz čl. 2. st. 1 Zakona o udrugama, slijedom čega utvrđenje ništetnosti odluka tuženika o isključenju tužitelja ne spada u sudsku nadležnost (takvo je stajalište izraženo i u odlukama Vrhovnog suda RH, br. Gž-17/13-2 od 9. srpnja 2013., i Ustavnog suda RH, br. U-III/1630/2006 od 17. lipnja 2009.). Pravilno je po prvostupanjskom sudu ocijenjeno i da u konkretnom sporu ne postoji nadležnost Upravnog suda, pa je procesnopravno pravilno postupio prvostupanjski sud odbacivši tužbu (primjenom čl. 16. st. 2 ZPP-a).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5678/14-2 od 27. svibnja 2015. godine

ISKLJUČIVA NADLEŽNOST

Isključiva nadležnost suda države članice

(Čl. 22. Uredbe Vijeća br. 44/01 od 22. prosinca 2000. godine)

U parničnom postupku u pogledu nadležnosti sudova od 1. srpnja 2013. godine primjenjuje se odredba čl. 22. Uredbe Vijeća br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. godine o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima kojom je propisana isključiva nadležnost suda države članice gdje leže nekretnine za tužbe u kojima su predmet stvarna prava na nekretninama.

„Pravila o nadležnosti sudova Republike Hrvatske za raspravljanje imovinskih i drugih odnosa s međunarodnim elementom uz statusne i bračne odnose, uređena su Zakonom o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja (NN br. 53/91 i 88/01 – dalje: ZRSZ), te ZPP-om, a nakon stupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju, mjerodavne su i odredbe Uredbe vijeća EU br.44/2001 o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima od 22. prosinca 2000.g. Isključiva nadležnost sudova države članice Europske unije gdje leže nekretnine postoji bez obzira na prebivalište vlasnika nekretnine, a za tužbe kojima su predmet stvarna prava na nekretninama nadležnost je određena i odredbom čl.22. Uredbe na koju se prvostupanjski sud osnovano i pravilno poziva. Prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 142/14 - dalje: ZV) stvarna prava su pravo vlasništva, pravo služnosti, založno pravo, pravo stvarnog tereta i pravo građenja. Iz činjeničnog supstrata tužbe, kao i tužbenog zahtjeva razvidno je da tužiteljica traži da se utvrdi ništetnim Ugovor o kreditu s otplaćivanjem (jednokratni kredit) br. računa 1-00.797.332 sa Sporazumom o osiguranju (hipoteci) kojeg je tužiteljica kao založni dužnik dana 14. studenog 2007.g. sklopila sa I-tuženikom kao kreditorom i temeljem kojeg je svoje pravo zaloga I-tuženik upisao na nekretnini tužiteljice u z.k.ul. __ na 321/928 dijelova čkbr. __ k.o. V. zemljišno knjižnog odjela Općinskog suda u Z., a ova nekretnina je sada uknjižena na II-tuženika, koju uknjižbu tužiteljica traži da se utvrdi pravno nevaljanom i naloži brisanje zemljišnoknjižnog stanja nastalog temeljem prethodno spomenutog Ugovora o kreditu. Dakle, za ovaj sud nema spora da se radi i o sporu o stvarnom pravu (založnom pravu i pravu vlasništva) na nekretnini u vlasništvu sada II-tuženika zbog čega je rješavanje predmetnog spora sukladno naprijed

citiranim zakonskim odredbama kao i odredbi čl.22. Uredbe, u isključivoj nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj jer nekretnina leži u toj državi članici.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1708/15-2 od 3. srpnja 2015. godine

STVARNA NENADLEŽNOST

Rješenje o prestanku radnog odnosa službenika ili namještenika

(Čl. 3. Zakona o upravnim sporovima – NN. 201/10 i 143/12;

Čl. 9. Zakona o područjima i sjedištima sudova – NN. 128/14)

Protiv rješenja općinskog načelnika kojim je povodom žalbe službenika ili namještenika potvrđeno rješenje o prestanku radnog odnosa službenika ili namještenika nadležan je Upravni sud.

„Obzirom na naprijed citirane zakonske odredbe za odlučivanje o zakonitosti pobijanog rješenja tuženice o prestanku radnog odnosa tužiteljice od 30. travnja 2014.g. nadležan je Upravni sud u Zagrebu temeljem odredbe čl. 9. Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“ broj: 128/14) koji je stupio na snagu 01. siječnja 2015.g., a koja odredba je identična odredbi čl.6. Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“ broj:144/10 i 84/11) važećeg u vrijeme donošenja pobijanog rješenja, budući je prema tim odredbama taj Upravni sud nadležan za područje Varaždinske županije. Imajući u vidu naprijed citiranu odredbu čl.3. ZUP-a koja određuje što je predmet upravnog spora, jasno je da Upravni sudovi nisu nadležni odlučivati o imovinskopravnim zahtjevima iz radnog odnosa već su to nadležni Općinski sudovi temeljem odredbe čl.34. st.1. toč.10. ZPP-a zbog čega se prvostupanjski sud neutemeljeno oglasio stvarno nenadležnim za suđenje o imovinskopravnom zahtjevu tužiteljice.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5200/14-2 od 27. veljače 2015. godine

STVARNA NADLEŽNOST

Imovinsko pravni zahtjev iz radnog odnosa državnih službenika i namještenika

(Čl. 24. st. 1. Zakona o parničnom postupku – NN. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - odluka US RH; 84/08; 96/08 - odluka US RH; 123/08 – ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka USRH)

Upravni sudovi nisu nadležni odlučivati o imovinsko pravnim zahtjevima iz radnog odnosa državnih službenika odnosno namještenika.

„U konkretnom slučaju tuženica je pobijanim rješenjem isključivo odlučila o prestanku radnog odnosa tužiteljice, dakle nije donijela upravni akt kojim bi odlučila o pravu tužiteljice na isplatu plaće, otpremnine i na naknadu štete zbog prestanka radnog odnosa čiju bi zakonitost u upravnom sporu sukladno odredbi čl.3. st.1. Zakona o upravnim sporovima (NN 201/10, 143/12 i 152/14 – dalje: ZUP) kao pojedinačnoj odluci kojom bi kao javno pravno tijelo u smislu odredbe čl.2. st.2. ZUP-a odlučila o pravu, obvezi ili pravnom interesu u upravnoj stvari protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redovni pravni lijek. Imajući u vidu već naprijed citiranu odredbu čl.3. ZUP-a koja određuje što je predmet upravnog spora, te odredbu čl.34. st.1. toč.10. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - odluka US RH; 84/08; 96/08 - odluka US RH; 123/08 – ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka USRH – dalje: ZPP) koja određuje da općinski sudovi u parničnom postupku uvijek sude u prvom stupnju u sporovima iz radnog odnosa te u svim drugim sporovima iz čl.34. st.1. istog Zakona koji nisu u nadležnosti trgovačkih sudova ili kojih drugih sudova (st.2.), jasno je da su upravni sudovi nadležni odlučivati samo o zakonitosti pojedinačnih odluka kojom je javno pravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu u upravnoj stvari protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redovni pravni lijek, a ne i o imovinskopравnim zahtjevima iz radnog odnosa – zahtjevima za isplatu – već su o tome nadležni odlučivati općinski sudovi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž R-7/15-2 od 20. travnja 2015. godine

STVARNA NADLEŽNOST

Nadležnost trgovačkog suda

(Čl. 3. Zakona o poljoprivredi – NN. 149/09, 127/10 i 50/12)

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo ima pravni status trgovca zbog čega je u sporu između trgovačkog društva i obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva stvarno nadležan trgovački sud.

„Nije sporno da je tužitelj pravna osoba (d.o.o.), dok je tuženica, kako to proizlazi iz navoda tužitelja koje tuženica nije osporila, nositeljica (vlasnica) Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (nastavno: OPG). S obzirom da čl. 3. Zakona o poljoprivredi (Narodne novine, broj: 149/09, 127/10 i 50/12 – nastavno: ZP) razlikuje OPG, kojeg definira kao samostalnu gospodarsku i socijalnu jedinicu koju čine punoljetni članovi zajedničkoga kućanstva, a temelji se na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti (toč. 4.), od poljoprivrednika kojeg definira kao fizičku osobu na poljoprivrednom gospodarstvu koja se bavi poljoprivredom te posjeduje znanja i vještine o poljoprivredi (toč. 5.), a da je, prema čl. 1. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 52/11 – nastavno: ZTD) trgovac pravna ili fizička osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, stav je ovog suda da tuženica ima pravni status trgovca te kao takva nastupa u pravnom prometu prema trećima u svoje ime, a za račun svih

članova, dok se odredba čl. 1. st. 3. ZTD-a, prema kojoj individualni poljodjelci nisu trgovci, odnosi upravo na tu fizičku osobu iz čl. 3. toč. 5. ZP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1203/15-2 od 03. travnja 2015. godine

STVARNA NADLEŽNOST

Spor između fizičke osobe koja se bavi pružanjem primarne zdravstvene zaštite opće medicine i pravne osobe

(Čl. 34.b Zakona o parničnom postupku - NN. 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

U sporu koji se vodi između fizičke osobe koja se bavi pružanjem primarne zdravstvene zaštite opće medicine i pravne osobe stvarno je nadležan općinski sud.

„U tom kontekstu, tuženica osnovano ukazuje da je ona fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, konkretno pružanjem primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, kod čega se poziva na odredbe čl. 1. st. 2. Zakona o trgovačkim društvima (NN br. 111/93 i dr.), te na čl. 35. i čl. 40. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN br. 150/08 i dr.). Tuženica svoj status fizičke osobe nalazi i u odredbi čl. 18. st. 2. Zakona o porezu na dohodak (NN br. 177/04 i dr.), prema kojoj su obveznici poreza na dohodak fizičke osobe koje se bave slobodnim zanimanjem, između ostalog i zdravstveni djelatnici koji obavljaju samostalnu djelatnost. Stoga se ovaj spor ne vodi između dvije pravne osobe, kako je to pogrešno zaključio prvostupanjski sud. Posljedično, određivanjem da će se postupak nastaviti pred Trgovačkim sudom u V., prvostupanjski sud pogrešno je primijenio materijalno pravo (čl. 34.b toč. 1. ZPP-a), s obzirom da je u ovom postupku stvarno nadležan općinski sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-793/15-2 od 16. studenog 2015. godin

STVARNA NADLEŽNOST

Spor između odvjetnika i pravne osobe

(Čl. 34. st. 2. Zakona o parničnom postupku - NN. 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Odvjetnik se ne smatra trgovcem.

„Nije sporno da je tužitelj odvjetnik, a odvjetništvo je u smislu čl.1. Zakona o odvjetništvu neovisna i samostalna služba koja osigurava pružanje pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava i interesa što se ostvaruje između ostalog samostalnim i neovisnim obavljanjem odvjetničkog posla kao slobodne djelatnosti.“

Prema odredbi čl.1. st.2 Zakona o trgovačkim društvima na koju se odredbu prvostupanjski sud osnovano i pravilno poziva određeno je da se osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima smatraju trgovcima u smislu Zakona o trgovačkim društvima samo ako je to u tim propisima određeno. U Zakonu o odvjetništvu nigdje nije određeno da se odvjetnici smatraju trgovcima (tako i npr. VS RH u Rev-145/12 od 21. siječnja 2015.g.). Zbog prethodno navedenog u konkretnom slučaju ne radi se o sporu iz čl.34b st.1 ZPP-a već o sporu između pravne osobe i fizičke osobe za koji je nadležan Općinski sud u smislu čl.34. st.2 istog Zakona.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4453/14-2 od 27. travnja 2015. godine

MJESNA NADLEŽNOST

Svrhovita delegacija

(Čl. 11. st. 1. Zakona o sudovima – NN. 28/13)

Stranke nisu ovlaštene isticati prigovor mjesne nenadležnosti u slučaju kada je odluku o mjesnoj nadležnosti određenog suda donio predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

„Naime, odluku o Općinskom sudu u Križevcima kao mjesno i stvarno nadležnom za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari donio je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske temeljem odredbe čl.11. st.1. Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj: 28/13) kojom je određeno da će predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odrediti da u pojedinoj vrsti predmeta postupa drugi stvarno i mjesno nadležni sud ako sud koji je po zakonu stvarno i mjesno nadležan, u konkretnom slučaju Općinski građanski sud u Zagrebu, zbog velikog broja predmeta koji ima u radu ne može u razumnom roku raspraviti te predmete i donijeti odluku, a zbog postizanja ravnomjerne opterećenosti sudova ili zbog promjena u stvarnoj i mjesnoj nadležnosti sudova. Obzirom da se zbog citirane odluke predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne primjenjuju odredbe o mjesnoj nadležnosti propisane odredbom čl.46. – 69. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05 i 2/07-Odluka USRH, 84/08, 96/08, 123/08-ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka USRH - dalje: ZPP) uključujući i odredbu čl.70. navedenog Zakona kojom je uređena mogućnost da stranke sporazumno ugovore mjesnu nadležnost stvarno nadležnog suda, niti stranke koje su sudionici u postupku takvog predmeta ne mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti suda kojem je predmet ustupljen.“

Županijski sud u Varaždinu broj Gž-3445/14-2 od 20. siječnja 2015. godine

MJESNA NADLEŽNOST

Izvanugovorna odgovornost za štetu

(Čl. 52. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Za suđenje u sporovima o izvanugovornoj odgovornosti za štetu osim suda općemjesne nadležnosti, nadležan je i sud na čijem je području štetna radnja počinjena ili na čijem je području štetna posljedica nastupila, pa kako na mjestu štetnog događaja ne mora nužno nastupiti i štetna posljedica, ali će ista nastupiti u mjestu u kojem oštećenik trajno prebiva ili boravi, to tužitelj ima pravo izabrati mjesnu nadležnost suda njegova prebivališta ili boravišta.

„Dakle, tužitelj je u ovom predmetu iskoristio zakonom propisanu mogućnost da u smislu odredbe čl.52. st.1. ZPP-a u sporu o izvanugovornoj odgovornosti za štetu pokrene parnicu pred sudom na čijem je području nastupila štetna posljedica, a to je sud tužiteljeva prebivališta. U smislu citirane odredbe dana je mogućnost tužitelju da bira između suda koji je po zakonu opće mjesno nadležan za tuženika i još nekog suda koji zakon određuje uvažavajući specifične tužiteljeve interese. Citiranu normu ZPP-a valja tumačiti na način da za konkretnu pravnu situaciju naknade štete procesni zakon na određeni način ima u vidu zaštitu tužitelja, jer upravo njemu daje mogućnost izbora suda pred kojim će moći sa manje napora ostvariti zaštitu povrijeđenog prava, pa polazeći od činjenice da samim nastankom štetnog događaja na mjestu štetnog događaja ne mora nužno nastupiti i štetna posljedica, ali svakako će štetna posljedica (konkretno u vidu umanjena imovine oštećenika) nastupiti u mjestu u kojem trajno prebiva ili boravi oštećenik.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-512/14-2 od 21. listopada 2014. godine

MJESNA NADLEŽNOST

Prigovor mjesne nenadležnosti

(Čl. 20. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Tuženiku nije dopušteno istaknuti prigovor mjesne nenadležnosti na ročištu za glavnu raspravu ukoliko takav prigovor nije istaknuo u odgovoru na tužbu.

„Iz stanja prvostupanjskog spisa nedvojbenim proizlazi da je tuženik na poziv suda sadržanom u rješenju broj P-___/12-14 od 21. svibnja 2013.g. podnio pisani odgovor na tužbu dana 11. lipnja 2013.g. u kojem nije istaknuo prigovor mjesne nenadležnosti prvostupanjskog suda iako se u istome upustio u raspravljanje o navodima tužbe te se na iste i sadržajno očitovao, već je odnosni prigovor istaknuo tek na prvom ročištu za glavnu raspravu održanom

dana 16.01.2014.g. Pripremno ročište određeno za dan 27.08.2013.g. odgođeno je zbog nedolaska punomoćnika tuženika, unatoč urednom primitku poziva. Prema odredbi čl.20.stav.1. ZPP-a sud se može povodom prigovora tuženika proglasiti mjesno nenadležnim ako je prigovor podnesen najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu. Sukladno daljnjoj odredbi čl.297.stav.6. ZPP-a kada je u ZPP-u predviđeno da stranka može staviti određeni prigovor ili prijedlog ili poduzeti kakvu drugu parničnu radnju dok se tuženik na glavnoj raspravi ne upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, takav prigovor odnosno prijedlog stranka može staviti odnosno drugu parničnu radnju poduzeti dok tuženik ne završi svoj odgovor na tužbu. Imajući u vidu iznesenu normativnu regulativu, kraj činjenice što je tuženik na poziv suda bio obvezan dati pisani odgovor na tužbu (pod prijetnjom nastupa određenih pravnih posljedica za slučaj da zahtjevu suda ne udovolji) to je po ocjeni ovoga suda bio dužan već u odgovoru na tužbu istaknuti prigovor mjesne nenadležnosti suda prvog stupnja obzirom da na navedeno upućuje odredba čl.297.stav.6. ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-625/15-2 od 24. veljače 2015. godine

POSTUPAK PREDSTEČAJNE NAGODBE

Ovlaštenje vjerovnika kad je nad dužnikom otvoren postupak predstečajne nagodbe

(Čl. 81. st. 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi - NN.108/12 i 144/12)

Sud će u parničnom postupku odlučiti o tužbenom zahtjevu vjerovnika ako vjerovnik nije prijavio svoju tražbinu u postupku predstečajne nagodbe niti je ista utvrđena u tom postupku.

„Pozivanje tuženika na odredbu čl. 81. st. 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN.108/12 i 144/12) u kontekstu žalbenih navoda da nije u obvezi podmiriti tražbinu tužitelja potpuno je promašeno jer se prema sadržaju te odredbe dužnik oslobađa obveze da vjerovniku isplati iznos koji je veći od postotka prihvaćenog u predstečajnoj nagodbi, a rokovi plaćanja odgađaju se u skladu s predstečajnom nagodbom, što upućuje na zaključak da se ta odredba odnosi samo na vjerovnike koji su prijavili tražbine i čije su tražbine utvrđene u postupku predstečajne nagodbe i obuhvaćene predstečajnom nagodbom, pa se u odnosu na tužitelja navedena odredba ne može primijeniti. Iz priloženog zapisnika o glasovanju od 28. ožujka 2013. g. (list 101-107 spisa) proizlazi da je rješenje o otvaranju postupka predstečajne nagodbe doneseno 03. siječnja 2013. g., što znači da je ovaj postupak pokrenut prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe (tužba je podnesena 21. studenog 2007. g.), pa je tuženik bio ovlašten predložiti prekid postupka u smislu odredbe čl. 70. st. 1. istog Zakona, koju mogućnost nije iskoristio, pa je prvostupanjski sud bio ovlašten provesti postupak i donijeti odluku o tužbenom zahtjevu tužitelja jer postupak predstečajne nagodbe u konkretnom slučaju, kako to pravilno navodi i prvostupanjski sud, ne isključuje pravo tužitelja da svoj imovinskopravni zahtjev ostvaruje u sudskom postupku.“

ODGOVORNOST OBRTNIKA

Ovršni postupak radi prisilne naplate obveze iz obrta kada je obrt objavljen

(Čl. 4. st. 3. Zakona o obrtu – NN. 143/13)

Činjenica što je obrt objavljen ne predstavlja zapreku da se protiv fizičke osobe koja je bila vlasnik tog obrta vodi ovršni postupak radi prisilne naplate obveza iz tog obrta.

„Naime, imajući u vidu da je, prema čl. 4. st. 3. Zakona o obrtu (Narodne novine, broj: 143/13), obrtnik fizička osoba (pa pravnu osobnost nema obrt kao takav, već obrtnik kao fizička osoba) koja, na temelju čl. 36. st. 1. istog Zakona, za obveze koje nastaju u obavljanju obrta odgovara cjelokupnom svojom imovinom, time da je i u čl. 75. st. 2. mjerodavnog Ovršnog zakona (Narodne novine, broj: 112/12– nastavno: OZ/12) propisano da se ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost može provesti na cjelokupnoj njezinoj imovini, osim na onim stvarima i pravima na kojima se protiv nje ne bi mogla provesti kad ne bi obavljala registriranu djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njezine registrirane djelatnosti ako joj je ona glavni izvor sredstava za život, a istovjetno uređenje propisuje i čl. 70. st. 2. ranijeg Ovršnog zakona (Narodne novine, broj: 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08), pravilno je u rješenju o ovrsi naznačeno samo ime i prezime ovršenika, bez navođenja da je isti vlasnik obrta, a nije od utjecaja ni to što je obrt objavljen jer, s obzirom na gore navedeni princip odgovornosti, time nije prestala odgovornost obrtnika kao fizičke osobe.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1640/14-2 od 26. listopada 2015

AKTIVNA LEGITIMACIJA

Tijelo javne vlasti kao stranka

(Čl. 77. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Sud kao tijelo javne vlasti ne može biti stranka u postupku.

„Iz stanja prvostupanjskog spisa može se zaključiti da je predmetna ovrha pokrenuta po prijedlogu Općinskog suda u Č., radi naplate troškova kaznenog postupka i troškova paušala u ukupnom iznosu od 3.948,80 kn, a prema pravomoćnoj i ovršnoj presudi istog suda br. II K-___/00-35 od 27. studenog 2003. Prema odredbi čl. 77. st. 1. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1 OZ-a stranka u postupku može biti svaka fizička i pravna osoba. Međutim, sud nije pravna osoba, već

tijelo javne vlasti i ne može biti stranka u postupku (tako VS RH u Revr-172/04 od 27. siječnja 2005.). Nadalje, nedostaci u vezi stranačke sposobnosti na strani ovrhovoditelja ne mogu se otkloniti, pa je mjerodavna odredba čl. 83. st. 5. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a prema kojoj će sud rješenjem ukinuti radnje provedene u postupku ako su zahvaćene tim nedostacima i odbaciti tužbu (u konkretnom slučaju: prijedlog za ovrhu) ako su nedostaci takve prirode da sprječavaju daljnje vođenje parnice (u konkretnom slučaju: ovršnog postupka).“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ Ovr-242/15-2 od 14. svibnja 2015. godine

NAGRADA PRIVREMENOM ZASTUPNIKU

Postavljanje privremenog zastupnika od strane suda

(84. st. 1. toč. 4. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Kada privremenog zastupnika postavi sud za potrebe postupka i zaštite stranke, tada privremenom zastupniku pripada nagrada iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

„Promašeno je i stajalište žaliteljice da je prvostupanjski sud isplatu naknade na temelju čl. 189. st. 1. OBZ-a trebao naložiti nadležnom Centru za socijalnu skrb i to na teret sredstava socijalne skrbi. Naime, V. I., odvjetnicu iz V., kao privremenu zastupnicu ovršenice Đ. J., postavio je Općinski sud u V. primjenom odredbe čl. 84. ZPP-a u vezi čl. 19. st. 1. OZ-a i to za potrebe ovršnog postupka i zaštite prava i interesa navedene ovršenice. Dakle, privremenu zastupnicu ovršenici nije postavio Centar za socijalnu skrb u smislu odredbi čl. 168. do 171. OBZ-a, već je to učinio prvostupanjski (ovršni) sud u ovršnom postupku. Nadalje, prema odredbi čl. 132. st. 1. Zakona o sudovima (NN br. 28/13) sredstva za rad sudova osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske. Navedena sredstva (u što spadaju i troškovi naknade za privremenu zastupnika u osobi odvjetnika, kojeg je postavio sud) izvan svake sumnje nisu osigurana na poziciji sredstava socijalne skrbi, pa nema pravne osnove da se naknada za privremenu zastupnicu odredi na teret sredstava socijalne skrbi u smislu odredbe čl. 189. st. 1. OBZ-a, kako to smatra žaliteljica. U tom kontekstu ovaj sud upućuje i na sadržaj presude Upravnog suda u Osijeku br. 4 Usl-354/13-10 od 11. rujna 2013., koja je bila predmet i ustavnosudskog razmatranja (Ustavni sud RH donio je odluku br. U-III-5162/2013 od 13. studenog 2014.). U navedenoj presudi, Upravni sud u Osijeku, u bitnome, zaključuje da Obiteljskim zakonom i Pravilnikom o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika nije propisana nadležnost Centra za socijalnu skrb za obvezu plaćanja troška zastupanja privremenog zastupnika kojeg imenuje sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-304/14-2 od 15. lipnja 2015. godine

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA

Kada tužitelj u tužbi ne naznači vrijednost predmeta spora

(Čl. 186. st. 2. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Ukoliko tužitelj u tužbi ne naznači vrijednost predmet spora, isto ne predstavlja razlog za vraćanje tužbe na ispravak i dopunu.

„Naime, točno je da Zakon o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 – nastavno: ZPP) u čl. 186. st. 2. obvezuje tužitelja da, kad stvarna nadležnost, sastav suda, vrsta postupka, pravo na izjavljivanje revizije, ovlaštenje na zastupanje ili pravo na naknadu troškova postupka ovisi o vrijednosti predmeta spora, a predmet tužbenog zahtjeva nije novčana svota, u tužbi naznači i vrijednost predmeta spora. Međutim, s obzirom da isti Zakon u čl. 109. st. 1. kao razlog za vraćanje podneska (tako i tužbe) na ispravak ili dopunu predviđa okolnost da podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, a u daljnjoj odredbi čl. 40. st. 4. ovlašćuje sud da sam odredi VPS, ocjena je ovog suda da je predmetna tužba bila prikladna za postupanje pa nije bilo mjesta njezinom vraćanju samo radi dopune u smislu naznake VPS-a, a stoga niti presumiranom povlačenju tužbe radi nepostupanja u skladu s nalogom suda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2520/15-2 od 28. rujna 2015. godine

DOSTAVA NEPISMENOJ OSOBI

Obveze dostavljača prilikom dostave pismena nepismenoj osobi

(Čl. 149. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Ukoliko je tužiteljica nepismena osoba tada je dostavljač na potvrdi o dostavi dužan ispisati ime i prezime tužiteljice i dan primitka pismena te staviti napomenu iz kojeg razloga tužiteljica nije stavila svoj potpis.

„Naime, ima li se u vidu da je tužiteljica nedvojbeno nepismena osoba, dostavljač je na potvrdama o obavljenim dostavama pismena tužiteljici (dostavnicama), sukladno čl. 149. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 – nastavno: ZPP) bio dužan ispisati ime i prezime tužiteljice i slovima dan primitka te staviti napomenu zašto tužiteljica nije stavila svoj potpis. S obzirom da na dostavnici koja se odnosi na dostavu rješenja broj: 14 P-___/14-4 od 11. rujna 2014.g. dostavljač nije ispisao ime i prezime tužiteljice kao primatelja tog pismena, već je kao napomenu dostavljača u slučaju neisporuke naveo: „dostavnicu ispunio

dostavljač, stranka nepismena“, time da, za razliku od drugih dostavnica koje prileže spisu, nije navedeno da je tužiteljica preuzela pismeno, proizlazi da tužiteljica opravdano dovodi u pitanje urednost sporne dostave jer ovako sastavljena dostavnica nije pouzdan temelj za nedvojbenu zaključak da je navedeno pismeno dostavljeno tužiteljici, pa je zbog navedenog ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-442/15-2 od 25. veljače 2015. godine

DOSTAVA PRESUDE

Dostavljanje presude ako stranka nije pristupila ročištu za objavu presude

(Čl. 98. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku – NN. 25/13)

Ukoliko uredno pozvana stranka nije pristupila na ročište za objavu presude, a ta presuda nije objavljena na internetskoj stranici e-oglasne ploče suda, tada je sud dužan presudu dostaviti stranci, odnosno njezinom punomoćniku sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavljanju pismena.

„U ovoj pravnoj stvari ročište za objavu presude održano je 3.prosinca 2013.g. Tuženik, odnosno njegov punomoćnik nisu pristupili ročištu za objavu presude. Odredbom čl. 335 st. 7 Zakona o parničnom postupku (Narodne novine Republike Hrvatske broj 25/13) propisano je da stranci, koja je uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud neće dostavljati presudu prema odredbama istog Zakona o dostavi pismena. U ovom slučaju ne može se reći da je stranka uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, jer nije postupljeno sukladno čl. 335 st. 12 Zakona o parničnom postupku. Odredbom čl. 335 st. 12 Zakona o parničnom postupku propisano je da će sud na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena, odnosno u obavijesti o ročištu na kojem se presuda objavljuje osobito upozoriti na posljedice iz stavaka 7, 9 i 10 ovog članka. Na ročištu na kojem je glavna rasprava zaključena sud nije upozorio stranke na posljedice iz čl. 335 st. 7, 9 i 10 Zakona o parničnom postupku. Člankom 98 st. 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku propisano je da će do donošenja odluke iz st. 1 ovog članka sud stranci koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje dostaviti presudu prema odredbama ovog zakona o dostavi pismena. Nema spora o tome da presuda broj P-1102/12 od 3.prosinca 2013.g. nije objavljena na internetskoj stranici e-oglasne ploče suda. Slijedom navedenog prvostupanjski sud je presudu trebao dostaviti tuženiku, odnosno njegovom punomoćniku (što je učinio dana 3.veljače 2014.g.-list 191 spisa).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2656/14-2 od 07. siječnja 2015. godine

NEUREDNA DOSTAVA

Dostava pismena kada nije nazočna osoba na koju je pismeno naslovljeno

(Čl. 141. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Prilikom prosuđivanja urednosti dostave pismena drugoj osobi kada nije nazočna osoba kojoj se to pismo treba dostaviti, nije odlučno srodstvo, već činjenica da na dostavnici mora biti naznačeno ime i prezime člana kućanstva, kućepazitelja ili susjeda kojem je dostavljač pismo predao.

„S druge strane, tužiteljica se opravdano žali da je onemogućena u raspravljanju zbog neuredne dostave poziva na ročište 16. lipnja 2014.g. Naime, iz dostavnice na listu 135 prvostupanjskog spisa vidljiv je samo potpis osobe koja je preuzela navedeno pismo te naznaka, u zagradi pored tog potpisa, da se radi o šogoru, dok nije čitljivo naznačeno ime i prezime te osobe koja je primila pismo. Ima li se u vidu da je, kako je već navedeno, iz sporne dostavnice vidljiv samo (nečitljiv) potpis osobe koja je preuzela pismo te naznaka, u zagradi pored tog potpisa, da se radi o šogoru, dok nije čitljivo naznačeno ime i prezime te osobe, kao i da dostavljač J. M., premda je sa sigurnošću potvrdio da je pismo predao osobi koja mu se legitimirala kao šogor adresata poziva na ročište (osobe kojoj je poziv bio upućen), nije naveo točan identitet te osobe (šogora) niti je konstatirao da bi ista bila član kućanstva adresata, ovaj sud prihvaća žalbenu tvrdnju tužiteljice da dostava navedenog pismo nije izvršena uredno. Naime, Zakon o parničnom postupku predviđa mogućnost dostave pismena i drugim osobama, različitim od one kojoj je pismo upućeno, i to, između ostalog, na način da se, ako se fizička osoba koja ne obavlja registriranu djelatnost te fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u sporovima koji se ne tiču te djelatnosti ne zatekne u svom stanu, dostava obavlja predajom pismena nekome od njezinih poslovno sposobnih članova kućanstva, koji je dužan primiti pismo (čl. 141. st. 1. ZPP-a), a ako se osoba kojoj se pismo ima dostaviti ne zatekne u svom stanu i ako se ono ne može predati nekome od njezinih poslovno sposobnih članova domaćinstva, pismo se može predati kućepazitelju ili susjedu, ako oni na to pristanu, na koji način je dostava obavljena (čl. 141. st. 2. ZPP-a). Uzmu li se u obzir navedene odredbe, valja zaključiti da za mogućnost predaje pismena drugima osobama nije odlučno srodstvo, već postojanje koje od navedenih činjenica (član kućanstva, kućepazitelj, susjed). Budući da, valja ponoviti, sadržaj dostavnice i očitovanja dostavljača M. ne daju osnovu za zaključak da bi osoba koja je primila sporno pismo imala svojstvo koje od tih osoba, a nije poznat niti njen točan identitet, to se obavljena dostava ne može smatrati urednom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1521/15-5 od 28. listopada 2015. godine

SADRŽAJ PODNESKA

Potpis punomoćnika stranke

(Čl. 106. st. 2. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Podnesak stranke smatra se potpisanim ukoliko se na istom nalazi pečat i faksimil potpisa punomoćnika te stranke.

„Odredbom čl. 106. st. 2. ZPP-a propisano je da podnesci moraju biti razumljivi i sadržavati sve ono što je potrebno da bi se u vezi s njima moglo postupiti, a podnesci osobito trebaju sadržavati: oznaku suda, ime, prebivalište, odnosno boravište stranaka, njihovih zakonskih zastupnika i punomoćnika, ako ih imaju, osobni identifikacijski broj stranke koja podnosi podnesak, predmet spora, sadržaj izjave i potpis podnositelja. Citirana odredba primjenjuje se na odgovarajući način i u ovršnom postupku temeljem odredbe čl. 21. st. 1. OZ-a jer ovršnim zakonom ili drugim zakonom nije drukčije određeno. Iz spisa je razvidno da se u konkretnom slučaju na prijedlogu za ovrhu nalazi potpis punomoćnika ovrhovoditelja i pečat istog, a obzirom da odredbom čl. 106. st. 2. ZPP-a nije izričito propisan oblik potpisa, ovaj sud smatra da bi i podnošenjem prijedloga za ovrhu s faksimilom potpisa bile ispunjene procesne pretpostavke za daljnje postupanje. Treba napomenuti da sud nije ovlašten procjenjivati oblik potpisa jer to može samo vještak.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1211/15-2 od 10. lipnja 2015. godine

ROK

Rok radi ispravka i dopune tužbe

(Čl. 109. st. 4. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Rok određen rješenjem radi ispravka i dopune tužbe je sudski rok.

„Iz sadržaja predmeta proizlazi da je tužitelj dana 10. prosinca 2014.g. (dostavnica na listu 3 spisa) primio rješenje prvostupanjskog suda broj 10 P-___/14-2 od 27. studenoga 2014.g., a kojim rješenjem se poziva na dopunu tužbe u roku od osam dana na način da naznači osobni identifikacijski broj, vrijednost predmeta spora, sve relevantne činjenice na kojima temelji zahtjev te predloži dokaze kojima će se utvrditi istaknute činjenice, uz upozorenje da će se tužba smatrati povučenom ako ne bude vraćena sudu u određenom roku i dopunjena u skladu s dobivenom uputom suda. Tužitelj je podnio neposredno sudu dopunu tužbe dana 23. prosinca 2014.g. (list 4 spisa). Dakle, nije osnovana tvrdnja tužitelja u žalbi da je isti tužbu dopunio u dodijeljenom roku jer je rok istekao 18. prosinca 2014.g. Ipak, ovaj sud smatra da je rok određen rješenjem radi ispravka i dopune tužbe sudski rok, pa podnošenje dopune tužbe nakon tog roka ne može imati za posljedicu donošenje pobijanog rješenja. Naime, pobijano rješenje

prvostupanjski sud je donio 24. prosinca 2014.g. odnosno nakon što je podnijeta dopuna tužbe tužitelja ne uzimajući u obzir podnesak tužitelja od 23. prosinca 2014.g.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-779/15-2 od 2. lipnja 2015. godine

POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

Dopuštenost povrata u prijašnje stanje

(Čl. 117. Zakona o parničnom postupku – NN. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst i 25/13)

Povrat u prijašnje stanje nije dopušten zbog greške suda.

„Odredbom čl. 117 st. 1 Zakona o parničnom postupku (Narodne novine Republike Hrvatske broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst i 25/13) propisano je da će, ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje kakve radnje u postupku i zbog toga izgubi pravo na poduzimanje te radnje, sud toj stranci na njezin prijedlog dopustiti da naknadno obavi tu radnju (povrat u prijašnje stanje) ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje. Odredbom čl. 117 st. 2 Zakona o parničnom postupku propisano je da povrat u prijašnje stanje nije dopušten ako se propuštanje stranke može pripisati bitnoj povredi postupka zbog koje se može izjaviti pravni lijek. Dakle, povrat u prijašnje stanje dopušteno je tražiti zbog propuštanja koje se dogodilo stranci. Ako je do propuštanja stranke došlo zbog greške suda, ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje. Ovršenik traži povrat u prijašnje stanje zbog pogrešne dostave, a što znači zbog greške suda. Zbog toga je prijedlog ovršenika neosnovan. Ovršenik je eventualno mogao tražiti ukidanje potvrde ovršnosti, a ne povrat u prijašnje stanje.“

Županijski sud u Varaždinu, 615/14-2 od 28. siječnja 2015. godine

NEGATIVNA PROCESNA PRETPOSTAVKA

Dostava opomene

(Čl. 34. st. 1. Zakona o hrvatskoj radioteleviziji – NN. 137/10 i 76/12)

Dostava opomena od strane Hrvatske radiotelevizije pretplatniku nije procesna pretpostavka niti uvjet za podnošenje tužbe radi plateža RTV pristojbe.

„Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji (NN br. 137/10, 76/12) propisano je odredbom čl.34.st.1 da je svatko tko ima u vlasništvu ili posjedu radijski i televizijski prijamnik odnosno drugi uređaj za prijam radijskog ili audiovizualnog programa na području Republike Hrvatske koje je pokriveno prijenosnim signalom dužan HRT-u plaćati mjesečnu pristojbu utvrđenu čl.35. st.2. ovoga Zakona, osim ako tim Zakonom nije drugačije određeno, s time da prema čl.36. istog Zakona jedino osoba iz čl.34. st.1. nije dužna plaćati mjesečnu pristojbu ako

prijamnik odjavi, a Odlukom o načinu kontrole plaćanja mjesečne pristojbe (list 35-40 prvostupanjskog spisa) koja je na snazi od 07. veljače 2012.g. čl.3 određeno je da je obveznik plaćanja mjesečne pristojbe istu dužan platiti najkasnije do 25-tog u mjesecu za tekući mjesec. Odredba čl.3.5. navedene Odluke kao niti bilo koja odredba Ovršnog zakona ili ZPP-a u utuženom razdoblju ne propisuje kao procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe radi isplate novčane tražbine dostavljanje prethodnih opomena prije utuženja. Navedenom odredbom Odluke na koju se prvostupanjski sud poziva određeno je da će prije pokretanja ovršnog postupka HRT obveznika dva puta pozvati na plaćanje opomenom, a nakon toga obveznika će pozvati na plaćanje putem odvjetnika. Iz teksta tog članka ne proizlazi da bi dostava opomena bila procesna pretpostavka, uvjet, bez čijeg ispunjenja nije moguće podnijeti tužbu sudu, odnosno ovršni prijedlog javnom bilježniku.“

Županijski sud u Varaždinu, 5507/14-2 od 16. ožujka 2015. godine

NEGATIVNA PROCESNA PRETPOSTAVKA

Obračun plaće

(Čl. 85. st. 3. Zakona o radu – NN. 149/09, 61/11 i 73/13)

Smatra se da radnik koji raspolaže obračunom plaće koji je sačinjen sukladno Pravilniku o sadržaju obračuna plaće, nema pravni interes tužbom pokrenuti parnični postupak radi isplate plaće.

„U odnosu na ponovljeni prigovor o nedostatku pravnog interesa za podnošenje predmetne tužbe valja navesti da prema odredbi čl. 85.stav.3. Zakona o radu (dalje:ZR – NN 149/09, 61/11 i 73/13) obračuni plaće jesu ovršne isprave i da osoba koja ima ovršnu ispravu doista ne bi imala pravnog interesa tražiti u parničnom postupku donošenje još jedne ovršne isprave, no imajući u vidu da odredba čl. 85. stav.4 ZR-a upućuje u pogledu sadržaja obračuna plaće na Pravilnik o sadržaju obračuna plaća, naknade plaće i otpremnine (NN 81/10 i 37/11) te da obračun plaće sukladno čl.85. stav.3 ZR-a, da bi bio ovršna isprava, mora između ostalog sadržavati i potpis ovlaštene osobe pa kako spisu priloženi obračuni plaća naslovljeni Izvještaj o plaći ne sadrže potpis ovlaštene osobe tuženika to se ne mogu smatrati valjanom ovršnom ispravom u smislu odredbe čl. 85. stav. 2. Zakona o radu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-975/14-8 od 16. ožujka 2015. godine

ODBACIVANJE TUŽBE

Ostvarenje tražbine vjerovnika stečajnog dužnika izvan stečajnog postupka

(Čl. 96. Stečajnog zakona –NN. 44/96, 29/99, 128/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)

Smatra se da tužitelj kojemu je u cijelosti priznata tražbina koju ima prema tuženiku u stečajnom postupku nema više pravni interes za vođenje parničnog postupka protiv stečajnog dužnika.

„Otvaranje stečajnog postupka mijenja procesni položaj vjerovnika stečajnog dužnika koje se ogleda kroz nemogućnost ili ograničenu mogućnost ostvarenja tražbina vjerovnika stečajnog dužnika izvan stečajnog postupka. Prema odredbi čl.96. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 128/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12 – dalje: Stečajni zakon) stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema vjerovniku ostvariti samo u stečajnom postupku. U konkretnom slučaju tužitelj je svoju tražbinu prema tuženiku prijavio u stečajnom postupku otvorenim nad tuženikom rješenjem Trgovačkog suda u V. broj: St-___/12-12 od 19. travnja 2013.g. te je tužitelju u tom postupku u cijelosti priznata prijavljena tražbina koja je predmet ovog postupka u iznosu od 159.497,65 kn kao tražbina I višeg isplatnog reda te u iznosu od 18.750,00 kn kao tražbina II višeg isplatnog reda. Zbog navedenog u konkretnom slučaju ne postoje postupovne pretpostavke za daljnje vođenje parnice iz čl.178. st.1. i 2. Stečajnog zakona s obzirom da tražbina tužitelja koja je i predmet ovog postupka nije osporena u stečajnom postupku niti je tužitelj upućen na parnicu protiv stečajnog dužnika radi utvrđenja osnovanosti te tražbine zbog čega bi bio i nadalje ovlašten ostvarenje predmetne tražbine zahtijevati u ovom parničnom postupku, niti je stečajni upravitelj upućen na preuzimanje predmetne parnice u smislu odredbe čl.179. Stečajnog zakona. Obzirom da je predmetna tražbina već utvrđena sukladno odredbi čl.177. st.1. Stečajnog zakona, tužitelju više ne pripada odabrani put zaštite u parnici i to zahtjevom da se tuženik obveže namiriti mu u stečajnom postupku već utvrđenu tražbinu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-760/14-6 od 27. svibnja 2015. godine

PRETHODNO PITANJE

Prethodno pitanje u postupku radi smetanja posjeda

(Čl. 213. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Uređenje međe ne može biti prethodno pitanje za postupak radi smetanja posjeda.

„U ovoj pravnoj stvari tužitelji su podnijeli tužbu protiv tuženika radi smetanja posjeda. Pitanje uređenja međe nije prethodno pitanje za postupak radi smetanja posjeda. Naime, odluka u parnici radi smetanja posjeda ne ovisi o tome gdje se nalazi međa između nekretnina stranaka. Raspravljanje o tužbi radi smetanja posjeda ograničeno je samo na raspravljanje i dokazivanje činjenica posljednjeg stanja posjeda i nastalog smetanja u smislu čl. 441 Zakona o parničnom postupku (Narodne novine Republike Hrvatske broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst i 25/13) .“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5552/14-2 od 29. siječnja 2015. godine

PRETHODNO PITANJE

Prigovor podijeljene odgovornosti

(Čl. 213. st. 1. toč. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Kada izrekom pravomoćne presude nije odlučeno o prigovoru podijeljene odgovornosti tada činjenica što je sud o takvom prigovoru rješavao kao o prethodnom pitanju nije zapreka da sud u drugom parničnom postupku odlučuje ponovno o takvom prigovoru.

„Tuženik je već u odgovoru na tužbu stavio prigovor podijeljene odgovornosti i predložio spajanje postupka u smislu odredbe čl. 313. st. 1. ZPP-a radi zajedničkog raspravljanja i smanjenja troškova. Parnice nisu spojene te je u međuvremenu u predmetu istog suda P-___/10 dana 31. siječnja 2014. g. donijeta presuda kojom je tuženiku naloženo tužitelju isplatiti štetu nastalu mu na njegovom osobnom vozilu reg. oznake VŽ ___-GT, time da izrekom presude nije odlučeno o prigovoru podijeljene odgovornosti pa isto ne može stjeći svojstvo pravomoćnosti. To znači da okolnost da je u predmetu P-___/10 sud o prigovoru podijeljene odgovornosti rješavao kao o prethodnom pitanju, ali u vezi tog prigovora nije odlučeno izrekom presude nije zapreka da sud u ovoj parnici odlučuje o istom tom prigovoru i na temelju utvrđenih činjenica utvrdi drugačiji omjer odgovornosti za štetu ili isključivu odgovornost jednog od sudionika prometne nezgode.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-6039/14-2 od 3. studenog 2015. godine

PREINAKA TUŽBE

Ukidanje platnog naloga

(Čl. 451. st. 3. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Kada tužitelj preinači tužbu nakon što je sud donio platni nalog, tada će sud ukinuti u cijelosti taj platni nalog i odlučiti o tužbenom zahtjevu tužitelja.

„Valja ukazati prvostupanjskom sudu da nije nužno i pod svaku cijenu odlučivati o platnom nalogu na način da se isti u cijelosti ili djelomično održi na snazi ili se ukida kako to određuje odredba čl.451. st.3. ZPP-a jer to u konkretnom slučaju nije niti moguće obzirom na preinačenje tužbe nakon donošenja platnog naloga. Tužitelj je povukao tužbu u odnosu na glavnice te je preinačio tužbu budući tužbenim zahtjevom sada zahtijeva isplatu zatezne kamate obračunate na glavnice iznos od dospijeca do isplate u nominalnom iznosu, pa je stoga valjalo ukinuti platni nalog u cijelosti i odlučiti o tužbenom zahtjevu tužitelja.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4016/13-2 od 04. svibnja 2015. godine

DEKLARATORNA TUŽBA

Utvrđenje činjenica

(Čl. 16. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN. 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Sud nije nadležan odlučivati o zahtjevu kojim se traži utvrđenje činjenica.

„Međutim, tužbeni zahtjev kako ga je tužiteljica koncipirala u podnesku od 13. svibnja 2014. u suštini se svodi na utvrđenje (negativne) činjenice da tuženik nema valjani pravni temelj tog posjedovanja (titulus), tj. da posjed tuženika nije zakonit. Stoga postavljenim tužbenim zahtjevom tužiteljica traži da sud utvrdi da na strani tuženika ne postoje određene činjenice koje predstavljaju (mogu predstavljati) pravni temelj njegovog posjeda (titulus), konkretno da na strani tuženika ne postoji ugovor, oporuka, odluka suda ili druge nadležne vlasti, odnosno da ne postoje određene zakonom propisane pretpostavke za stjecanje posjeda. Međutim, zahtjev za utvrđenje činjenica ne ide u sudsku nadležnost u smislu odredbe čl. 16. st. 1. ZPP-a, te će takvu tužbu kojom se traži utvrđenje činjenica sud odbaciti (tako i Vrhovni sud RH u odlukama Rev-32/87 i Rev-1510/89).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2071/15-2 od 27. kolovoza 2015. godine

SMANJENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA

Suglasnost tuženika

(Čl. 191. st. 3. i čl. 193. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Za smanjenje tužbenog zahtjeva nije potrebna suglasnost tuženika.

„Stajalište je ovoga suda da se smanjenje tužbenog zahtjeva ne može smatrati preinakom tužbe (čl.191. st.3. ZPP-a), a niti djelomičnim povlačenjem tužbe u smislu odredbe čl.193. ZPP-a, a za takve parnične radnje tužitelju nije potrebna suglasnost tuženika, već je sud dužan dalje raspravljati i odlučivati isključivo u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva (tako i VSRH-a, Rev. Br. 662/08).“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-297/14-2 od 02. prosinca 2014. godine

POVLAČENJE TUŽBE

Presumirano povlačenje tužbe

(Čl. 451. st. 3. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Smatra se da je tužitelj povukao tužbu ako na dva uzastopna ročišta ne dođu obje stranke.

„Međutim, utvrđenjem da se tužba tužitelja smatra povučenom, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio odredbu čl. 465. st. 2. ZPP-a, a na što osnovano u žalbi ukazuje tužitelj, koji, u bitnome, tvrdi da je samo izostanak stranaka s dva uzastopna ročišta (a ne izostanak s dva ročišta koja nisu uzastopna), pretpostavka za primjenu navedene odredbe. Sporna odredba čl. 465. st. 2. ZPP-a glasi: „Ako s kojeg kasnijeg ročišta izostanu obje stranke, sud će odgoditi ročište. Ako i na novo ročište ne dođu obje stranke, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu“. Obrazlažući pobijano rješenje prvostupanjski sud navodi da obje parnične stranke, iako uredno pozvane, nisu pristupile na ročišta dana 10. prosinca 2013.g. i 20. svibnja 2014.g. (kod čega se napominje da su u međuvremenu održana ročišta dana 24. veljače 2014.g. i 9. travnja 2014.g., na koja je tužitelj pristupio), pa primjenom odredbe čl. 465. st. 2. ZPP-a, utvrđuje da se smatra da je tužitelj povukao tužbu (posljedično, sud primjenom odredbe čl. 451. st. 3. ZPP-a, ukida platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi koje je donio javni bilježnik). Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda, sjednica građanskog odjela Županijskog suda u Varaždinu, održana 10. prosinca 2014.g., prihvatila je pravno shvaćanje da se prema odredbi čl. 465. st. 2. ZPP-a, smatra da je tužitelj povukao tužbu ako na dva uzastopna ročišta ne dođu obje stranke. Prema odredbi čl. 40. st. 2. Zakona o sudovima (NN br. 28/13), pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici odjela županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince tog odjela, odnosno suda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4243/14-4 od 16. siječnja 2015. godine

PREKID PARNIČNOG POSTUPKA

Otvoren stečajni postupak nad tuženikom

(Čl. 88. st. 1. Stečajnog zakona – NN. 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10., 25/12. i 133/12)

Ispunjeni su uvjeti za prekid parničnog postupka ukoliko je oglas o otvaranju stečajnog postupka tuženika istaknut na oglasnoj ploči suda bez obzira što je rješenje o otvaranju stečajnog postupka u međuvremenu ukinuto i predmet vraćen na ponovni postupak.

„Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka sukladno čl. 88. st. 1. Stečajnog zakona (NN broj 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10., 25/12. i 133/12., dalje SZ) nastupaju

početkom dana kojega je oglas o otvaranju stečajnog postupka istaknut na oglasnoj ploči suda pa navod žalitelja da je protiv tog rješenja uložena žalba i da je rješenje Trgovačkog suda u V. u međuvremenu ukinuto nema utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja obzirom da je prekid postupka sukladno odredbi čl. 212. st. 1. toč. 5. ZPP-a nastupio po sili zakona nastupom pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka pa je prvostupanjski sud pravilno postupio utvrdivši deklaratornim rješenjem prekid postupka zbog nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom. Pri tome valja ukazati i na odredbu čl. 88. st. 2. SZ-a prema kojoj ako rješenje o otvaranju stečajnog postupka u povodu žalbe bude ukinuto, a u ponovnom postupku stečajni postupak bude opet otvoren, smatrat će se da su pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastupile početkom dana kojega je prvo rješenje o otvaranju stečajnog postupka istaknuto na oglasnoj ploči suda.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž R-121/15-2 od 12. studenog 2015. godine

OBUSTAVA PARNIČNOG POSTUPKA

Tuženik izbrisan iz sudskog registra

(Čl. 63. st. 1. Stečajnog zakona – NN. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12)

Sud će obustaviti parnični postupak ako je stečajni postupak nad tuženikom istodobno otvoren i zaključen, a tuženik je kao pravna osoba prestao postojati i nema pravnog slijednika niti stečajne mase.

„Već je prethodno navedeno da je punomoćnik tužitelja bio prisutan na ročištu kod prvostupanjskog suda kada je izvršen uvid u cjelokupni spis Trgovačkog suda broj IV Sts-_/01 koji je sud prvog stupnja pribavio po službenoj dužnosti a isto tako pribavljen je i podatak od Trgovačkog suda u V. o osobi stečajnog upravitelja tuženika te je iz dopisa tog suda razvidno da u stečajnom postupku nad tuženikom nije imenovan stečajni upravitelj iz razloga što je taj postupak istodobno otvoren i zaključen (čl.63. st.1 Stečajnog zakona - NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12) Isto je tako iz pribavljenih podataka iz sudskog registra Trgovačkog suda u V. utvrđeno da u sudskom registru nije izvršen upis da su zadržana bilo kakva sredstva za podjelu stečajnim dužnicima kao niti upis bilo koje osobe koja bi nakon zaključenja stečajnog postupka bila ovlaštena da u ime i za račun stečajne mase nastavi postupke. Prema svemu prethodno rečenom proizlazi da je prvostupanjski sud tijekom ovog postupka pravilno utvrdio da je tuženik prestao postojati te da nema pravnog slijednika zbog čega je pobijano rješenje i dostavio Županijskom državnom odvjetništvu u V. sukladno odredbi čl.215b st.4 ZPP-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-5/14-2 od 02. lipnja 2014. godine

JAVNA ISPRAVA

Analitička kartica

(Čl. 230. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11; 25/13 i 89/14)

Analitička kartica nije javna isprava.

„Protivno navodu žalbe, analitička kartica tužitelja nije javna isprava u smislu odredbe čl. 230. ZPP-a već samo vjerodostojna isprava kako ju definira odredba čl. 31. st. 1. Ovršnog zakona (Narodne novine broj: 112/12, 25/13 i 93/14) na temelju koje se može odrediti ovrha sukladno odredbi čl. 22. istog Zakona. Za slučaj osporavanja takve isprave kao što je u konkretnom slučaju učinio tuženik, vjerodostojnost iste bio je dužan sukladno odredbi čl. 219. st. 1. ZPP-a dokazati tužitelj odgovarajućim ispravama osnovom koje su podaci u tu knjigovodstvenu karticu i uneseni, a što tužitelj predloženim i provedenim dokazima nije učinio.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1142/15-2 od 15. rujna 2015. godine

GRAĐANSKO-PRAVNI PRIJEBOJ

Odlučivanje o građanskopravnom prijeboju

(Čl. 195. Zakona o obveznim odnosima – NN. 35/05)

Sud o građanskopravnom prijeboju (kompenzaciji) ne odlučuje u izreci presude kojom odlučuje o postojanju tražbine tuženika.

„Naime, tuženik je tijekom postupka istaknuo prigovor prijeboja navodeći da je njegova tražbina prema tužitelju utvrđena rješenjem istoga suda br. P-___-31 od 13. lipnja 2011. g. u iznosu od 615,00 kn, da je njegova izjava o prijeboju dostavljena tužitelju 31. prosinca 2012. g. i da je tražbina tužitelja koja je predmet ovog spora prestala prijebojem. Iz sadržaja izjašnjenja tuženika proizlazi da se radi o građanskopravnom prijeboju (kompenzaciji) koja nastaje uz ispunjenje pretpostavki iz čl. 195. ZOO (da obje tražbine glase na novac ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće i da su obje dospjele) i to izjavom o prijeboju, sukladno odredbi čl. 196. st. 1. ZOO, time da se prema st. 2. iste odredbe nakon izjave o prijeboju smatra da je učinak prijeboja nastao onoga trenutka kad su se ispunile pretpostavke za to. Dakle, prema sadržaju spisa radi se o prigovoru tuženika da je njegovom izjavom o prijeboju tražbina tužitelja prestala, pa se radi o prigovoru građanskopravne kompenzacije (prijeboja) i u takvoj situaciji sud odlučuje o osnovanosti zahtjeva tužitelja, pa nema mjesta primjeni odredbe čl. 338. st. 3. ZPP-a i odlučivanju o postojanju tuženikove tražbine u izreci presude. Obzirom na sadržaj pobijane presude prvostupanjski sud očigledno ne uočava razliku između procesnog prigovora prijeboja kojim tuženik ističe prema tužitelju postojanje jedne svoje kompenzabilne, ali nekompenzirane tražbine tražeći da se presudom izvrši uzajamno prebijanje tražbina tužitelja i tuženika do visine do koje su uzajamne tražbine po svojem iznosu jednake i građanskopravnog prijeboja koji predstavlja institut obveznog prava reguliran Zakonom o obveznim odnosima (čl.

195. – 202.). Prijeboj u parnici odlukom suda može nastati u dva slučaja i to ili isticanjem prigovora prijeboja ili podnošenjem kompenzabilne protutužbe. U ovom postupku riječ je o građanskopravnoj (izvanprocesnoj) kompenzaciji, a ne o prebijanju u parnici odlukom suda (procesnoj kompenzaciji). Građanskopravni prijeboj (kompenzacija) nastaje uz ispunjenje uvjeta iz čl. 195. ZOO izjavom jedne strane drugoj da vrši prijeboj, a u eventualnoj parnici tuženik prigovara da je tražbina tužitelja već prestala kompenzacijom. Kod procesnog prigovora obje tražbine i dalje postoje i prebijanje se vrši tek odlukom suda koja ima konstitutivni značaj.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2557/14-2 od 18. kolovoza 2015. godine

ISPRAVAK PRESUDE

Ispravak sadržaja izreke

(Čl. 342. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Rješenjem o ispravku nije dopušteno mijenjati sadržaj izreke presude.

„Nadalje, ovaj sud ocjenjuje da je i kod donošenja rješenja o ispravku presude ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. u vezi čl. 381. ZPP-a. Prema odredbi čl. 342. st. 1. ZPP-a, pogreške u imenima i brojevima i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnost prijepisa presude s izvornikom ispraviti će sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, u svako doba. Ispravkom se ne može mijenjati sadržaj izreke presude kad je on rezultat pogrešne odluke suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Rješenjem prvostupanjskog suda br. 11 Pr-___/12-33 od 20. ožujka 2013. ispravljena je presuda br. 11 Pr-___/12-28 od 20. veljače 2013., na način da je u izreci presude, u četvrtom retku, umjesto iznosa od „30.723,00 kn“, naveden iznos od 32.725,00 kn, u osmom retku, umjesto iznosa od „1.005,48 kn“ naveden iznos od 1.071,00 kn i u dvanaestom retku, umjesto iznosa od „501,44 kn“, naveden iznos 534,12 kn. U obrazloženju tog rješenja se samo navodi da je prilikom sastavljanja presude došlo do greške u pisanju i računanju. Međutim, rješenjem o ispravku promijenjen je sadržaj izreke presude, pa kako rješenje nije obrazloženo to njegovu pravilnost i zakonitost nije moguće niti ispitati, konkretno je li sud ispravio očitu pogrešku u pisanju ili je donošenje rješenja rezultat pogrešne odluke suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva (u dijelu u kojem je odlučeno o tijeku zakonskih zateznih kamata).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2222/14-6 od 21. svibnja 2015. godine

ISPRAVAK PRESUDE

Pogreške u imenima i brojevima te druge očite pogreške u pisanju i računanju

(Čl. 342. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Sud nije ovlašten ispravljati svoju odluku na način da mijenja sadržaj izreke rješenja zbog pogreške u broju koja se odnosi na utvrđene suvlasničke dijelove nasljednika.

„Međutim, ispravkom se ne može mijenjati sadržaj izreke rješenja o nasljeđivanju kad je on rezultat (eventualne) pogrešne odluke suda u odnosu na utvrđene suvlasničke dijelove nasljednika. Naime, i kada bi u izreci rješenja bili pogrešno utvrđeni suvlasnički dijelovi nasljednika (ako zbroj njihovih suvlasničkih dijelova iznosi 1/1 dijela, kao što je to u konkretnom slučaju), to može predstavljati samo pogrešku u odlučivanju, a ne očitu pogrešku u računanju, kao što to tvrdi žalitelj, pa se takva odluka mogla pobijati podnošenjem žalbe (a ne prijedlogom radi ispravka rješenja o nasljeđivanju).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5894/14-2 od 12. prosinca 2014. godine

NEDOPUŠTENA ŽALBA

Rješenje o odgodi uredovanja

(Čl. 278. st. 2. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Protiv rješenja o odgodi uredovanja nije dopuštena žalba.

„Trebalo reći da je pobijano rješenje o odgodi uredovanja procesno rješenje obzirom da istim sud nije odgodio ovrhu već zakazano ročište radi oduzimanja procjene i prodaje ovrhovoditelju motornog vozila, dakle odgodio je provođenje jedne od propisanih ovršnih radnji što se može i mora smatrati odgodom ročišta određenog u ovršnom postupku, a protiv kakvih rješenja sukladno odredbi čl.278. st.2 ZPP-a u svezi sa čl.21. OZ-a nije dopuštena žalba, no s obzirom da je prvostupanjski sud poukom o pravnom lijeku pogrešno dozvolio strankama pravo na podnošenje pravnog lijeka to ovrhovoditelj zbog pogrešne pouke suda ne može snositi negativne posljedice, zbog čega ovaj sud nije žalbu ovrhovoditelja odbacio iz ovog razloga. „

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4191/14-3 od 29. lipnja 2015. godine

VII/ TROŠKOVI POSTUPKA

TROŠKOVI POSTUPKA

Naknada troškova zbog svrsishodne delegacije predmeta

(Čl. 11. Zakona o sudovima – NN. 28/13 i 33/15)

Zahtjev za naknadu troškova javnog prijevoza i izbivanja iz pisarnice za vrijeme putovanja zbog svrsishodne delegacije predmeta ovlašten je podnijeti samo punomoćnik stranke (odvjetnik).

„Iz sadržaja spisa proizlazi da je zahtjev za naknadu troškova delegacije (list 192) podnio tužitelj iako se radi o troškovima njegovog punomoćnika (izbivanje iz pisarnice i trošak prijevoza vlastitim vozilom), pa je takav zahtjev bio ovlašten podnijeti jedino punomoćnik tužitelja (odvjetnik). Osim toga, zahtjev za naknadu troškova za izbivanje iz pisarnice odnosi se na 2, odnosno 3 sata, a u smislu odredbe čl. 11. st. 4. važećeg Zakona o sudovima odvjetniku pripada pravo na naknadu troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja i to samo ako putovanje do drugog suda i natrag do mjesta ureda traje duže od 3 sata. Također odvjetniku pripada pravo na naknadu troškova javnog prijevoza, a ne prijevoza vlastitim vozilom, slijedom čega je zahtjev punomoćnika tužitelja (podnesen po tužitelju) u cijelosti neosnovan.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1207/15-2 od 1.rujna 2015. godine

TROŠKOVI POSTUPKA

Naknada troškova zbog svrsishodne delegacije predmeta

(Čl. 11. Zakona o sudovima – NN. 28/13 i 33/15)

Ukoliko je odvjetnik zatražio naknadu troškova zbog svrsishodne delegacije predmeta nakon što je stupio na snagu Zakon o sudovima objavljen u Narodnim novinama broj 28/13, sud će u odnosu na sve zatražene troškove odvjetnika odlučiti temeljem važećeg Zakona o sudovima bez obzira što odvjetnik traži naknadu troškova i za radnje obavljene za vrijeme važenja ranije važećeg Zakona o sudovima.

„Nije sporno da je u ovom postupku po rješenju Vrhovnog suda RH od 19. svibnja 2011.g. postupao Općinski sud u Č. temeljem čl.10. st. 2 i 3 ZS/05 te da sukladno čl.10. st.5 tog Zakona strankama i njihovim punomoćnicima pripada pravo na naknadu troškova javnog prijevoza, a odvjetnicima pripada naknada troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja i naknada troškova prijevoza određena Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, koji se troškovi isplaćuju na teret državnog proračuna, ako su veći od onih koje

bi stranke imale da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom. Isto tako nije sporno i razvidno je iz stanja prvostupanjskog spisa da je punomoćnik, odvjetnik tužitelja dana 24. siječnja 2014.g. predanim troškovnikom sudu zatražio troškove izbivanja iz pisarnice (od 12 sati) i to za svako ročište održano kod prvostupanjskog suda po 4 sata, te troškove puta vlastitim automobilom za svako ročište u visini 30% cijene benzina a za prijeđenih ukupno 623,94 km u visini od 2.414,65 kn kao i trošak cestarine od 198,00 kn. U vrijeme po odvjetniku tužitelja zatraženih troškova nastalih zbog delegacije spisa, 24. siječnja 2014.g., ZS/05 nije bio na snazi jer je stupanjem na snagu sa danom 14. ožujka 2013.g. ZS/13 prestao važiti sukladno čl. 145. tog Zakona. U prijelaznim i završnim odredbama ZS/13 nije predviđeno u pogledu troškova na koje ima pravo odvjetnik nastalih zbog delegacije spisa drugom stvarno i mjesno nadležnom sudu koji su zaprimljeni do dana stupanja na snagu ZS/13 primjena ranijeg ZS/05 (kao što je to npr. kod zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku). Prema rečenom i neovisno od činjenice što se trošak zatražen dana 24. siječnja 2014.g. odnosi i na troškove nastale prije stupanja na snagu ZS/13 mjerodavna je odredba čl.11 st. 4 i 5 ZS/13 kao jedino važeća u trenutku podnošenja zahtjeva glede troškova punomoćnika i stranaka nastalih povodom delegacije spisa. Prema dakle jedino mjerodavnom Zakonu, punomoćniku tužitelja nikako ne pripadaju troškovi prijevoza osobnim automobilom jer na isto nema pravo, a s obzirom da je sam punomoćnik tužitelja u svojem zahtjevu za naknadu troška naveo da je putovao od sjedišta svoje pisarnice u Z. do sjedišta Općinskog suda u Č. vlastitim automobilom to je neosnovano njegovo pozivanje u žalbi da izbivanje iz pisarnice kod korištenja javnog prijevoza nikako ne može trajati kraće od 3 sata kada i sam tvrdi da putovanje nije poduzeo javnim prijevozom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3248/14-2 od 14. listopada 2015. godine

TROŠKOVI POSTUPKA

Naknada troškova zbog svrsishodne delegacije predmeta – izbivanje odvjetnika iz pisarnice

(Čl. 11. st. 4. Zakona o sudovima - NN.28/13 i 33/15)

Odvjetniku ne pripada pravo na naknadu troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme koje provodi na ročištu.

„Pored navedenog, treba primijetiti kako punomoćnik tuženika u vrijeme za koje traži naknadu troškova zbog izbivanja iz pisarnice uračunava i vrijeme provedeno na ročištu, međutim, s obzirom da iz odredbe čl. 11. st. 4. ZS-a jasno proizlazi da odvjetnicima pripada pravo na naknadu troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja određenih Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, a da Tbr. 35. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine, broj: 142/12, 103/14 i 118/14) jednako tako propisuje pravo odvjetnika na naknadu za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja, to je traženje naknade troškova i za vrijeme koje se odnosi na prisustvovanje ročištu potpuno neutemeljeno.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-180/15-2 od 22. siječnja 2015. godine

NEDOPUŠTENA ŽALBA

Naknada troškova zbog svrsishodne delegacije predmeta

(Čl. 11. Zakona o sudovima- NN.28/13 i 33/15)

Sud će odbaciti žalbu stranke izjavljenu protiv odluke kojom je odlučeno o troškovima njezinog punomoćnika nastalim zbog svrsishodne delegacije predmeta.

„Pitanje prava na naknadu troškova punomoćnika stranke nastalih delegacijom predmeta sa stvarno i mjesno nadležnog suda prvog stupnja na drugi stvarno i mjesno nadležan sud prvog stupnja regulirano je čl. 11. Zakona o sudovima (NN.28/13 i 33/15), pri čemu je za odluku o spornom pravu punomoćnika tužitelja na naknadu troška mjerodavna odredba stavka 4, 5 i 6 tog članka. Po ocjeni ovog suda, radi se o izvornom zahtjevu punomoćnika tužitelja za naknadu troškova prijevoza koji su mu nastali zbog delegacije predmeta na udaljeniji prvostupanjski sud, određene odlukom predsjednika Vrhovnog suda RH, kako je to regulirano čl. 11. st. 4 Zakona o sudovima. Ne radi se o naknadi parničnog troška stranci, radi čega punomoćnik tužitelja, u konkretnom odnosu, može nastupati samo u vlastito ime. Budući da je žalba podnesena po punomoćniku tužitelja u ime tužitelja, podnesena je od neovlaštene osobe.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2191/15-2 od 13. listopada 2015. godine

TROŠKOVI POSTUPKA

Kada se ovršni postupak povodom prigovora ovršenika nastavlja kao povodom prigovora protiv platnog naloga tada se troškovi postupka obračunavaju jedinstveno bez razlučivanja istih na ovršne i parnične troškove postupka, time da zakonska zatezna kamata na iste teče od dana donošenja prvostupanjske presude, ne od dana donošenja rješenja o ovrsi.“

Pravno stajalište Građanskog odjela Županijskog suda u Varaždinu od 28. rujna 2015. godine

PARNIČNI TROŠKOVI

Trošak sastava odštetnog zahtjeva

(Čl. 151. st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Trošak sastava odštetnog zahtjeva upućenog tuženiku prije pokretanja parničnog postupka predstavlja parnični trošak.

„Tuženik u žalbi neosnovano prigovara da je prvostupanjski sud dosudio trošak odštetnog zahtjeva iako se ne radi o parničnoj radnji, niti je taj trošak bio nužan za vođenje postupka, budući da, protivno žalbenim navodima tuženika, trošak sastava odštetnog zahtjeva upućenog tuženiku prije pokretanja ovog postupka predstavlja parnični trošak u smislu odredbe čl. 151. st. 1. Zakona o parničnom postupku (NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13 - dalje: ZPP) jer parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka. Imajući u vidu da je u smislu odredbe čl. 11. st. 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu oštećenik ovlašten podnijeti odštetni zahtjev po osnovi obveznog osiguranja vlasnika vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama neposredno odgovornom osiguratelju, radi se o izdatku koji je nastao povodom ovog (parničnog) postupka. Prema tome, riječ je o parničnom trošku za koji tužiteljica ima pravo na naknadu prema Tbr. 28. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN.142/12, dalje: Tarifa), pa je prvostupanjski sud osnovano priznao tužiteljici trošak sastava odštetnog zahtjeva (identično je i stajalište Vrhovnog suda RH – Rev.147/10 od 7. veljače 2012. g.).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2255/14-2 od 03. studenog 2014. godine

PARNIČNI TROŠAK

Trošak vještačenja

(Čl. 151. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Trošak vještačenja predstavlja sastavni dio parničnih troškova zbog čega se na isti dosuđuje zatezna kamata od dana donošenja prvostupanjske presude.

„Osnovana je žalba tuženika jedino u odnosu na odluku o zateznoj kamati na trošak postupka u iznosu od 2.400,00 kn, koji se odnosi na trošak vještačenja za koji je prvostupanjski sud prema sadržaju obrazloženja dosudio kamatu od dana plaćanja. Prema odredbi čl. 151. ZPP-a parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka, a parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu. Prema odredbi čl. 256. st. 1. ZPP-a vještak ima pravo na nagradu za obavljeno vještačenje, a Pravilnik o stalnim sudskim vještacima (NN.88/08; 8/09 i 126/11) uređuje način utvrđivanja uvjeta za obavljanje poslova sudskog vještačenja, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za rad vještaka. Iz sadržaja spisa proizlazi da je iznos od 2.400,00 kn isplaćen na ime nagrade liječničkim vještacima za obavljeno vještačenje, pa u smislu odredbe čl. 151. st. 2. ZPP-a predstavlja sastavni dio parničnih troškova, slijedom čega tužitelju pripada pravo na zateznu kamatu na dosuđeni iznos troškova postupka od dana donošenja prvostupanjske presude.“

Županijski sud u Varaždinu, 15 Gž-2465/14-2 od 10. studenog 2014. godine

PARNIČNI TROŠKOVI

Zastupanje više osoba

(Tbr. 36. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika –NN. 142/12)

Ukoliko je upravitelj stambene zgrade ovlastio punomoćnika da zastupa suvlasnike stambene zgrade kao tužitelje, tada je isti punomoćnik suvlasnika, a ne upravitelja, pa ima pravo na povećanje nagrade za 50% sukladno Tbr. 36. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

„Obrazlažući odluku o troškovima postupka koja se jedino žalbom tužitelja i pobija prvostupanjski sud se poziva na odredbu čl.154. st.1 Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP-a) te tužitelju temeljem Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, dalje Tarife) i Zakona o sudskim pristojbama (NN 125/11 i 112/12) priznaje iznos troškova od 1.115,62 kn (koji se odnosi na sastav dva podneska i zastupanje na dva održana ročišta te troška sudske pristojbe na presudu) s time da tužitelja odbija sa zahtjevom za povišenjem od 50% dosuđenog odvjetničkog troška radi zastupanja više osoba što je tužitelj zatražio temeljem Tbr.36 Tarife navodeći da je odvjetnik u ovom postupku djelovao kao punomoćnik upravitelja, a ne punomoćnik suvlasnika. Suprotno prethodno navedenom prvostupanjski sud je kod odlučivanja o troškovima postupka doista pogrešno primijenio materijalno pravo. Pobijajući prethodno navedenu odluku o troškovima, tužitelj u bitnome traži primjenu Tbr.36. Tarife ističući da je u ovom postupku on zastupao suvlasnike stambene zgrade koji su izabrali Z. h. d.o.o. za upravitelja čija je jedna od dužnosti i zastupanje suvlasnika pred sudovima pa s obzirom da je upravitelj davanjem punomoći odvjetniku u ovom postupku odvjetniku kao punomoćniku samo prepustio izvršavanje djela svojih ovlasti predviđenih Ugovorom o upravljanju i Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje:ZV) sukladno čl.93. st.2 istog Zakona, to je i punomoćnik u ovom postupku zastupao upravo suvlasnike kao tužitelje te time i stekao pravo na povećanje nagrade sukladno Tbr.36. Tarife a ovo za 50% jer je u postupku zastupao više od 5 osoba.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2175/14-2 od 15. prosinca 2014. godine

TROŠKOVI POSTUPKA

Pravo nasljednika pokojnog ovršenika na naknadu troškova postupka

(Čl. 158. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Ovrhovoditeljica je dužna nasljedniku ovršenika nadoknaditi troškove koji su mu nastali nakon što je stupio u ovršni postupak ako je povukla prijedlog za ovrhu zbog

nemogućnosti namirenja ovršne tražbine iz razloga što nasljednik nije naslijedio imovinu kojom bi odgovarao za dugove pokojnog ovršenika.

„U konkretnom slučaju ovrhovoditeljica je povukla prijedlog za ovrhu zbog nemogućnosti namirenja ovršne tražbine od nasljednika pok. ovršenice M. B. protiv kojeg je ovrha nastavljena obzirom na činjenicu da nije naslijedio imovinu kojom bi odgovarao za njezine dugove sukladno odredbi čl.139. st.3. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“ broj:48/03, 163/03, 35/05 i 127/13). Ovršni zakon („Narodne novine“ broj: 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08 - dalje: OZ) koji se primjenjuje u ovom postupku temeljem odredbe čl.369. st.1. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj:112/12) obzirom na vrijeme kada je isti pokrenuti, za slučaj povlačenja prijedloga za ovrhu u naprijed opisanim okolnostima nema posebnih odredbi o troškovima ovršnog postupka zbog čega o zahtjevu ovrhovoditeljice za naknadu troškova valja odlučiti primjenom odredbe čl.158. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05 i 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08-ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka USRH - dalje: ZPP) koji osnovu za primjenu u ovršnim postupcima nalazi u odredbi čl.19. st.1. OZ-a. Kako je odredbom čl.158. st.1. ZPP-a određeno da je tužitelj (u ovom slučaju ovrhovoditeljica) koji povuče tužbu (ovršni prijedlog) dužan protivnoj stranci naknaditi troškove parničnog (ovršnog) postupka, to je kraj nesporne činjenice da prijedlog za ovrhu nije povučen stoga što bi ovršenik udovoljio zahtjevu, odnosno namirio ovršnu tražbinu, temeljem odredbe čl.158. st.1. ZPP-a u vezi čl.19. st.1. OZ-a ovrhovoditeljica dužna ovršeniku naknaditi troškove ovršnog postupka nastale mu nakon što je isti stupio u ovršni postupak, dok joj prethodno nastale troškove prouzročene vođenjem ovršnog postupka protiv M. B. ovršenik nije u obvezi naknaditi obzirom da nije naslijedio imovinu kojom bi odgovarao za njezine obveze.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5122/14-2 od 15. svibnja 2015. godine

TROŠKOVI POSTUPKA

Pravo radnika na naknadu troškova

(Čl. 434.a st. 1. Zakona o parničnom postupku - NN. 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Radnik ima pravo na naknadu troškova postupka ukoliko ga je u radnom sporu kao punomoćnik zastupao odvjetnik bez obzira što ima mogućnost besplatnog zastupanja po sindikatu.

„U odnosu na tvrdnju tuženika da je tužiteljica imala mogućnost besplatnog zastupanja po sindikatu, valja ukazati da odredba čl. 434.a. st. 1. ZPP-a kojim je propisano da radnika u postupku u parnicama iz radnih odnosa, kao punomoćnik može zastupati osoba koja je u radnom odnosu u sindikatu čiji je on član ili u udruzi sindikata u koju je udružen sindikat čiji je

on član, ne isključuje pravo tužiteljice da je u radnom sporu kao punomoćnik zastupa odvjetnik sukladno odredbi čl. 89.a. st. 1. ZPP-a, pa tužiteljica, koja je u cijelosti uspjela u sporu, ima pravo na troškove zastupanja u visini određenoj Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 103/14 i 118/14, dalje: Tarifa).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-4843/14-2 od 27. listopada 2015. godine

PARNIČNI TROŠKOVI

Trošak prokuriste tužitelja

(Čl. 47. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima – NN. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12 i 63/13)

Ukoliko je punomoćnik tužitelja prokurista tužitelja kao trgovačkog društva koji je ovlašten isto zastupati u postupcima pred državnim i izabranim sudovima ujedno i odvjetnik, tada tužitelj nema pravo na trošak zastupanja punomoćnika pred sudom.

„Punomoćnik tužitelja Ž. S. prokurist je tužitelja koji temeljem odredbe čl.47. st.1. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj:111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12 i 63/13) ima ovlasti zastupati tužitelja u postupcima pred upravnim i drugim državnim organima, ustanovama s javnopravnim ovlastima te državnim i izbranim sudovima zbog čega tužitelju ne pripadaju troškovi zastupanja po prokuristu iako je isti ujedno i odvjetnik, a prema odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj:142/12 – dalje:Tarifa) na što osnovano ukazuje žalba tuženika.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-88/15-2 od 01. travnja 2015. godine

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA SUDSKIH PRISTOJBI

Sekundarna pravna pomoć

(Čl. 12. st. 2. toč. b. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći -NN 143/13)

Odlučivanje o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi od 1. siječnja 2013. godine nije više u sudskoj nadležnosti.

„U odnosu na prijedlog radi oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi (istaknutog u prigovoru) prvostupanijski sud se pozvao na odredbu čl.16.stav.1. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 143/13) kojom je odlučivanje o tzv. sekundarnoj pravnoj pomoći (koja sukladno odredbi čl.12.stav.2.toč.b istog Zakona obuhvaća i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi) stavljeno u nadležnost nadležnom Uredu. Ponajprije tuženiku valja staviti na znanje da je prethodno citirana odredba čl.172. Zakona o parničnom postupku izmijenjena odredbom čl.22.

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (dalje: ZID ZPP/13 – NN 25/13) prema kojoj pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć. Slijedom toga, pravilno se prvostupanjski sud pozvao na odredbu čl.16.stav.1. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 143/13) kojom je odlučivanje o tzv. sekundarnoj pravnoj pomoći (koja sukladno odredbi čl.12.stav.2.toč.b istog Zakona obuhvaća i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi) stavljeno u nadležnost nadležnom Uredu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2630/15-2 od 19. listopada 2015. godine

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA SUDSKIH PRISTOJBI

Rješenje nadležnog ureda o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi

(Čl. 19. st. 1. Zakona o sudskim pristojbama – NN. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11 i 112/12)

Stranka je u obvezi platiti sudsku pristojbu bez obzira što je rješenjem nadležnog ureda državne uprave oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi ako sudu ne dostavi to rješenje.

„Kako je tuženiku rješenjem Ureda državne uprave od 10. prosinca 2013.g. odobrena besplatna pravna pomoć koja obuhvaća i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi na temelju u to vrijeme važećeg Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 62/08, 44/11 i 81/11) to se prema ocjeni ovog suda prvostupanjski sud odlučujući o prigovoru tuženika protiv rješenja o plaćanju sudske pristojbe pogrešno pozvao na čl. 21. sada važećeg Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koji je stupio na snagu 01. siječnja 2014.g. obzirom da je čl. 53. st. 1. tog Zakona propisano da će se postupci za odobravanje pravne pomoći pokrenuti prije stupanja na snagu tog Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 62/08, 44/11 i 81/11), ali je pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o prigovoru tuženika protiv rješenja o plaćanju sudske pristojbe, a to iz razloga jer tuženik ne prilaganjem rješenja Ureda državne uprave od 10. prosinca 2013.g., na koje se sam poziva, nije dokazao da bi bio oslobođen plaćanja sudskih pristojbi pa je temeljem odredbe čl. 19. st. 1. Zakona o sudskim pristojbama dužan platiti pristojbu na tužbu i presudu (umjesto mlljt. tužitelja koji su plaćanja pristojbi oslobođeni temeljem samog zakona).“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2193/15-2 od 2. listopada 2015. godine

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA SUDSKIH PRISTOJBI

Tužba radi isplate plaće

(Čl. 16. st. 1. toč. 3. Zakona o sudskim pristojbama – NN. 74/95, 57/96, 137/02, 26/03-pročišćeni tekst, 125/11, 112/12 i 157/13)

Radnik koji u radnom sporu traži isplatu plaće oslobođen je plaćanja sudskih pristojbi u parničnom i ovršnom postupku.

„U pravu je ovrhovoditelj kada tvrdi da u konkretnom slučaju nije bilo osnove pozivati ga na plaćanje sudske pristojbe obzirom na odredbu čl. 16. st. 1. toč. 3. Zakona o sudskim pristojbama (NN 74/95, 57/96, 137/02, 26/03-pročišćeni tekst, 125/11, 112/12 i 157/13 – dalje: ZSS) koja propisuje da su od plaćanja pristojbi oslobođeni radnici i namještenici u radnim sporovima i službenici u upravnim sporovima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz službeničkih odnosa. Naime, predmetna ovrha pokrenuta je na temelju ovršne isprave – presude Općinskog suda u Z. broj Pr-___/02 od 22. ožujka 2007.g. kojom je ovršenici, kao tuženici, naloženo da ovrhovoditelju, kao tužitelju, isplati neto plaću u iznosu od 87.021,93 kn sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, dakle radi se o radnom sporu radi isplate plaće u kojoj vrsti spora su radnici kao tužitelji oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi temeljem samog zakona, koje oslobođenje se primjenjuje u parničnom, kao i u ovršnom postupku pokrenutom na osnovu ovršne isprave donijete u takvoj vrsti spora.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2970/14-2 od 15. svibnja 2015. godine

PRIGOVOR PROTIV NALOGA ZA PLAĆANJE SUDSKE PRISTOJBE

Prigovor zastare

(Čl. 352. st. 2. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Stranka nije ovlaštena isticati prigovor zastare plaćanja sudske pristojbe tek u žalbi protiv rješenja kojim je odlučeno o prigovoru protiv naloga za plaćanje sudske pristojbe.

„Izraženo materijalnopravno stajalište prvostupanjskog suda o neosnovanosti prigovora ovršenika pravilnim prihvaća i ovaj sud te ono žalbenim navodima nije dovedeno u sumnju. Naime, jedini žalbeni razlog koji ističe ovršenik je prigovor zastare naplate sudske pristojbe, no kako on navedeni materijalnopravni prigovor nije isticao u prigovoru protiv opomene za plaćanje pristojbe u iznošenju istog u žalbi prekludiran je u smislu odredbe čl. 352. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14, dalje ZPP) koji propisuje da ako stranka nije tijekom prvostupanjskog postupka istaknula prigovor zastare, odnosno neki drugi materijalnopravni ili postupopravni prigovor o pitanju na koje prvostupanjski sud ne pazi po službenoj dužnosti, ona taj prigovor ne može iznijeti u žalbi.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ovr-814/15-2 od 2. studenog 2015. godine

DODATNA PRISTOJBA

Nepravodobno podmirenje sudske pristojbe

(Čl. 39. st. 7. Zakona o sudskim pristojbama - NN.74/95; 57/96; 137/02; 26/03-pročišćeni tekst; 125/11;112/12 i 157/13)

Stranka je dužna platiti dodatnu pristojbu u iznosu od 100,00 kn ako pravodobno ne podmiri sudsku pristojbu na koju je obvezana Zakonom o sudskim pristojbama.

„Prema sadržaju prvostupanjskog predmeta, tuženik (tada kao ovršenik) podnio je prigovor protiv rješenja o ovrsi 19. srpnja 2013., što podliježe naplati sudske pristojbe, koju je tuženik bio u obvezi platiti u trenutku predaje podneska (čl. 4. Zakona o sudskim pristojbama - NN.74/95; 57/96; 137/02; 26/03-pročišćeni tekst; 125/11;112/12 i 157/13). Ukoliko pristojba nije plaćena, nego je potrebno stranku upozoriti na obvezu plaćanja sudske pristojbe, prema sadržaju ranijeg Zakona o sudskim pristojbama (čl. 37. st. 6), odnosno prema sadržaju čl. 39. st. 7 sadašnjeg Zakona o sudskim pristojbama, u slučaju nepravovremenog podmirenja sudskih pristojbi plaća se dodatna pristojba u iznosu od 100,00 kn, a u konkretnom slučaju radi se upravo o takvoj procesnoj situaciji, zbog čega postoji obveza tuženika platiti sudsku pristojbu na prigovor na rješenje o ovrsi javnog bilježnika u iznosu od 100,00 kn i dodatnu pristojbu od 100,00 kn, kako je to odredio prvostupanjski sud.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1760/15-2 od 26. kolovoza 2015. godine

VIII/ OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA

STVARNA NADLEŽNOST

Ovršenik u stečaju

(Čl. 34.b. st. 5. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Za provođenje ovršnog postupka koji se vodi protiv ovršenika nad kojim je otvoren stečajni postupak stvarno je nadležan trgovački sud.

„Pobijanim rješenjem koje je predmetom žalbenog razmatranja prvostupanjski sud se ponovno uopćeno pozvao na odredbu čl.34.b. ZPP-a (koja normira preko dvadesetak različitih osnova stvarne nadležnosti Trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj) te na odredbu čl. 63. ZPP-a koja normira posebnu mjesnu nadležnost za sporove u ovršnom i stečajnom postupku, bez ikakvog obrazloženja na osnovu čega je zaključio da se nad ovršenikom uopće provodi stečajni postupak odnosno pred kojim sudom se takav stečajni postupak provodi. Opisanim postupanjem ponovno je ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl.354.stav.2.toč.11. ZPP-a koji svoju primjenu u postupcima ovrhe nalazi osnovom odredbe čl.21.stav.1. Ovršnog zakona (dalje: OZ – NN112/12 i 25/13). Naime, prvostupanjski sud je trebao izvršiti uvid u sadržaj oglasa objavljenog u Službenom glasilu Republike Hrvatske – Narodnim novinama broj 31/2009 iz kojeg proizlazi da je nad ovršenikom rješenjem Trgovačkog suda u B. broj St-9/09-19 od 05. ožujka 2009.g. otvoren stečajni postupak i na kojem sudu je i danas u tijeku. Imajući dakle u vidu činjenicu da je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak to je stvarno nadležan trgovački sud i to osnovom odredbe čl.34.b.stav.5. ZPP-a prema kojoj trgovački sudovi sude u sporovima u kojima je stranka osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak, dok mjesna nadležnost Trgovačkog suda u Bjelovaru proizlazi iz odredbe čl.63. ZPP-a obzirom je pred tim sudom u tijeku stečajni postupak nad ovršenikom.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-6098/14-2 od 14. siječnja 2015. godine

MJESNA NADLEŽNOST JAVNOG BILJEŽNIKA

Odbacivanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 279. Ovršnog zakona – NN. 112/12, 25/13 i 93/14)

Prvostupanjski sud će odbaciti prijedlog za ovrhu koji je podnesen mjesno nenadležnom javnom bilježniku.

„Naime, prema odredbi čl. 279.stav.1. Ovršnog zakona (dalje:OZ – NN u 112/12, 25/13 i 93/14) za određivanje ovrhe mjesno je nadležan javni bilježnik čije je sjedište u jedinici područne (regionalne) samouprave prebivališta ili sjedišta ovršenika. Ako prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave bude podnesen mjesno nenadležnom javnom bilježniku, nadležan sud će prijedlog za ovrhu odbaciti. Obzirom da je istovjetni prigovor (isključive mjesne nadležnosti) ovršenik isticao i u prigovoru protiv rješenja o ovrsi, valjalo je usvajanjem žalbe ovršenika zbog pogrešne primjene materijalnog prava, pobijano rješenje preinačiti sukladno odredbi čl.380.toč.3. Zakona o parničnom postupku (dalje:ZPP – NN broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08 i 57/11 i 148/11 –pročišćeni tekst i 25/13) koji svoju primjenu u postupcima ovrhe nalazi osnovom odredbe čl.21.stav.1. OZ-a, ukinuti rješenje o ovrsi doneseno po mjesno nenadležnom javnom bilježniku i odbaciti prijedlog za ovrhu ovrhovoditelja upućenog mjesno nenadležnom javnom bilježniku.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-901/15-2 od 24. travnja 2015. godine

ZASTARA

Prekid zastare

(Čl. 392. st. 1. Zakona o obveznim odnosima - NN.53/91; 73/91; 111/93; 3/94; 7/96; 91/96; 112/99; 88/01)

Ukoliko je ovrha obustavljena zbog neplaćanja predujma od strane ovrhovoditelja, tada pokretanjem tog ovršnog postupka nije nastupio prekid zastare.

„Pokretanjem ovršnog postupka došlo je do prekida zastare u smislu odredbe čl. 388. ranije važećeg Zakona o obveznim odnosima (NN.53/91; 73/91; 111/93; 3/94; 7/96; 91/96; 112/99; 88/01; dalje: ZOO) koji se u konkretnom slučaju primjenjuje temeljem odredbe čl. 1163. st. 1. važećeg ZOO (NN.35/05; 41/08), ali obzirom na način okončanja tog postupka (obustavom ovrhe i ukidanjem svih provedenih radnji zbog neplaćanja predujma za uredovanje) prvostupanjski sud smatra da propust uplate predujma predstavlja tuženikovu procesnu dispoziciju uslijed koje se primjenom odredbe čl. 389. st. 2. ZOO smatra da prekid zastarijevanja nije nastupio, pa zastaru treba računati od dospijeća svakog pojedinog računa koje je tuženik ispostavio tijekom 2000. g., a niti u parničnom, niti u ovršnom postupku tuženik nije naveo datume dospijeća zahtijevajući zateznu kamatu od 09. travnja 2002. g., slijedom čega prvostupanjski sud utvrđuje, primjenjujući opći zastarni rok od pet godina, da je zastara nastupila najkasnije s danom 09. travnja 2007. g., a vjerojatno i ranije, u drugoj polovici 2005. g. budući da su svi računi sigurno dospjeli još tijekom 2000. g.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-5510/13-2 od 02. rujna 2014. godine

PRIJEDLOG ZA OVRHU

Ispravljanje prijedloga za ovrhu

(Čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku - NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07; 84/08; 96/08; 123/08; 57/11; 148/11 i 25/13)

Uređujući sudac nije ovlašten ručno ispravljati prijedlog za ovrhu uz otisak štambilja i parafa uz ispravak.

„Razmatranjem pobijanog rješenja o ovrsi i sadržaja ovršnog zahtjeva utvrđeno je da je sadržaj predloženog ovršnog zahtjeva proturječan izreci rješenja o ovrsi te da su i u sadržaju prijedloga za ovrhu tako i u sadržaju ovršnog zahtjeva obavljene ručne korekcije sadržaja po ovrhovoditelju određene stope zatezne kamate uz otisak štambilja i parafa sudske savjetnice. Takvo postupanje uređujućeg suca/sudskog savjetnika pogrešno je i bez uporišta u postupovnim odredbama OZ-a, a i Zakona o parničnom postupku (dalje:ZPP) koji se primjenjuje osnovom odredbe čl.21.stav.1. OZ-a jer je nedopustivo obavljati „korekcije“ predloženog tužbenog – odnosno ovršnog zahtjeva od strane uređujućeg suca.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ-3033/14-2 od 14. siječnja 2015. godine

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA ILI SREDSTAVA OVRHE

Trošak sastava prijedloga za promjenu predmeta i/ili sredstava ovrhe

(Tbr. 11. toč. 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – NN. 142/12)

Ovrhovoditelju za sastav prijedloga za promjenu predmeta i sredstava ovrhe pripada nagrada za sastav tzv. ostalih podnesaka.

„No ispitujući pobijano rješenje u smislu odredbe čl.46.stav.5. OZ-a ovaj sud je utvrdio da je prvostupanjski sud prilikom odlučivanja o zahtjevu ovrhovoditelja za naknadu mu troškova postupka specificiranih u prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva od 28.10.21013.g. pogrešno primijenio materijalno pravo jer ovrhovoditelju za sastav prijedloga za promjenu predmeta i sredstva ovrhe pripada nagrada za sastav tzv. ostalih podnesaka sukladno Tbr.11/8 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje:Tarifa –NN 142/12) i Tbr. 48/3 Tarife u iznosu od 312,50 kn sa uključenom naknadom po Tbr. 42 Tarife a i trošak pribave zk. izvotka po Tbr. 32/3 u daljnjem iznosu od 312,50 kn, također sa uključenom naknadom po Tbr. 42 Tarife.“

Županijski sud u Varaždinu, Gžx-14/15-2 od 29. siječnja 2015. godine

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA ILI SREDSTAVA OVRHE

Bezuspješna izvansudska ovrha

(Čl. 252.h st. 2. Ovršnog zakona - NN. 57/96; 29/99; 42/00-odluka US RH; 173/03; 194/03 – ispr., 151/04, 88/05, 121/05, 67/08)

Ovrhovoditelj je ovlašten predložiti provedbu ovrhe na predmetu na kojem nije moguće provesti izvansudsku ovrhu samo ako uz takav prijedlog priloži dokaze da je izvansudska ovrha ostala bezuspješna.

„U konkretnom slučaju stavljaajući prijedlog za provođenje sudske ovrhe na motornom vozilu ovršenice, a temeljem prethodno donesenog rješenja o ovrsi po javnom bilježniku općenito na imovini ovršenice koja uključuje i račune ovršenice ovrhovoditelj kako to pravilno prvostupanjski sud utvrđuje nije dokazao da je izvansudska ovrha ostala bezuspješna. Prema Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 91/10, 112/12) i to čl.9. st.9 proizlazi da ukoliko tražbina iz osnove za plaćanje nije namirena u cijelosti Agencija će na zahtjev ovrhovoditelja ili nadležnog tijela izdati potvrdu o nemogućnosti namirenja u roku od 8 dana od dana primitka takvog zahtjeva. Prema tome netočna je žalbena tvrdnja ovrhovoditelja da on nije mogao raspolagati dokazom o tome da je izvansudska ovrha ostala bezuspješna odnosno djelomično bezuspješna, pa kako prema tome ovrhovoditelj nije dokazao osnovnu pretpostavku da bi se na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja javnog bilježnika moglo donijeti rješenje o ovrsi kojim se traži promjena predmeta i sredstva ovrhe, odnosno nije dokazao nemogućnost provedbe izvansudske ovrhe to je prvostupanjski sud osnovano odbio prijedlog za ovrhu. Ovakvo stajalište zauzima VS RH u svojoj odluci broj Revt-92/09-2 od 15. rujna 2009.g. a u kojoj se izričito kaže da ovrhovoditelj bez da je sudu ponudio dokaze da je izvansudskim putem ovrha ostala bezuspješna ne može tražiti od suda provedbu ovrhe određujući kao predmet ovrhe onaj predmet na kojem nije moguće provesti izvansudsku ovrhu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-271/14-2 od 19. siječnja 2015. godine

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA ILI SREDSTAVA OVRHE

Nedopuštenost prijedloga za promjenu predmeta ili sredstava ovrhe

(Čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona - NN. 57/96; 29/99; 42/00-odluka US RH; 173/03; 194/03 – ispr., 151/04, 88/05, 121/05, 67/08)

Ovrhovoditelj nije ovlašten podnijeti prijedlog za ovrhu na drugom sredstvu ili predmetu ovrhe nakon što je provedena posljednja ovršna radnja na prvobitno predloženom sredstvu ovrhe.

„Iz sadržaja citiranog čl.5. st.3. OZ-a jasnim proizlazi da se prijedlog za promjenu sredstva ovrhe kakav podnosi ovrhovoditeljica dana 13. travnja 2015.g., nazvavši ga nastavnim

prijedlogom za ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, može podnijeti samo tijekom postupka, odnosno prije provedbe ovršne radnje kojom se ovrha dovršava. Ovršni postupak broj: Ovr-___/07 dovršen je provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava, a što je u konkretnom slučaju donošenjem rješenja o namirenju od 23. srpnja 2014.g. koje je povodom žalbe ovršenika potvrđeno rješenjem Županijskog suda u V., Stalne službe u K. broj: GŽ-/14-2 od 10. ožujka 2015.g., a prema stanju spisa dana 08. travnja 2015.g. sukladno tom rješenju, izvršena je i isplata iz položene kupovnine svim osobama koje se namiruju. Dovršetak ovrhe utvrđen je i naprijed navedenim deklaratornim rješenjem broj: Ovr-___/07-116 od 13. travnja 2015.g. Ovrhovoditeljica je nastavni prijedlog za ovrhu ponijela dana 13. travnja 2015.g., dakle nakon što je provedena posljednja ovršna radnja, pa kako se u smislu čl.5. st.3. OZ-a takav prijedlog može podnijeti samo tijekom postupka, odnosno prije provedbe ovršne radnje kojom se ovrha dovršava, to nije ispunjen preduvjet da bi se u sklopu istog tog ovršnog postupka mogao zatražiti nastavak ovršnog postupka, a niti je prvostupanjski sud prihvaćanjem takvog prijedloga bio ovlašten donijeti novo rješenje o ovrsi. U situaciji kada je dovršen postupak ovrhe na predloženom sredstvu i predmetu ovrhe u kojem ovrhovoditelj nije namiren, ovrhovoditelj ima mogućnost na temelju istih ovršnih isprava podnijeti novi prijedlog za ovrhu na drugom sredstvu ovrhe, a ne zahtijevati nastavak ovrhe koja je dovršena.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ Ovr-726/15-2 od 4. siječnja 2016. godine

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA ILI SREDSTAVA OVRHE

Dopuštenost prijedloga za promjenu predmeta i sredstava ovrhe

(Čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona – NN. 112/12)

Sud će dopustiti promjenu predmeta ovrhe povodom prijedloga ovrhovoditelja ako se provedbom ovrhe na računima ovršenika tražbina ovrhovoditelja nije smanjila.

„Nema nikakve sumnje da je ovrhom na računu ovršenika u razdoblju od dana donošenja rješenja o ovrsi dana 28. travnja 2014.g., pa do 26. kolovoza 2014.g., kada je FINA, Podružnica K., izdala potvrdu o naplati osnove (list 4 prvostupanjskog spisa), na ime tražbine ovrhovoditelja naplaćen ukupan iznos od 2.255,67 kn. Međutim, prihvatljivo je žalbeno stajalište ovrhovoditelja da se ovrha može smatrati uspješnom ako se ukupna tražbina ovrhovoditelja tijekom tog postupka smanjuje, odnosno namiruje bar djelomično, a da je ovrha neuspješna ako se tijekom njenog provođenja ukupna tražbina ovrhovoditelja povećava. U tom kontekstu, valjalo je ocijeniti je li uplatom iznosa od 2.255,67 kn (uzimajući u obzir relevantno vremensko razdoblje u kojem je taj iznos plaćen), smanjen ukupni iznos tražbine ovrhovoditelja (ako da, u kojem iznosu), ili je iznos tražbine povećan, kao što to tvrdi ovrhovoditelj u žalbi. Naime, prema mišljenju ovog suda, ako se usprkos uplati određenih novčanih iznosa, visina ukupne novčane tražbine ovrhovoditelja povećava (primjerice, zbog tjeka zakonskih zateznih kamata), tada se ne može zaključiti da se ovrha određenim sredstvom i na određenom predmetu ovrhe, može (uspješno) provesti.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ-5928/14-4 od 16. ožujka 2015. godine

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA ILI SREDSTAVA OVRHE

Žalba protiv rješenja o promjeni predmeta i sredstava ovrhe

(Čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona - NN. 57/96; 29/99; 42/00-odluka US RH; 173/03; 194/03 – ispr., 151/04, 88/05, 121/05, 67/08)

Rješenje o promjeni predmeta i sredstva ovrhe nije dopušteno pobijati zbog visine ovršne tražbine.

„U vezi navoda žalbe kojima ovršenik osporava „realnu“ visinu potraživanja ovrhovoditelja, valja navesti da se sukladno odredbi čl.5. st.6. OZ-a žalba protiv novog rješenja o ovrsi iz stavka 3. tog članka ne može izjaviti iz razloga zbog kojih se mogla izjaviti žalba protiv rješenja o ovrsi. Također valja ukazati da je ovršenik povodom žalbe na rješenje o ovrsi broj:Ovr-___/10 od 10. srpnja 2010.g. upućen na parnicu rješenjem prvostupanjskog suda od 11. ožujka 2013.g. radi proglašenja ovrhe nedopuštenom u odnosu na visinu tražbine ovrhovoditelja radi čijeg namirenja je tim rješenja određena ovrha. Obzirom na naprijed navedeno ovršenik nije ovlašten žalbom na predmetno rješenje o ovrsi pobijati visinu ovršne tražbine zbog čega ovaj sud nije ovlašten niti ocjenjivati osnovanost tih nedopuštenih žalbenih razloga.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-376/14-2 od 09. lipnja 2014. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Nagodba o uzdržavanju maloljetne djece

(Čl. 230. st. 2. Obiteljskog zakona – NN. 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Nagodba o uzdržavanju maloljetne djece sklopljena pred centrom za socijalnu skrb predstavlja ovršnu ispravu.

„Naime, rješenje o ovrsi donijeto je na temelju dviju ovršnih isprava. Prvu ovršnu ispravu predstavlja izvansudska nagodba sklopljena kod Centra za socijalnu skrb dana 20. prosinca 2005.g., između zakonske zastupnice mlljt. ovrhovoditelja i ovršenika, kojom se ovršenik obvezao za svakog od ovrhovoditelja plaćati uzdržavanje u iznosu od 300,00 kn mjesečno (ukupno 600,00 kn), dakle radi se o nagodbi o uzdržavanju mlljt. djece sklopljenoj pred centrom za socijalnu skrb koja u smislu odredbe čl. 230. st. 2. Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 106/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13, dalje: OBz) predstavlja ovršnu ispravu. Druga ovršna isprava je presuda Općinskog suda u Č. broj P-___/06 od 23. prosinca 2009.g. kojom je ovršenik obvezan za uzdržavanje prvoovrhovoditelja doprinositi s mjesečnim iznosom od 550,00 kn, a za drugoovrhovoditeljicu mjesečni iznos od 600,00 kn (ukupno 1.150,00 kn mjesečno) počevši od 01. rujna 2009.g. pa nadalje. U spisu nema podataka da bi

navedene ovršne isprave bile ukinute, poništene preinačene ili na drugi način stavljene izvan snage niti je protekao rok za u kojem se po zakonu može tražiti ovrha.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ovr-771/15-2 od 23. listopada 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Bjanko zadužnica

(Čl. 183.a st. 1. Ovršnog zakona - NN. 57/96; 29/99; 42/00-odluka US RH; 173/03; 194/03 – ispr., 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Ovrhovoditelj je uz prijedlog za ovrhu dužan dostaviti original bjanko zadužnicu.

„Zbog iznesenog predmetni ovršni prijedlog nije podoban za postupanje u smislu čl. 35. st. 1. OZ-a prema kojem prijedlog za ovrhu mora, između ostalog, sadržavati zahtjev za ovrhu u kojem će biti naznačena ovršna isprava, koja u konkretnom slučaju mora biti priložena u originalu, u kojem smislu je Građanski odjel Županijskog suda u Varaždinu donio zaključak na sjednici održanoj 06. listopada 2011.g. Kako takve isprave u predmetnom slučaju nisu priložene prijedlogu, prvostupanjski sud je donošenjem pobijanog rješenja pogrešno primijenio materijalno pravo pa je stoga, na temelju čl. 35. st. 3. OZ-a, prijedlog za ovrhu valjalo odbaciti.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-2716/14-2 od 8. prosinca 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

(Čl. 23. Ovršnog zakona - NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Odluka poslodavca o poslovno uvjetovanom otkazu kojom se radniku priznaje pravo na jednokratnu naknadu i pravo na isplatu božićnice i uskrsnice ne predstavlja ovršnu ispravu.

„Tuženik tijekom prvostupanjskog postupka nije osporavao pravo tužitelja na isplatu jednokratnih dodatka na plaću, božićnicu i uskrsnicu za 2013.g. i 2014.g. u utuženim iznosima a nije između stranaka bila sporna niti činjenica da utuženi iznosi po tuženiku tužitelju nisu isplaćeni. Isplati se tuženik protivio isključivo iz razloga što je nad njime dana 26. rujna 2014.g. otvoren postupak predstečajne nagodbe kao i iz razloga nepostojanja pravnog interesa tužitelja za vođenje ovog postupka jer da obračun ovih jednokratnih dodataka na plaću i materijalnih prava koje potražuje tužitelj predstavlja ovršnu ispravu. Odluka o poslovno uvjetovanom otkazu od 20. listopada 2014.g. kojom se između ostalog priznaje pravo tužitelju na jednokratnu naknadu od 1.800,00 kn za 2013.g i 2014.g. te pravo na isplatu božićnice i

uskrsnice za 2013.g i 2014.g. ne predstavlja ovršnu ispravu u smislu čl. 23. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14).

Županijski sud u Varaždinu, Gž R-88/15-2 od 17. kolovoza 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Obračunske prijave koje porezni obveznik podnosi radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza

(Čl. 23. toč. 7. Ovršnog zakona - NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Ovršnim ispravama smatraju se godišnje prijave poreza na dodanu vrijednost i izvješća koje su obveznici obračunavanja doprinosa dužni podnositi poreznoj upravi.

„Naime, odredba čl.23. OZ-a određuje što su ovršne isprave, pa tako u toč.7. ovršnom ispravom određuje i druge isprave koje su zakonom određene kao ovršne isprave. Odredba čl.128. st.2. toč. 2. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj: 147/08., 18/11., 78/12., 136/12. i 73/13. – dalje: OPZ) ovršnom ispravom određuje obračunsku prijavu koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza, a prema odredbama zakona kojima se uređuje pojedina vrsta poreza. Sukladno čl.35. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“ br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12. i 148/13.) to su godišnje prijave poreza, a prema odredbi čl.236. st.1. Zakona o doprinosima („Narodne novine“ broj: 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14. i 143/14.) to su i izvješća koje je poreznoj upravi dužan podnositi obveznik obračunavanja doprinosa.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-953/15-2 od 12. listopada 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Rješenje o predstečajnoj nagodbi

(Čl. 66. st. 13. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi – NN. 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)

Rješenje o predstečajnoj nagodbi je ovršna isprava za sve vjerovnike čije su tražbine tom nagodbom utvrđene.

„Prema čl. 66. st. 13. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, broj: 108/12, 144/12, 81/13, 112/13 – nastavno: ZFPPN) predstečajna nagodba ima snagu ovršne isprave za sve vjerovnike čije su tražbine utvrđene. Trgovački sud u Zagrebu je 18. rujna 2014.g. u predmetu broj: Stpn-139/14 dopustio i odobrio sklapanje predstečajne nagodbe između ovršenika, kao dužnika, i vjerovnika predstečajne nagodbe,

između ostalih i ovrhovoditelja, pa se stoga radi o sudskoj nagodbi (u čl. 83. ZFPPN-a propisano je da se predstečajna nagodba može pobijati tužbom pod istim pretpostavkama koje su propisane za pobijanje sudske nagodbe). U čl. 23. toč. 1. Ovršnog zakona (Narodne novine, broj: 112/12, 25/13, 93/14 – nastavno: OZ) propisano je da je ovršna sudska nagodba ovršna isprava, a zakonodavac je u čl. 27. tog Zakona regulirao pitanje ovršnosti nagodbe propisavši da je sudska, odnosno upravna nagodba ovršna ako je tražbina koju prema njoj treba ispuniti dospjela (st.1.), a da se dospjeće tražbine dokazuje zapisnikom o nagodbi ili javnom ispravom ili po zakonu ovjerovljenom ispravom (st. 2.), a ako se ne može dokazati na taj način, dospjeće se dokazuje pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku kojom se utvrđuje dospjeće (st. 3.). Budući da, stoga, nije točno da ovršeniku u sklopljenoj predstečajnoj nagodbi nije dan nalog za ispunjenje obveze, a dospelost tražbine čiju prisilnu naplatu ovrhovoditelj traži je vidljiva iz Zapisnika s ročišta na kojem je sud dopustio sklapanje predstečajne nagodbe, neosnovani su argumenti suda prvog stupnja kojima negira ovršnost predmetne ovršne isprave.“

Županijski sud u Varaždinu, GŽ Ovr-948/15-3 od 17. prosinca 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Ovrha radi naplate troškova parničnog postupka

(Čl. 23. Ovršnog zakona – NN. 112/12. i 25/13)

Punomoćnik stranke iz parničnog postupka nije ovlašten na temelju presude donesene u tom postupku u svoje ime tražiti ovrhu radi namirenja tražbine s osnova troškova zastupanja koje je imao zastupajući tu stranku tom parničnom postupku budući da takva presuda za punomoćnika stranke ne predstavlja ovršnu, a niti vjerodostojnu ispravu.

„U prijedlogu za ovrhu ovrhovoditelj navodi da ima nepodmirenu dospjelu tražbinu prema ovršenicama za izvršene usluge zastupanja u parničnom predmetu koji je vođen kod Općinskog suda u K. pod brojem: P-___/09 i u kojem je donesena presuda koja je postala pravomoćna temeljem presude Županijskog suda u V. broj: GŽ-___/11 od 06. rujna 2011.g., a u kojoj prvostupanjskoj presudi su utvrđeni troškovi zastupanja odvjetnika u iznosu od 8.875,32 kn. Presuda na kojoj ovrhovoditelj temelji prijedlog za ovrhu nije ovršna isprava temeljem koje bi ovrhovoditelj koji je ovršenike zastupao kao punomoćnik u parničnom postupku Općinskog suda u K. broj: P-___/09, bio ovlašten od ovršenika zahtijevati prisilno namirenje tražbine s osnova svojih troškova zastupanja, budući tom presudom nije ovršenicama naloženo ispunjenje novčane tražbine s osnova troškova zastupanja ovrhovoditelju, a niti je ta presuda vjerodostojna isprava u smislu čl.31. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj: 112/12. i 25/13. – dalje: OZ) temeljem koje bi ovrhovoditelj bio ovlašten podnijeti prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave javnom bilježniku i u kojem smislu je i determiniran sadržaj prijedloga za ovrhu. Kako sud određuje ovrhu samo na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, a da naprijed citirana presuda Općinskog suda u K. nije ovršna isprava temeljem koje bi ovrhovoditelj bio ovlašten zahtijevati prisilno namirenje svoje tražbine prema ovršenicama, (a niti je

vjerodostojna isprava), ostvaren je žalbeni razlog iz čl.50. st.1. toč.1. OZ-a na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti osnovom odredbe čl.50. st.5. OZ-a.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ovr-270/15-2 od 1. listopada 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Ukinuto rješenje kojim je priznata strana odluka

(Čl. 22. st. 1. Ovršnog zakona – NN. 57/96, 29/99, 173/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Ukoliko je tijekom provedbe ovrhe ukinuto rješenje kojim je priznata strana odluka, a koja predstavlja ovršnu ispravu, sud će obustaviti ovrhu i ukinuti provedene ovršne radnje.

„Obrazlažući zauzeto stajalište prvostupanjski sud navodi da je predmetno rješenje o ovrši na nekretninama ovršenika doneseno na temelju ovršne isprave - pravomoćne i ovršne presude Okružnog suda u M. S., Republika Slovenija broj P-___/2008 od 11.11.2008.g. koja je priznata pravomoćnim i ovršnim rješenjem Općinskog suda u Č. broj R1-___/12 od 28. veljače 2012.g. Obzirom da je u tijeku provedbe ovrhe rješenjem istog prvostupanjskog suda broj R1-___/12 od 15.05.2014.g. ukinuta klauzula pravomoćnosti prethodno navedenog rješenja (o priznanju strane sudske odluke) te je povodom žalbe protustranke (ovdje ovršenika) rješenjem Županijskog suda u V. broj Gž-___/14-4 od 18.03.2015.g. navedeno rješenje ukinuto i predmet vraćen istom sudu prvog stupnja na ponovni postupak pa kako su i „ovršna isprava, a i potvrda njezine ovršnosti“ pravomoćno ukinute, slijedom čega strana sudska odluka nije priznata pravovaljanom to je prvostupanjski sud pozivom na odredbe čl. 67. stav. 2. Ovršnog zakona (dalje:OZ/96 – NN 57/96, 29/99, 173/03, 151/04, 88/05 i 67/08) obustavio predmetnu ovrhu i ukinuo provedene ovršne radnje. Imajući u vidu da ne postoji pravomoćna odluka suda u Republici Hrvatskoj o priznanju ovršne presude Okružnog suda u M. S., Republika Slovenija broj P-___/2008 od 11.11.2008.g. to evidentno u konkretnom slučaju ovrhovoditelj ne raspolaže pravovaljanom ovršnom ispravom u odnosu na ovršenika, slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno, pozivom na odredbu čl.67.stav.1. OZ-a po službenoj dužnosti obustavio ovrhu. Naime, utvrđene činjenice koje održava stanje prvostupanjskog predmeta nedvosmisleno upućuju na zaključak da ovrhovoditelj ne raspolaže pravovaljanom ovršnom ispravom u odnosu na ovršenika osnovom koje bi u Republici Hrvatskoj mogao s uspjehom prisilnim putem namiriti svoju tražbinu“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ovr-623/15-2 od 10. rujna 2015. godine

OVRŠNA ISPRAVA

Rješenje o osiguranju prisilnim zasnivanjem založnog prava

(Čl. 23. Ovršnog zakona - NN. 112/12. i 25/13)

Rješenje o osiguranju prisilnim zasnivanjem založnog prava nije ovršna isprava.

„Valja navesti da je u ovome predmetu ovrhovoditelj zatražio donošenje rješenja o ovrsi radi prisilne naplate troškova nastalih povodom postupka osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini ovršenika radi osiguranja novčane tražbine utvrđene pravomoćnim rješenjem o ovrsi (rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika N. O. iz Bjelovara br. Ovrv-___/09-2 od 17. veljače 2009.g.), dakle ovrhovoditelj ovršnom ispravom u smislu odredbe čl.23. st.1. OZ-a smatra rješenje o osiguranju Općinskog suda u Čakovcu br. XII Ovr-___ od 27. kolovoza 2009.g., no ta isprava i po ocjeni ovoga suda nije ovršna isprava u smislu ranije citirane odredbe OZ-a temeljem koje bi prvostupanjski sud mogao donijeti predloženo rješenje o ovrsi, radi naplate troškova nastalih u postupku osiguranja. Uvidom u priloženi spis Općinskog suda u Čakovcu br. Ovr-___, razvidno je da je u tom predmetu otiskivanjem štambilja na prijedlogu predlagatelja osiguranja izdano, temeljem pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika N. O. iz Bjelovara br. Ovrv-___/09-2 od 17. veljače 2009.g., rješenje o osiguranju za koje ovrhovoditelj sada tvrdi da predstavlja ovršnu ispravu, no to rješenje o osiguranju ne predstavlja valjanu ovršnu ispravu na temelju koje bi se mogla odrediti predložena ovrha radi naplate troškova jer ista ne udovoljava uvjetima iz čl.25. st.1. OZ-a kako to pravilno navodi i prvostupanjski sud.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-3541/13-2 od 29. prosinca 2014. godine

PROTUOVRHA

Prijedlog za protuovrhu nakon provedene izvansudske ovrhe

(Čl. 62. st. 1. Ovršnog zakona – NN. 112/12)

Okolnost što je provedena izvansudska ovrha ne predstavlja procesnu zapreku da ovršenik nadležnom sudu podnese prijedlog za protuovrhu.

„Točno da je ovrhovoditelj namiren u iznosu za koji je i donijeto rješenje o ovrsi u izvansudskoj ovrsi, a ne u tijekom sudske ovrhe, ali je prema stanju prvostupanjskog spisa razvidno da je ovršenica i prije provođenja izvansudske ovrhe nakon donijetog rješenja o ovrsi javnog bilježnika br.Ovrv-___/13 namirila ovrhovoditelju iznos od 425,00 kn. Odredbom čl.284. st.5 OZ-a određeno je da tijekom izvansudske ovrhe ovršenik može pred nadležnim sudom poduzimati radnje na koje bi inače bio ovlašten tijekom sudske ovrhe. Da je ovršenica dostavila svoj prijedlog za protuovrhu javnom bilježniku na njegov spis pod brojem Ovrv-___/13 javni bilježnik bio bi dužan takav prijedlog zajedno sa cjelokupnim spisom dostaviti

nadležnom sudu pa bi taj sud upravo stoga što je ovrha već provedena odlučivao o prijedlogu ovršenice za protuovrhu jer ovršenik može jedino od suda, ali ne i od javnog bilježnika zatražiti da se ovrhovoditelju naloži vratiti ono što je ovrhom dobio. Kako dakle, ovršenik i u izvansudskoj ovrshi može poduzimati sve radnje koje bi bio ovlašten poduzimati i tijekom sudske ovrhe to je stav ovog suda da okolnost što je provedena izvansudska, a ne sudska ovrha nije procesna zapreka za podnošenje sudu prijedloga ovršenika za protuovrhu.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-415/15-2 od 22. travnja 2015. godine

PREKID OVRŠNOG POSTUPKA

Ovršenik brisan iz sudskog registra nakon podnošenja prijedloga za ovrhu

(Čl. 212. toč. 4. Zakona o parničnom postupku – NN. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14)

Sud će utvrditi prekid ovršnog postupka ako je ovršenik brisan iz sudskog registra nakon što je ovrhovoditelj podnio prijedlog za ovrhu.

„Naime, budući da doista nije sporno da je ovršenik, kao pravna osoba, postojao u vrijeme podnošenja prijedloga za ovrhu te je tek nakon toga, zbog pripajanja drugoj pravnoj osobi prestao postojati (što je vidljivo u sudskom registru), sud prvog stupnja nije imao zakonskog uporišta za zaključak da je ovrha u konkretnom slučaju nemoguća. S obzirom da je ovršenik prestao postojati nakon podnošenja prijedloga za ovrhu, sud je bio dužan postupiti sukladno čl. 212. toč. 4. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 – nastavno: ZPP) u vezi sa čl. 19. st. 1. Ovršnog zakona (Narodne novine, broj: 57/96; 29/99; 42/00-odluka USRH; 173/03; 194/03-ispravak, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08 – nastavno: OZ) i utvrditi prekid ovršnog postupka jer je u ovom slučaju prekid nastupio po sili zakona.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž Ovr-126/15-3 od 20. svibnja 2015. godine

OBUSTAVA OVRHE

Dostava zapisnika o provođenju ponovnog pljenidbenog zapisnika popisa imovine i procjene

(Čl. 136. st. 3. Ovršnog zakona - NN. 57/96; 29/99; 42/00-odluka US RH; 173/03; 194/03 – ispr., 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Sud nije obvezan ovrhovoditelju dostaviti zapisnik o provođenju ponovnog pljenidbenog popisa i procjene.

„Naime, odredbom čl.136. st.2 i 3 OZ-a propisano je da ukoliko ovrhovoditelj u roku od 30 dana od dana dostave obavijesti ovrhovoditelju koji nije bio nazočan pljenidbi ne predloži ponovnu provedbu pljenidbe (što je ovrhovoditelj učinio), ili ako se niti pri ponovnoj pljenidbi ne nađu stvari koje mogu biti predmet ovrhe, sud će obustaviti ovrhu. Iz prethodno navedenog razvidno je da sud nije propustio obavijestiti ovrhovoditelja o rezultatima pljenidbe, jer kako je iznijeto ovrhovoditelj je bio uredno obaviješten da prilikom pljenidbe nisu nađene pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe s obzirom da nije bio nazočan prilikom provođenja pokušaja prve pljenidbe. Prema tome kako se u konkretnom slučaju dana 06. prosinca 2013.g. provodila ponovna pljenidba pokretnina ovršenika, (o vremenu koje pljenidbi je ovrhovoditelj također bio uredno obaviješten) to suprotno žalbenim navodima ovrhovoditelja sud nije više imao zakonske obveze obavještavati ga o tome da se pri tom drugom pokušaju pljenidbe nisu našle pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, a sve obzirom na već citiranu odredbu čl.136. st.3 OZ-a kojom je propisano da sud obustavlja ovrhu ukoliko se pri ponovnoj pljenidbi ne nađu stvari koje mogu biti predmet ovrhe.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1127/14-3 od 14. srpnja 2014. godine

OVHRHA NA NEKRETNINI

Dostava izvotka iz zemljišne knjige

(Čl. 82. st. 1. Ovršnog zakona – NN. 112/12)

Smatra se da je ovrhovoditelj udovoljio obvezi iz čl. 82. st. 1. Ovršnog zakona ako je uz prijedlog za ovrhu na nekretnini priložio neslužbenu ali verificiranu presliku zemljišno-knjižnog izvotka pribavljenog putem aplikacije E-zemljišna knjiga bez ovjere zemljišno-knjižnog odjela.

„U odnosu na prilaganje e-izvotka iz zemljišne knjige valja navesti da je ovrhovoditelj, sukladno odredbi čl. 82.stav.1. OZ-a koja određuje da je uz prijedlog za ovrhu na nekretnini dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao vlasništvo ovršenika, dostavio neovjereni no verificirani E-zk. izvadak. Obzirom da ovršenik tek prigovara da priloženi verificirani zk. izvadak nije ovjeren po nadležnom zk. odjelu, dok sadržaj istog u smislu svog knjižnog vlasništva ne osporava, valja navesti da je zahtjevu iz prethodno citirane odredbe OZ-a u potpunosti udovoljeno i to neovisno od činjenice što je ovrhovoditelj priložio ispis tzv. neslužbenu kopiju zk. izvotka pribavljenog putem aplikacije E-zemljišna knjiga bez ovjere zemljišnoknjižnog odjela. Naime, od odlučnog je značaja što je priloženi zk. izvadak verificiran što znači da je proveden postupak kontrole upisa odnosnog zk. uloška u digitalnom obliku s aktivnim stanjem iz ručno vođene zemljišne knjige. Odredba čl.82. OZ-a niti ne zahtijeva ovjereni zk. izvadak.“

Županijski sud u Varaždinu, Gž-517/15-2 od 19. svibnja 2015. godine